

VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN VERSCHILLENDE DECRETEN NAAR AANLEIDING VAN DE INVOERING VAN DE MODULAIRE OMGEVINGSVERGUNNINGSPROCEDURE

Samenvatting

Rechtszekere, robuuste vergunningen zijn een prioriteit. Daarom stelde de Vlaamse Regering een Gemengde Commissie Vergunningen aan met experts en vertegenwoordigers van de overheid, de academische wereld en de juridische sector. Deze commissie formuleerde een reeks fundamentele aanbevelingen om het vergunningenbeleid te versterken, te vereenvoudigen en juridisch robuuster te maken.

De Conceptnota "Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen" vertaalt deze aanbevelingen beleidsmatig en juridisch naar een door de Vlaamse Regering gevalideerd actieprogramma

Voorliggend wijzigingsdecreet vormt een eerste concrete uitvoering van deze aanbevelingen, door prioritaire maatregelen uit de conceptnota te verankeren.

Gelijktijdig worden ook de eerder op 17 mei 2024 bekrachtigde wijzigingen aan het Omgevingsvergunningendecreet verder verfijnd. Hoewel deze wijzigingen de modulaire omgevingsvergunningprocedure en het omgevingsbesluit invoerden, kwamen tijdens de uitwerking van het uitvoeringsbesluit en het omgevingsloket bijkomende knelpunten en optimalisatiemogelijkheden aan het licht. Het decreet speelt hierop in, maar doet dit nadrukkelijk in lijn met de inzichten en adviezen van de Gemengde Commissie Vergunningen.

I. ALGEMENE TOELICHTING

Gehanteerde afkortingen:

- **Actieprogramma Vergunnen:** Conceptnota "Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen (VR 2025 1912 MED.0523-1)"
- **CBS:** het college van burgemeester en schepenen
- **DABM:** het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
- **Decreet modulair vergunnen** of **Decreet van 17 mei 2024:** het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningprocedure en het omgevingsbesluit (nog niet in werking getreden)
- **Gemengde Commissie Vergunningen** of **GCV:** Gemengde Commissie Vergunningen, samengesteld door de Vlaamse Regering op 20 december 2024, in uitvoering van het Regeerakkoord 2024-2029
- **IIOA:** ingedeelde inrichting of activiteit
- **Omgevingsvergunningendecreet** of **OVD:** het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, zoals gewijzigd door het Decreet modulair omgevingsvergunningensysteem
- **OVC:** Omgevingsvergunningcommissie
- **VCRO:** de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

A. SITUERING

1. Het decreet van 17 mei 2024

1. Op 17 mei 2024 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit waardoor de omgevingsvergunningsprocedure modulair wordt, en ook het omgevingsbesluit ingevoerd wordt.

2. Dit Decreet van 17 mei 2024 zorgt ervoor dat, afhankelijk van de inhoud en aard van de aanvraag, de benodigde modules ingezet kunnen worden tijdens de omgevingsvergunningsprocedure. Dit gaat over o.a. over het organiseren van een openbaar onderzoek, het toepassen van een wijzigingslus of een administratieve lus...

Dit betekent dat wordt afgestapt van het onderscheid tussen de gewone en de vereenvoudigde procedure, en er tijdens de procedure (bv. naar aanleiding van een wijzigingslus) besloten kan worden een openbaar onderzoek te organiseren. Dit komt het oplossingsgericht vergunnen ten goede.

Tegen een beslissing kan in de decretaal voorziene situaties en onder de gestelde voorwaarden een administratief beroep worden ingediend. Dit beroep volgt een gelijkaardig parcours.

3. De datum van inwerkingtreding van het modulair vergunningensysteem en het omgevingsbesluit werd door dit decreet van 17 mei 2024 overgelaten aan de Vlaamse Regering, gezien dit afhankelijk is van de aanpassing van het Omgevingsvergunningenbesluit en de verdere ontwikkeling van het Omgevingsloket.

2. Gemengde Commissie Vergunningen en Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen

4. Daarnaast stelde de Vlaamse Regering, in navolging van het Regeerakkoord 2024-2029¹, eind december 2024 een Gemengde Commissie Vergunningen aan, samengesteld uit experts, de overheid, academische wereld en juridische sector (Raad voor Vergunningsbetwistingen en Raad van State).²

Het eindrapport van de Gemengde Commissie werd op 30 september 2025 opgeleverd en bevat 45 adviezen en 140 aanbevelingen met betrekking tot de volgende thema's:

- Meer rechtszekerheid in de fase die voorafgaat aan de vergunningsaanvraag;
- Meer rechtszekerheid bij de behandeling van de vergunningsaanvraag;
- Rechtspraak over omgevingsvergunningen die zorgt voor oplossingen;
- De Grondwet en rechtszekere omgevingsvergunningen;
- Goede regelgeving leidt tot rechtszekere en robuuste vergunningen.

5. De Vlaamse Regering treedt in haar Conceptnota "Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen" ("Actieprogramma Vergunnen") het eindrapport van de Gemengde Commissie en de reactienota van de klankbordgroep bij waar zij het belang benadrukken van een goede (ruimtelijke) planning als basisvoorwaarde voor een robuust en rechtszeker vergunningenbeleid.

¹ Regeerakkoord 2024-2029. Samen werken aan een warm en welvarend Vlaanderen, p.82.

² Nota betreffende "Rechtszekere en robuuste vergunningen – Oprichting gemengde Commissie" VR 2024 2012 DOC.1374

Daar waar voorliggend voorontwerp van decreet uitvoering geeft aan bepaalde onderdelen van de Conceptnota, wordt dit vermeld bij het betrokken artikel of onderdeel.

3. Verdere concretisering van het Decreet van 17 mei 2024

6. In navolging van het Decreet van 17 mei 2024 keurde de Vlaamse Regering op 7 juni 2024 principieel een besluit goed dat de modulaire omgevingsvergunningsprocedure uitwerkt.³ Het ging hierbij over een volledig nieuw besluit. Dit besluit werd voor advies voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC), de Gegevensbeschermingsautoriteit, de Minaraad, de SARO, de SALV, de VVSG en de VVP.

Zowel tijdens de opmaak van dit ontwerpuitvoeringsbesluit als uit de ontvangen adviezen bleek dat er een aantal verbeterpunten en inconsistenties waren in de regelgeving rond het modulaire vergunningensysteem, die op decretaal niveau een oplossing vereisen.

Voorliggend decreet heeft tot doel uitvoering te geven aan de prioritaire procedurele aspecten uit de Conceptnota "Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen" en gelijktijdig verbeterpunten door te voeren en inconsistenties weg te werken uit het Decreet van 17 mei 2024.

Hierbij wordt niet geraakt aan de uitgangspunten van het modulair vergunningensysteem: een oplossingsgerichte en flexibele, maar ook robuuste en snelle vergunningverlening.

B. INHOUD

1. Algemeen: het modulair vergunningensysteem

7. Het Decreet van 17 mei 2024 zorgt ervoor dat, afhankelijk van de inhoud en aard van de aanvraag, de benodigde modules ingezet kunnen worden tijdens de omgevingsvergunningsprocedure. Dit gaat over o.a. over het organiseren van een openbaar onderzoek. Het toepassen van een wijzigingslus of een administratieve lus worden oplossingsgerichte modules.

Dit betekent dat wordt afgestapt van het onderscheid tussen de gewone en de vereenvoudigde procedure, en er tijdens de procedure (bv. naar aanleiding van een wijzigingslus) besloten kan worden een openbaar onderzoek te organiseren. Dit komt ook het oplossingsgericht vergunnen ten goede.

Een aanvraagprocedure bestaat, in voorkomend geval, uit de volgende procedurestappen/ modules:

- 1) de indiening van een aanvraag
- 2) een onderzoek naar de ontvankelijk- en volledigheid van de aanvraag
- 3) de advisering
- 4) in voorkomend geval, een openbaar onderzoek
- 5) in voorkomend geval, de toepassing van een of meer administratieve lussen
- 6) in voorkomend geval, de toepassing van een of meer wijzigingslussen
- 7) het onderzoek van en de beslissing over de aanvraag
- 8) de bekendmaking van de beslissing over de aanvraag.

³ VR 2024 0706 DOC.0890.

Tegen een beslissing kan in de decretaal voorziene situaties en onder de gestelde voorwaarden een administratief beroep worden ingediend. Dit beroep volgt een gelijkaardig parcours:

- 1) de indiening van een administratief beroep
- 2) een onderzoek naar de ontvankelijk- en volledigheid van het beroep
- 3) advisering
- 4) in voorkomend geval, een openbaar onderzoek
- 5) in voorkomend geval, de toepassing van een of meer administratieve lussen
- 6) in voorkomend geval, de toepassing van een of meer wijzigingslussen
- 7) het onderzoek van en de beslissing over het beroep
- 8) de bekendmaking van de beslissing over het beroep

8. De datum van inwerkingtreding van dit decreet van 17 mei 2024 wordt overgelaten aan de Vlaamse Regering, gezien dit afhankelijk is van de aanpassing van het Omgevingsvergunningenbesluit en de aanpassing van het Omgevingsloket en van de lokale dossierbehandelingssystemen aan de nieuwe regelgeving.

9. Op 20 december 2024 richtte de Vlaamse Regering een Gemengde Commissie Vergunningen op,⁴ samengesteld uit experts en vertegenwoordigers van de overheid, de academische wereld en de juridische sector. Deze Commissie had als opdracht een advies te verlenen met concrete maatregelen voor de opmaak van een actieprogramma door de Vlaamse Regering.

Het eindrapport van de Gemengde Commissie van 30 september 2025⁵ bevat 45 adviezen met daarin 140 concrete aanbevelingen. De Gemengde Commissie benadrukte dat een systemische doorvertaling van deze adviezen noodzakelijk is om fundamentele aanpassingen teweeg te brengen in het procedureverloop en om alle in het vergunningentraject betrokken actoren maximaal te responsabiliseren.

De Conceptnota "Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen" van de Vlaamse Regering⁶ vormt de beleidsmatige en juridische doorvertaling van de adviezen en aanbevelingen van de Gemengde Commissie naar een door de Vlaamse Regering gevalideerd Actieprogramma.

Hierbij werd vooropgesteld om de adviezen en aanbevelingen zo spoedig mogelijk om te zetten in concrete acties of regelgeving, met zowel aandacht voor quick wins die op korte termijn realiseerbaar zijn, als (middel)lange termijnrepen.

Voorliggend decreet voert in eerste instantie de nodige optimalisaties door aan het modulair vergunningensysteem en bevat ook een aantal regelgevende *quick wins* uit het Actieprogramma Vergunnen.

10. Interne evaluatie en voortschrijdend inzicht bracht nog een aantal bijkomende optimalisaties en verbeterpunten naar boven die in het modulair vergunningensysteem worden aangebracht.

11. In deze algemene toelichting worden uitsluitend de substantiële en beleidsmatig relevante wijzigingen toegelicht. Deze keuze laat toe om de grote lijnen helder te kaderen en de impact op het bestaande regelgevend kader overzichtelijk te duiden. Door te focussen op de kernpunten wordt de lezer gericht geïnformeerd over de beleidsmatige keuzes die aan de voorgestelde aanpassingen ten grondslag liggen.

⁴ VR 2024 2012 DOC.1374/1.

⁵ VR 2025 2410 MED.0416.

⁶ VR 2025 1912 MED.0523

Technische correcties, redactionele verfijningen en andere beperkte wijzigingen worden niet afzonderlijk besproken in deze algemene toelichting, maar worden telkenmale opgenomen in de artikelsgewijze toelichting. Op die manier wordt volledigheid gegarandeerd zonder afbreuk te doen aan de leesbaarheid en beleidsmatige focus van deze memorie.

2. Meer rechtszekerheid in de fase die voorafgaat aan de vergunningsaanvraag

12. In het Actieprogramma Vergunnen benadrukte de Vlaamse Regering het belang van transparante en toegankelijke informatiedeling in de voorbereidende fase van het vergunningsproces. Deze fase is bepalend voor de kwaliteit van de ingediende vergunningsaanvraag en het verloop van de procedure. Initiatiefnemers moeten in staat zijn om hun plannen af te stemmen aan duidelijke, toegankelijke en actuele regelgeving en desgevallend ook beleidsmatige wensen om nadien niet te worden geconfronteerd met onvoorspelbare interpretaties of uiteenlopende verwachtingen.

De “handreiking vooroverleg”⁷, ontwikkeld door het Departement Omgeving en het Agentschap Binnenlands Bestuur, samen met vertegenwoordigers van onder meer de lokale besturen en de bouwsector, biedt concrete handvaten en tips om de informele dialoog die voorafgaat aan een omgevingsvergunningsprocedure optimaal te laten verlopen. Een goed georganiseerd vooroverleg draagt bij aan een vlottere vergunningsprocedure, meer draagvlak én kwaliteitsvollere projecten — iets wat in de context van de verdichtingsopgave in Vlaanderen bijzonder relevant is.

➤ Recht op vooroverleg: laagdrempelig en constructief

13. De Vlaamse Regering benadrukt het belang van vooroverleg in het vergunningsproces en schrijft aldus het principe van een recht op vooroverleg voor alle initiatiefnemers decretaal in, zonder het te sterk te formaliseren. Dialoog voor en tijdens de procedure tussen aanvrager en de overheid is cruciaal voor een vlotter verloop van het vergunningsproces. Het vooroverleg is het forum bij uitstek om tijdig met elkaar in dialoog te treden.

De vorm van dit overleg moet flexibel zijn, afgestemd op de aard en complexiteit van het project, en in voorkomend geval in aanwezigheid van de betrokken adviesinstanties.

Afhankelijk van de mate van de uitwerking van de plannen en het stadium van het project, wordt van de aanvrager een voldoende voorbereid en kwalitatief ontwerp dossier verwacht. Hoe grondiger alle betrokken partijen het vooroverleg voorbereiden, hoe waardevoller het overleg wordt. Het recht op vooroverleg kan echter niet ontnomen worden louter en alleen omdat het vergunningverlenend bestuur van oordeel is dat het ontwerp dossier nog niet voldoende werd uitgewerkt.

Een goed doorlopen vooroverleg kan ook het vertrouwen van de burger in een transparante en eerlijke overheid versterken en zo het draagvlak voor de eindbeslissing vergroten. Samen in dialoog streven we naar de beste ontwikkeling op goede plekken. Deze dialoog kan best reeds in een vroeg stadium plaatsvinden, met respect voor de professionaliteit van alle betrokkenen.

➤ Andere aspecten

⁷ [Handreiking vooroverleg | Departement Omgeving - Vlaamse](#)

14. Om willekeur te vermijden bij het onderzoek naar de ontvankelijkheid en volledigheid, wordt ingeschreven dat alleen de Vlaamse Regering de elementen bepaalt die gehanteerd worden als toetssteen bij dit onderzoek.

Daarnaast moedigt de Vlaamse Regering in functie van het creëren van meer rechtszekerheid in de voorbereidende fase het gebruik van het stedenbouwkundig attest als instrument binnen het vergunningsproces aan. In dat kader wordt de geldigheidstermijn van het attest opgetrokken van twee tot drie jaar.

(zie wijziging van artikel 5.3.1 VCRO)

3. Meer rechtszekerheid bij de behandeling van de vergunningsaanvraag

15. Rechtszekerheid is een fundamenteel principe bij het behandelen van vergunningsaanvragen. Zowel initiatiefnemers als bezwaarindieners moeten kunnen rekenen op een transparante, consistente en juridisch correcte procedure, met duidelijke termijnen en voorspelbare besluitvorming. Dit is essentieel om investeringen te stimuleren, maatschappelijk draagvlak te versterken en het vertrouwen in het vergunningenbeleid te behouden.

Ook aanvragers dragen een belangrijke verantwoordelijkheid: een volledig en zorgvuldig opgesteld dossier maakt een efficiënte beoordeling mogelijk. Het versterken van het vergunningenproces vereist een sterke focus op kwaliteit en het actief en klantgericht inzetten van expertise, zowel bij ambtenaren als bij andere betrokken actoren.

➤ Ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek

16. Het Decreet modulair vergunnen voorziet in een ingrijpende wijziging van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek om enerzijds te vermijden dat de behandeling van aanvragen al bij de eerste fase van de procedure wordt stopgezet en om meer verantwoordelijkheid te leggen bij de aanvrager voor het indienen van een volledige aanvraag. Hiertoe werd bepaald dat het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek niet langer afgesloten wordt met een beslissing over de ontvankelijkheid en volledigheid.

Volgens het Decreet modulair vergunnen moet de overheid die vaststelt dat er stukken ontbreken, de redenen oplijsten die volgens haar leiden tot de onontvankelijkheid of onvolledigheid van de aanvraag. Het is vervolgens aan de aanvrager om zijn of haar aanvraag te vervolledigen via een wijzigingslus.

De vraag tot vervollediging heeft echter geen opschorting van de behandelingstermijn tot gevolg, waardoor de aanvraag in behandeling moet worden genomen, ook al is deze onvolledig bevonden. Een wijzigingslus is maar mogelijk na afloop van de advisering of het openbaar onderzoek. Dit betekent dat een onvolledig geachte aanvraag in behandeling gaat, en dat aanvulling ook niet meteen mogelijk is.

Deze regeling zorgt er dus voor dat er dossiers ter inzage liggen tijdens het openbaar onderzoek en voor advies worden voorgelegd, waarvan werd aangegeven dat ze onvolledig zijn. Na wijziging van het dossier volgt een tweede adviesronde en een tweede openbaar onderzoek. Dit resulteert in tijdverlies voor de aanvrager en overheden.

17. Ook de GCV merkte op dat de uitgewerkte regeling voor problemen zorgt en stelde dat het - om hieraan tegemoet te komen - aangewezen is om de regels over het ontvankelijkheid en volledigheidsonderzoek in het decreet van 17 mei 2024 nog vóór het in werking treden ervan aan te passen. Zo stelde de GCV voor

om te bepalen dat de door de overheid tijdig meegedeelde vraag tot vervollediging van de aanvraag de opschorting van de procedure tot gevolg heeft, tenzij:

- de aanvrager de aanvraag intrekt;
- de aanvrager de aanvraag vervolledigt;
- de aanvrager laat weten dat hij een intrekking of vervollediging niet nodig acht.

Op die manier is het aan de aanvrager om te reageren op een vraag tot vervollediging, houdt de aanvrager de touwtjes in eigen handen en vangt de procedure maar aan als het dossier volledig is of volledig wordt geacht.

De Vlaamse Regering ondersteunt de invoering van voormelde duidelijke regeling. Dit verhoogt de rechtszekerheid, zorgt voor een duidelijke start van de vergunningsprocedure en voorkomt aldus onduidelijkheid over termijnen.

➤ **Versterking van adviesverlening en overleg**

18. Advisering is en blijft een belangrijke kerntaak voor de overheid. Hierbij is het cruciaal dat volop ingezet wordt op inhoudelijke kwaliteit en het structureel versterken van vakkennis.

Tegelijk moeten dialoog en oplossingsgerichtheid centraal staan in elke stap van het proces, zodat advies en vergunningverlening niet louter formele stappen zijn, maar bijdragen aan werkbare en goed onderbouwde beslissingen. De nadruk op oplossingsgericht werken wordt duidelijk tot uiting gebracht onder meer in het nieuwe doelstellingenartikel.

Om dezelfde redenen wordt ook de rol van de OVC's verder versterkt, zodat zij nog actiever kunnen bijdragen aan robuuste, kwaliteitsvolle, gedragen en toekomstgerichte beslissingen. In dit kader wordt dialoog gestimuleerd door het gezamenlijk horen van aanvragers, eventuele beroepers en lokale besturen.

Hierbij wordt er wel op gewezen dat de Vlaamse Regering de nodige delegatie krijgt om bepaalde onderdelen verder uit te werken.

Tenslotte vragen een aantal voorstellen uit het Actieprogramma Vergunnen ook een andere manier van werken. Regelgeving is hier maar één onderdeel van het verhaal, maar minstens even belangrijk is hoe die regels in de praktijk worden toegepast.

Het departement Omgeving en de Vlaamse adviesinstanties lopen een gezamenlijk traject gericht op onderlinge afstemming om te komen tot een geïntegreerde en elkaar versterkende implementatie van acties uit het actieplan omtrent vooroverleg en advisering. Dit traject draagt bij aan het vormgeven van een nieuwe cultuur en praktijk bij Vlaamse adviserende instanties gericht op een meer pro-actieve en oplossingsgerichte rol in vergunningstrajecten.

Voor een oplossingsgericht werking is het belangrijk om de rol van de adviesinstanties te omlijnen zowel ten aanzien van de andere adviesinstanties als ten aanzien van de bevoegde overheid. Uitgangspunt is en blijft dat adviesinstanties een inbreng doen in de procedures wat hun specifieke kennis en expertise betreft. Die inbreng kan wijzen naar direct werkende normen maar het is de bevoegde overheid die de aanvraag finaal toetst aan de voormelde normen en hierbij kan afwijken van het advies.

➤ **Invoering van maatschappelijke meerwaarde als beoordelingscriterium**

19. Voorliggend decreet maakt duidelijk dat maatschappelijke meerwaarde een volwaardig beoordelingscriterium moet zijn binnen het vergunningenproces. Vergunningen moeten niet alleen juridisch correct zijn, maar ook bijdragen aan

“kwaliteitsvolle en gedragen projecten” die maatschappelijke, ecologische en economische belangen op een transparante manier afwegen. Door expliciet te kijken naar de bredere maatschappelijke baten – zoals een betere leefomgeving, duurzame investeringen en versterkt vertrouwen tussen overheid, burgers en initiatiefnemers – wordt het vergunningenbeleid een hefboom voor projecten die niet enkel voldoen aan de regels, maar ook aantoonbaar waarde creëren voor de samenleving.

Op deze manier krijgen de bevoegde overheden het vertrouwen om binnen haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid ook positieve afwegingen te maken.

➤ **Vereenvoudiging van de geïntegreerde procedure en de “zaak der wegen”**

20. Als een vergunningsaanvraag de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg bevat, moet de gemeenteraad zich hierover uitspreken.

Tegen de beslissing van de gemeenteraad over de “zaak der wegen” kan een georganiseerd administratief beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering, in het kader van een schorsend administratief beroep tegen de vergunningsbeslissing.

De Vlaamse Regering beschikt hierbij over een termijn van orde van 90 dagen om een beslissing te nemen over het ingestelde beroep. Hierbij kan de Vlaamse Regering de gemeenteraadsbeslissing slechts vernietigen of het beroep afwijzen op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan. De Vlaamse Regering kan zelf geen beslissing nemen over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg.

Bijgevolg heeft dit beroep in het kader van de zaak der wegen een blokkerend en vertragend effect op de doelstelling van versnelde realisatie van projecten.

21. Ook de Gemengde Commissie Vergunningen merkt op dat uit de praktijk blijkt dat er nood is aan evaluatie en aanpassing van deze geïntegreerde procedure. De Commissie stelt voor om het georganiseerd administratief beroep tegen een beslissing over de “zaak der wegen” te vervangen door de mogelijkheid van een verplichte heroverweging van deze beslissing.

De Vlaamse Regering erkent dat er nood is aan een aanpassing van de geïntegreerde procedure van de “zaak der wegen”. Bijgevolg voorziet de Vlaamse Regering dat het georganiseerd administratief beroep vervangen wordt door een verplichte heroverweging van de beslissing, uitgewerkt als module binnen het OVD.

➤ **Transparantie en verantwoordelijkheid in inspraakprocedures**

22. Het Decreet modulair vergunnen voorziet in de mogelijkheid tot het organiseren van meerdere openbare onderzoeken naar aanleiding van de toepassing van wijzigingslussen. Dit kan leiden tot een onvoorziene en ongewenste toename aan openbare onderzoeken, waarbij het publiek voortdurend bevraagd wordt over één en hetzelfde project. Bovendien heeft dit onnodige verlengingen van procedures, een wirwar aan informatie en een bijkomende werklast voor de lokale overheden tot gevolg.

23. Zoals aangekondigd in het Actieprogramma Vergunningen hervormt de Vlaamse Regering met voorliggend ontwerp de procedure zodat over een aanvraag in principe maar één openbaar onderzoek wordt georganiseerd bij aanvang van de vergunningsprocedure in eerste aanleg.

In de administratieve beroepsfase wordt de mogelijkheid geboden om een verzoek tot herziening in te dienen tegen de beslissing die in graad van administratief

beroep werd genomen. Op dat ogenblik kunnen belanghebbenden kennisnemen van eventuele wijzigingen aan de aanvraag, de beoordeling ervan door de bevoegde overheid en kunnen zij eventuele argumenten tegen deze beslissing inbrengen bij de bevoegde overheid zodat deze overheid de beslissing die genomen is in graad van administratief beroep (of enige aanleg) kan herzien rekening houdende met die argumenten.

Voor Vlaamse projecten wordt een openbaar onderzoek voorzien bij de start van de procedure op basis van de aanvraag, en een herzieningsprocedure op het einde van de procedure op basis van de beslissing.

Door de inspraakmomenten te beperken tot één openbaar onderzoek over het aangevraagde, in voorkomend geval één mogelijkheid om administratief beroep in te dienen en één mogelijkheid om de herziening van de beslissing te vragen, wordt aan bovenvermelde bezorgdheden tegemoetgekomen.

Hierbij wordt er over gewaakt dat de dossiers, die vandaag niet onderworpen zijn aan een openbaar onderzoek dit in de toekomst ook niet worden, tenzij een wijziging van de aanvraag een openbaar onderzoek (in beroep) zou vereisen.

Aan de herzieningsprocedure wordt een attentieplicht gekoppeld. Alle inspraakreacties tegen een aanvraag en/of vergunningsbeslissing moeten in de vergunningsprocedure aan de vergunningverlenende overheid kenbaar worden gemaakt, zo niet verliest men het recht om naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen te stappen en deze argumenten voor het eerst in de rechterlijke beroepsprocedure op te werpen.

De combinatie van deze stel- en attentieplicht leidt tot een belangrijke responsabilisering van alle betrokken actoren. Hierdoor kan de bevoegde overheid tijdig en op basis van alle relevante inspraakreacties een volwaardige beoordeling van de aanvraag maken.

➤ **Vergunning op proef**

24. Voor projecten die geen stedenbouwkundige handeling omvatten (en dus enkel betrekking hebben op de exploitatie van ingedeelde inrichtingen en activiteiten (IIOA)), kan de bevoegde overheid de omgevingsvergunning voor een proeftermijn verlenen. Tijdens de proefperiode kan de overheid nagaan welke hinder de ingedeelde inrichting of activiteit met zich meebrengt en wat de effecten ervan zijn op de mens en het milieu.

Deze mogelijkheid bestaat alleen wanneer er geen vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen vereist zijn.

25. De Gemengde Commissie Vergunningen, hierin bijgetreden door de Vlaamse Regering, gaf aan dat er vandaag onduidelijkheid, en dus rechtsonzekerheid bestaat over het mogelijke toepassingsgebied voor omgevingsvergunningen op proef voor de exploitatie van een IIOA. En dat er duidelijkheid moet komen over wie de bevoegde overheid is voor de vergunning na de proefperiode, al dan niet verleend in eerste of tweede aanleg

Bovendien wordt vastgesteld dat de rechtspraak het toepassingsgebied van de vergunning op proef uitholt⁸.

Als uit de proefperiode zou blijken dat de hinder toch niet tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt, moet de definitieve vergunning na de proef worden geweigerd.

⁸ Zie bijvoorbeeld: RvVb 29 augustus 2024, nr. RvVb/A/2324/1038.

In het voorliggend decreet wordt verholpen aan voormelde onduidelijkheden. Daarnaast worden er ook meer procedurele mogelijkheden gecreëerd om een definitieve vergunning na de proefperiode haalbaar te maken door te opteren voor een systeem waarbij de exploitant na de proefperiode een nieuwe aanvraag moet indienen.

➤ **Overige aanpassingen inzake de behandeling van de vergunningsaanvraag**

26. Tenslotte wordt ook uitvoering gegeven aan onderstaande elementen uit het Actieprogramma Vergunnen:

- Aanscherpen van het doelstellingenartikel ter benadrukking van de efficiënte en doelgerichte vergunningenprocedure
Zie wijziging van artikel 3 OVD
- Invoeren van een pauzeknop of de mogelijkheid tot termijnverlenging, op verzoek van de aanvrager, opdat er ruimte komt voor bemiddeling, overleg en mogelijkheid tot het verzamelen van bijkomende informatie
Zie wijziging van artikel 34, §3 OVD en artikel 62, §1
- Verduidelijking van de juridische status van adviezen
Zie wijziging artikel 4.3.3 en opheffing artikel 4.3.4 VCRO
- Bijstelling van bijzondere motiveringsplicht
Zie wijziging van artikel 33 OVD
- Gerichte afbakening van het beroepsrecht van Vlaamse leidende ambtenaren
 - o Zowel bij het instellen van administratief beroep
Zie wijziging van artikel 52 OVD
 - o Als bij het instellen van jurisdictioneel beroep bij de RvVb
Zie wijziging van artikel 105 OVD
- Vervanging van de term bezwaarschrift/bezwaar door "inspraakreactie"
- Bijzondere bewijswaarde aan wetenschappelijke studies uitgevoerd door erkende deskundigen
Zie nieuw artikel 5.6.9 DABM
- Verhoging van dossiertaksen
Zie wijziging artikel 20 en 56 OVD
- Mogelijkheid voor gemeenten om beroep te doen op een omgevingsambtenaar van een ander gemeentebestuur zonder verplichte IGS-structuur
Zie wijziging artikel 9 OVD

4. Rechtspraak over omgevingsvergunningen die zorgt voor oplossingen

27. De Vlaamse Regering erkent dat de RvVb sinds haar oprichting een duidelijke meerwaarde biedt voor de rechtsbescherming en bijzondere vooruitgang heeft gemaakt in zijn werking.

Om deze vooruitgang verder te zetten, worden in het Actieprogramma Vergunningen een aantal verdere optimalisaties naar voor geschoven. De voorgestelde maatregelen gaan verder dan de DBRC-regelgeving en moeten de behandeling van dossiers en geschillen bij de Raad efficiënter en meer

oplossingsgericht maken, zonder afbreuk te doen aan doorlooptijden of de noodzakelijke rechtsbescherming.

Voorliggend ontwerpdecreet bevat de optimalisaties die vertaald worden in het OVD. De optimalisaties die betrekking hebben op de DBRC-regelgeving worden in een afzonderlijk, maar gelijklopend traject opgenomen.

➤ **Stel- en attentieplicht**

28. Het Actieprogramma Vergunnen zet in op een sneller, transparanter en juridisch robuuster vergunningsproces waarin alle actoren tijdig hun verantwoordelijkheid opnemen.

Hierbij wordt uitgegaan van volgende uitgangspunten:

➤ Invoering van een stelplicht

29. Dit principe houdt in dat een partij alle feiten waarop zij zich beroept, duidelijk moet stellen (aanvoeren) zodat de andere actoren en de tegenpartij weten wat precies wordt betwist.

Aldus moeten alle actoren hun verantwoordelijkheid opnemen: aanvragers, adviesinstanties, overheden én burgers moeten hun argumenten duidelijk voorleggen.

Dit draagt bij tot de versterking van de administratieve fase: de vergunningverlenende overheid krijgt tijdig alle relevante informatie om een volwaardige beoordeling te maken van een vergunningsaanvraag, waardoor ze deze optimaal kan motiveren en eventuele onzorgvuldigheden kan vermijden.

Daarnaast zijn genomen beslissingen ook robuuster: doordat alle elementen vooraf gekend zijn, vermindert de kans op vernietiging in beroep. Hierdoor worden eveneens verrassingsargumenten in beroep vermeden.

➤ Koppeling van een attentieplicht aan deze stelplicht

30. De attentieplicht houdt in dat men tijdig moet reageren op wat er gebeurt in het dossier. Het gaat om de plicht om aandachtig te zijn, informatie te volgen en bezwaren of opmerkingen op het juiste moment naar voren te brengen

Om de verschillende actoren te responsabiliseren, wordt voorzien dat men tijdens een beroepsprocedure alleen argumenten kan opwerpen die men eerder heeft opgeworpen. Hierdoor wordt het aantal middelen in beroep beperkt. Dit draagt bij tot de voorspelbaarheid van de procedure, aangezien de partijen vooraf weten welke argumenten spelen.

31. Om aan de stel- en attentieplicht juridisch optimaal uitvoering te geven in het kader van de vergunningsprocedure, wordt voorzien in een inspraakmogelijkheid via een verplicht uit te putten georganiseerde **herzieningsprocedure**.

Het verzoek tot herziening is erop gericht dat de partijen die beogen een jurisdictioneel beroep in te stellen bij de RvVb hun argumenten kenbaar kunnen maken aan de bevoegde overheid van zodra zij kennis hebben van de beoordeling van de aanvraag, zodat deze overheid de beslissing die genomen is in graad van administratief beroep (of enige administratieve aanleg) desgevallend kan herzien rekening houdende met die argumenten.

De herzieningsprocedure beoogt de vergunningsbeslissingen robuuster te maken door eventuele onwettigheden al op het administratief niveau te detecteren en remediëren. Op die manier kunnen terechte bezorgdheden en argumenten van beroepsindieners al worden meegenomen in de vergunningsbeslissing, in de plaats

van deze mee te nemen in een herstelbeslissing (voor zover mogelijk) na een gebeurlijke vernietiging.

Er wordt verwacht dat de persoon die bezwaren heeft tegen de vergunningsbeslissing zich kenbaar maakt en alle argumenten op tafel legt in de herzieningsprocedure zodat de bevoegde overheid in de mogelijkheid is om deze te analyseren en eventueel een herzieningsbeslissing te nemen. Op die manier wordt de effectiviteit van de bestuurlijke herzieningsprocedure gewaarborgd.

Het biedt de betrokken overheid de mogelijkheid om nog tijdens de bestuurlijke procedure kennis te nemen van de aangevoerde argumenten, na te gaan of die al dan niet gegrond zijn en vervolgens eventueel, indien nodig, een nieuwe beslissing ("herzieningsbeslissing") te nemen over de vergunningsaanvraag.

Leden van het betrokken publiek kunnen aldus in een laagdrempelige procedure hun argumenten tegen de beslissing formuleren, en de bevoegde overheid uitnodigen om daarmee rekening te houden, desgevallend door de eerder genomen beslissing te herzien.

32. De procedure tot herziening vermijdt bovendien dat een debat over eventuele onwettigheden tegen de vergunningsbeslissing maar voor het eerst in de juridictionele fase voor de RvVb gevoerd wordt en veel kostbare tijd verloren doet gaan.

Ten opzichte van de huidige situatie waarbij de betrokkenen hun grieven aan de RvVb moeten voorleggen, biedt de herzieningsprocedure het voordeel dat een verzoek tot herziening laagdrempeliger is en dat er meer mogelijkheden tot effectieve bijsturing zijn dan het geval is in het kader van een loutere wettigheidscontrole door de RvVb. De herstelmogelijkheden voor de RvVb zelf zijn beperkt, aangezien de Raad een onafhankelijk en onpartijdig rechtscollege is dat zich in het licht van het beginsel van de scheiding der machten niet in de plaats van de overheid mag stellen door zelf een nieuwe beslissing te nemen over de vergunningsbeslissing.

33. Indien een partij niet verplicht zou worden om zich kenbaar te maken, is er geen verplichting om alle argumenten op tafel te leggen in de herzieningsprocedure die wel opgeworpen konden worden, dan zou de herzieningsprocedure uitgehold worden en zijn finaliteit niet bereiken.

Het beroep bij de RvVb staat dan ook alleen open voor wie een verzoek tot herziening heeft ingediend en tijdens de RvVb-procedure kunnen alleen grieven worden aangevoerd die eerder als wettigheidskritiek werden geformuleerd in het verzoek tot herziening. Kunnen er in de juridictionele procedure alsnog andere grieven aangevoerd worden die niet aangevoerd werden in de herzieningsprocedure, dan wordt de bestuurlijke herzieningsprocedure een maat voor niets. In dat geval wordt niet bijgedragen aan de bestuurlijke robuustheid van de vergunning die nagestreefd wordt en dreigt de herzieningsprocedure enkel tot bijkomende vertragingen in de vergunningverlening te leiden.

De trechterende werking van de herzieningsprocedure op het niveau van de RvVb vormt dus een essentieel en onlosmakelijk onderdeel van de invoering van de herzieningsprocedure zelf.

➤ Nagestreefde doelstellingen

Met deze stel- en attentieplicht worden volgende doelstellingen en principes nagestreefd:

- *Responsabilisering van alle actoren*

Alle betrokken partijen moeten tijdig hun bezwaren, argumenten en informatie aanbrengen.

Dit is een uiting van behoorlijk burgerschap: wie nalaat zijn rechten (tijdig) te doen gelden, kan bezwaarlijk later met goed gevolg een schending van die rechten aanklagen. Aldus mag van de burger minimaal verwachten dat zij haar wettigheidsbezwaren kenbaar maakt op het einde van de bestuurlijke procedure door een verzoek tot herziening in te dienen.

- *De overheid kan tijdig en volledig oordelen*

De bevoegde overheid ontvangt alle relevante informatie op het juiste moment, namelijk tijdens de administratieve procedure.

Hierdoor wordt de kwaliteit van de beslissing verhoogd en worden verrassingen in beroep vermeden.

- *Betere motivering van de vergunningsbeslissing*

Wanneer alle bezwaren en argumenten vooraf gekend zijn, kan de overheid de beslissing beter motiveren, wat de juridische robuustheid versterkt.

Een goed gemotiveerde beslissing is minder kwetsbaar voor vernietiging.

- *Voorkomen van nieuwe middelen in beroep alsook van strategisch procederen*

De attentieplicht voorkomt dat partijen in beroep nog nieuwe middelen opwerpen die ze eerder hadden kunnen aanbrengen en verhindert daardoor dat partijen projecten vertragen of ongeoorloofde druk kunnen uitoefenen.

Dit tegengaan verhoogt de voorspelbaarheid en efficiëntie van de rechtsgang, en zorgt voor snellere rechtszekerheid: doordat vergunningen juridisch robuuster worden, zal het aantal vernietigingen en de nood aan navolgende herstelbeslissingen dalen. Omdat de vergunningsbeslissing nog kan worden bijgestuurd, zal ook het aantal beroepen voor de RvVb dalen, zulks in het belang van alle betrokken partijen.

- *Efficiëntere en snellere geschillenbeslechting*

Door alle argumenten vooraf te verzamelen, wordt de procedure bij de RvVb sneller en meer oplossingsgericht. Doordat de kritieken tegen de vergunningsbeslissing aanleiding kunnen geven tot een herzieningsbeslissing voorafgaand aan het instellen van een jurisdictioneel beroep bij de RvVb, met het behoud van de mogelijkheid om een beroep bij de RvVb in te stellen indien een partij het niet eens is met de herzieningsbeslissing of de uitdrukkelijke of stilzwijgende bevestiging van de initiële beslissing, bevordert een sneller en effectiever rechtsherstel.

Tevens draagt dit bij tot een effectievere rechtsbescherming in de beroepsprocedure bij de RvVb: mogelijke wettigheidskritieken worden reeds gedetecteerd (behoudens wanneer ze betrekking hebben op wijzigingen in de beslissing aangebracht na de herzieningsprocedure) in de bestuurlijke herzieningsprocedure waarbij het bestuur de mogelijkheid heeft om deze te analyseren en eventueel te weerleggen en/of remediëren voordat een beroep bij de RvVb wordt ingesteld. Dit biedt het voordeel dat het wettigheidsdebat al verder uitgekristalliseerd is op het ogenblik dat het beroep aanhangig wordt gemaakt voor de RvVb, wat de helderheid van de relevante wettigheidsvraag en de kwaliteit van het tegensprekelijk debat voor de RvVb ten goede komt.

- *Meer transparantie en eerlijkere inspraak*

Door de verplichting om bezwaren tijdig te formuleren, wordt inspraak constructiever en inhoudelijker, en niet louter procedureel of obstructief.

Aangepaste toegang tot de RvVb

34. Wordt er geen verzoek tot herziening ingesteld, dan is de beslissing over de omgevingsvergunningsaanvraag niet meer aanvechtbaar in rechte vermits de herzieningsprocedure niet werd uitgeput.

Werd een verzoek tot herziening ingediend, maar geen herzieningsbeslissing genomen, dan wordt de beslissing in beroep de definitieve beslissing over de vergunningsaanvraag.

Een partij die geen verzoek tot herziening indient is niet in de mogelijkheid om een beroep bij de RvVb in te stellen tegen de definitieve vergunningsbeslissing vermits deze partij de georganiseerde bestuurlijke herzieningsprocedure niet heeft uitgeput.

Een partij die een verzoek tot herziening indiende kan beroep aantekenen bij de RvVb en kan daarbij enkel de grieven opwerpen die al aangevoerd werden in het verzoek tot herziening.

Werd een herzieningsbeslissing genomen, dan wordt de herzieningsbeslissing de definitieve beslissing over de vergunningsaanvraag.

Een partij die het verzoek tot herziening heeft ingediend, kan beroep instellen bij de RvVb en kan de volgende onwettigheden aanvoeren:

- De onwettigheden die werden opgeworpen in het door hem ingediende verzoek tot herziening.
- De onwettigheden die betrekking hebben op wijzigingen aangebracht in de herzieningsbeslissing in vergelijking met de bestreden beslissing.

Een partij die geen verzoek tot herziening heeft ingediend kan enkel een beroep instellen bij de RvVb wanneer haar niet kan worden verweten dat zij geen verzoek tot herziening werd ingediend omdat de onwettigheid die zij wenst op te werpen betrekking heeft op wijzigingen die in de herzieningsbeslissing werden aangebracht in vergelijking met de beslissing in beroep. Ook een partij wiens verzoek tot herziening onontvankelijk werd bevonden, kan enkel een beroep bij de RvVb instellen met betrekking tot wettigheidskritieken die raken aan de wijzigingen uit de herzieningsbeslissing ten opzichte van de oorspronkelijke beslissing.

➤ Kaderend binnen het grondwettelijk en internationaal kader

35. Het Grondwettelijk Hof vernietigde eerder de regel dat de leden van het betrokken publiek alleen een beroep kon instellen als zij tijdens het openbaar onderzoek een gemotiveerd bezwaar hadden ingediend.⁹ Deze regeling waarborgde volgens het Hof onvoldoende dat leden van het betrokken publiek, die pas in het kader van de bekendmaking van de uitdrukkelijk gemotiveerde beslissing gewezen worden op elementen van de aanvraag die voor hen nadelige gevolgen kunnen hebben en kennis krijgen van de schending van rechtsregels of algemene rechtsbeginselen die voor hen nadelige gevolgen kunnen hebben, voldoende toegang hebben tot de administratieve beroepsprocedure en het beroep bij de RvVb.

In het voorliggend ontwerp van decreet wordt aan de vereiste over voldoende kennis over de mogelijke nadelige gevolgen tegemoetgekomen, aangezien de trechterende werking van de herzieningsprocedure plaatsvindt op het ogenblik dat de initiële beslissing genomen wordt. Op die manier wordt gewaarborgd dat een eventuele beroepsindiener kennis heeft kunnen nemen van alle relevante elementen die worden meegenomen in de vergunningsbeslissing.

Dit brengt geen ontoelaatbare beperkingen van de toegang tot de rechter en van het recht op een effectief rechtsmiddel met zich mee:

- Alle aspecten van de beslissing kunnen worden aangevochten voor de RvVb, hetzij mits het voorafgaand uitputten van het verzoek tot herziening en het hierin opwerpen van de wettigheidskritieken, hetzij, wat de wijzigingen betreft,

⁹ GwH, arrest nr. 46/2019 van 14 maart 2019.

onmiddellijk voor de RvVb als er na een verzoek tot herziening een herzieningsbeslissing genomen wordt.

- Een partij kan op het ogenblik dat de beslissing in laatste aanleg (of enige aanleg) of in voorkomend geval de herzieningsbeslissing genomen wordt inschatten of deze beslissing voor hem nadelige gevolgen heeft en of deze beslissing wettig is.
- De toegang tot de RvVb staat open ongeacht of de persoon heeft ingesproken tijdens het openbaar onderzoek. Anders dan het geval was bij de eerdere invoering van de regel "geen bezwaar, geen beroep"¹⁰ en de "attentieplicht"¹¹ wordt van burgers dus niet vereist dat zij de juridische problemen onverwijld signaleren in de loop van de bestuurlijke procedure. Het volstaat dat zij deze juridische problemen signaleren op het einde van de bestuurlijke procedure op het ogenblik dat een verzoek tot herziening moet worden ingediend.
- Het is - anders dan het geval was ten aanzien van de eerdere attentieplicht - ook niet zo dat de zorgvuldigheidsplicht die op de overheid rust om de wettigheid van overheidsbeslissingen te bewaken, in de praktijk wordt omgezet naar een zorgvuldigheidsplicht van de burger om wettigheidsproblemen onverwijld te identificeren en op te werpen om hun toegang te vrijwaren tot een rechter.¹² Vergunningsbeslissingen waartegen geen verzoek tot herziening wordt ingediend worden immers definitieve beslissingen, ten aanzien waarvan de gekende zorgvuldigheidsvereisten gelden.

36. De herzieningsprocedure vindt verder ook aansluiting bij artikel 9, tweede lid, derde alinea van het Verdrag van Aarhus dat inzake het recht op toegang tot de rechter de mogelijkheid openlaat voor lidstaten om te voorzien in de uitputting van een bestuurlijke herzieningsprocedure:

"De bepalingen van dit lid 2 sluiten niet de mogelijkheid uit van een herzieningsprocedure voor een bestuursrechtelijke instantie en laten onverlet de eis van het uitputten van de bestuursrechtelijke beroepsgang alvorens over te gaan tot rechterlijke herzieningsprocedures, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht."

Een vergelijkbare mogelijkheid is voorzien in artikel 11, vierde lid van Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten:

"4. De bepalingen van dit artikel sluiten een toetsingsprocedure in eerste instantie bij een bestuursrechtelijke instantie niet uit en doen niet af aan de eis dat de bestuursrechtelijke toetsingsprocedures doorlopen moeten zijn alvorens beroep bij een rechterlijke instantie kan worden ingesteld, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht."

Een dergelijke procedure moet eerlijk, billijk en snel zijn en mag niet buitensporig kostbaar zijn."

Verder bepaalt artikel 9, derde lid van het Verdrag van Aarhus:

"3. Aanvullend op en onverminderd de in de voorgaande leden 1 en 2, bedoelde herzieningsprocedures, waarborgt elke partij dat leden van het publiek, wanneer zij voldoen aan de eventuele in haar nationale recht neergelegde criteria, toegang hebben tot bestuursrechtelijke of rechterlijke procedures om het handelen en nalaten van privé-personen en overheidsinstanties te betwisten die strijdig zijn met bepalingen van haar nationale recht betreffende het milieu."

Het Hof van Justitie oordeelde hieromtrent dat het recht op toegang tot de rechter van art. 9, derde lid van het Verdrag van Aarhus (gelezen in samenhang met art. 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie), zich in

¹⁰ GwH, arrest nr. 46/2019 van 14 maart 2019.

¹¹ GwH, arrest nr. 59/2023 van 11 april 2023.

¹² GwH, arrest nr. 59/2023 van 11 april 2023 (B.17.2).

beginsel niet verzet tegen een vervalregel van nationaal procesrecht die de verplichting inhoudt van een daadwerkelijke uitoefening, vanaf het stadium van de bestuurlijke procedure, van het aan een procespartij verleende recht om bezwaren te maken. Aangezien door een dergelijke regel het snelst de litigieuze punten kunnen worden geïdentificeerd en eventueel in de loop van de bestuurlijke procedure worden opgelost, zodat een beroep in rechte niet langer nodig is, draagt een dergelijke vervalregel zelfs bij tot de doelstellingen van het Verdrag van Aarhus om in doelmatige mechanismen van rechtsbescherming te voorzien.¹³ De vervalregel kan volgens het Hof, ondanks het feit dat deze als prelabelle voorwaarde om beroep in rechte te kunnen instellen, een beperking vormt van het recht op een doeltreffende voorziening, gerechtvaardigd worden voor zover hij bij wet wordt gesteld, de wezenlijke inhoud van bedoeld recht eerbiedigt en, onder eerbiediging van het evenredigheidsbeginsel, noodzakelijk is en daadwerkelijk beantwoordt aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.¹⁴ De procedure tot herziening voldoet aan deze voorwaarden. Er wordt blijvend een ruime en effectieve toegang tot de rechter verzekerd.

Deze nieuwe regeling doet verder geen afbreuk aan de bescherming van het leefmilieu. Integendeel beoogt zij daaraan bij te dragen doordat de overheid de mogelijkheid krijgt om haar beslissing te herzien naar aanleiding van de grieven die daartegen aangevoerd worden. Zo is het bv. mogelijk dat de leden van het betrokken publiek aanklaarten dat met bepaalde hinderaspecten onvoldoende rekening gehouden is, hetgeen dan kan leiden tot aangepaste vergunningsvoorwaarden. Uit de reeds gegeven toelichting blijkt alleszins dat deze hervorming beantwoordt aan redenen van algemeen belang.

➤ **Mogelijkheid om een vergunning in te trekken tijdens de jurisdictionele procedure**

37. De klassieke intrekkingssleer laat de intrekking van een vergunningsbeslissing enkel toe wanneer deze beslissing onwettig is. Door een vergunningsbeslissing in te trekken, erkent de bevoegde overheid de facto dat er een onwettigheid bestaat, nog voor de RvVb hierover uitspraak heeft gedaan. Door deze impliciete erkenning van onwettigheid, zijn overheden doorgaans terughoudend om tijdens een lopende procedure een vergunning in te trekken en te vervangen door een verbeterde versie, zelfs wanneer de vernietiging van de oorspronkelijke vergunning zeer waarschijnlijk lijkt.

Voorliggend decreet strekt ertoe decretaal in de mogelijkheid te voorzien om een vergunning in te trekken in de loop van de procedure voor de RvVb en een nieuwe verbeterde beslissing te nemen zonder daarmee de onwettigheid van de ingetrokken beslissing te erkennen.

➤ **Overige aanpassingen in het kader van een oplossingsgerichte rechtspraak**

38. Voorliggend ontwerpdecreet geeft ook uitvoering aan volgende aanbevelingen uit het Actieprogramma Vergunningen:

- Toegang tot de rechter in milieuzaken en belangenvereiste: Verduidelijking dat enkel wie een concreet, actueel en persoonlijk belang kan aantonen nog beroep kan instellen.

Zie wijziging artikel 52 en 105 OVD

¹³ HvJ 20 december 2017, nr. C-664/15, overwegingen 88-89.

¹⁴ HvJ 20 december 2017, nr. C-664/15, overweging 90. Zie naar analogie arrest van 27 september 2017, C 73/16, EU:C:2017:725, punten 61-71.

5. Goede regelgeving leidt tot rechtszekere en robuuste vergunningen

➤ Uitzondering op de VEN-toets voor activiteiten die rechtstreeks verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een VEN-gebied.

39. Artikel 26bis, §2, van het Natuurdecreet regelt de procedure waarmee een overheid een afwijking kan toestaan op de algemene verbodsbepalingen binnen het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Dit is een strikt gereguleerde uitzonderingsprocedure die enkel kan worden toegepast wanneer geen andere redelijke alternatieven bestaan en wanneer de ingreep geen afbreuk doet aan de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

Door deze strikte reglementering moeten ook beheermaatregelen getoetst worden, terwijl deze net bedoeld zijn om natuurwaarden te versterken.

Beheerprojecten hebben echter een duidelijk maatschappelijk belang hebben én zijn gericht op natuurverbetering, waarbij het doorlopen van de procedure, voorzien in artikel 26bis Natuurdecreet een nodeloze verzwaring van de procedure betekent.

Aldus wordt een uitzondering op de VEN-toets voorzien voor activiteiten die direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een VEN-gebied.

6. Optimalisaties en verduidelijkingen

➤ Procedure tot afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden

40. Een exploitant moet de algemene, sectorale en bijzondere milieuvoorwaarden van zijn omgevingsvergunning naleven. VLAREM II voorziet in twee procedures om een afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden te bekomen.

In een aantal gevallen kan de bevoegde overheid zelf een afwijking van die milieuvoorwaarden toestaan, nl. als de voorwaarden in VLAREM II deze afwijkingsmogelijkheid expliciet vermelden. In dit geval stelt de bevoegde overheid de bijzondere milieuvoorwaarden bij in afwijking van één of meerdere algemene of sectorale milieuvoorwaarden.

In de andere gevallen gaat het over een afwijkingsaanvraag waarbij de minister toelating verleent voor de afwijking. Pas wanneer deze toelating tot afwijking er is, kan de bevoegde overheid de vergunning verlenen.

Wat betreft ministeriële afwijkingen voorziet het Decreet modulair vergunnen – naast de voorafgaande procedure bij de minister – in een geïntegreerde afwijkings- en vergunningsprocedure.

Dit betekent dat een vraag tot afwijking hetzij als afzonderlijke aanvraag dan wel samen met een andere aanvraag worden ingediend bij de vergunningverlenende overheid. Bij een gezamenlijke aanvraag zal de minister tijdens de vergunningsprocedure uitspraak moeten doen over de afwijkingsaanvraag zodat ook deze beslissing wordt meegenomen in de uiteindelijke beslissing door de bevoegde overheid.

Het Decreet modulair vergunnen bevat een aantal onduidelijkheden of dubbele bepalingen bij de 'geïntegreerde' procedure. De te hanteren termijnen waren evenmin duidelijk.

41. Voorgesteld wordt om te kiezen voor een volledige en generieke integratie, waarbij de minister niet langer bevoegd is voor afwijkingsaanvragen, maar de bevoegde overheden, zoals bij de 'reguliere' afwijkingsaanvragen.

Daar er door de integratie niet langer sprake is van een verplichte voorafgaandelijke procedure, draagt dit bij tot een versnelling van de procedure. Bovendien zorgt dit ook voor een stroomlijning, aangezien de principes en termijnen van de vergunningsprocedure gekend zijn.

Deze integratie zorgt er ook voor dat er slechts 1 openbaar onderzoek is, waarbij inspraak kan gaan over alle aspecten zonder onderscheid tussen inspraak op de afwijkingsaanvraag en inspraak op de vergunningsaanvraag. Bovendien is er ook zekerheid over de afstemming tussen het dossier waarvoor een afwijking gevraagd wordt, en het aangevraagde project.

Tenslotte betekent dit, naast een administratieve vereenvoudiging, ook dat er niet langer verwarring kan zijn tussen de gevallen waarin de afwijkingsprocedure van toepassing is dan wel de bijstellingsprocedure.

➤ **Bevoegdheid bij aanvragen voor handelingen van algemeen belang**

42. In uitvoering van artikel 4.1.1, 5°, van de VCRO kan de Vlaamse Regering handelingen van algemeen belang aanduiden. Het gaat om "handelingen die betrekking hebben op openbare infrastructuur of openbare wegen, nutsvoorzieningen en infrastructuur ten behoeve of ten bate van de uitoefening van een openbare dienst".

Voor deze handelingen is het mogelijk om een zgn. "anticipatieve vergunning" te verkrijgen na afloop van het openbaar onderzoek van een RUP. Men hoeft voor dergelijke grote handelingen van algemeen belang dus niet te wachten tot het volledige planproces is doorlopen en het RUP definitief vastgesteld is.

Voor handelingen van algemeen belang met ruimtelijk beperkte impact kan in bepaalde gevallen ook een vergunning verkregen worden in afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften, zonder dat de opmaak van een RUP noodzakelijk is.

De Vlaamse Regering heeft deze handelingen van algemeen belang limitatief opgesomd.¹⁵

Door het Decreet modulair Vergunnen moet er niet langer een voorafgaande projectvergadering worden georganiseerd bij toepassing van artikel 3, §3, van het Besluit van 5 mei 2000, maar doet de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, uitspraak of een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft. De minister beoordeelt of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden.

43. Aldus was er een discrepantie tussen de bevoegde overheid die vaststelt of een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft: enerzijds de Vlaamse Regering, in geval een aanvraag louter een verzoek tot vaststelling omvat dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijke beperkte impact, anderzijds de bevoegde overheid als datzelfde verzoek geuit wordt tijdens een aanvraag voor een omgevingsvergunning.

¹⁵ Besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, § 2, en artikel 4.7.1, § 2, tweede lid, VCRO.

Dergelijke dubbele bevoegdheid wordt onwenselijk geacht, zeker gelet op de integratie van de procedure tot afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden.

Voor wat handelingen van algemeen belang betreft, betekent dit dat men bij de huidige situatie blijft. Immers, vandaag de dag wordt uitspraak gedaan over de ruimtelijk beperkte impact door de bevoegde (vergunningverlenende) overheid.

➤ **Aanvraag tot evaluatie en eventuele bijstelling van de bijzondere milieuvoorwaarden**

44. De algemene, sectorale en bijzondere milieuvoorwaarden moeten samen een hoog niveau van bescherming van mens en milieu garanderen tegen de risico's en hinder afkomstig van de exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten.

Algemene, sectorale en bijzondere vergunningsvoorwaarden worden in Vlaanderen vastgesteld op basis van beste beschikbare technieken (BBT).

De BBT's worden regelmatig geactualiseerd, waardoor de verschillende milieuvoorwaarden ook aangepast moeten worden. Dit kan het gevolg zijn van:

- maatregelen uit Europese richtlijnen
- maatregelen uit plannen en programma's van de Vlaamse Regering

Hierbij zal steeds nagegaan worden of de aanpassingen niet op algemene wijze doorgevoerd kunnen worden, door een aanpassing van de algemene of sectorale voorwaarden bij besluit van de Vlaamse Regering (een VLAREM-wijziging). In dat geval gelden de doorgevoerde aanpassingen voor alle IIOA's, ook de bestaande.

Wordt er niet gewerkt met een algemene of sectorale milieuvoorwaarde, zullen de vergunningen van de verschillende betrokken exploitaties geëvalueerd moeten worden.

Artikel 5.4.11 van het DABM voorziet in twee soorten van evaluatie van de milieuvoorwaarden die van toepassing zijn op een IIOA:

- een algemene evaluatie in de gevallen en voor de aspecten die de Vlaamse Regering ter omzetting van Europese regelgeving bepaalt;
- een gerichte evaluatie in de gevallen en voor de aspecten die de Vlaamse Regering bepaalt ter omzetting van Europese regelgeving of in de richtlijnen, vermeld in artikel 5.4.6/1, derde lid.

Dit periodiek evaluatiesysteem en de mogelijkheid om het voorwerp en de duur van de omgevingsvergunning op het einde van elke geldigheidsperiode van twintig jaar bij te stellen, zorgen er mede voor dat er geen sprake kan zijn van een aanzienlijke achteruitgang in het beschermingsniveau van het leefmilieu.

Bij de uitvoering van een evaluatie wordt nagegaan of de bijzondere milieuvoorwaarden moeten worden bijgesteld.

Voor het Decreet modulair vergunnen diende, in geval van evaluatie van de omgevingsvergunning voor de exploitatie van een IIOA, eerst de evaluatieprocedure doorlopen te worden en vervolgens – voor zover er besloten werd dat een bijstelling van de voorwaarden vereist is – de bijstellingsprocedure.

Door het Decreet modulair vergunnen werden beide procedures geïntegreerd maar de regeling bevat nog een aantal volkomenheden (vooral wat de communicatie met de exploitant betreft en bepaalde termijnen) die door het voorliggende decreet worden weggewerkt zodat de evaluaties als volgt worden georganiseerd:

Alle evaluaties zullen worden uitgevoerd op basis van een voortschrijdend meerjarenprogramma dat door het Departement Omgeving wordt vastgesteld. Het voortschrijdend meerjarenprogramma wordt minstens jaarlijks geactualiseerd en afgestemd op de programmatorische aanpak van de milieuhandhaving. Het voortschrijdend meerjarenprogramma en de uitvoeringsgraad ervan worden jaarlijks openbaar gemaakt op de wijze die de Vlaamse Regering bepaalt.

De betrokken exploitant zal door de bevoegde overheid in kennis gesteld worden van de milieuvoorwaarden die tegen het licht van de evaluatie gehouden moeten worden.

De exploitant moet aan de hand van een evaluatieformulier na gaan in welke mate de vergunning voldoet aan de te evalueren maatregelen. Dit evaluatieformulier moet hij, samen met een aanvraag tot evaluatie en een eventueel voorstel tot bijstelling van de milieuvoorwaarden, bij de bevoegde overheid indienen.

45. Het OVD is het proceduredecreet waarin de verschillend procedures die verband houden met een omgevingsvergunning geregeld zijn en maximaal gestroomlijnd zijn tot één modulaire.

Het is dan ook logischer dat de procedure voor de evaluatie en eventuele bijstelling van milieuvoorwaarden van de omgevingsvergunning in dat decreet verder uitgewerkt wordt, en niet langer in het DABM en VLAREM.

De verschillende mogelijkheden van de modulaire vergunningsprocedure (wijzigingslus, administratieve lus, ...) zijn bijgevolg automatisch van toepassing, zonder dat daar discussie over kan ontstaan.

➤ **Project Regelrecht: hervorming van het recht tot verdere exploitatie**

46. Een exploitatie die tijdig een hernieuwingsaanvraag indient, mag met toepassing van artikel 69 van het OVD en de definitie van een definitieve beslissing die geldt voor dit artikel, verder exploiteren in afwachting van een definitieve beslissing.

Er is niet alleen een recht op verdere exploitatie tot aan de eventuele beslissing in administratief beroep maar ook onder bepaalde voorwaarden en binnen bepaalde grenzen tijdens en na de behandeling van een beroep bij de RvVb.

Het recht op verdere exploitatie na een beroep bij de RvVb vervalt vandaag de dag:

- Vijf maanden na een eerste vernietiging van de vergunning door de RvVb, tenzij er binnen die termijn een herstelbeslissing is uitgesproken.
- Als de vergunningsbeslissing voor een tweede maal is vernietigd door de RvVb.
- Als de RvVb de schorsing van de vergunning uitspreekt.

Dit recht op verdere exploitatie werd in 2017 ingevoerd om onduidelijkheden weg te werken over de verdere exploitatie ten gevolge van nieuwe rechtspraak van de Raad van State en RvVb die het lazarusprincipe of het herleven van de vergunning in eerste aanleg bij een vernietiging van de beslissing in tweede aanleg niet langer aanvaardden. Om te verhinderen dat een beroep en een eerste vernietiging van een vergunning bv. louter omwille van een herstelbaar motiveringsgebrek er zou toe leiden dat een bedrijf dat verplicht wordt zijn exploitatie stop te zetten tijdens de behandeling van het beroep bij de RvVb, hier al te zware en in sommige gevallen onomkeerbare economische en financiële gevolgen van zou ondervinden.

Het decreet van 17 mei 2024:

- verplaatste de integrale regeling van het recht op verdere exploitatie van de definities en artikel 69 OVD naar artikel 91, §4 OVD;

- versoepelde de regeling door te stellen dat een hernieuwingsaanvraag tijdig is wanneer deze voor het einde van de vergunningstermijn wordt ingediend;
- de koppeling met de stedenbouwkundige vergunning werd losgelaten: een tijdige hernieuwingsaanvraag is niet langer vereist voor het in stand houden van de stedenbouwkundige handeling;
- daarnaast werden de bepalingen aangepast aan het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 145/2019 van 17 oktober 2019.

Onder het modulair vergunningensysteem van 2024 kan men verder exploiteren

- in afwachting van een definitieve beslissing over de aanvraag tot hernieuwing;
- in geval van een beroep tegen de hernieuwing van de omgevingsvergunning bij de RvVb, als de vergunning tot verdere exploitatie tot een van de volgende gevallen zich voordoet:
 - a) de RvVb schorst de vergunning;
 - b) de RvVb vernietigt de vergunning en stelt zijn arrest in de plaats van de nieuw te nemen beslissing met toepassing van artikel 37, §2, van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges;
 - c) de bevoegde overheid laat na om na de eerste vernietiging van haar vergunningsbeslissing de herstelbeslissing die haar met toepassing van artikel 37, §1, van het voormelde decreet van 4 april 2014 bevolen is, te nemen binnen de termijn die haar opgelegd is.
 - d) de RvVb vernietigt de vergunning voor een tweede keer.

In het kader van het project Regelrecht wordt een uitbreiding van deze regeling gevraagd om de alsnog disproportioneel geachte gevolgen van de huidige regeling te temperen.

Het is ook moeilijk te verantwoorden dat een exploitatie verplicht moet stoppen na een tweede vernietigingsarrest. Gelet op het hoge vernietigingspercentage bij de RvVb, is de kans op een tweede vernietigingsarrest reëel. Bovendien is het niet omdat een hervergunning voor een tweede maal is vernietigd, dat er per definitie geen verdere exploitatie meer mogelijk is. Een vernietiging zonder indeplaatsstelling door de RvVb impliceert dat er sprake is van een herstelbaar gebrek en er dus perspectief is op een nieuwe hervergunningsbeslissing. Het is dus vreemd dat de exploitatie verplicht moet stoppen na een tweede vernietigingsarrest, zelfs als het vastgestelde gebrek perfect herstelbaar kan zijn. Daarnaast blijft de RvVb bij machte om de omgevingsvergunning te schorsen, waardoor ook het recht tot voortzetting tot exploitatie komt te vervallen.

Er wordt een uitgebreider recht op verdere exploitatie voorgesteld.

C. IMPACTANALYSE EN IMPLEMENTATIE

Het voorontwerp van decreet heeft volgende impact:

47. **JoKER.** De inhoud van dit voorontwerp van decreet heeft geen specifieke impact op kinderen, jongeren, hun (aanstaande) ouders, gezin en context. Er dient dan ook geen Kind- en JongerenEffectrapport (JoKER) opgemaakt te worden.

48. **Armoedetoets.** Voor dit voorontwerp van decreet werd geen armoedetoets gemaakt. De inhoud ervan heeft geen specifieke impact op mensen die in armoede leven.

De bepalingen van voorliggend decreet hebben immers betrekking op procedurele, organisatorische of technische aanpassingen die geen directe of substantiële impact hebben op de socio-economische positie van kwetsbare groepen. Het decreet introduceert geen nieuwe rechten, plichten of financiële maatregelen die

de inkomenssituatie van kwetsbare groepen beïnvloeden, noch wijzigt het bestaande ondersteuningsmechanismen waarop mensen in armoede in belangrijke mate steunen. Er is dan ook geen redelijke verwachting van een specifieke armoede impact.

49. **Grondrechten.** Voorliggend voorontwerp van decreet brengt geen differentiatie aan in de behandeling van burgers en heeft geen impact op fundamentele rechten. Voorliggen voorontwerp kan dan ook niet worden beschouwd als een maatregel die het gelijkheidsbeginsel of andere grondrechten aantast. Het blijft beperkt tot organisatorische en procedurele aspecten, die per definitie voor iedereen gelijk gelden.

50. **Lokale overheden.** De impact op gemeenten en provincies situeert zich vooral in een versterking van hun rol in de voorbereidende en uitvoerende fases van de vergunningverlening. Voorliggend decreet maakt vooroverleg tot een recht van elke initiatiefnemer en benadrukt dat dit overleg vormvrij en laagdrempelig moet blijven, wat lokale besturen verplicht om flexibel en tijdig te reageren. Gemeenten en provincies werken vandaag actief aan vooroverleg. Een goed vooroverleg levert tijdswinst op in het proces.

Het beperken tot één openbaar onderzoek tijdens de procedure eerste aanleg is een winst op het vlak van werkvolume voor de gemeenten, die het openbaar onderzoek organiseren. De mogelijkheid om als gemeente beroep te kunnen doen op personeel van een andere gemeente of van de provincie schept nieuwe mogelijkheden om als gemeente voldoende expertise en mankracht in huis te halen.

Ook de mogelijkheid voor een gemeente om beroep te doen op personeel van andere gemeenten of van de provincie, kan voor gemeenten een verlichting van takenpakket betekenen.

Voor de provincies lijkt de impact beperkt waar het gaat over de werking van de POVC. De werking van de OVC's wordt versterkt, met gezamenlijke hoorzittingen en een geïntegreerd advies, wat bijdraagt tot een meer gestructureerde en oplossingsgerichte aanpak.

De werking om te komen tot een geïntegreerd advies blijft qua tijdsinzet vergelijkbaar met de situatie vandaag. De mogelijkheid om een verzoek tot herziening in te dienen, leidt tot extra administratief werk (grootteorde van 500 dossiers per jaar die hiervoor in aanmerking komen, gespreid over de 5 provincies). Ook hier is het zo dat dit dossiers betreft waarover de deputatie reeds uitspraak heeft gedaan, en haar dus bekend zijn.

Hierbij gaat het Actieprogramma Vergunnen uit van een verdere digitalisering van vergunningstrajecten en consistente informatieverstrekking, wat de lokale overheden beter zal ondersteunen en begeleiden tijdens het proces.

51. **Budgettaire impact.** Het Omgevingsvergunningendecreet zoals gewijzigd door het voorliggende decreet biedt het kader voor het verwezenlijken van de doelstellingen van het Actieprogramma Vergunnen: robuust en rechtszeker vergunnen via een efficiënte, doelgerichte, transparante, oplossingsgerichte en geïntegreerde procedure.

De uitdagingen hierbij zijn velerlei. Dit geldt ook voor de actiepunten. Sommige actiepunten resulteren in procedure-technische ingrepen zoals de introductie van een pauzeknop en het verzoek tot herziening van de beslissing in laatste of enige aanleg, andere actiepunten vergen een vernieuwde inzet van de overheid op bestaande instrumenten of delen ervan. Denk maar aan meer dialoog met de aanvrager vooraf en tijdens de procedure, meer en oplossingsgericht adviseren, meer kennisdeling met en ondersteuning van burgers en lokale overheden. Beiden vergen meer inzet van mensen en middelen.

Een verschuiving binnen de Vlaamse Overheid en toewijzing van VTE's aan de taken die krachtens dit decreet moeten worden opgenomen zal gepaard moeten gaan met bijkomende financiële middelen voor de ontwikkeling van digitale systemen en tools die de burgers moeten helpen bij hun initiatieven en de overheid moet ondersteunen bij haar taken.

Verwacht kan worden dat nu investeren in digitalisering zich terugbetaalt op termijn. Digitale systemen en tools zullen bijdragen tot een betere en meer efficiënte dienstverlening. Automatisering van wat kan maakt meer tijd vrij voor de dialoog met de aanvragers, oplossingsgericht adviseren, competentie-ontwikkeling,

52. Wat betreft de **inwerkingtreding** van voorliggend decreet, zijn er enkele bepalingen die geen verdere uitwerking behoeven, en de gewone regel van 10 dagen na publicatie kunnen volgen.

Te denken valt aan de bepalingen rond de mogelijkheden voor gemeenten om beroep te doen op personeel van een andere gemeente, of de bijkomende mogelijkheden voor het afleveren van een vergunning van bepaalde duur.

Daarnaast zal de overgrote meerderheid van de bepalingen maar in werking treden op het moment dat het decreet van 17 mei 2024 in werking treedt. Dit is dus op een datum, te bepalen door de Vlaamse Regering.

53. **Overgangsmatig** wordt voorzien dat aanvragen of initiatieven die zijn opgestart voor de datum van inwerkingtreding van dit decreet, worden behandeld overeenkomstig de regelgeving van toepassing op het tijdstip waarop de vergunningsaanvraag werd ingediend of het initiatief werd opgestart.

Hetzelfde principe geldt voor meldingen die zijn verricht voor de datum van inwerkingtreding van dit decreet.

Uitzondering hierop zijn de bepalingen die in het Omgevingsvergunningsdecreet werden ingevoegd met het Stikstofdecreet van 26 januari 2024. Deze bepalingen worden met dit voorstel van decreet overgenomen, maar geherformuleerd/herschikt in functie van de optimalisaties van het decreet van 17 mei 2024.

54. Vanzelfsprekend zal het ontwerp **uitvoeringsbesluit**, dat op 7 juni 2024 principieel werd goedgekeurd, aan de voorgestelde wijzigingen aangepast moeten worden.

Ook het Omgevingsloket, dat al bezig was aan het operationaliseren van de modulaire vergunningsprocedure zal op bepaalde aspecten bijgestuurd moeten worden.

Wetgevingstechnische toelichting

55. Voorliggend decreet betreft het doorvoeren van een aantal optimalisaties en het wegwerken van knelpunten aan de modulaire omgevingsvergunningsprocedure.

Deze modulaire omgevingsvergunningsprocedure wordt ingevoerd door het decreet van 17 mei 2024, dat nog niet in werking is getreden.

Zolang een bepaling tot wijziging van een oorspronkelijke tekst niet in werking is getreden, heeft ze nog geen gevolgen gehad: betreft ze een vervanging, toevoeging of invoeging in de oorspronkelijke tekst, dan is de inhoud van de wijzigingsbepaling nog niet in de oorspronkelijke tekst opgenomen en gaat ze over

een opheffing in de oorspronkelijke tekst, dan is die opheffing nog geen werkelijkheid in die tekst. Zolang de wijzigingsbepaling niet in werking is getreden, is het technisch gesproken mogelijk om ze te wijzigen of op te heffen.

Vanuit de dienst Wetgevingstechniek van de Raad van State wordt echter afgeraden om een wijzigingsbepaling te wijzigen die nog niet in werking is getreden.

Luidens aanbeveling nr. 130 van de *Handleiding Wetgevingstechniek* wordt de voorkeur gegeven aan een dubbele operatie, dus de opheffing van de oorspronkelijke wijzigingsbepaling tezamen met de redactie van een nieuwe wijzigingsbepaling.

"Formuleer liever een nieuwe wijzigingsbepaling die de oorspronkelijke tekst rechtstreeks wijzigt, eventueel na de oorspronkelijke wijzigingsbepaling te hebben opgeheven als u de hele wijzigingsoperatie wilt overdoen.

Rechtstreekse ingrepen in de oorspronkelijke tekst hebben twee voordelen die nauw met elkaar samenhangen: u zorgt voor transparantie door een formeel verband met het origineel te leggen en u maakt het op die manier voor alle betrokkenen eenvoudiger om werkelijk rekening te houden met de wijziging.

56. Bij voorliggend decreet wordt deze dubbele operatie dan ook gehanteerd. Dit houdt in dat bepaalde wijzigingsbepalingen van het decreet van 17 mei 2024 in hun totaliteit worden opgeheven, en hernomen in dit decreet, zij het in sommige gevallen met een minimale wijziging.

Bij de artikelsgewijze toelichting zal dan ook geregeld teruggerepen worden naar de memorie van toelichting bij het decreet van 17 mei 2024¹⁶, voor die zaken die niet gewijzigd worden (maar integraal hernomen).

De in de memorie van toelichting bij het decreet van 17 mei 2024 opgenomen voetnoten worden echter niet mee overgenomen.

D. TOTSTANDKOMINGSPROCEDURE

57. Het voorontwerp van decreet werd voor de eerste keer principieel goedgekeurd op 29 mei 2026.

De Vlaamse Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed ("SARO") heeft advies gegeven op 1 juli 2026.

De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen ("Minaraad") heeft samen met de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ("SERV") advies gegeven op 2 juli 2026.

De Mobiliteitsraad van Vlaanderen ("MORA") heeft advies gegeven op 26 juni 2026.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten ("VVSG") heeft advies gegeven op 1 juli 2026.

De Vereniging van de Vlaamse Provincies ("VVP") heeft advies gegeven op 2 juli 2026.

Deze adviezen en een bespreking ervan, zijn hieronder opgenomen in **luik D.1**.

De Vlaamse Toezichtscommissie ("VTC") heeft advies gegeven op 23 juni 2026.

¹⁶ Parl. St. VI. Parl. 2023-2024, nr. 2176/1 : [g2176-1 \(13\).pdf](#)

Dit advies en een bespreking ervan, zijn hieronder opgenomen in **luik D.2**.

58. Het voorontwerp van decreet werd voor de tweede keer principieel goedgekeurd op xxx.

De Raad van State heeft advies gegeven op xxx.

De wijzigingen aan het ontwerp naar aanleiding van dit advies of de motivatie om de ontwerp teksten niet te wijzigen worden hieronder besproken in **luik C.2**.

1. Bespreking adviezen strategische adviesraden, VVSG en VVP

59. Voorliggend decreet werd voor advies voorgelegd aan de betrokken strategische adviesraden, alsook aan de VVSG en de VVP.

Daar deze adviezen grotendeels ingaan op dezelfde onderwerpen, worden deze adviezen eerder thematisch besproken.

Opmerkingen die betrekking hebben op specifieke bepalingen van het ontwerpdecreet worden behandeld in de artikelsgewijze bespreking.

Dit geldt ook voor opmerkingen die thematisch kunnen worden gegroepeerd en rechtstreeks verband houden met bepaalde artikelen.

Deze opmerkingen gaan onder meer over:

- Het vooroverleg
- De bevoegdheidsverdeling (m.i.v. de bevoegdheidsregeling n.a.v. het Wasserij-arrest¹⁷)
- Het volledigheid- en ontvankelijkheidsonderzoek
- De al dan niet openbaarmaking van de inspraakreacties en persoonsgegevens
- Het al dan niet kunnen toepassen van de wijzigingslus en de pauzeknop
- De toepassing van de heroverwegingsprocedure
- De motiveringsplicht bij de beoordeling van de legaliteitsaspecten uit het verslag van de gemeentelijke omgevingsambtenaar
- De wijziging van de VEN-toets
- De bijzondere bewijswaarde van studies door deskundigen
- De procedure voor de bijstelling van voorwaarden in meldingsakten
- De mogelijke impact van de herzieningsprocedure
- De bijstelling van milieuvoorwaarden en de evaluatie hiervan

De VVP herhaalt haar eerdere opmerkingen inzake het Omgevingsbesluit. Hier wordt niet op ingegaan: de uitspraak van het Grondwettelijk Hof wordt afgewacht om waar nodig remediëring door te voeren.

Werklast

60. De verschillende adviesraden maar ook VVSG en VVP wijzen erop dat de impact van de voorgestelde wijzigingen op bevoegde overheden, adviesinstanties en lokale overheden onvoldoende in kaart is gebracht.

Een terugkomende bekommernis is de inschatting van de werklast voor lokale en provinciale besturen. De Minaraad en de SERV vragen rekening te houden met de bijkomende capaciteit die nodig is voor o.m. vooroverleg, intensievere advisering en nieuwe processtappen, en waarschuwt voor een verschuiving van werklast zonder bijkomende middelen. VVSG sluit hierbij aan en betwist de positieve inschatting van de impact op gemeenten. De VVSG verwijst naar de extra

¹⁷ GwH nr. 122/2025 van 18 september 2025.

inspanningen die voortvloeien uit vooroverleg, procedurele flexibiliteit, de stel- en attentieplicht, ondersteuning van burgers en de verschuiving van bevoegdheden rond afwijkingen op VlareM. Ook VVP sluit hierbij aan en vreest dat de werklast voor provincies door bv. de verplichte herzieningsprocedure en uitgebreidere bevoegdheden, hoger zal liggen dan momenteel wordt ingeschat.

61. Daarnaast vragen de adviesraden en de VVSG aandacht voor de juridische expertise en kwaliteitsvolle ondersteuning van bestuursniveaus. MORA benadrukt dat de heroverwegingsprocedure een extra juridische verantwoordelijkheid bij gemeenten legt en pleit voor voldoende juridische capaciteit, vooral bij kleinere gemeenten, eventueel via intergemeentelijke samenwerking. VVSG vraagt bovendien een verplichte advisering door de Vlaamse overheid wanneer gemeenten moeten oordelen over afwijkingen van VlareM-normen. De Minaraad en de SERV sluiten daarbij aan door te benadrukken dat voldoende expertise en capaciteit noodzakelijk zijn om tijdige en kwalitatieve adviezen te kunnen leveren en kwaliteitsverlies in de vergunningverlening te vermijden. SARO vat dit samen door te stellen dat voldoende ondersteuning en capaciteit een essentiële randvoorwaarde vormen voor een efficiënte, rechtszekere en robuuste vergunningspraktijk.

➤ Reactie

Voorliggend wijzigingsdecreet bevat zowel maatregelen die tot een hogere als tot een lagere werklast kunnen leiden. Zo zal een versterkt vooroverleg bijkomende inspanningen vragen vóór de indiening van een aanvraag, maar wordt verwacht dat dit resulteert in betere dossiers, minder bezwaren en minder beroepsprocedures. Ook de invoering van een zogenaamde pauzeknop vergt bijkomende dossieropvolging, maar kan bijdragen tot minder weigeringen en heraanvragen. Het principe van één openbaar onderzoek vermindert administratieve formaliteiten, hoewel dit mogelijk gepaard gaat met een toename van het aantal beroepen doordat aanvragen minder vaak kunnen worden aangepast tijdens de procedure.

Het decreet biedt duidelijke kansen voor een efficiëntere vergunningverlening, maar stelt lokale besturen tegelijkertijd voor nieuwe uitdagingen. De precieze impact op werklast en capaciteit is echter moeilijk in te schatten, aangezien lokale besturen sterk verschillen qua schaal, expertise, digitalisering en ervaring met instrumenten zoals vooroverleg

De noodzaak van voldoende personeelscapaciteit en expertise bij vergunningverlenende, adviserende en lokale overheden wordt onderschreven. De organisatie van personeelsbezetting en de inzet van middelen behoren echter in de eerste plaats tot de verantwoordelijkheid van de betrokken besturen en vergen beleidsmatige en organisatorische keuzes, eerder dan een decretale regeling. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de vereiste expertise niet noodzakelijk binnen elke gemeente afzonderlijk aanwezig moet zijn, maar ook via intergemeentelijke samenwerking kan worden georganiseerd. Daarnaast wordt in het kader van de implementatie van het decreet ingezet op kennisdeling en ondersteuning van lokale besturen, onder meer via toelichtingen en laagdrempelig beschikbare informatie.

Wat de beweerde toename van de werklast voor de gemeenten betreft ten gevolge van de verschuiving van de bevoegdheid voor bepaalde afwijkingen van de milieuvoorwaarden van de minister naar de bevoegde overheden moet worden opgemerkt dat het aantal dossiers waarin een afwijking van milieuvoorwaarden aan de orde is, momenteel zeer beperkt is, ongeveer 30 dossiers per jaar. Het betreft bovendien uitsluitend ingedeelde inrichtingen of activiteiten van de eerste klasse, die door de deputaties zullen worden behandeld. De advisering in dergelijke dossiers zal verder geregeld worden via het Omgevings-vergunningenbesluit, waarbij een evenwicht moet worden

gezocht tussen de bescherming van mens en milieu enerzijds en de beschikbare capaciteit van de adviesinstanties anderzijds. Daarnaast is het de bedoeling deze dossiers systematisch te monitoren zodat, indien nodig, vanuit de toezichtsbevoegdheid kan worden opgetreden wanneer de bescherming van mens en milieu in het gedrang dreigt te komen.

Inzake de bevoegdheidsverschuiving m.b.t. de heroverwegingsprocedure (naar de gemeenten) moet worden opgemerkt dat de bewering dat de corrigerende functie volledig verschuift, genuanceerd moet worden. Het huidig beroep bij de Vlaamse Regering impliceert een aanzienlijke juridisering van de procedure (ook gelet op de gronden waarop de Vlaamse Regering kon overgaan tot vernietiging). Echter, ook na een vernietiging onder de huidige regelgeving moet een gemeenteraad een nieuwe, onderbouwde beslissing nemen.

De impact van de voorgestelde herzieningsprocedure kan niet ontkend worden maar wordt beheersbaar geacht. Het betreft immers dossiers die reeds een volledig vergunningstraject hebben doorlopen en inhoudelijk beoordeeld zijn, waardoor de feiten en argumenten in belangrijke mate gekend zijn. Bovendien worden geen nieuwe formele procedurestappen ingevoerd, zoals een openbaar onderzoek of adviesronde. Hoewel de procedure een bijkomende werklast met zich mee zal brengen, wordt verwacht dat deze in zekere mate wordt gecompenseerd door de invoering van de stel- en attentieplicht, die moet leiden tot minder beroepen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, minder vernietigingsarresten en bijgevolg minder herstelbeslissingen. Op langere termijn zou dit moeten bijdragen aan een efficiëntere geschillenbeslechting.

Ook merkte de SARO op dat veel voorstellen voortvloeien uit de evaluatie van het OVD, terwijl de effecten op de kwaliteit van vergunde projecten en het bredere omgevingsbeleid buiten beschouwing bleven. Daardoor blijft volgens SARO onduidelijk wat de gevolgen zijn voor het omgevingsbeleid. Ook SERV en Minaraad pleiten voor aandacht voor de kwaliteit van vergunningen.

➤ Reactie

Het klopt dat de evaluatie van het OVD zich in hoofdzaak heeft gericht op de werking van de vergunningsprocedure en niet op de impact ervan op het bredere omgevingsbeleid. Dat neemt echter niet weg dat de hier voorgestelde wijzigingen specifiek beogen de rechtszekerheid, de kwaliteit en de robuustheid van de vergunningverlening te versterken. Op die manier moeten zij indirect bijdragen aan beleidsdoelstellingen inzake omgeving, natuur, klimaat, open ruimte en ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast blijven de adviesinstanties een belangrijke rol spelen in de procedures. De mate waarin ze ingezet zullen worden en hun concrete werking, wordt evenwel niet decretaal geregeld. Wel werken de Vlaamse adviesinstanties in uitvoering van het Actieprogramma Vergunnen gezamenlijk aan een vernieuwde adviespraktijk.

De bijdrage van het OVD en voorliggend wijzigingsdecreet aan de omgevingskwaliteit laat zich evenwel moeilijk objectief meten. Wat als een kwalitatief project wordt beschouwd, hangt vaak af van het perspectief van de betrokken actor en de afweging tussen uiteenlopende maatschappelijke, economische, ruimtelijke, ecologische en sociale belangen.

Bovendien wordt de kwaliteit van de leefomgeving niet uitsluitend bepaald door het OVD, maar door een samenspel van factoren zoals ruimtelijke planning, sectorale regelgeving inzake milieu, natuur, water en erfgoed, de kwaliteit van de beleidskaders, technologische ontwikkelingen en de concrete projectuitwerking. Een eenduidige toewijzing van effecten op de omgevingskwaliteit aan dit decreet alleen is daarom niet mogelijk.

Advisering

62. Binnen de adviesraden, VVSG en VVP bestaat brede consensus over het belang van kwaliteitsvolle en onafhankelijke adviesverlening binnen de vergunningsprocedure.

VVSG wijst op de nood aan sterke en voldoende uitgebouwde Vlaamse adviesinstanties om gemeenten te ondersteunen met gespecialiseerde expertise. De Minaraad en de SERV onderschrijven dit standpunt en benadrukken dat adviezen een cruciale kwaliteitswaarborg vormen voor juridisch en inhoudelijk robuuste vergunningen.

Wat de inhoud en rol van adviezen betreft, vraagt VVSG dat adviesinstanties ook blijven wijzen op relevante zorgplichten, doelstellingen en normen buiten de ruimtelijke ordening. Volgens SERV en de Minaraad moeten adviezen bijdragen tot de toetsing aan geldende regelgeving, tot de integratie van milieukundige en ruimtelijke aspecten en tot de robuustheid van de uiteindelijke beslissing en gericht blijven op een onafhankelijke en inhoudelijke beoordeling van aanvragen. Daarnaast vragen deze Raden dat adviesverlening een onafhankelijke toetsende functie behoudt en niet wordt gereduceerd tot een louter procedureel instrument. De Minaraad en de SERV waarschuwen ervoor dat een oplossingsgerichte aanpak niet mag leiden tot een louter begeleidende rol ten aanzien van de aanvrager.

Over de invoering van pre-adviezen is VVSG positief en ziet hierin een middel om de dialoog tussen adviesinstanties te versterken. Wel vraagt VVSG dat gemeenten niet verplicht worden deel te nemen aan de omgevingsvergunningscommissie. De Minaraad en de SERV vragen het statuut en de rol van pre-adviezen te verduidelijken. In dit opzicht wijst de VVP erop dat de terminologie nog niet overal is afgestemd op de invoering van het begrip "preadvies".

Met betrekking tot het geïntegreerd advies vragen de Minaraad en de SERV bijkomende verduidelijking. De Raden benadrukken dat een geïntegreerd advies meer moet zijn dan een bundeling van afzonderlijke adviezen en moet resulteren in één afgewogen standpunt over het project. Ook vragen zij duidelijkheid over de behandeling van eventuele minderheidsstandpunten en een scherpere afbakening van de adviesbevoegdheden van de verschillende instanties om overlap en tegenstrijdigheden te vermijden.

Wat betreft wijziging van de formulering van artikel 4.3.3 en 4.3.4 VCRO pleit de VVSG voor het behoud van de mogelijkheid om dossiers in een vroeg stadium af te wijzen wanneer strijdigheid met dergelijke bepalingen manifest uit het aanvraagdossier blijkt.

Tot slot vraagt VVSG verduidelijkingen over de regels rond adviesverlening wanneer het college zelf of een verbonden organisatie zoals een intercommunale of woonmaatschappij aanvrager is. Daarbij pleit VVSG voor een expliciete koppeling met de bevoegdheidsescalatie voor meer duidelijkheid.

➤ Reactie

De opmerking over het belang van sterke en deskundige adviesinstanties en het feit dat adviesverlening een belangrijke kwaliteitswaarborg vormt binnen de vergunningsprocedure kan alleen maar worden bijgetreden. Adviezen blijven een essentieel instrument om de vergunningverlenende overheid te ondersteunen bij de beoordeling van aanvragen. Dit blijkt ook uit het gewicht dat daaraan gegeven wordt in het Actieprogramma Vergunnen.

Het spreekt voor zich dat het een belangrijke opdracht blijft voor adviesinstanties om de nodige expertise in te brengen over de toepasselijkheid van sectorwetgeving, zowel wat betreft direct werkende normen als wat betreft doelstellingen of zorgplichten. De huidige tekst van artikel 4.3.3 en 4.3.4 VCRO creëert echter heel wat verwarring. Wanneer adviezen zonder verdere toetsing of motivering worden overgenomen bij de beslissing, kan de perceptie ontstaan dat de bevoegde overheid haar eigen beoordelingsruimte onvoldoende benut en dat de besluitvorming in feite wordt overgelaten aan de adviesinstanties. Vandaar dat de gewijzigde artikelen 4.3.3 en 4.3.4 VCRO duidelijk maken dat adviezen niet bindend zijn en dat het de bevoegdheid van de bevoegde overheid is om de vergunningaanvraag te beoordelen, zowel op het vlak van de wettelijkheid als op het vlak van de opportuniteit.

De input van adviesinstanties blijft belangrijk om met kennis van zaken te kunnen beslissen. Uiteraard moeten aanvragen die tegen wetgeving ingaan, geweigerd worden. En uiteraard moeten adviesinstanties die vaststellen dat een vergunningsaanvraag de regels waarvoor ze verantwoordelijkheid zijn of waarover ze expertise hebben niet respecteert, dat duidelijk en gemotiveerd vermelden in hun advies. Het is dan verder aan de vergunningverlenende overheid om de aanvraag te beoordelen op haar wettelijkheid en wenselijkheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare informatie, waaronder de adviezen, en wordt gemotiveerd waarom adviezen al dan niet gevolgd werden. Er geldt hierbij geen verzwaarde of bijzondere motiveringsplicht.

De concrete werking, organisatie en inzet van de adviesinstanties wordt echter niet geregeld in dit decreet. Het uitvoeringsbesluit zal een rol spelen in het bepalen wie adviseert en waarover. Hoe adviesinstanties hun bevoegdheid concreet invullen moet echter niet steeds regelgevend vastgelegd worden. In uitvoering van het Actieprogramma Vergunnen werken de Vlaamse adviesinstanties aan een vernieuwde adviespraktijk die moet bijdragen aan een kwaliteitsvolle en efficiënte adviesverlening.

Wat de preadviezen betreft, wordt verwezen naar de toelichting in deze memorie. De vraag naar praktische werking en invulling wordt genoteerd, maar betreft hoofdzakelijk een uitvoerings- en praktijkvraagstuk en valt buiten de scope van voorliggend decreet.

De opmerkingen over het geïntegreerd advies en de afbakening van de adviesbevoegdheden zijn terechte aandachtspunten. Deze betreffen echter de praktische uitvoering van de voorziene regeling en zullen, waar nodig, worden meegenomen bij de verdere uitwerking van het uitvoeringsbesluit.

Wat de betrokkenheid van het CBS betreft, is het belangrijk dat ook het standpunt van het college gekend is. Daarom blijft de aanwezigheid van het college bij de behandeling van dossiers wenselijk. Om praktische bezwaren op te vangen, kan deze betrokkenheid ook via digitale deelname worden verzekerd.

De adviesverlening door het college is geregeld in artikel 24, tweede lid, OVD. Dit artikel bepaalt wanneer het advies van het college niet vereist is. De terminologie van dit artikel werd aangepast zodat dezelfde terminologie wordt gehanteerd bij de bevoegdheidsescalatie naar aanleiding van het Wasserij-arrest en bij het niet moeten adviseren.

Tot slot wordt meegegeven dat het begrip "advies" in sommige bepalingen als generieke term wordt gebruikt en zowel adviezen als preadviezen kan omvatten.

Verdere uitvoering en implementatie

63. De SARO wijst erop dat verschillende onderdelen van het ontwerpdecreet afhankelijk zijn van verdere uitwerking door de Vlaamse Regering, onder meer wat betreft het vooroverleg, de modulaire omgevingsvergunning, de inhoud van aanvragen, de werking van de omgevingsvergunningscommissie. De SARO benadrukt daarom het belang van duidelijke uitvoeringsbesluiten en vraagt dat deze vooraf aan de strategische adviesraden worden voorgelegd. Daarnaast dient de Vlaamse Regering, volgens de SARO, het toepassingsgebied van de modulaire omgevingsvergunning te bepalen evenals de verplichte inhoud en vorm van een aanvraag..

Ook de VVP merkt op dat een definitieve beoordeling van de impact pas mogelijk is wanneer de bijbehorende uitvoeringsbesluiten beschikbaar zijn.

Beide adviezen onderstrepen daarmee het grote belang van de verdere decretale uitwerking voor een correcte evaluatie van het hervormingspakket.

➤ Reactie

De opmerking van SARO moet worden genuanceerd.

De meeste delegaties waarnaar wordt verwezen, bestaan vandaag reeds in het OVD en zijn uitgewerkt in het Omgevingsvergunningsbesluit van 27 november 2015, onder meer voor het vooroverleg, de inhoud van aanvragen, de werking van de omgevingsvergunningscommissies en de beroepsprocedure.

Daarnaast kan de Vlaamse Regering niet zelf het toepassingsgebied van de modulaire omgevingsvergunning bepalen, aangezien de vergunningsplichten voortvloeien uit de sectorale decreten. Haar bevoegdheid beperkt zich tot het bepalen welke combinaties van aanvragen mogelijk zijn.

Bovendien blijkt uit het principieel goedgekeurde wijzigingsbesluit van 7 juni 2024 dat de voorgestelde uitvoeringsbepalingen grotendeels aansluiten bij de bestaande regeling. De verdere uitwerking bouwt dus in belangrijke mate voort op reeds gekende procedures.

Tot slot spreekt het voor zich dat SARO, net zoals bij eerdere wijzigingen, om advies zal worden gevraagd over strategische uitvoeringsbesluiten.

64. De adviesraden, VVSG en VVP onderschrijven het belang van een zorgvuldige implementatie van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure. Zij benadrukken dat alle betrokken actoren – lokale besturen, adviesinstanties, burgers en aanvragers – tijdig en voldoende moeten worden geïnformeerd en ondersteund. Daarbij wordt gewezen op de nood aan duidelijke richtsnoeren, modeldocumenten, schema's en vorming om een uniforme toepassing van de nieuwe procedures te garanderen.

Ook bevestigen de adviesraden, VVSG en VVP dat de inwerkingtreding van het decreet pas plaats kan vinden wanneer de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten zijn uitgewerkt en alle randvoorwaarden zijn vervuld. Zij vragen een duidelijke en transparante fasering van de invoering, zodat rechtsonzekerheid wordt vermeden en duidelijk is welke onderdelen wanneer van toepassing zijn.

Tot slot wordt het belang benadrukt van een voldoende ruime overgangsperiode en een performant Omgevingsloket. Lokale besturen en andere betrokken actoren moeten voldoende tijd krijgen om hun systemen, werkprocessen en organisatie aan te passen. Een gebruiksvriendelijke en goed functionerende digitale ondersteuning wordt daarbij beschouwd als een essentiële succesvoorwaarde voor de hervorming.

➤ Reactie

Wat de inwerkingtreding betreft, is reeds voorzien dat de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding bepaalt. Hierdoor kan rekening worden gehouden met de tijd die nodig is voor de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten, de aanpassingen door dienstenleveranciers en de voorbereiding van de betrokken actoren. Bovendien kan de Vlaamse Regering voor elke bepaling afzonderlijk de datum van inwerkingtreding vaststellen, waardoor een gefaseerde

implementatie mogelijk is. Ook wordt in het kader van de uitrol van het Actieprogramma Vergunnen voorzien in een uitgebreide kennisdeling. Naast toelichtingen voor lokale besturen (en dienstenleveranciers) zal relevante informatie op een toegankelijke wijze beschikbaar worden gesteld via de website (voor aanvragers en andere betrokken actoren).

Op die manier worden lokale besturen, adviesinstanties, burgers en aanvragers tijdig geïnformeerd over de nieuwe procedures en de praktische gevolgen ervan.

Wat de digitale ondersteuning betreft, heeft de Vlaamse Regering in het Actieprogramma Vergunnen reeds haar ambitie uitgesproken om te investeren in een slimmer en gebruiksvriendelijker Omgevingsloket 2.0. De prioriteit ligt evenwel bij de noodzakelijke digitaliseringstrajecten voor de implementatie van het modulaire vergunningensysteem, inclusief de attentie- en stelplicht.

De inwerkingtreding van het modulaire vergunningensysteem wordt daarom niet gekoppeld aan het volledig operationeel zijn van Omgevingsloket 2.0.

Bij het voorbereiden van de inwerkingtreding zullen de aanpassingen aan het Omgevingsloket stelselmatig worden afgestemd met de dienstenleveranciers, waarbij analyses en ontwikkelingen gefaseerd ter beschikking worden gesteld. Daarbij wordt erkend dat de softwaretoepassingen van dienstenleveranciers een belangrijke rol spelen in de gebruiksvriendelijkheid voor lokale besturen.

Tot slot zal het welslagen van de hervorming niet uitsluitend afhangen van digitalisering, maar eveneens van een omslag naar meer oplossingsgericht werken en een grotere responsabilisering van alle betrokken actoren.

Wat betreft gelijktijdige invoering van structurele beslissingsinhoud wordt gewezen op het op 7 juni 2024 principieel goedgekeurde wijzigingsbesluit dat hierin reeds voorzag. Hoewel dit wijzigingsbesluit moet worden aangepast aan de wijzigingen die voorliggen decreet bevat, blijft het aangewezen om zowel de modulaire vergunningsprocedure als de structurele beslissingsinhoud samen door te voeren, zodat een eenmalige overstap mogelijk wordt.

Toekomst

65. De SARO vraagt meer duidelijkheid over de plaats van het ontwerpdecreet binnen het volledige Actieprogramma en het bredere omgevingsbeleid, dit aan de hand van een inventarisatie of procesnota van de nog geplande decretale aanpassingen en uitvoeringsbesluiten, met aandacht voor hun inhoudelijke samenhang en timing.

Daarnaast benadrukt SARO het belang van een planmatige benadering van het omgevingsbeleid, waarbij het BRV zo snel mogelijk als richtinggevend kader voor de toekomstige ruimtelijke planning en vergunningverlening wordt uitgewerkt. Tot slot vraagt de raad aandacht voor voldoende capaciteit en middelen bij de lokale besturen om een sterk lokaal ruimtelijk planningsbeleid te kunnen voeren.

➤ Reactie

Het Actieprogramma Vergunnen omvat naast regelgevende initiatieven ook ambities inzake een vernieuwde werking en cultuur en verdere digitalisering. Het Actieprogramma zelf voorzag in een gefaseerde aanpak van de verschillende regelgevende trajecten. Een overzicht van de initiatieven, de governance- en organisatiestructuur en de reeds gerealiseerde acties is publiek beschikbaar via de website Actieprogramma Vergunnen.

De doelstellingen van dit decreet, en ruimer van het Actieprogramma, sluiten nauw aan bij de bredere opdracht van het Vlaamse omgevingsbeleid zoals verwoord in de Beleidsnota Omgeving 2024-2029.

Het Actieprogramma vertrekt daarbij expliciet vanuit de erkenning dat de omgevingsvergunning een essentieel beleidsinstrument is om ruimtelijke, ecologische, economische en maatschappelijke belangen op een transparante en juridisch verantwoorde wijze af te wegen. Het beoogt de vergunningverlening efficiënter, robuuster en rechtszekerder te maken, zonder afbreuk te doen aan de fundamentele doelstellingen van het omgevingsbeleid.

De Vlaamse Regering onderschrijft daarnaast het belang van duurzame ruimtelijke planning en kwaliteitsvol materieel recht.

De uitwerking van een toekomstgericht planningssysteem dat de realisatie van de doelstellingen van het BRV ondersteunt, valt evenwel buiten de scope van voorliggend decreet.

Wat betreft de vraag van SARO naar voldoende capaciteit, expertise en financiële middelen bij de lokale besturen m.o.o. voldoende slagkracht voor een sterk lokaal ruimtelijk planningsbeleid, hiervan wordt kennis genomen. Deze problematiek valt evenwel buiten de scope van voorliggend decreet.

Verskil in appreciatie

66. Zowel de SARO, de SERV en de Minaraad geven aan dat hoewel er een consensus bestaat over de fundamentele doelstelling van het vergunningenbeleid, er geen eensgezindheid is over de wijze waarop het voorliggende ontwerpdecreet daaraan bijdraagt.

Zo wijst de SARO verschuivingen in de verhoudingen tussen de verschillende actoren in het vergunningenproces aan als reden. Ook de impact van het ontwerpdecreet op de doelstellingen en de opdracht van het bredere omgevingsbeleid is een bezorgdheid.

De Minaraad en de SERV steunen de doelstelling van een efficiënter en kwalitatiever vergunningenbeleid, maar geven wel aan dat verschillende onderdelen verdere verduidelijking of bijsturing verdienen. Hoewel de Minaraad en de SERV een gedeelde visie hebben¹⁸ zijn er verschillende appreciaties van het voorontwerp en is er onenigheid over de mate waarin het voorliggende voorontwerp van decreet bijdraagt tot de realisatie van een goed vergunningenstelsel.

- Een deel van de raadspartners steunt het ontwerpdecreet omdat het volgens hen een antwoord biedt op de toenemende juridisering, procedurele complexiteit en risicovermijding door de beslissingskracht van de overheid, de oplossingsgerichtheid en de rechtszekerheid voor initiatiefnemers te versterken,
- een ander deel van de raadspartners vindt dat de sterke focus op efficiëntie de voorbije jaren ten koste is gegaan van de robuustheid en effectiviteit, wanneer het gaat om het behouden van een hoog niveau van bescherming van het leefmilieu. Zij pleiten voor een sterkere doorwerking van deze doelstellingen in vergunningen en een betekenisvolle rol voor burgers en milieuverenigingen.

Monitoring en evaluatie

¹⁸ De Minaraad en de SERV geven mee er steeds voor te hebben gepleit te streven naar een stelsel dat een stabiel en efficiënt werkingskader voor ondernemingen en andere initiatiefnemers enerzijds zou combineren met anderzijds een hoog niveau van bescherming van het leefmilieu, volwaardige inspraakmogelijkheden en effectieve rechtsbescherming

67. De SARO, Minaraad, de SERV en de VVSG onderschrijven het belang van een structurele monitoring en evaluatie na de implementatie van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure. Zij vragen dat de Vlaamse overheid zich engageert om de impact van de nieuwe procedure systematisch op te volgen en op basis van de resultaten waar nodig bij te sturen.

Daarbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de effecten op de werking van lokale besturen en adviesinstanties, onder meer inzake werklast, doorlooptijden, kwaliteit van de besluitvorming en de beschikbare capaciteit en expertise. Ook wordt gewezen op het belang om na te gaan in welke mate bijkomende ondersteuning nodig is voor lokale besturen.

➤ Reactie

De Vlaamse Regering onderschrijft het belang van opvolging van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure.

De toepassing en effecten zullen dan ook worden opgevolgd aan de hand van de beschikbare gegevens, maar eveneens aan de hand van signalen uit de praktijk en overleg met de betrokken actoren en stakeholders. Een expliciete decretale verankering van monitoring en evaluatie wordt evenwel niet noodzakelijk geacht.

2. Advies nr. 2026/062 van de VTC van 23 juni 2026

68. In haar advies van 23 juni 2026 is de VTC van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende vijf elementen bijkomend worden geïmplementeerd.

69. Verduidelijking van de taak van algemeen belang in de memorie

Zoals aangegeven bij artikel 14/3 e.v. OVD is de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk voor de vervulling en uitvoering van een taak van algemeen belang die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen. Daarnaast is de verwerking noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust in het kader van specifieke technische verwerkingen, zoals de verwerking in het omgevingsloket.

De verwerkingsverantwoordelijke ontwikkelt een digitaal systeem voor de uitwisseling van gegevens tussen de verschillende actoren en voor de organisatie van inspraak om de bevoegde overheden toelaat om beslissingen te nemen over handelingen en de exploitatie van inrichtingen en activiteiten die in principe verboden zijn zonder toelating. Die toelating die de vorm kan aannemen van een vergunning of een meldingsakte moet in overeenstemming zijn met de geldende wet- en regelgeving, de goede ruimtelijke ordening, de bescherming van het mens en milieu, de openbare veiligheid, de volksgezondheid en de belangen van derden.

Hierbij staat een zorgvuldige, objectieve, transparante en rechtszekere beoordeling van de aanvragen en meldingen centraal, met afweging van de eventuele adviezen, inspraakreacties en beroepsmogelijkheden.

Het uitbouwen, beheren en ondersteunen van het Omgevingsloket als digitaal platform voor de indiening, behandeling, advisering, bekendmaking en opvolging van vergunnings- en meldingsdossiers in het kader van het OVD draagt bij tot deze taak van algemeen belang.

70. Verduidelijk de verwerkingsverantwoordelijken

Volgens de VTC kan de formulering van artikel 14/4, §1, OVD aanleiding geven tot verwarring, vermits instanties luidens het volledige artikel optreden "...als verwerkingsverantwoordelijken van persoonsgegevens [...] of als ontvangers voor

de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van dit decreet”

De verwerkingsverantwoordelijke bepaalt de doeleinden waarvoor en de middelen waarmee persoonsgegevens worden verwerkt. Als een onderneming/organisatie dus beslist „waarom” en „hoe” persoonsgegevens moeten worden verwerkt, is zij de verwerkingsverantwoordelijke. Medewerkers die binnen de onderneming/organisatie persoonsgegevens verwerken, doen dit om haar taken als verwerkingsverantwoordelijke uit te voeren.¹⁹

De gegevensverwerker verwerkt persoonsgegevens uitsluitend namens de verwerkingsverantwoordelijke. De gegevensverwerker is meestal een derde partij buiten de organisatie.

Een gegevensontvanger is een natuurlijke persoon, rechtspersoon, overheidsinstantie, dienst of ander orgaan aan wie persoonsgegevens worden verstrekt. Hierbij ligt de focus op het ontvangen van gegevens, niet op de rol die men daarbij speelt. In de praktijk is het vaak zo dat de ontvanger ook verwerker is.

Het Departement Omgeving treedt op als beheerder van het Omgevingsloket, en is in die hoedanigheid verwerkingsverantwoordelijke voor de uitwisseling van de vergunnings- en meldingsdossiers tussen de vergunningverlenende overheden en de adviesinstanties.

In het Omgevingsloket worden diverse stukken van de procedure zoals aanvragen, meldingen, inspraakreacties, adviezen, beroepen opgeladen en uitgewisseld tussen overheidsinstanties en eveneens ter beschikking gesteld van de aanvrager. Het 'Omgevingsloket' als such is geen ontvanger, de diensten die van dit loket gebruik maken, wel.

Bevoegde overheden (college van burgemeester en schepenen, deputatie van de provincie of het Vlaamse Gewest, afhankelijk van de bevoegdheidsregeling), treden op als verwerkingsverantwoordelijke gezien zij wettelijk belast is met:

- het ontvangen van aanvragen;
- het organiseren van en/of het verwerken van inspraak tijdens openbare onderzoeken;
- het inwinnen van adviezen;
- het nemen van een vergunningsbeslissing;
- het behandelen van beroepen en handhavingsaspecten.

De lokale overheden (het CBS en deputaties) treden eveneens op als gegevensontvanger van de gegevens uit het Omgevingsloket en verwerken deze binnen hun eigen digitale systemen ter begeleiding van de procedures.

Adviesinstanties (ANB, Departement Omgeving, brandweer, enz.) treden op als gegevensontvanger in het kader van hun adviesbevoegdheid, maar zullen deze gegevens doorgaans verder verwerken voor de eigen doeleinden en aldus zelf verwerkingsverantwoordelijke zijn.

71. Uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling

De VTC vraagt na te gaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) al dan niet noodzakelijk is en als dit het geval zou zijn, dat de verwerkingsverantwoordelijken de nodige maatregelen nemen die voortvloeien uit deze gegevensbeschermingsbeoordeling.

Het Departement onderzoekt of een GEB nodig is en zal die in voorkomend geval uitvoeren.

¹⁹ [Wat is een verwerkingsverantwoordelijke of een verwerker? - Europese Commissie](#)

72. Aanduiding van de categorieën van persoonsgegevens

- A. De VTC stelt vast dat wat de regeling rond ondersteuners en personen "die vermeld worden in de gegevens of documenten die bij de procedure gevoegd worden" betreft, de categorieën van persoonsgegevens niet voldoende zijn aangeduid.

De VTC merkt op dat de opgesomde categorieën persoonsgegevens enkel identificatiegegevens en contactgegevens betreffen.

Het is niet duidelijk van welke personen welke identificatiegegevens, bijvoorbeeld het rijksregisternummer, verwerkt worden en of dit dus proportioneel is.

Bij het uitvoeren van de eventuele gegevensbeschermingseffectenbeoordeling zal hier specifiek aandacht aan worden gegeven, en zal zodra duidelijk is wie waartoe toegang heeft, de tabel in het decreet worden aangepast.

- B. De VTC wijst erop dat er minstens in de mate dat integrale documenten verwerkt worden van bezwaren en beroepen, er meer categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt dan vermeld, namelijk alle informatie over de vermelde personen die er in werd opgenomen en dat dit mogelijk ook bijvoorbeeld gezondheidsgegevens van hunzelf of hun naasten of inkomensgegevens kan betreffen. Zelfs als dit geen routinescenario zou zijn, dan nog dient het Ontwerp hiermee rekening te houden, en moeten de gebruikte systemen ook voorzien zijn op een dergelijke hogere gevoeligheid.

Het is vooralsnog niet mogelijk om deze gegevens te filteren uit de ingediende documenten.

Persoonsgegevens worden in principe afzonderlijk opgeslagen. Het is echter niet mogelijk om in bezwaren of beroepen die gegevens te filteren die eveneens persoonsgegevens betreffen. Echter, het omgevingsloket geeft hierbij wel een disclaimer weer om bezwaarindieners of beroepsindieners te wijzen op het feit dat de inhoud van een inspraakreactie / beroep, openbaar wordt gemaakt.

Wel is het zo dat persoonsgegevens van personen die tijdens het openbaar onderzoek inspreken, gedurende een bepaalde termijn aan de aanvrager getoond worden. Dit kadert in de oplossingsgerichtheid die voorliggend decreet.

De gegevens van personen die inspreken die verwerkt worden, zijn:

- aan de aanvrager worden getoond:
 - o naam, voornaam en mail-adres (tijdens betrokken aanleg)
 - o eventueel persoonsgegevens in inhoud van bezwaarschrift
 - aan adviesinstanties en behandelende overheden worden getoond:
 - o naam, voornaam en mail-adres (tijdens betrokken aanleg)
 - o eventueel persoonsgegevens in inhoud van bezwaarschrift
- het rijksregisternummer wordt verwerkt als unieke sleutel, maar is niet zichtbaar voor betrokken ambtenaren en wordt maximaal afgeschermd.

Tijdens de procedure kan het publiek geen persoonsgegevens inzien in het Omgevingsloket (niet deze afzonderlijk opgenomen, niet deze verwerkt in bezwaarschrift).

Wat betreft persoonsgegevens die niet worden opgenomen in het hiertoe voorzien veld, krijgt men volgende disclaimer te zien:

- *Informatie die in dit veld en eventuele bijlagen ingevoerd wordt, wordt in tegenstelling tot uw identificatie- en contactgegevens niet geanonimiseerd bij de verdere verwerking van uw reactie. Hou er dus rekening mee om hier geen persoonsgegevens in te voeren indien u dat niet wenst. Wanneer de*

informatie in dit veld toch persoonsgegevens zou bevatten, worden deze verder verwerkt op basis van uw toestemming.

Wat betreft persoonsgegevens van beroepsindieners of personen die een verzoek tot herziening indienen, deze moeten getoond worden aan

- de aanvragers
 - de adviesinstanties
 - de behandelende overheid
 - de RvVb, vanaf het ogenblik dat een beroep bij de RvVb is ingesteld tot de beroepstermijn om de beslissing aan te vechten bij de RvVb verstreken is, dan wel tot er een eventuele beslissing van de RvVb voorligt.
- Immers, het instellen van administratief beroep (en de herzieningsprocedure) vormen immers een voorwaarde om juridictioneel beroep in te stellen. Deze informatie en voorwaarden moeten gecontroleerd kunnen worden.

De gegevens die getoond worden, betreffen naam, voornaam, contactgegevens en eventueel persoonsgegevens die verwerkt zijn in het beroepsschrift resp. verzoek tot herziening.

Ook hier geldt dat het rijksregisternummer wordt verwerkt als unieke sleutel, maar niet zichtbaar is voor betrokken ambtenaren en maximaal wordt afgeschermd.

- C. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.

Deze opmerking wordt bijgetreden.

Het is echter aan de verschillende betrokken instanties om de toegang tot deze gegevens te beperken tot juist die medewerkers die toegang nodig hebben om hun taken (advisering, beoordeling, ...) op te nemen.

73. Evaluatie en verantwoording van de bewaartermijnen

De VTC is van oordeel dat een ongedifferentieerde bewaartermijn die minstens deels onbeperkt is, niet verantwoord is.

Er wordt in het Ontwerp te weinig rekening gehouden met alle mogelijke persoonsgegevens die kunnen verwerkt worden waaronder gevoelige.

Er kan worden aangenomen dat de identificatiegegevens van de aanvragers gedurende een lange periode worden bijgehouden zo nodig (bijvoorbeeld zolang als er geschillen kunnen opduiken rond de inhoud van een procedure, hetgeen inderdaad in een onroerende context zeer lang kan zijn).

Aldus worden volgende bewaartermijnen voor identificatiegegevens van aanvragers/vergunninghouders/exploitanten gehanteerd:

- 30 jaar na het verstrijken van de vergunningstermijn (in geval van een vergunning van bepaalde duur) of het weigeren van een vergunning
- 95 jaar na het verlenen van een vergunning van onbepaalde duur.

De identificatiegegevens van beroepsindieners en de personen die een verzoek tot herziening hebben ingediend, zullen maximaal 30 jaar bewaard worden. Deze termijn begint te lopen vanaf het instellen van het administratief beroep resp. het indienen van een verzoek tot herziening.

Wel is het zo dat persoonsgegevens van personen die tijdens het openbaar onderzoek inspreken, bewaard worden gedurende 5 jaar vanaf de indiening van de inspraakreactie. Dit kadert in de oplossingsgerichtheid van het voorliggend decreet. Zo kan het nuttig zijn voor een beroepsinstantie en een aanvrager niet alleen te weten wat er is ingesproken, maar ook wie er heeft ingesproken.

De VTC herinnert eraan dat er ook gezorgd moet worden voor de juistheid van de gegevens, transparantiemaatregelen en gepaste veiligheidsmaatregelen. Het departement Omgeving neemt hiertoe al de nodige maatregelen.

3. Advies van de Raad van State

74. Later aan te vullen.

E. BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN HET VLAAMSE GEWEST

75. Conform artikel 6, §1, van de Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen zijn de gewesten, elk op hun grondgebied, bevoegd voor:

- de ruimtelijke ordening (art. 6, §1, I) inclusief het vergunningenbeleid en de ruimtelijke planning;
- de bescherming van het leefmilieu (art. 6, §1, II) inclusief het vergunningenbeleid, de landinrichting en het natuurbehoud (art. 6, §1, II)

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. (Algemene bepaling)

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen aan het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 2. (Art. 4.3.6, §2, DABM – Termijn milieubeoordeling)

Dit artikel betreft een vervollediging van de omzetting van artikel 4, lid 6, project-m.e.r.-richtlijn²⁰. De beslissing over de vraag of een screeningsgerechtigd project al dan niet aan een milieubeoordeling moet worden onderworpen (wordt door de bevoegde overheid, binnen een termijn van maximaal 90 dagen na het ter beschikkingstellen van de project-m.e.r.-screening genomen. Deze bepaling is afgestemd op artikel 4, lid 6 van de project-m.e.r.-richtlijn. Deze bepaling voorziet echter ook nog dat het mogelijk is om deze termijn te verlengen in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld afhankelijk van de aard, de complexiteit, de locatie of de omvang van het project. Dit moet uiteraard gemotiveerd worden met de redenen die aan de basis liggen van de termijnverlenging en op welke datum een besluit kan worden verwacht. Op die manier wordt het misbruik hiervan voorkomen. Deze mogelijkheid was nog niet opgenomen met de wijzigingen van het m.e.r.-decreet van 17 mei 2024 maar wordt bij deze wel opgenomen.

Artikel 3. (Art. 5.3.1 – Maatschappelijke meerwaarde als beoordelingscriterium)

Zoals aangegeven in het Actieprogramma Vergunnen, moet bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag niet alleen worden gekeken naar de rechtmatigheid en de mogelijke hinderaspecten, maar moet er ook ruimte zijn om de maatschappelijke relevantie van een project mee te wegen.

Het voorliggend voorontwerp van decreet wijzigt daarom de betrokken sectorale decreten²¹ opdat in de beslissing rekening gehouden kan worden met de maatschappelijke, economische, ecologische, culturele of sociale meerwaarde van een aanvraag.

Het tekstvoorstel van de Gemengde Commissie Vergunningen wordt hiertoe integraal hernomen.

Uit het verslag van de GVC:

“Bij beslissingen over omgevingsvergunningen moet de vergunningverlener enerzijds nagaan of het project of de activiteit waarvoor een vergunning wordt gevraagd aan de geldende wetgeving en voorschriften beantwoordt, en anderzijds een afweging maken of de baten die het project oplevert voor de aanvrager en voor de maatschappij wel opwegen tegen de eventuele nadelen en de hinder die het project of de activiteit met zich mee zal brengen.

Hoe waardevoller een project is voor de maatschappij, hoe meer er voorbij kan worden gegaan aan een zekere hinder of maatschappelijke kost die er

²⁰ Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.

²¹ Dit betreft het DABM, de VCRO en het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid. Gezien deze mogelijkheid wordt opgenomen in de bepalingen die betrekking hebben op de opportuniteitsbeoordeling, dient dit voor wat betreft de natuurregelgeving geregeld te worden via wijziging van artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

onvermijdelijk mee gepaard gaat. En hoe groter die maatschappelijke kost, hoe groter de kans dat er toch geen vergunning wordt verleend, ook als er zekere baten zijn. Het komt eropaan dat de vergunningverlener deze afweging zorgvuldig maakt, en na het nemen van een beslissing goed uitlegt hoe hij daartoe gekomen is.

Dat bij de afweging die voorafgaat aan de vergunningsbeslissing alle maatschappelijke (dus: ruimtelijke, ecologische, economische, sociale, culturele, ...) voor- en nadelen van een project in overweging genomen worden, en dat het dus gaat om een integrale maatschappelijke afweging, blijkt reeds uit artikel 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening: "De ruimtelijke ordening is gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit."

Dit wordt nog eens bevestigd in artikel 3 van het Decreet betreffende de omgevingsvergunning, dat uitdrukkelijk stelt dat de vergunningverlening onder meer tot deze doelstelling moet bijdragen.

Wij zijn van mening dat het met oog op een rechtszeker vergunningenstelsel aangewezen is om de integrale maatschappelijke afweging die bij het nemen van beslissingen over omgevingsvergunningen moet gebeuren, uitdrukkelijk in dit decreet op te nemen, en suggereren dan ook om volgende bepaling toe te voegen: "Bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning, kan de vergunningverlenende overheid, voor zover ze over een discretionaire beoordelingsbevoegdheid beschikt, in haar beslissing rekening houden met de maatschappelijke, economische of sociale meerwaarde van het aangevraagde."

Deze nieuwe bepaling moet dan samen gelezen worden, en vormt een evenwicht met enerzijds artikel 5.3.1 van het Decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en anderzijds artikel 4.3.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, die bepalen dat de omgevingsvergunning door de vergunningverlenende overheid geweigerd wordt onder meer wanneer de activiteit onaanvaardbare risico's inhoudt voor mens en milieu, of als het aangevraagde in strijd is met de goede ruimtelijke ordening. Deze nieuw in te voeren bepaling maakt het juridisch mogelijk dat bij de beoordeling van het criterium niet alleen rekening gehouden wordt met de hinder voor de omwonenden en met de (on-) wenselijkheid van een vergunning in het licht van mogelijke hinder en maatschappelijke kosten, maar ook met de maatschappelijke, economische of sociale meerwaarde van de aanvraag. De aanvaardbaarheid van de hinder kan dus anders beoordeeld worden naargelang het project meer of minder maatschappelijke of sociaaleconomische meeheeft."

De vergunningverlenende overheid onderzoekt en beoordeelt een aanvraag zowel op haar legaliteit als op haar opportuniteit of wenselijkheid. Het ene mag niet met het andere verward worden.

De legaliteitsbeoordeling gaat na of een aanvraag voldoet aan de geldende regelgeving: is het project verenigbaar met de normen, procedures en bevoegdheden die het recht voorschrijft.

De opportuniteitsbeoordeling daarentegen laat toe om, binnen de grenzen van datzelfde recht, te kijken naar de wenselijkheid en meerwaarde van een project voor de omgeving en de samenleving.

De voorgestelde bepaling geeft de bevoegde overheid de mogelijkheid om bij de opportuniteitsbeoordeling ook rekening te houden met de maatschappelijke meerwaarde van een project.

De beoordeling van de aanvaardbaarheid van gebeurlijke hinder of de ruimtelijke impact zal bijvoorbeeld mede bepaald worden door de mate waarin de aanvraag bijdraagt aan maatschappelijke, ecologische, culturele, sociale en/of economische doelstellingen.

Maatschappelijke meerwaarde moet geval per geval worden bekeken. Het kan ook slaan op de omgeving, het leefmilieu en de natuur.

Zo kan de vergunningverlener bij de aanvraag voor de bouw van een nieuwe school rekening houden met de maatschappelijke en sociale meerwaarde van het project bij de beoordeling van mogelijke hinder of de ruimtelijke impact.

Zowel **VVSG als VVP** staan positief tegenover de invoering van het criterium "maatschappelijke meerwaarde" bij de beoordeling van vergunningsaanvragen. VVSG ondersteunt dat hierdoor ook positieve effecten van een project, zoals bijkomende tewerkstelling of hernieuwbare energieproductie, kunnen worden meegewogen. Tegelijk waarschuwt VVSG dat dit kan leiden tot meer interpretatieverschillen, een complexere motivering en minder rechtszekerheid. VVP sluit zich hierbij aan en vraagt om het begrip "maatschappelijke meerwaarde" nader te definiëren of te concretiseren. Volgens de VVP versterkt het criterium weliswaar de beoordelingsruimte van de vergunningverlenende overheid, maar verhoogt het ook de motiveringslast en het risico op uiteenlopende interpretaties.

➤ *Reactie*

Van deze aandachtspunten wordt akte genomen.

De memorie bevat reeds de nodige toelichting over dit criterium. Rechtspraak zal hier nadere invulling aan geven.

Artikel 4. (Art. 5.4.6 – Bijzondere milieuvoorwaarden)

De mogelijkheid om in de omgevingsvergunning in strengere dan wel in minder strenge zin af te wijken van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden wordt geregeld in het artikel 5.4.6 van het DABM dat de verhouding bepaalt tussen de bijzondere milieuvoorwaarden enerzijds en de algemene en de sectorale milieuvoorwaarden anderzijds.

Het voorliggende decreet herleidt de afwijkingsprocedures tot één generieke afwijkingsprocedure.

Er zijn vandaag de dag twee procedures om een afwijking van een algemene of een sectorale milieuvoorwaarde (VLAREM) te vragen.

Er is enerzijds de bijstellingsprocedure voor de afwijking van algemene en sectorale milieuvoorwaarden waarbij wordt vermeld dat de bevoegde overheid er anders kan over beslissen ('tenzij anders bepaald in de omgevingsvergunning'). Afwijkingen van dergelijke milieuvoorwaarden moeten bij de bevoegde (vergunningverlenende) overheid worden aangevraagd. Een dergelijke aanvraag wordt via de bijstellingsprocedure behandeld en resulteert in voorkomend geval in een bijstelling van de bijzondere milieuvoorwaarden in afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden. Een vraag tot bijstelling van de milieuvoorwaarden en een vergunningsaanvraag kunnen samen worden ingediend en behandeld.

Voor de afwijking van andere milieuvoorwaarden moet voorafgaandelijk aan de vergunningsaanvraag een toelating tot afwijking van de milieuvoorwaarden bekomen worden: dit kan via een afwijkingsaanvraag en afwijkingsprocedure bij de Minister, bevoegd voor milieu. Pas nadat een afwijking is bekomen kan een vergunningsaanvraag worden ingediend. Nadeel is dus dat er twee procedurestappen doorlopen moeten worden.

Met het voorliggende decreet krijgen de vergunningverlenende overheden voor de ingedeelde inrichtingen en activiteiten waarvoor ze bevoegd zijn, de bevoegdheid om afwijkingen toe te staan van alle algemene en sectorale milieuvoorwaarden (VLAREM). De mogelijkheid om de bijzondere milieuvoorwaarden bij te stellen in afwijking van de algemene en sectorale voorwaarden wordt dus veralgemeend en niet langer afhankelijk gesteld van de toelating hiertoe in de desbetreffende algemene of sectorale milieuvoorwaarde (tenzij anders bepaald in de omgevingsvergunning).

Het principiële verbod om afwijkingen toe te staan van emissiegrenswaarden blijft behouden. De Vlaamse Regering kan dit net als nu uitzonderlijk toch toelaten.

Voordelen van deze keuze zijn:

- eenvoudiger: kan samen aangevraagd worden met de omgevingsvergunningsaanvraag bij de bevoegde overheid (deputatie of gemeenten)
- één procedure mogelijk: 1 openbaar onderzoek, 1 adviesronde
- duidelijker wie de bevoegde overheid is
- tijdswinst
- laat integrale beoordeling toe
- één besluit dat aanvechtbaar is i.p.v. twee

Het standstill-principe komt niet in het gedrang door een loutere verschuiving van de bevoegdheid van het Vlaamse niveau naar het gemeentelijk of provinciale niveau. De belangrijkste dossiers van klasse 1 bedrijven (waar nu een tussenkomst is van GOVC) worden nog steeds voorgelegd aan de POVC. Het Departement (afdeling bevoegd voor omgevingsvergunning) maakt deel uit van deze commissie en zal een preadvies geven voor de belangrijke dossiers.

Bovendien zullen de beslissingen tot bijstelling van de milieuvoorwaarden in afwijking van het VLAREM gemonitord worden. Zo nodig kan het Departement Omgeving beroep aantekenen tegen beslissingen tot afwijking van de milieuvoorwaarden die onvoldoende garanties bieden voor de bescherming van mens en van leefmilieu.

Ook betrokken derden zullen nog steeds de mogelijkheid hebben om in te spreken over het project en als zij niet akkoord gaan met de finale beslissing, de beroeps- en herzieningsmogelijkheden van het OVD kunnen aanwenden.

Ook nieuw is dat het niet langer vereist is om een technische reden aan te halen om af te wijken van de voorschriften van het VLAREM. In de praktijk wordt deze voorwaarde immers als nodeloos beperkend ervaren, vooral wanneer ze innovatie in de weg staat of haaks staat op de realiteit van de bedrijfsvoering.

Voor het toelaten van afwijkingen moet de bevoegde overheid nagaan of het geheel van maatregelen en milieuvoorwaarden die van toepassing zijn op de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit volstaan om de hinder en risico's ten gevolge van de exploitatie tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Dit is het algemene beoordelingscriterium voor aanvragen die de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit betreffen (artikel 5.3.1 van het DABM). Ook hier stelt het probleem van standstill zich niet. De toetsing van de exploitatie aan de generieke beoordelingsgrond uit het DABM blijft het uitgangspunt.

De **Mineraad en de SERV** vragen bijkomende waarborgen bij de integratie van de afwijkingsprocedures. Zij benadrukken dat de verschuiving van bevoegdheden naar provincies en gemeenten gepaard moet gaan met voldoende ondersteuning en adviesverlening vanuit de Vlaamse overheid, zodat afwijkingsaanvragen op een onderbouwde en consistente wijze kunnen worden beoordeeld.

➤ Reactie

Het aantal afwijkingsdossiers die actueel door de minister wordt behandeld, is zeer beperkt. Het gaat over een 30-tal dossiers per jaar.

Bovendien betreffen ze ingedeelde inrichtingen of activiteiten van de eerste klasse. Het gaat dus over dossiers die bij de deputaties zullen worden ingediend en waarvan het merendeel wordt geadviseerd vanuit het departement.

De concrete adviesbevoegdheid wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

Artikel 5. (Opheffing art. 5.4.8 – Afwijking algemene en sectorale milieuvoorwaarden)

Artikel 5.4.8 dat een rechtsgrond bood voor de afwijkingen van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden die door de Vlaamse regering (Minister) worden toegestaan, wordt opgeheven.

Zie hiervoor toelichting bij de wijziging aan artikel 5.4.6 DABM.

Artikel 6. (Opheffing art. 5.4.12 – Evaluatie IIOA)

Het Omgevingsvergunningsdecreet is het proceduredecreet waarin de verschillend procedures die verband houden met een omgevingsvergunning geregeld zijn en maximaal gestroomlijnd zijn tot één modulaire procedure.

Het is dan ook logischer dat de procedure voor de evaluatie van milieuvoorwaarden van de omgevingsvergunning in het proceduredecreet verder uitgewerkt wordt, en niet in het DABM.

De verschillende mogelijkheden van de modulaire vergunningsprocedure (wijzigingslus, administratieve lus, ...) zijn bijgevolg automatisch van toepassing, zonder dat daar discussie over kan ontstaan. Artikel 86/2 van het OVD bevat de specifieke aanvullende bepalingen voor de evaluatie/bijstellingsprocedure.

Artikel 5.4.12 DABM dat de evaluatieprocedure regelde, moet dus opgeheven worden.

Artikel 7. (Invoegen art. 5.6.9 – Bewijswaarde wetenschappelijke studies uitgevoerd door erkende deskundigen)

In navolging van de GCV en het Actieprogramma Vergunnen wordt in het voorliggend decreet bepaald dat studies, rapporten en resultaten die een erkende deskundige heeft opgesteld of gevalideerd, een bijzondere bewijswaarde hebben in de procedures van het Omgevingsvergunningendecreet en van titel IV van het DABM. Bij bepaalde vergunningsaanvragen wordt opgelegd dat wetenschappelijke studies uitgevoerd door erkende deskundigen²² worden toegevoegd. Te denken valt aan milieueffectrapporten, passende beoordelingen, hydrologische studies, MOBERS ... Voor bepaalde deskundigen (MER-deskundigen en MER-coördinatoren) wordt hun onafhankelijkheid ten opzichte van de initiatiefnemer en van het onderzochte

²² Erkend conform het BVR van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu.

project decretaal gewaarborgd²³ of wordt de studie hetzij voor goedkeuring, hetzij voor advies voorgelegd aan Vlaamse instanties.²⁴

Voor dergelijke studies gaat geldt de bijzondere bewijswaarde pas nadat de verplichte goedkeuring werd bekomen.

Gelet op deze garanties bij de opmaak van dergelijke wetenschappelijke studies, wordt hieraan een bijzondere bewijswaarde verbonden.

Te denken valt aan

- Een erkende mer-deskundige of mer-coördinator
- Een erkende deskundige in de discipline biodiversiteit (bij opmaak van een passende beoordeling)

Aldus zullen deze rapporten alleen door derden nog in twijfel getrokken kunnen worden op basis van een deugdelijke motivering waaruit blijkt dat het rapport manifeste fouten bevat of de daarin vervatte beoordeling onvoldoende is. Bij betwisting is het noodzakelijk om, in navolging van het normendoel waarop de deskundige studie is gestoeld, de aanwezigheid van aanzienlijke effecten aan te tonen.

Daar voorliggend decreet een regeling invoert waarbij alle actoren in het vergunningsproces geresponsabiliseerd worden, moeten problemen m.b.t. dergelijke rapporten opgeworpen worden tijdens de administratieve vergunningsprocedure.

Door het decretaal verankeren van de bijzondere bewijswaarde, gekoppeld aan de attentieplicht, wordt vermeden dat technische discussies verplaatst worden naar de jurisdictionele fase. De administratieve procedure blijft het forum voor inhoudelijke beoordeling, terwijl de rechterlijke toets zich beperkt tot de wettigheid.

In ieder geval zal het niet meer mogelijk zijn om pas tijdens een eventuele beroepsprocedure bij de RvVb voor de eerste keer de waarde van deze rapporten te betwisten.

Een partij moet immers alle feiten en argumenten waarop zij zich beroept, duidelijk en tijdig aangeven, opdat de andere actoren en de tegenpartij weten wat de grieven tegen een bepaald project zijn, waardoor betrokken actoren attentieplicht tijdig kunnen reageren op wat er gebeurt in het dossier (stelplicht & attentieplicht)

Bij betwisting is het noodzakelijk om, in navolging van het normendoel waarop de deskundige studie is gestoeld, de aanwezigheid van aanzienlijke effecten aan te tonen.

De bijzondere bewijswaarde wordt verankerd in een nieuw in te voegen artikel in Hoofdstuk 6. Erkenningen van titel V van het DABM.

Gezien er in artikel 4.5.2 DABM naar het voormeld hoofdstuk 6 verwezen wordt, gelden deze bepalingen niet alleen voor de omgevingsvergunningsprocedure maar ook voor de milieueffecten- en veiligheidsrapportage voor RUP's, beleidsplannen, ...

De **Mineraad en de SERV** staan positief tegenover de invoering van een bijzondere bewijswaarde voor milieueffectrapporten, passende beoordelingen e.d., omdat dit kan bijdragen aan een meer consistente, rechtszekere en robuuste vergunningverlening. Ze benadrukken ook het belang van kwaliteitscontrole en onafhankelijkheid van deskundigen, met bijzondere aandacht voor de beschikbaarheid van expertise inzake gezondheidseffecten.

²³ Artikel 4.5.1. §1, DABM.

²⁴ Artikel 4.4.7 DABM; artikel 36, §3, van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Tegelijk worden verschillende verduidelijkingen en waarborgen gevraagd. Zo vragen de Raden om het toepassingsgebied van de regeling en het moment waarop de bijzondere bewijswaarde geldt, duidelijk af te bakenen. Ze vragen tevens verduidelijking over de bewijsdrempel en begrippen zoals "manifeste fouten", zodat deskundigenstudies niet automatisch doorslaggevend worden en ook adviezen, inspraakreacties en andere goed onderbouwde standpunten volwaardig kunnen worden meegewogen.

Tot slot wordt aandacht gevraagd voor de toepassing van het voorzorgsbeginsel bij wetenschappelijke onzekerheid en houden ze een pleidooi voor richtsnoeren die een uniforme toepassing hiervan ondersteunen.

➤ Reactie

Wat het toepassingsgebied en de rechtsgevolgen van de bijzondere bewijswaarde betreft, wordt erop gewezen dat de studies zelf geen rechtsgevolgen hebben. Het zijn de beoordelingen en beslissingen van de vergunningverlenende overheid die rechtsgevolgen kunnen teweegbrengen. De vraag om de bewijsdrempel en begrippen zoals "*manifeste fouten*" nader te definiëren, wordt niet gevolgd. Dit betreft een casuïstische beoordeling.

Wat in het ene geval als een manifeste fout kan worden beschouwd, is dat niet noodzakelijk in een ander geval. Die beoordeling zal steeds afhangen van de concrete omstandigheden van het dossier en van de relevantie van de vastgestelde tekortkoming voor de conclusies van de betrokken studie.

Er kan wel worden meegegeven dat enkel fouten die van dien aard zijn dat zij de betrouwbaarheid van de conclusies van de studie aantasten, als manifeste fouten kunnen worden beschouwd. Met andere woorden: een fout is slechts manifest wanneer redelijkerwijze kan worden aangenomen dat de conclusies van de studie zonder die fout niet overeind blijven of wezenlijk anders zouden luiden.

Daarbij blijft de vergunningverlenende overheid alle relevante dossierstukken afwegen. Als kritiek op een studie wordt ondersteund door adviezen van deskundige adviesinstanties, zal hiermee uiteraard rekening worden gehouden. De onafhankelijkheid van deskundigen wordt reeds gewaarborgd via hun erkenning en de daaraan verbonden voorwaarden. Een bijkomende decretale regeling is daarom niet noodzakelijk.

De opmerkingen over de discipline mens-gezondheid vallen buiten het voorwerp van dit decreet. Het aspect menselijke gezondheid wordt reeds meegenomen in andere regelgeving, onder meer in het kader van de omzetting van de gewijzigde richtlijn industriële emissies. Voorliggend decreet regelt evenmin de beschikbaarheid van erkende MER-deskundigen.

Tot slot geeft ook de verwijzing naar het voorzorgsbeginsel geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp. Voorliggend decreet wijzigt niets aan de bestaande toepassing van dat beginsel. Een nadere regeling daarvan behoort niet tot de scope van dit proceduredecreet.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen aan het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Artikel 8. (Art. 26bis – VEN-toets)

Artikel 26bis, §2, van het Natuurdecreet regelt de procedure waarmee een overheid een afwijking kan toestaan op de algemene verbodsbepalingen binnen het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), en bevat de VEN-toets.

Met de toevoeging "*behoudens wanneer de toestemming of vergunning direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het VEN-gebied in kwestie*"

wordt verduidelijkt dat activiteiten die uitsluitend kaderen binnen het natuurbeheer van een VEN-gebied niet onder de VEN-toets vallen. Het gaat om ingrepen die rechtstreeks bijdragen aan het realiseren of uitvoeren van het beheer van het betrokken gebied, en die inherent zijn aan de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden.

De formulering vormt een **expliciete decretale verankering** van een reeds bestaande logica uit het VEN-besluit²⁵ en sluit inhoudelijk aan bij de uitzondering voor beheeractiviteiten zoals opgenomen in artikel 36ter van het Natuurdecreet voor speciale beschermingszones. Door deze spiegeling wordt de samenhang tussen de verschillende natuurtoetsen versterkt en wordt de rechtszekerheid verhoogd, zonder afbreuk te doen aan het beschermingsniveau van het VEN. De uitzondering kan niet worden ingeroepen voor activiteiten die slechts zijdelings worden gekoppeld aan beheer, maar enkel voor handelingen die objectief noodzakelijk zijn voor het beheer van het VEN-gebied zelf.

De **Minaraad en de SERV** raden aan om te onderzoeken of volgende twee aanbevelingen kunnen worden omgezet, op een wijze die leidt tot een coherent juridisch kader binnen het geheel van toetsingsinstrumenten:

- Bepaal dat enkel een 'betekenisvolle' aantasting van actuele en aanwezige natuurwaarden in het VEN" gevisieerd wordt door de VEN-toets
- Stel de afwijkingsprocedure van artikel 26, §3, van het Natuurdecreet bij zodat deze reeds voorafgaand aan de vergunningsprocedure zou kunnen worden toegepast

Dit zonder afbreuk te doen aan het nastreven van coherentie binnen het bredere natuurbeleid en de doelstellingen van de Natuurherstelverordening.

➤ Reactie

Dit wordt inderdaad nog onderzocht.

De huidige decretale wijziging streeft een beperkt en afgebakend doel na, namelijk de expliciete uitzondering voor beheermaatregelen in het VEN decretaal te verankeren, naar analogie met de regeling voor speciale beschermingszones.

De overige aanbevelingen van de Gemengde Commissie Vergunningen, met name de mogelijke heroriëntering van de VEN-toets naar betekenisvolle aantastingen en de aanpassing van de afwijkingsregeling van artikel 26bis, §3, Natuurdecreet, maken geen deel uit van het voorliggende decreettraject. Zij vergen een ruimere beleidsmatige en juridische afweging binnen het natuurrechtelijk toetsingskader.

In dat verband wordt momenteel onderzocht op welke wijze het implementatietraject van het Vlaams natuurherstelplan en de uitvoering van de Europese Natuurherstelverordening aanleiding dienen te geven tot een bredere evaluatie van de bestaande natuurtoetsen en hun onderlinge samenhang. Dit traject kent evenwel een andere timing en beleidsdynamiek dan het huidige wijzigingsdecreet inzake de modulaire omgevingsvergunningsprocedure.

De vraag of en hoe de overige aanbevelingen van de Gemengde Commissie Vergunningen kunnen worden gerealiseerd, zal bijgevolg in dat bredere kader verder worden onderzocht, met aandacht voor de coherentie tussen de verschillende natuurtoetsen en het behoud van een passend beschermingsniveau.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

²⁵ B.VI.Reg. van 10 januari 2024 van de Vlaamse Regering over de beoordeling van schade aan de natuur in het Vlaams Ecologisch Netwerk

Artikel 9. (Art. 4.3.1 VCRO – Maatschappelijke meerwaarde)

Zoals aangegeven, wordt decretaal mogelijk gemaakt om bij de opportuniteitsbeoordeling van een aanvraag rekening te houden met de maatschappelijke, economische, ecologische, culturele en sociale meerwaarde. Hier wordt een bepaling in de VCRO opgenomen.

Voor meer uitleg over de toepassing van deze nieuwe facultatieve beoordelingsgrond zie hierboven, wijziging van artikel 5.3.1. DABM.

Artikel 10. (Art. 4.3.3. VCRO – Bindende normen)

Artikel 11. (Art. 4.3.4. VCRO – Zorgplichten)

Het is eigen aan 'adviezen' dat deze niet bindend zijn. Dat is in de huidige stand van de regelgeving ook al zo, maar de artikelen 4.3.3 en 4.3.4 VCRO creëren op dat vlak heel wat verwarring.

Vergunningverlenende overheden beschouwen adviezen vaak als specialistenadviezen vanuit een bepaalde sectormaterie. Vanuit hun positie als niet-specialist stellen ze zich in die materie zeer terughoudend op om ter zake zelf afwegingen te maken. Aan heel wat adviezen wordt door de adviesverleners ook zelf een (vermeend) bindend karakter toegewezen, met toepassing van artikel 4.3.3 VCRO met betrekking tot de "direct werkende normen", terwijl dit niet steeds het geval is. Wanneer adviezen zonder verdere toetsing of motivering worden overgenomen bij de beslissing, kan de perceptie ontstaan dat de overheid haar eigen beoordelingsruimte onvoldoende benut en dat de besluitvorming in feite wordt overgelaten aan de adviesverlenende instanties.

Daarom worden deze artikelen opgeheven en vervangen door een bepaling waarin duidelijk wordt gesteld dat adviezen niet bindend zijn en dat het de bevoegdheid van de vergunningverlenende overheid is om de vergunningaanvraag te beoordelen, zowel op het vlak van de wettelijkheid als op het vlak van de opportuniteit. Met 'adviezen' wordt in dit kader zowel de pre-adviezen en adviezen van de adviesverlenende instanties bedoeld alsook, in voorkomend geval, het advies van de bevoegde omgevingsvergunningscommissie.

Uiteraard moeten aanvragen die tegen wetgeving ingaan, geweigerd worden. En uiteraard moeten adviesinstanties die vaststellen dat een vergunningsaanvraag de regels waarvoor ze verantwoordelijk zijn of waarover ze expertise hebben niet respecteert, dat duidelijk en gemotiveerd vermelden in hun advies.

De formulering van artikel 4.3.3 VCRO ("Indien uit de verplicht in te winnen adviezen blijkt ...") creëert echter de perceptie dat wat de adviesinstanties hierover opnemen in hun advies onweerlegbaar juist zou zijn, en dus steeds door de vergunningverlener moet worden gevolgd. Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. De direct werkende norm (regel of verbod opgenomen in een wet, decreet of besluit) is bindend, maar het advies daarover is dat niet.

Het is aan de vergunningverlener om de aanvraag te beoordelen op haar wettelijkheid en wenselijkheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare informatie, waaronder de adviezen, en gemotiveerd waarom adviezen al dan niet gevolgd werden. Er geldt hierbij geen verzwaarde of bijzondere motiveringsplicht.

De wijzigingen aan deze artikelen doen geen afbreuk aan de gewone formele en materiële motiveringsplicht, maar voorzien niet in een verzwaarde of bijzondere motiveringsplicht.

Met de schrapping van deze artikelen wordt bereikt dat vergunningen uiteraard wel geweigerd moeten worden wanneer ze strijdig zijn met direct werkende normen zoals de 5 meter bouwvrije strook langs waterlopen of de federaal vastgelegde bouwvrije strook langs spoorwegen. Maar wordt duidelijk gemaakt dat het advies van de betrokken adviesinstantie hierin niet alleenzalmakend is en kan foutief

zijn en in dat geval tegengesproken worden door de bevoegde overheid die de vergunning verleent.

Artikel 12. (Art. 5.3.1. VCRO – Geldigheid stedenbouwkundig attest)

Artikel 5.3.1, §1, VCRO stelt.

"Het stedenbouwkundig attest geeft op basis van een plan aan of een overwogen project voor stedenbouwkundige handelingen of voor het verkavelen van gronden in redelijkheid de toets aan de stedenbouwkundige voorschriften, de eventuele verkavelingsvoorschriften en een goede ruimtelijke ordening zal kunnen doorstaan. Het wordt afgeleverd door de bevoegde overheid, vermeld in artikel 15 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Het stedenbouwkundig attest kan niet leiden tot de vrijstelling van een vergunningsaanvraag."

De Gemengde Commissie Vergunningen was van mening dat dit instrument, hoewel het uiteraard geen absolute zekerheid kan bieden over het al dan niet kunnen bekomen en behouden van een omgevingsvergunning, een belangrijke bijdrage kan leveren tot de rechtszekerheid voor initiatiefnemers en voor kandidaat-kopers van een onroerend goed, en tot de voorspelbaarheid van de houding die de overheid in de toekomst zal aannemen.

Ook het Actieprogramma Vergunnen stelt:

"De Vlaamse Regering zal in functie van het creëren van meer rechtszekerheid in de voorbereidende fase het gebruik van het stedenbouwkundig attest als instrument binnen het vergunningsproces aanmoedigen. Er wordt ingezet op een grotere bekendheid ervan en op digitalisering via het Omgevingsloket. Een (orde)termijn van 60 dagen voor beslissing wordt voorzien, en de geldigheidstermijn wordt decretaal verlengd van twee naar drie jaar. "

De VCRO bevat de geldigheidstermijn van het stedenbouwkundig attest in artikel 5.3.1 VCRO. Die wordt hier dus aangepast.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

Artikel 13. (Art 2 – Definities)

Een aantal definities worden ongewijzigd hernomen uit het decreet van 17 mei 2024. Dit betreft de volgende begrippen:

- Aanvrager (2°)
- Analoge beveiligde zending (3°)
- Beroepsindiener (4°)
- Beveiligde zending (6°)
- Digitale beveiligde zending (9°)
- Meldingsakte (10° > 11°)
- MER (11° > 12°)
- Omgevingsbesluit (12° > 13°)
- Omgevingsloket (13° > 14°)
- Omgevingsveiligheidsrapport (14° > 15°)
- Omgevingsvergunning (15° > 16°)

De **VVP** merkt op dat de omgevingsvergunning nog steeds gedefinieerd wordt als een "schriftelijke beslissing". Gelet op het feit dat de vergunningsprocedure volledig digitaal zal verlopen, lijkt deze terminologie niet langer aan te sluiten

bij de hedendaagse digitale praktijk en kan dit aanleiding geven tot interpretatievragen.

➤ Reactie

Schriftelijk en digitaal zijn niet tegenstrijdig.

Een digitale beslissing is (onder bepaalde voorwaarden) juridisch volledig gelijkgesteld met een traditionele schriftelijke beslissing. Dankzij het Vlaamse Bestuursdecreet en de eIDAS-verordening voor elektronische handtekeningen is een digitaal document even rechtsgeldig.

- Project (17° > 18°)
- Ruimtelijk veiligheidsrapport (18° > 19°)
- Screening (19° > 20°)
- Toezichthouder (20° > 21°)
- VCRO (21° > 22°)

Voor een toelichting van de betrokken begrippen wordt dan ook verwezen naar de toelichting bij het decreet van 17 mei 2024.

Daarnaast worden volgende begrippen gewijzigd (eventueel inhoudelijk gewijzigd)

- Aanvraag (1°)

Deze definitie verwijst naar artikel 15.

In de toelichting bij het decreet van 17 mei 2024 wordt opgesomd wat als aanvraag beschouwd wordt.

Daar voorliggend decreet artikel 15 wel wijzigt, vallen aanvragen voor een afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden en deze tot vaststelling dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft hier niet langer onder. Enerzijds omdat aanvragen voor afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden geïntegreerd worden in een bijstellingsprocedure, anderzijds omdat de vaststelling as such niet langer als afzonderlijke procedure behouden wordt.

- Betrokken publiek (5°)

In april 2024 namen het Europees Parlement en de Raad richtlijn 2024/1785²⁶ aan. Ze namen daarnaast ook Verordening (EU) 2024/1244 aan²⁷.

Vermelde richtlijn past de definitie van betrokken publiek aan in Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies en emissies uit de veehouderij (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging).

Sindsdien worden niet-gouvernementele organisaties die zich voor de bescherming van de menselijke gezondheid of het milieu inzetten, ook als betrokken publiek beschouwd.

Huidig artikel 2 OVD werd hieraan aangepast door het decreet van 10 juli 2026²⁸. Voorliggend artikel houdt rekening met de daar doorgevoerde wijziging.

²⁶ Richtlijn (EU) 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen.

²⁷ Verordening (EU) 2024/1244 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de rapportage van milieugegevens van industriële installaties, tot oprichting van een portaal voor industriële emissies en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 166/2006.

²⁸ Decreet van 10 juli 2026 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft de omzetting van richtlijn (EU) 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen en andere diverse wijzigingen ter optimalisatie

- Definitieve beslissing (8°)

Zoals hoger aangegeven, wordt een herzieningsprocedure ingeschreven.

Om elk misverstand te vermijden, is het aangewezen te verduidelijken dat de beslissing die in het kader van het administratief beroep wordt genomen, niet langer kwalificeert als een definitieve beslissing. Van een definitieve beslissing zal slechts sprake zijn wanneer hetzij geen verzoek tot herziening werd ingediend, dan wel de herzieningsprocedure doorlopen werd, die al dan niet uitmondt in een nieuwe beslissing.

- houder van een meldingsakte. (10°)

Het begrip houder van een meldingsakte wordt gedefinieerd naar analogie met het begrip vergunninghouder.

Dit is de persoon aan wie de meldingsakte werd verleend of in voorkomend geval aan wie de meldingsakte werd overgedragen. De meldingsakte heeft net als de omgevingsvergunning immers een zakelijk karakter. Bovendien kan een meldingsakte die geen betrekking heeft op een meldingsplichtige exploitatie van een IIOA zonder plichtplegingen worden overgedragen. Van de overdracht van een meldingsakte die wel betrekking heeft op een meldingsplichtige exploitatie van een IIOA, moet de bevoegde overheid en het CBS in kennis worden gesteld. Daarnaast wordt ook bevestigd dat de houder van een meldingsakte voor de exploitatie van een IIOA geacht wordt de exploitant te zijn.

- Ondersteuner (16° > 17°)

Het begrip ondersteuner wordt aangepast in die zin dat iedereen die een aanvrager bijstaat, ondersteuner is, ongeacht of deze professioneel en in naam van derden optreedt of niet. Ook een zoon die zijn vader helpt bij het indienen van een aanvraag, wordt beschouwd als een ondersteuner. Deze bijstand kan zowel juridisch, administratief, praktisch als inhoudelijk van aard zijn.

- Vergunninghouder (22° > 23°)

Inhoudelijk blijft deze definitie hetzelfde. Alleen wordt verduidelijkt dat de overdracht van een vergunning dient te gebeuren via een kennisgeving.

Artikel 14. (Art. 3 – Doelstellingenartikel)

De Vlaamse Regering wil de omgevingsvergunningsprocedure efficiënter, oplossingsgerichter en transparanter maken.

Om een echte cultuuromslag te bevorderen is het wenselijk deze principes decretaal te verankeren, zodat ze ook juridisch doorwerken als interpretatiekader bij de toepassing van de regelgeving.

Artikel 3 OVD bepaalt nu al dat de vergunningenprocedure "een efficiënte, doelgerichte en geïntegreerde vergunningverlening beoogt die bijdraagt tot de doelstellingen". Om het oplossingsgericht en transparant karakter van de procedure te benadrukken, wordt artikel 3 OVD verder aangescherpt.

Van bij de start wou de omgevingsvergunningsprocedure mogelijkheden bieden om problemen die tijdens de procedure opduiken op te lossen en te vermijden dat een procedure van bij de aanvang hernomen moet worden.

De integratie zorgt voor een integrale beoordeling van alle deelaspecten en voor tijdswinst. Ook de zogenaamde slapende vergunningen worden op die manier vermeden.

Via de administratieve lus wordt zo nodig extra tijd gegeven om procedurele onregelmatigheden tijdens de procedure recht te zetten. De mogelijkheid om een aanvraag te wijzigen laat toe om tegemoet te komen aan problemen in verband met het voorwerp of de inhoud van de aanvraag die tijdens de procedure via inspraak of advisering naar boven komen.

Enkele jaren later kreeg de aanvrager de mogelijkheid om wat extra tijd te vragen in de beroepsfase om oplossingen uit te werken en voor te stellen voor problemen die in die fase opduiken.

Op het einde van de vorige legislatuur ging het decreet Modulaire procedure op zoek naar meer flexibiliteit tussen vergunningsprocedures, oplossingen voor al te strenge onvolledigheidsbeslissingen en te korte beslissingstermijnen voor de veelheid van wijzigingen van de aanvraag die zich tijdens bepaalde procedures aandienen.

Het voorliggende decreet wil alle voormelde oplossingsgerichte maatregelen optimaliseren door:

- meer verantwoordelijkheid te leggen bij de aanvrager voor de volledigheid van de aanvraag;
- administratieve lussen en wijzigingslussen toe te laten waar mogelijk zonder de procedure te verzwaren en te verlengen door herhaalde openbare onderzoeken over de aanvraag

Bovendien kunnen overbodige beroepsprocedures voor de RvVb worden vermeden door beroepsindieners te wijzen op hun verantwoordelijkheid om hun eventuele grieven zo vroeg mogelijk in de procedure te laten gelden. Zo wordt de globale time-to-permit ingekort.

De technische correctie, doorgevoerd bij artikel 4 van het decreet van 17 mei 2024 (vervollediging van de datum van het decreet van 15 juli betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid) wordt in voorliggend decreet meegenomen. Hierdoor kan artikel 4 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 15. (Art. 5 – Kennisgevingen)

Dit artikel voert een meldingsplicht in voor de gedeeltelijke stopzetting van de exploitatie een ingedeelde inrichting of activiteit.

Bij een dergelijke melding moet alleen nagegaan worden of het voorstel tot actualisatie van de vergunning of de meldingsakte voor de exploitatie van een IIOA correct is. Of met andere woorden of de correcte indelingsrubrieken en milieuvoorwaarden uit de vergunning of de meldingsakte werden geschrapt naar aanleiding van de gedeeltelijke stopzetting van de ingedeelde inrichting of activiteit. De stopzetting zelf is een feit en wordt uiteraard niet beoordeeld. Wanneer de stopzetting de volledige IIOA betreft volstaat een kennisgeving.

Het begrip 'kennisgeving' wordt ingevoerd voor een overdracht of een afstand van een omgevingsvergunning of meldingsakte omdat voor deze mededelingen er geen actie wordt verwacht van de bevoegde overheid. Dit in tegenstelling tot een melding.

Deze aanpassing kadert in de verdere digitalisering van de procedures.

Artikel 6 van het decreet van 17 mei 2024 bevat eveneens een wijziging aan artikel 5 OVD. Dit gaat over een technische correctie in artikel 5, 1°, d). De wijziging, opgenomen in dit artikel 6, kan bijhouden blijven.

Artikel 16. (Art. 7 – Beperkt loslaten verplichting tot gezamenlijke indiening)

Artikel 7 OVD bevat de principiële verplichting tot gezamenlijke indiening in geval meerdere vergunnings- of meldingsplichten onlosmakelijk verbonden zijn. Deze koppeling betreft momenteel combinaties van (al naar gelang het geval) vergunning- of meldingsplichtige stedenbouwkundige handelingen, de exploitatie van een IIOA, kleinhandelsactiviteiten of vegetatiewijzigingen.

Samen met de Gemengde Commissie Vergunningen moet worden vastgesteld dat het in de praktijk soms gebeurt dat bij het onderzoek naar de volledigheid en ontvankelijkheid van het aanvraagdossier onvoldoende aandacht wordt besteed aan de onlosmakelijke verbondenheid van bepaalde vergunningsplichten, waardoor een dossier behept kan zijn met een inhoudelijke onregelmatigheid. In het kader van een openbaar onderzoek en/of administratieve beroepsprocedure, dan wel juridisch beroep bij de RvVb, kan er daarover dan een kritiek ontwikkeld worden die de vergunning kan doen sneuvelen.

Het volledig loslaten van de verplichting tot gezamenlijke indiening van onlosmakelijk verbonden handelingen wordt niet wenselijk geacht. Het samen indienen van RO- en milieuaspecten is net het grote voordeel van de eengemaakte omgevingsvergunning.

Echter, het valt voor dat tijdens een vergunningsaanvraag een aantal ondergeschikte zaken naar boven komen, die ook een vergunning vereisen. Dit gaat bijna steeds over vergunningsplichtige vegetatiewijzigingen. Het gevolg van het feit dat deze vegetatiewijzigingen niet in de aanvraag waren opgenomen, is dat de aanvraag onontvankelijk verklaard moet worden, en men terug helemaal vanaf nul moet beginnen.

Voorgesteld wordt dan ook om de verplichting tot gezamenlijke indiening los te laten, enkel en alleen voor wat vergunningsplichtige vegetatiewijzigingen betreft. Een aantal van de door de GCV gegeven voorbeelden spelen zich op dit vlak af.

Mocht tijdens de behandeling van de vergunningsaanvraag blijken dat zo'n vegetatiewijziging zich opdringt, heeft de vergunningsaanvrager de mogelijkheid om zijn aanvraag te wijzigen (via een wijzigingslus), waarna er (opnieuw) adviezen ingewonnen kunnen worden van de betrokken adviesinstanties. Er is bijgevolg geen vermindering van bescherming. Het voorstel draagt ook bij tot een oplossingsgerichte vergunningsprocedure.

De **VVP** pleit ervoor om de regeling rond onlosmakelijk verbonden aspecten af te stemmen op de doelstelling van een meer oplossingsgerichte omgevingsvergunningsprocedure. Zo zijn de provincies geen vragende partij om het principe van de onlosmakelijke verbondenheid af te schaffen, maar om te bepalen dat men een wijzigingslus kan inzetten om ontbrekende of bijkomende aspecten toe te voegen, zonder dat dit moet worden beschouwd als het fundamenteel wijzigen van de aard en omvang van de aanvraag.

➤ Reactie

De integratie van onlosmakelijk verbonden aspecten van de omgevingsvergunning is een van de basisdoelstellingen van het decreet. Er werd voor gekozen de integratie af te dwingen via een onontvankelijkheids-sanctie.

Die sanctie wordt nu afgeschaft louter voor de onlosmakelijk verbonden vegetatiewijzigingen. Dit ook doen voor de meer essentiële aspecten zoals de onlosmakelijk verbonden stedenbouwkundige handelingen en inrichtingen en activiteiten gaat in tegen de initiële doelstelling van het OVD. Bovendien is dit niet verzoenbaar met het gegeven dat er gekozen wordt voor één openbaar onderzoek.

Vergunningsplichtige aspecten laten toevoegen via wijzigingslus kan er immers toe leiden dat het toegevoegde aspect niet onderworpen wordt aan een openbaar onderzoek, terwijl dit toch een fundamentele wijziging is.

Bijvoorbeeld: aanvraag voor de bouw van een stal zonder aanvraag voor de bijhorende exploitatie. Wordt deze tijdens de procedure toegevoegd, zou men hier niet op kunnen inspreken.

Dit is anders dan wanneer de exploitatie wel samen aangevraagd maar werd in de adviezen opgemerkt dat op basis van de beschrijving van de activiteit wordt

vastgesteld dat er een bepaalde indelingsrubriek ontbreekt. Dit kan wel via een wijzigingslus worden toegevoegd.

Wel is het zo dat de verplichte koppeling niet geldt voor intern samenhangende handelingen of exploitaties.

De interne samenhang (bv. samenhang van stedenbouwkundige handelingen zoals bouw en ontbossing) komt aan bod bij inhoudelijke behandeling van de vergunning- of meldingsaanvraag.

Hierdoor moet de aanvraag niet onontvankelijk verklaard worden als men tijdens de vergunningsprocedure tot de vaststelling komt dat er ook een reliëfwijziging aan de orde is.

De huidige uitzondering op de verplichting tot gezamenlijke indiening, namelijk het aanvragen of melden van stedenbouwkundige handelingen of een exploitatie van IIOA's die alleen nodig zijn tijdens de uitvoeringsfase van het project, blijft behouden.

Let wel, als voor het project een MER moet worden opgesteld en het MER relevante uitspraken doet over de uitvoeringswijze, moet er gestreefd worden naar een gezamenlijke indiening voor wat betreft de aspecten die in het MER worden behandeld.

In een arrest van 27 oktober 2022 oordeelde de RvVb dat mogelijke milieueffecten van de handelingen of exploitatie tijdens de uitvoeringsfase (i.c. van een bronbemaling) beoordeeld moeten worden bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een project, ook al laat het OVD toe dat de aanvraag voor die handelingen of exploitatie kan gebeuren tijdens de uitvoeringsfase van dat project.

Het behoort tot de essentie van de milieueffectenbeoordeling dat een voorgenomen project aan een screening van de milieueffecten wordt onderworpen alvorens een vergunning wordt verleend. De milieueffectbeoordeling heeft tot doel de bevoegde overheid toe te laten de weerslag van het gehele project op de mens en het leefmilieu na te gaan.

Deze regeling wordt nu ook decretaal verankerd: als voor het project een screening van de milieueffecten nodig is, behandelt deze screening ook de milieueffecten van de uitvoeringsfase.

Artikel 7 van het decreet van 17 mei 2024 bracht eveneens wijzigingen aan artikel 7 OVD aan. Deze wijzigingen werden meegenomen in voorliggende wijzigingsbepaling, zodat artikel 7 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven kan worden.

Artikel 17. (Opschrift hoofdstuk 1, afdeling 3 – Vooroverleg)

Hoofdstuk 1, afdeling 3, luidt momenteel 'projectvergadering'.

Echter gelet op de wijzigingen aan artikel 8 die voorgesteld worden, zal dit opschrift niet langer overeenstemmen met de inhoud van artikel 8 OVD.

Het opschrift wordt bijgevolg aangepast.

De **SERV, de Minaraad, VVSG en VVP** onderschrijven het belang van een kwalitatief vooroverleg als instrument om vergunningsaanvragen te verbeteren, knelpunten vroegtijdig te detecteren en het verdere vergunningstraject efficiënter te laten verlopen.

SERV en Minaraad benadrukken daarbij dat het vooroverleg niet enkel gericht mag zijn op procedurele versnelling, maar ook moet bijdragen aan de inhoudelijke kwaliteit, transparantie en robuustheid van vergunningen. Het vooroverleg biedt

daarbij de mogelijkheid tot maatwerk, in functie van de aard, grootte en complexiteit van het dossier.

De beleidsmatige spanningsvelden (betere onderbouwing vs bijkomende werklust) onderstreept de noodzaak om het vooroverleg te kaderen binnen een duidelijk, werkbaar en voorspelbaar systeem.

Daarnaast vragen SERV en Minaraad bijzondere aandacht voor de betrokkenheid van relevante adviesinstanties en expertise, met name bij projecten met mogelijke effecten op milieu, gezondheid of ruimte. Ook een gepaste betrokkenheid van maatschappelijke actoren en belanghebbenden kan volgens hen bijdragen aan een groter draagvlak en een vroegtijdige identificatie van bezorgdheden.

Voor hen is het belangrijk om het vooroverleg niet enkel te benaderen als een middel voor procedurele versnelling, maar ook als een aanknopingspunt om de milieu-inhoudelijke kwaliteit, de transparantie en de robuustheid van verleende vergunningen te versterken.

VVSG en VVP sluiten aan bij de positieve beoordeling van het vooroverleg, maar benadrukken tegelijk enkele aandachtspunten.

VVSG vraagt respect voor de gemeentelijke autonomie bij de organisatie van het vooroverleg en stelt zich terughoudend op tegenover bijkomende regelgeving over de betrokkenheid van adviesinstanties.

VVP onderschrijft het recht op vooroverleg, maar vraagt dat overlegvragen voldoende projectgebonden en concreet uitgewerkt zijn. Zowel VVSG als VVP vragen in die zin aandacht voor een werkbare invulling van het instrument, afgestemd op de aard, omvang en complexiteit van het project.

VVSG kan zich vinden in het afschaffen van de projectvergadering als instrument. De vereniging wijst er wel op dat een alternatief nodig is voor situaties waarin een projectvergadering momenteel vereist is om gebruik te kunnen maken van afwijkingsmogelijkheden voor handelingen van algemeen belang, al hoeft daarvoor volgens haar geen bijkomende regelgeving te worden uitgewerkt.

➤ Reactie

De Vlaamse Regering onderschrijft het belang van een kwaliteitsvol vooroverleg en kan zich globaal vinden in de aandachtspunten die door de verschillende adviesinstanties naar voren worden gebracht.

Een recht op vooroverleg impliceert ook een recht op kwaliteitsvol vooroverleg. Daarom kan het voor bepaalde complexe dossiers aangewezen zijn de betrokkenheid van gespecialiseerde adviesinstanties te verzekeren. De bedoeling is evenwel om deze betrokkenheid doelgericht in te zetten wanneer de aard of complexiteit van het dossier dit vereist, zonder adviesinstanties systematisch te betrekken in dossiers waar dit geen meerwaarde biedt.

Vandaar dat de alinea die bepaalt dat de Vlaamse regering zal bepalen welke adviesinstanties de gemeente mag of moet betrekken in het vooroverleg, behouden blijft.

Verschillende van deze aanbevelingen hebben evenwel betrekking op de praktische organisatie en uitvoering van het vooroverleg en lenen zich daarom minder tot een decretale verankering. Participatie van belanghebbenden of maatschappelijke actoren in een vroeg stadium van een project is bv. mogelijk, maar het wordt niet noodzakelijk of wenselijk geacht om dit decretaal vast te leggen.

Om een kwaliteitsvolle voorbereiding van het overleg te waarborgen, voorziet het decreet bovendien in een delegatie aan de Vlaamse Regering. De Regering (of bij en eventuele delegatie) de bevoegde minister kan, indien nodig, minimale inhoudelijke vereisten voor een vraag tot vooroverleg vaststellen, afgestemd op de complexiteit van het dossier. Maar zoals aangegeven,

dergelijke detailregeling behoort eerder tot een uitvoeringsbesluit dan tot het decreet zelf. Bij een eventuele verdere uitwerking via uitvoeringsbesluit zal erop worden toegezien dat voldoende ruimte blijft bestaan voor maatwerk en lokale autonomie. Ook het informele karakter van het vooroverleg draagt bij tot maatwerk.

Wat betreft de vraag naar voldoende duidelijkheid over verwachtingen en grenzen, wordt verwezen naar wat in het Actieprogramma Vergunnen staat over soft law, meer bepaald dat richtlijnen en voorbeeldpraktijken moeten eenvoudig publiek beschikbaar moeten zijn.

'Soft law' kan niet als weigeringsgrond worden aangewend bij de beoordeling van de ontvankelijkheid en rechtmatigheid van vergunningsaanvragen, maar kan enkel een rol spelen binnen de opportuniteitsbeoordeling van een vergunningsaanvraag.²⁹

Wat de afschaffing van de projectvergadering betreft, wordt opgemerkt dat het decreet de projectvergadering als afzonderlijk instrument niet langer decretaal verankert. Het blijft evenwel mogelijk dat de Vlaamse Regering bepaalt in welke gevallen adviesinstanties betrokken kunnen worden en welke instanties daarvoor in aanmerking komen. Voor projecten waarbij vandaag een projectvergadering vereist is om gebruik te maken van de afwijkingsregeling voor bepaalde handelingen van algemeen belang, zal bij de verdere uitwerking moeten worden nagegaan hoe de nodige voorafgaande duidelijkheid voor initiatiefnemers kan worden gegarandeerd, indien de projectvergadering niet langer als voorwaarde zou worden behouden.

Artikel 18. (Art. 8 – Vooroverleg)

➤ Vooroverleg

Dit artikel verankert het recht op vooroverleg voor elke initiatiefnemer, op eenvoudig verzoek en binnen een redelijke termijn.

Het is de initiatiefnemer die een vooroverleg kan vragen aan de bevoegde overheid.

Vooroverleg vergt maatwerk en wordt niet aan nadere vormvoorschriften onderworpen.

De bevoegde overheid kiest voor de meest geschikte vorm van dialoog met de initiatiefnemer in functie van de inhoud van de vraag en haar complexiteit. Elke vorm van dialoog zoals onder meer een telefonisch of online gesprek, een uitwisseling van informatie via mail of een fysiek overleg kan.

De bevoegde overheid bepaalt, eventueel in overleg met de betrokken actoren, wie ze betreft bij het overleg. De bevoegde overheid heeft ook de taak om het juiste expertiseniveau rond de tafel te brengen. Ze beslist of dat vooroverleg op louter ambtelijk niveau doorgaat, of aangevuld wordt met politieke mandatarissen of de adviesinstanties. Het betrekken van politieke mandatarissen of het CBS tijdens het vooroverleg kan op diverse manieren verlopen en is afhankelijk van de interne capaciteit van het gemeentebestuur, de bestuurscultuur en de eigenheid van dossiers

Deze decretale regeling behoudt de mogelijkheid voor de initiatiefnemer om potentiële knelpunten rechtstreeks en informeel te bespreken met de hiervoor bevoegde adviesinstanties.

Het informele karakter is één van de grote voordelen van het vooroverleg. Toch kan het voor complexere en meer langdurige trajecten nuttig zijn om bepaalde

²⁹ [Leidraad Soft Law | Departement Omgeving - Vlaamse overheid](#)

resultaten van het vooroverleg te noteren ten gunste van de continuïteit in het vooroverleg. De bevoegde overheid bepaalt zelf hoe afspraken tijdens het vooroverleg worden verankerd. Een verslag doet geen enkele garantie ontstaan aangaande het bekomen van een vergunning. Een eventueel verslag heeft dan ook geen bindende juridische waarde of gevolgen ten opzichte van een navolgend vergunningentrajec. Hierin zit dan ook het onderscheid vevat tussen de uitkomst van een vooroverleg en een stedenbouwkundig attest.

Met voorliggend decreet wordt de projectvergadering niet langer decretaal vastgelegd.

Vandaag de dag kunnen twee soorten projecten gevat worden door een projectvergadering:

1° in geval van een project of voor een verandering aan projecten waarvoor, als ze het voorwerp zouden uitmaken van een vergunningsaanvraag, het advies van de POVC of de GOVC vereist is, kan de initiatiefnemer de bevoegde overheid verzoeken om een projectvergadering te organiseren ter voorbereiding van zijn aanvraag.

Dit specifiek vooroverleg is een recht voor de initiatiefnemer maar is geen voorwaarde om een aanvraag in te dienen.

Gezien er bij dit decreet een algemeen recht tot vooroverleg wordt ingevoerd, is het begrip projectvergadering dat stond voor een recht op vooroverleg in specifieke gevallen niet langer relevant.

2° In geval van projecten of veranderingen aan projecten waarvoor de toepassing is vereist van artikel 3, § 3, van het besluit van de Vlaamse Regering inzake handelingen van algemeen belang³⁰ kan de initiatiefnemer een projectvergadering vragen.

De projectvergadering is daar een voorwaarde om gebruik te kunnen maken van de afwijkingsmogelijkheid voor handelingen van algemeen belang, vermeld in paragraaf 3 van artikel 3 van het besluit van 5 mei 2000.

In dit geval is de bevoegde overheid niet verplicht op dit verzoek in te gaan.

Met dit decreet wordt ook de voormelde projectvergadering niet langer decretaal vastgelegd. Wel is het aan de Vlaamse Regering om, in voorkomend geval, de gevallen te bepalen waarin adviesinstanties uitgenodigd kunnen worden en eveneens welke instanties.

Zo kan de Vlaamse Regering beslissen om niet langer te werken met een voorafgaande projectvergadering bij handelingen van algemeen belang, die zouden kunnen vallen onder artikel 3, §3, van het besluit van 5 mei 2000. In dat geval is het de bevoegde overheid die beslist over de beperkte ruimtelijk impact van handelingen van algemeen belang bij de behandeling van de aanvraag.

Om voorafgaand aan de aanvraag meer duidelijkheid te hebben over de inschatting van de bevoegde overheid van de ruimtelijk beperkte impact en dus ook de mogelijkheid tot afwijking van bepaalde stedenbouwkundige voorschriften, kan een initiatiefnemer vooroverleg vragen aan de bevoegde overheid.

Ook het stedenbouwkundig attest blijft tot de mogelijkheden behoren.

Ter vervanging van de figuur van de projectvergadering kan de Vlaamse regering nadere regels bepalen rond de organisatie van het vooroverleg voor complexere en/of grootschalige projecten. Daarbij kan bijvoorbeeld ook verder bekeken worden in welke mate er een procedurele koppeling kan zijn tussen het vooroverleg en het stedenbouwkundig attest.

³⁰ BVR van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, § 2, en artikel 4.7.1, § 2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester.

Zo kan de Vlaamse Regering bepalen hoe de inhoud van de vraag tot vooroverleg eruit zou zien, en welke stukken er (in bepaalde gevallen) bijgevoegd moeten worden. Ze kan ook bepalen *wanneer* adviesinstanties kunnen of moeten worden betrokken en *welke* adviesinstanties dit dan zouden moeten zijn.

De wijzigingen die artikel 8 van het decreet van 17 mei 2024 aanbracht inzake de projectvergadering, dienen door voorliggende artikel niet langer doorgevoerd te worden. Dit artikel 8 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven.

Artikel 19. (Art. 9 – Gemeentelijke omgevingsambtenaar)

Naar aanleiding van signalen uit het werkveld rond het beroep van gemeentelijke omgevingsambtenaar, werd in opdracht van het Departement Omgeving de studie "Onderzoek naar de bezetting van de lokale omgevingsdiensten en de werkdruk van de gemeentelijke omgevingsambtenaren (afgekort gOA) en hun medewerkers" uitgevoerd.³¹ Dit kwantitatief onderzoek richtte zich op het in kaart brengen van de gepercipieerde werkdruk van gemeentelijke omgevingsambtenaren en omgevingsdiensten, de personeelsuitstroom en een rits aan mogelijke verklarende factoren die te clusteren zijn in jobgerelateerde aspecten, aspecten eigen aan de directe werkomgeving, organisatie- of dienstgerelateerde factoren en externe factoren.

Om tegemoet te komen aan de hoge werkdruk en (tijdelijke) uitval wordt gekeken naar samenwerking met andere diensten en besturen.

Zo wordt in het Actieprogramma reeds aangekondigd dat gemeentebesturen zonder omgevingsambtenaar die geen beroep wensen te doen op personeel van een intergemeentelijk samenwerkingsverband, tijdelijk beroep kunnen doen op de omgevingsambtenaar van een naburige gemeente.

Binnen de huidige juridische contouren³² kan een regeling waarbij een gemeentelijke of provinciale omgevingsambtenaar wordt ingezet voor een andere gemeente niet worden opgevat als een structurele aanstelling, maar enkel als een terbeschikkingstelling (TBS) zonder dat hierdoor een arbeidsrechtelijke band met de ontvangende gemeente ontstaat.

De terbeschikkingstelling staat alleen open voor **statutair benoemde** ambtenaren. Voor contractuele personeelsleden is TBS in beginsel niet toegelaten op grond van artikel 31 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers. Het rechtskader laat TBS slechts toe in uitzonderlijke en limitatief omschreven gevallen, die op de voorliggende situatie niet van toepassing zijn.

Daarnaast is een terbeschikkingstelling per definitie **tijdelijk**. Een aanstelling voor onbepaalde duur is onverenigbaar met het tijdelijke karakter van een terbeschikkingstelling en zou neerkomen op een feitelijke overdracht van personeel. In de praktijk kunnen evenwel meerdere opeenvolgende tijdelijke terbeschikkingstellingsovereenkomsten worden afgesloten, zonder afbreuk te doen aan dat tijdelijke karakter, voor zover geen structurele of permanente situatie ontstaat. Met andere woorden: tijdelijke ondersteuning is vandaag al organiseerbaar, mits wordt gewerkt met duidelijke termijnen en eventueel hernieuwbare afspraken.

Hoewel het decreet over het lokaal bestuur noch het Provinciedecreet een **territoriale beperking** bevatten, wordt in voorlegend decreet deze wel opgenomen voor wat betreft een beroep op een provinciale omgevingsambtenaar.

³¹ [20231201_rapport GOA_finaal.pdf](#)

³² Art. 185 van het decreet over het lokaal bestuur en artikel 100bis van het Provinciedecreet van 9 december 2005.

Dit betreft een beleidsmatige afweging: de omgevingsambtenaar vervult immers een sleutelrol bij de beoordeling van vergunningen, de handhaving van regelgeving en de advisering van burgers en bestuur. Hoewel een inzet over provinciegrenzen heen juridisch toelaatbaar is, vergt een zorgvuldige, consistente en juridisch robuuste besluitvorming een grondige kennis van de lokale regelgeving en context. Deze kan aanzienlijk verschillen naargelang de gemeente, waardoor bij elke terbeschikkingstelling een zekere graad van beroepsbekwaamheid en expertise vereist is.

Daar een inzet via terbeschikkingstelling uitsluitend kan uitgaan van de gemeente, het OCMW of de provincie als werkgever en enkel mogelijk is voor statutair benoemde ambtenaren en noodzakelijk tijdelijk van aard is, is een rechtstreekse TBS vanuit een intergemeentelijk samenwerkingsverband zoals bedoeld in deel 3, titel 3 van het decreet over het lokaal bestuur naar een andere gemeente niet mogelijk.

Daarnaast wordt gewezen op de mogelijkheid van de interlokale vereniging (ILV), als meest flexibele en laagdrempelige vorm van intergemeentelijke samenwerking binnen het decreet over het lokaal bestuur. Deze figuur biedt vandaag al mogelijkheden om de inzet van omgevingsambtenaren op een structurele, duurzame en organisatorisch beheersbare wijze te organiseren. Deze samenwerking kan worden vastgelegd in een uitdrukkelijke samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken gemeenten, waarin de modaliteiten van de personeelsinzet duidelijk worden afgebakend.

Daarbij moet evenwel worden gewaakt over de juridische kwalificatie van de samenwerking: zodra feitelijk werkgeversgezag wordt uitgeoefend door een andere gemeente dan de formele werkgever, kan sprake zijn van verboden terbeschikkingstelling in de zin van artikel 31 van de Uitzendarbeidswet. Een juridisch verdedigbaar ILV-model veronderstelt daarom dat het formele werkgeverschap, de gezagsuitoefening en de personeelsaansturing behouden blijven bij de betrokken werkgever(s).

Op vraag van de **VVSG** wordt echter het woord 'statutair' niet opgenomen in het decreet. Op dit moment is de terbeschikkingstelling van een contractueel personeelslid in principe verboden is omwille van federale regelgeving. In de Kamer is een wetsvoorstel ingediend dat daaraan tegemoet komt. Door niet expliciet het woord 'statutair' op te nemen is er geen belemmering als de federale belemmering geschrapt wordt. In afwachting is de mogelijkheid omwille van de federale wetgeving momenteel nog beperkt tot statutair personeel.

Het feit dat een gemeente beroep kan doen op personeel van een andere gemeente, heeft gevolgen voor de rol van algemeen directeur bij onbeschikbaarheid van een gemeentelijke omgevingsambtenaar. Hier worden dan ook wijzigingen doorgevoerd. De in artikel 9, §3, voorziene rol van de algemeen directeur en de waarnemende gemeentelijke omgevingsambtenaar komt daarbij slechts aan bod wanneer geen invulling mogelijk is via de in artikel 9, §1, voorziene samenwerkings- of terbeschikkingstellingsmogelijkheden.

Artikel 10 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt eveneens dit artikel 9 OVD. De daarin doorgevoerde wijzigingen worden – rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie in dit artikel overgenomen. Artikel 10 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven. Er kan dus eveneens verwezen worden naar de memorie bij het decreet van 17 mei 2024.

Artikel 20. (Hoofdstuk 1, afdeling 7 – Rapportering)

Titel 1, hoofdstuk 7, OVD bevat slechts 1 artikel, meer bepaald artikel 14, dat handelt over het rapporteren over de naleving van beslissingstermijnen voor

vergunningsaanvragen. Ondertussen worden deze en veel andere bijkomende gegevens digitaal ter beschikking gesteld via:
<https://omgevingsloketrapportering.omgeving.vlaanderen.be/>
waarbij er niet langer een nood is tot het afzonderlijk rapporteren van de nalevingsverplichting.

De informatie over *stilzwijgende weigeringen* is al terug te vinden op de website <https://omgevingsloketrapportering.omgeving.vlaanderen.be/aanvragen>.

Deze website is zo opgezet dat als men klikt op een status, men de details voor die status ziet. Als men klikt op "weigering", dan ziet men welke de uitdrukkelijke weigeringen zijn, en welke de stilzwijgende.

Artikel 21. (Art. 14/1 – Digitale procedures)

Voorliggend artikel trekt volop de kaart van de digitalisering.

Conform artikel 17 van het decreet van 17 mei 2024 werd gesteld dat alle aanvragen of meldingen geregeld in dit decreet, digitaal moeten worden ingediend.

Daar waar het decreet van 17 mei 2024 nog dacht aan het mogelijk maken van het indienen van een analoog beroep wordt thans uitdrukkelijk de kaart van digitalisering getrokken.

Ook alle beroepen dienen voortaan digitaal ingediend te worden (zie wijziging van artikel 54 OVD), evenals de verzoeken tot herziening (in het kader van de stel- en attentieplicht) en de kennisgevingen (bv. met betrekking tot de overdracht van een exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit).

In het geval van een administratief beroep wordt bijstand van de gemeente voorzien in het geval een beroep wordt ingediend door iemand die niet door een ondersteuner wordt bijgestaan. De gemeente staat in dat geval in voor het digitaliseren van het analoog beroepsschrift. (zie art. 54 OVD).

Artikel 17 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt eveneens dit artikel 14/1 OVD. De daarin doorgevoerde wijzigingen worden – rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie in dit artikel overgenomen. Artikel 17 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 22. Art. 14/3 - Openbaarmaking gegevens)

Voorliggend artikel voorziet dat aangebrachte stukken (aanvraag, initiatief, inspraak, beroep) en de bijbehorende documenten op het Omgevingsloket openbaar zullen worden gemaakt.

De actieve openbaarmaking **naar derden** toe geldt slechts tijdens volgende periodes:

- een eventueel openbaar onderzoek,
- tijdens een beroepstermijn (zowel de termijn om administratief beroep als beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen in te stellen)
- de termijn waarbinnen een verzoek tot herziening kan worden ingediend.

Wat betreft openbaarheid ten aanzien van de **aanvrager of zijn ondersteuner** is het zo dat

- de inhoud van een ingediende inspraakreactie, een ingediend beroep of een ingediend verzoek tot herziening openbaar worden gemaakt tot er een definitieve beslissing wordt genomen.
- Persoonsgegevens van de indiener van de inspraakreactie worden eveneens tijdens deze termijn getoond tenzij de indiener aannemelijk maakt dat de openbaarmaking risico's meebrengt voor zijn integriteit of veiligheid.

Aannemelijk maken houdt in dat de indiener geen hard bewijs hoeft te leveren, maar wel plausibel moet uitleggen waarom openbaarmaking risico's geeft.

Voorbeelden zijn:

- De indiener heeft eerder bedreigingen ontvangen van de aanvrager of diens omgeving.
- Er is aangifte gedaan van stalking, belaging of agressie.
- Er is sprake van een hoogoplopend burencollict en openbaarmaking kan leiden tot confrontaties of vergeldingsacties.
- Openbaarmaking kan leiden tot gerichte intimidatie of druk, represailles op het werk of economische schade.
- Openbaarmaking kan leiden tot ongewenste aandacht of misbruik van kwetsbaarheid.

De als vertrouwelijk opgeladen stukken (addendum F1) worden (als ze terecht zo zijn bestempeld) niet aan het betrokken publiek getoond, net als de namen en adressen die in specifiek daarvoor vermelde velden worden opgenomen.

In hun adviezen vragen zowel **de VVP als de VVSG** verduidelijking over de regeling inzake de openbaarmaking van inspraakreacties en de daarbij horende persoonsgegevens.

Zo wijst de VVP erop dat onduidelijk is wie moet beoordelen of persoonsgegevens van een indiener niet openbaar gemaakt mogen worden en op welk moment die afweging moet gebeuren. Om een uniforme en consistente toepassing van de regelgeving te garanderen, stelt de VVP voor deze beoordeling toe te vertrouwen aan de bevoegde overheid. Ook de VVSG uit bedenkingen bij de voorgestelde beoordeling van het risico voor de integriteit of veiligheid van de indiener. Volgens haar kan niet van gemeentelijke medewerkers worden verwacht dat zij moeten inschatten of de aangehaalde risico's voldoende plausibel zijn. VVSG pleit er daarom voor dat een eenvoudige melding door de indiener volstaat om persoonsgegevens niet openbaar te maken. Daarnaast vraagt VVSG dat het Omgevingsloket technisch zo wordt ingericht dat persoonsgegevens automatisch worden afgeschermd wanneer daarom wordt verzocht.

➤ Reactie

Het OVD bepaalt niet wie oordeelt over het niet openbaar maken van persoonsgegevens. Het is aan de Vlaamse Regering om te bepalen welke gegevens, met inbegrip van plannen, niet openbaar worden gemaakt.

Het ligt voor de hand dat de gemeente oordeelt of een inspraakreactie voldoende plausibele elementen bevat om bepaalde gegevens niet openbaar te maken. De gemeente staat immers in voor de organisatie van het openbaar onderzoek en beschikt over de nodige kennis van het dossier en de lokale context. Maar zoals aangegeven, geldt hier een delegatie aan de Vlaamse Regering die de nadere modaliteiten van deze regeling dient uit te werken.

Daarnaast wordt het niet aangewezen geacht persoonsgegevens weg te laten via een "eenvoudige opmerking" daarover van degene die zijn reactie opstuurt. Dit zou ertoe leiden dat zowat alle personen die inspreken, aangeven dat zij hun persoonsgegevens afgeschermd willen zien, terwijl de openbaarmaking ervan juist bijdraagt tot het oplossingsgericht werken dat voorliggend decreet nastreeft. Dialoog wordt hierdoor sterk verhindert.

Het omgevingsloket bevat vandaag de dag reeds een onderscheid tussen waar persoonsgegevens ingevuld moeten worden, en waar de inhoud van inspraak. Echter, persoonsgegevens tonen laat dialoog toe.

Het decreet spreekt over 'aannemelijk maken', niet over 'bewijzen'. De aanvrager zal hiertoe enige informatie moeten aanreiken. Het is evenwel niet de bedoeling dat de omgevingsambtenaar vervolgens een uitgebreid of diepgaand onderzoek voert naar de juistheid van deze elementen.

De **VVP** gaat ervan uit dat de zichtbaarheid van persoonsgegevens via het Omgevingsloket op Vlaams niveau wordt geregeld en dat hiervoor geen

bijkomende acties van de provinciale overheden vereist zijn. Daarnaast vraagt de VVP aandacht voor de raadpleegbaarheid van gewijzigde projectinhoud tijdens de administratieve beroepsprocedure.

➤ Reactie

De taken in het kader van digitalisering worden niet bepaald in voorliggend decreet. Wat betreft het beoordelen van een aantoonbaar risico, wordt naar bovenstaande reactie verwezen.

Ook de al dan niet raadpleegbaarheid van gewijzigde projectinhoud tijdens de beroepsprocedure maakt geen voorwerp uit van voorliggend decreet. Dit betreft een digitale uitwerking en dient verder onderzocht te worden.

Ook de **bevoegde overheid en adviesinstanties** hebben toegang tot de gegevens, aangezien deze de inspraak moeten kunnen beoordelen in het licht van hun bevoegdheid.

Voor wat betreft het vergunde verkavelingsplan en hierbij horende voorschriften wordt verwezen naar de memorie van toelichting³³ bij het decreet van 17 mei 2024. Ook wat betreft de wisselwerking tussen advisering, het openbaar onderzoek, de wijzigingslus en de openbaarheid van gegevens, ten aanzien van belanghebbenden wordt naar deze memorie verwezen.

Het tweede lid van dit nieuw artikel 14/3 OVD stelt, met toepassing van het decreet van 17 mei 2024:

De inhoud van een ingediend bezwaar of beroep, als vermeld in het eerste lid, wordt in het omgevingsloket openbaar gemaakt tijdens de termijn, vermeld in het eerste lid.

Deze bepaling werd in het op 7 juni 2024 principieel goedgekeurde uitvoeringsbesluit als volgt verder uitgewerkt:

De inhoud van de ingediende standpunten, opmerkingen en bezwaren wordt in het omgevingsloket ter beschikking gesteld van de aanvrager. In het geval van digitale indiening zijn persoonsgegevens niet zichtbaar als de persoonsgegevens in de daarvoor bestemde velden ingevuld zijn.

In het geval van analoge indiening zijn persoonsgegevens wel zichtbaar en openbaar voor de aanvrager. Als analoge indieners persoonsgegevens, zoals naam en adres, niet openbaar gemaakt willen zien, dienen ze hun standpunten, opmerkingen en bezwaren anoniem in.

Hierbij kwam fel reactie tegen de mogelijkheid van anonieme bezwaren. Vanuit het standpunt dat men bepaalde gegevens moet kennen, om een correcte inschatting te kunnen maken van de beweerde hinder is dit begrijpelijk.

Het afschaffen van die mogelijkheid zou er, bij toepassing van het decreet van 7 mei 2024 op neerkomen, dat een gemeente die analoge bezwaren ontvangt, enerzijds de volledige bezwaren dient in te scannen, en vervolgens dient over te gaan tot anonimiseren, en een tweede keer moet overgaan tot inscannen (met dien verstande dat er een koppeling gemaakt zal moeten worden tussen de geanonimiseerde en niet-geanonimiseerde standpunten).

Dit betekent extra werk voor de gemeenten. Dit kan niet opgevangen worden door een inkorting van de termijn om analoge inspraak in te dienen, noch door een verlenging van de termijn op deze inspraak op te laden, aangezien de bevoegde overheid (en mogelijks adviesinstanties) met deze inspraak rekening dient te houden bij het verder behandelen van de aanvraag.

³³ Parl. St. VI. Parl. 2023-2024, nr. 2176/1.

Een differentiatie in de behandeling tussen analoge en digitale inspraak wordt dan ook niet wenselijk geacht.
Bovendien is niet toegelaten om het niveau van gegevensbescherming afhankelijk te maken van het communicatiemiddel.

De ratio achter het niet tonen van persoonsgegevens was dat een aanvrager stappen zou kunnen ondernemen jegens de persoon die inspraak uitoefende om diens inspraak te laten wijzigen of intrekken.

Dit had echter ook als nadeel dat een aanvrager niet kon inschatten in welke mate de persoon die insprak; effectief de beweerde hinder ondervond, en dus niet kon inschatten of een wijziging van zijn aanvraag nuttig bleek.

Daarnaast kan vandaag de dag uitgegaan worden van een voldoende maturiteit van zowel aanvrager als de persoon die insprekt, zodat voorzien wordt dat de volledige inspraakreactie getoond wordt, zij het enkel aan de aanvrager en de betrokken instanties (bevoegde overheid en adviesinstanties).

Op die manier wordt de verantwoordelijkheid van betrokken partijen erkend, kunnen aanvrager en betrokken instanties een correcte inschatting maken van het geformuleerde inspraak, en wordt bijgedragen tot een oplossingsgerichte procedure waarbij actoren met elkaar in gesprek kunnen gaan.

Artikel 19 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt eveneens dit artikel 14/3 OVD. De daarin doorgevoerde wijzigingen worden – rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie in dit artikel overgenomen. Artikel 19 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 23. (Art. 14/4 – Gegevensverwerking “inspraakreactie”)

Standpunten, opmerkingen en bezwaren in het openbaar onderzoek moeten niet langer allemaal onder de negatieve benaming “bezwaarschrift” ingediend worden, aangezien ze uiteraard ook constructieve voorstellen kunnen inhouden en zelfs een positieve beoordeling van het beoogde project kunnen inhouden.

De Gemengde Commissie Vergunningen stelde als neutralere benaming “inspraakreactie” voor.

Artikel 14/4 OVD wordt aan die benaming aangepast.

Daarnaast wordt ook voorzien in de noodzakelijke bepalingen rond gegevensverwerking bij de nieuw in te voeren herzieningsprocedure.

Tevens worden ook de personen die een melding doen (en hun ondersteuners) opgenomen; ook hun persoonsgegevens worden verwerkt.

Artikel 20 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt eveneens dit artikel 14/4 OVD. De daarin doorgevoerde wijzigingen worden – rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie in dit artikel overgenomen. Artikel 19 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven. Wat betreft de toelichting bij de door het decreet van 17 mei 2024 doorgevoerde wijzigingen die hier hernomen worden, wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij dat decreet.

Artikel 24. (Art. 15 – Toepassingsgebied modulaire vergunningsprocedure)

Zoals aangegeven in de memorie van toelichting bij het decreet van 17 mei 2024 worden de vergunningsprocedures herleid tot één reguliere basisprocedure. De basisprocedure bestaat uit een ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek, advisering en een beslissing. Afhankelijk van het voorwerp van de aanvraag wordt hieraan een openbaar onderzoek toegevoegd of niet.

Artikel 15 OVD verklaart de modulaire vergunningsprocedure van toepassing op de procedures die strekken tot het bekomen van:

1° een omgevingsvergunning

2° een bijstelling van de voorwaarden van de omgevingsvergunning of de eventueel toekomstige vergunning

Over het begrip 'eventuele toekomstige vergunning' en de bijstelling ervan kan de volgende info meegegeven worden: Wanneer men wil afwijken van VLAREM-voorwaarden kan dat via een aanvraag tot bijstelling van de bijzondere milieuvoorwaarden (de voorwaarden vermeld in de vergunning) in afwijking van een of meerdere algemene of sectorale milieuvoorwaarde in VLAREM. Een exploitant heeft de keuze om een degelijke bijstelling van de milieuvoorwaarden voorafgaand aan de vergunning dan wel samen met de vergunning aan de vragen. In het geval er nog geen omgevingsvergunning is, worden de bijzondere milieuvoorwaarden van de eventuele toekomstige omgevingsvergunning bijgesteld. Eens de omgevingsvergunning wordt verleend, worden niet alleen de voorwaarden hierin opgenomen die worden opgelegd bij de vergunningverlening maar ook de voorwaarden die verbonden zijn aan de afwijking van de VLAREM-voorwaarden.

3° een bijstelling van het voorwerp of de duur van de omgevingsvergunning voor de exploitatie van een IIOA

4° een bijstelling van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden
Een niet-vervallen omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden kan worden bijgesteld

- ingevolge de definitieve vaststelling van een RUP mits dit bij de voorlopige en de definitieve vaststelling van het plan uitdrukkelijk aangegeven is, ten minste op het grafische plan,
- op initiatief van het CBS, na verloop van vijftien jaar na de afgifte van de omgevingsvergunning in laatste administratieve aanleg,
- op verzoek van de eigenaar van een kavel voor het deel dat hij in eigendom heeft.

Om duidelijk te maken dat het enkel gaat over de bijstelling op initiatief van het CBS en deze op verzoek van een kavel-eigenaar, wordt de verwijzing naar artikel 84 (bijstelling via de RUP-procedure) opgeheven. Dit verloopt immers niet via de modulaire vergunningsprocedure.

5° een bijstelling van de nog niet volledig uitgevoerde omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

6° een hernieuwing van een omgevingsvergunning van bepaalde duur;

7° een gedeeltelijke of volledige schorsing of opheffing van de omgevingsvergunning voor de exploitatie van een IIOA;

8° een opheffing van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden
Een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden kan vandaag de dag geheel of gedeeltelijk worden opgeheven onder dezelfde voorwaarden en procedurele bepalingen die gelden voor de bijstelling van de niet-vervallen omgevingsvergunning:

- ingevolge de definitieve vaststelling van een ruimtelijk uitvoeringsplan of
- op initiatief van het college van burgemeester en schepenen

De opheffing op initiatief van het CBS zal voortaan de modulaire procedure volgen.

Voor de duidelijkheid wordt hieraan toegevoegd conform welke bepalingen deze opheffing dient te gebeuren, nl. deze van bijstelling.

➤ *een afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden als vermeld in artikel 91/11*

Zoals hoger aangegeven, wordt afgestapt van de afzonderlijke afwijkingsaanvraag bij de minister, bevoegd voor leefmilieu. Voortaan zullen alle vragen tot afwijking van algemene en sectorale milieuvoorwaarden als een vraag tot bijstelling van de milieuvoorwaarden in afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden behandeld worden door de bevoegde overheid. Eventueel kan een dergelijke bijstelling van de milieuvoorwaarden samen met een vergunning aangevraagd en behandeld worden.

➤ *een vaststelling dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft als vermeld in artikel 91/13*

Zoals in het algemeen deel aangegeven, wordt niet langer in een afzonderlijke procedure voorzien om de ruimtelijk beperkte impact van handelingen van algemeen belang vast te stellen.

De loutere procedure tot vaststelling van dergelijke impact moet niet langer vermeld worden.

9° een evaluatie en eventuele bijstelling van de milieuvoorwaarden

Voorliggend decreet integreert de evaluaties in artikel 86/2 van het OVD (zie toelichting bij de opheffing van artikel 5.4.12 DABM)

10° een omgevingsbesluit

Hiervoor wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het decreet van 17 mei 2024.

Artikel 24 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt eveneens dit artikel 15 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden – rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie – in dit artikel overgenomen. Artikel 24 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 25. (Art. 17 – Bevoegde overheid in eerste administratieve aanleg)

Dit artikel herneemt de bevoegdheidsverdeling tussen het Vlaamse, het provinciale en het gemeentelijke niveau in eerste administratieve aanleg (vigerend art. 15).

➤ **Paragraaf 1**

De sleuteldocumenten bij het bepalen van de bevoegdheid blijven:

1. de door de Vlaamse Regering vast te stellen limitatieve lijsten met de Vlaamse en provinciale projecten
2. de indelingslijst. In de indelingslijst deelt de Vlaamse Regering inrichtingen of activiteiten in klassen in op basis van hun hinderlijkheid. Van de eerste klasse zijn de inrichtingen of activiteiten met de grootste risico's.

Zoals hoger aangegeven, wordt afgestapt van de afzonderlijke afwijkingsaanvraag bij de minister, bevoegd voor Leefmilieu/Omgeving. Voortaan zullen alle vragen tot afwijking van algemene en sectorale milieuvoorwaarden als een vraag tot bijstelling van de milieuvoorwaarden in afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden behandeld worden door de bevoegde overheid.

De paragrafen 2, 3 en 4 blijven nagenoeg ongewijzigd t.a.v. de huidige versie.

➤ **Paragraaf 5**

Deze paragraaf regelt net als nu de gevallen waarin de bevoegdheid verschoven wordt naar een hogere overheid:

- van het CBS naar de deputatie voor de eigen aanvragen van het CBS met MER of m.e.r.-screening en de aanvragen op het grondgebied van twee of meer gemeenten;

- van de deputatie naar de Vlaamse Regering voor de eigen aanvragen van de provincie met MER of m.e.r.-screening en de aanvragen op het grondgebied van twee of meer provincies.

Voorliggende paragraaf herneemt dus het (vigerend) artikel 15, §5 en §6 (telkens punt 2°) en artikel 15/1. Hierdoor worden alle bevoegdheidsregels gecentreerd in één enkel artikel (punten 1°).

Wel wordt bij de redactie van dit artikel rekening gehouden met de aanpassingen die werden doorgevoerd door het decreet van 21 november 2025³⁴ naar aanleiding van onder andere arrest nr. 122/2025 van het Grondwettelijk Hof van 18 september 2025: ook voor eigen aanvragen met een m.e.r.-screening wordt de hogere overheid bevoegd.

Zowel de **VVP als de VVSG** vragen meer duidelijkheid en rechtszekerheid over de bevoegdheidsregels na het Wasserijarrest.

Zij wijzen erop dat er in de praktijk nog steeds interpretatieproblemen bestaan over welke overheid bevoegd is voor een vergunningsaanvraag, met name wanneer intercommunales, stadsontwikkelingsbedrijven, woonmaatschappijen, kerkfabrieken of andere met de gemeente verbonden entiteiten als aanvrager optreden. Daarom vragen beide verenigingen om de criteria voor de bevoegdheidsverdeling explicieter en juridisch duidelijker te omschrijven, zodat discussies en uiteenlopende interpretaties worden vermeden.

➤ Reactie

De memorie van toelichting bij decreet van 21 november 2025³⁵ verduidelijkt reeds de gewijzigde bevoegdheidsverdeling. Daarnaast biedt ook de website van het Departement Omgeving meer toelichting bij deze bevoegdheidsverdeling.³⁶

De VVP merkt op dat de voorgestelde ongewijzigd wordt overgenomen uit de bestaande regelgeving. Niettemin blijkt uit de praktijk dat hierover regelmatig interpretatievragen ontstaan. Om de rechtszekerheid en een uniforme toepassing te bevorderen, vraagt de VVP expliciet te verduidelijken de escalatie van een dossier naar een hoger niveau zou enkel moeten wanneer de opmaak van een MER of screening vereist is, niet wanneer de aanvrager deze facultatief toevoegt.

➤ Reactie

Het voorontwerp van decreet werd hieraan aangepast.

➤ **Paragraaf 6**

Voorliggende paragraaf bevat een delegatiemogelijkheid voor de bevoegde overheid, om te bepalen over welke dossiers de betrokken omgevingsambtenaar kan oordelen en beslissen.

Nieuw is dat niet alleen de Gewestelijke Omgevingsambtenaren bevoegd kunnen zijn voor de beoordeling en eindbeslissing van bepaalde aanvragen. Voortaan geldt dit ook voor de provinciale en gemeentelijke omgevingsambtenaren. Het decreet van 17 mei 2024 verplichtte de deputatie om hieraan uitvoering te geven, dit wordt nu facultatief (zoals op gemeentelijk niveau).

³⁴ Decreet van 21 november 2025 tot wijziging van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat het vermijden van een belangenconflict betreft bij omgevingsvergunningen die door een gemeente of provincie zijn aangevraagd, B.S. 28 november 2025.

³⁵ Decreet van 21 november 2025 tot wijziging van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat het vermijden van een belangenconflict betreft bij omgevingsvergunningen die door een gemeente of provincie zijn aangevraagd

³⁶ <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/mag-gemeente-beslissen-over-eigen-screeningsplichtige-aanvragen>

De **VVSG** verwelkomt de mogelijkheid voor het college om bepaalde beslissingen te delegeren aan de omgevingsambtenaar en vraagt dat deze delegatiemogelijkheid ook wordt uitgebreid naar aktenames in het kader van 'vergund geacht' van een constructie, aangezien dit een louter objectieve beoordeling betreft. Daarnaast verzet VVSG zich tegen de verplichting om dergelijke delegaties op de gemeentelijke website bekend te maken, maar een opname van de beslissing in de notulen van het zou volstaan. Het is bovendien onduidelijk of de bekendmaking permanent op de website moet blijven staan; ook dat geeft weer aanleiding tot mogelijke foutjes, met alle discussie vandien.

➤ **Reactie**

Het vermoeden van vergunning en opname in het vergunningenregister als 'vergund geacht' is geen aktename die geregeld wordt in het OVD, maar wel in de VCRO. Dit maakt niet het voorwerp uit van voorliggend ontwerp van decreet. De VCRO stelt dat er een actieve onderzoeksplicht rust op 'de gemeentelijke overheid'. Daarnaast is 'de gemeente' verplicht om een vergunningenregister op te maken, te actualiseren, ter inzage te houden van elkeen en er uittreksels uit af te leveren.

Met andere woorden, in de VCRO wordt deze bevoegdheid niet voorbehouden aan college zodat gebruikelijke delegatieregels gelden.

Wat betreft de bekendmaking van de registratie in het vergunningenregister wordt bijkomend verwezen naar het Verzameldecreet Omgeving 2026³⁷, waarin voorzien wordt in een bekendmaking voor registraties, n.a.v. arrest nr. 140/2023 van het Grondwettelijk Hof van 19 oktober 2023.

Daarnaast is van belang dat rechtsonderhorigen kunnen nagaan of de vergunningsbeslissing al dan niet genomen werd door de bevoegde instantie. De delegatieregeling moet dan ook op de website te blijven staan zolang deze geldt. Het is de bedoeling om per categorie van dossiers en niet dossier per dossier te oordelen of de gemeentelijke omgevingsambtenaar kan oordelen of niet.

Niet behouden uit het decreet van 17 mei 2024:

➤ ***Paragraaf 1***

Het decreet van 17 mei 2024 voorzag in paragraaf 1 in een lijst van gemeentelijke projecten en de mogelijkheid van een lijst van projecten waarvoor het CBS bevoegd is maar, waar- voor geen administratieve beroepsmogelijkheid openstaat.

De rechtsgronden voor deze twee gemeentelijke lijsten worden niet langer behouden.

Het CBS blijft bevoegd voor al die projecten die niet op de Vlaamse of provinciale lijst voorkomen en die niet ingedeeld zijn in klasse 1. Zoals gesteld, wordt afgestapt van de mogelijkheid tot oplisting van projecten waarvoor de gemeenten exclusief bevoegd zijn en waartegen geen administratief beroep kan worden ingesteld.

Het uitsluiten van een administratieve beroepsmogelijkheid voor bepaalde, expliciet benoemde (gemeentelijke) projecten vermindert de inspraak in de betrokken aanvraagprocedures. Deze verminderde inspraak zou stoten op de grenzen van het Verdrag van Aarhus en de Unierechtelijke bepalingen ter implementatie van dat verdrag, alsook op de standstill-verplichting die voortvloeit uit artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet.

VVSG vraagt om de mogelijkheid te behouden om een lijst van gemeentelijke projecten vast te stellen die, ondanks een beperkt provinciaal bevoegdheidsaspect,

³⁷ Decreet van 26 juni 2026 houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur, ruimtelijke ordening en landbouw

toch door de gemeente kunnen worden behandeld. Volgens de VVSG biedt dit een meerwaarde wanneer het stedenbouwkundige luik van een aanvraag overheerst en slechts een ondergeschikt deel milieuvergunningsplichtig is. VVSG merkt daarbij op dat niet wordt gemotiveerd waarom de categorie van gemeentelijke projecten niet langer wordt ingevuld.

➤ **Reactie**

Het college van burgemeester en schepenen is altijd de bevoegde overheid als er geen lijsten spelen.

Met de recente wijziging van de Vlaamse lijst op 12 juni 2026 (principeel goedgekeurd door de Vlaamse Regering) wordt punt 19° van de Vlaamse lijst aangepast waardoor enkel aanvragen die voor een toename van de bruto vloeroppervlakte met minstens 50.000 m² zorgen, door Vlaanderen worden behandeld.

Daarnaast verschuiven vandaag dossiers naar een hoger bevoegdheidsniveau, omdat in de vergunningsaanvraag een brugje (of een overwelling) over een waterloop wordt voorzien. Ook voor die verschuivingen wordt in een oplossing voorzien.

In plaats van een bijkomende lijst, met risico op overlap, lijkt het meer aangewezen om de andere lijsten aan te scherpen.

Voor het wegvallen van de bevoegdheid van de minister om afwijking van milieuvoorwaarden toe te staan en om te beslissen over de ruimtelijk beperkte impact van stedenbouwkundige handelingen ingevoerd bij het decreet van 17 mei 2024 zie hoger.

Artikel 29 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 17 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie in dit artikel, overgenomen. Artikel 29 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 26. (Art. 18 – Bevoegde overheid voor administratieve beroepen)

Zoals hoger aangegeven, wordt een herzieningsprocedure ingeschreven.

Hierdoor kan niet langer gesproken worden van een “laatste administratieve aanleg” in die gevallen waarin de administratieve beroepsprocedure bedoeld wordt.

De term “laatste administratieve aanleg” veronderstelt dat er binnen de administratie een definitieve, onherroepelijke beslissing bestaat waartegen geen enkel administratief rechtsmiddel meer openstaat.

Met de komst van de herzieningsprocedure klopt dat niet langer.

De herziening maakt het immers mogelijk dat:

- een reeds definitieve administratieve beslissing toch opnieuw wordt onderzocht door dezelfde overheid;
- de finaliteit van de administratieve beroepsfase niet langer absoluut is.

Vandaar dat in voorliggend artikel niet langer gesproken wordt over “laatste administratieve aanleg” maar wel van “administratieve beroepen”.

Artikel 31 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 18 OVD. Aangezien voorliggend artikel eveneens dit artikel 18 OVD vervangt, kan artikel 31 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 27. (Art. 19 – Indiening van een aanvraag en kennisgeving)

➤ ***Eerste lid***

Dit is een herneming van het eerste lid van artikel 19, zoals gewijzigd door het decreet van 17 mei 2024.

➤ ***Tweede lid***

Zoals aangegeven in het Actieprogramma Vergunnen erkent de Vlaamse Regering de problematiek die speelt bij de toepassing van niet-vastgelegde criteria bij het onderzoek naar ontvankelijkheid en volledigheid.

Daarom wordt in het decreet verduidelijkt dat de inhoud die door de Vlaamse Regering wordt vastgelegd de verplichte inhoud is. Dit is nu al zo maar door dit expliciet te vermelden kan de onduidelijkheid die hierover in de praktijk bestaat weggewerkt worden. Bevoegde overheden kunnen dus geen eigen volledigheidseisen opleggen.

VVSG en VVP zijn positief over het behoud van een voorafgaand ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek en ondersteunen de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om onvolledige aanvragen tegen te houden en eenmalig bijkomende informatie op te vragen. Zowel VVSG als VVP benadrukken daarbij wel dat overheden ook in individuele dossiers bijkomende stukken moeten kunnen vragen wanneer deze noodzakelijk zijn voor een correcte beoordeling van de aanvraag, bv. in het kader van een MER-screening.

➤ **Reactie**

De bevoegde overheid kan niet alleen verplichte stukken opvragen maar ook stukken die volgens haar noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de aanvraag (bv. een geluidsstudie bij een breekinstallatie nabij woongebied).

Gezien het de Vlaamse Regering is die de verplichte inhoud van een aanvraag bepaalt, leidt een vraag tot het bezorgen van "andere" stukken tijdens het volledigheidsonderzoek niet tot het inwerkingstellen van de gewijzigde V&O-regeling. De aanvrager kan vervolgens een wijzigingslus indienen om de gevraagde informatie te bezorgen. Worden de gevraagde gegevens niet bezorgd, wordt de aanvraag in behandeling genomen maar kan dit leiden tot een ongunstig advies en een weigering als de overheid van oordeel is dat ze de aanvraag niet met kennis van zaken kan beoordelen zonder de gevraagde gegevens. Ook tijdens de behandeling kunnen dergelijke stukken worden opgevraagd.

Ook bepaalde vormvereisten kunnen als verplicht worden vastgesteld. Door ook de vorm te laten bepalen, kunnen een aantal technische aspecten opgenomen worden in het uitvoeringsbesluit.

In artikel 34 van het Omgevingsvergunningendecreet wordt bepaald dat het ontbreken van de verplichte inhoud slechts tot onwettigheid van de beslissing kan leiden als blijkt dat de overheid hierdoor de aanvraag niet met kennis van zaken kan beoordelen. Dit betekent dat de bevoegde overheid voormeld criterium kan hanteren bij haar volledigheidsonderzoek.

➤ **Derde en vierde lid**

De bevoegde overheid moet bepaalde betrokkenen bij procedures verwittigen. Zo moet ze de exploitant van een vraag tot bijstelling van de milieuvoorwaarden die door een derde wordt ingediend, verwittigen. Hetzelfde geldt voor alle eigenaars van de kavel bij het aanvragen voor het verkavelen van gronden.

Omdat kennisgeving een specifieke betekenis heeft in dit decreet, wordt niet langer van 'kennisgeving van aanvragen en beslissingen' gesproken, maar van 'op de hoogte brengen'. Vervolgens kan de delegatie aan de Vlaamse Regering ten volle spelen.

Artikel 33 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 19 OVD.

De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 33 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 28. (Art. 20 – Dossiertsaks)

Het Decreet modulair vergunnen verduidelijkte dat de dossiertsaks verschuldigd is per aanvraag, waarbij gewerkt wordt met één enkele dossiertsaks, los van tussenkomende acties.

Deze dossiertsaks werd bovendien gekoppeld aan een tweejaarlijkse indexatie.

Thans wordt gekozen voor een uniforme dossiertsaks van 680 euro (in plaats van 500 euro resp. 100) in eerste aanleg op Vlaams niveau.

De bedragen van de dossiertsaks bleven ongewijzigd sedert de inwerkingtreding van het oorspronkelijk omgevingsvergunningendecreet van 25 april 2014 en worden thans geactualiseerd door deze (mits afronding) aan te passen aan de consumptieprijsindex.

Daarnaast wordt ook afgestapt van een automatische indexatie die bij decreet van 17 mei 2024 werd ingevoerd. Een indexatie van de dossiertsaks brengt in de praktijk heel wat nadelen met zich mee. Aanvragers en overheden zijn zich niet steeds bewust van het aangepaste bedrag, waardoor foutieve betalingen zouden kunnen voorvallen, in het bijzonder in de periode net na de aanpassing van de bedragen. Ook zal een indexatie lijden tot vreemde bedragen.

Een automatische verhoging brengt bovendien risico met zich mee dat de administratieve kost voor de overheid niet noodzakelijk in hetzelfde tempo stijgt of dat het bedrag los komt te staan van de werkelijke kostprijs van de dienstverlening (zowel in plus als in min). Daarom is het meer aangewezen om de hoogte van de dossiertsaks bewust en periodiek te evalueren in plaats van ze automatisch te laten meestijgen.

Dossiertsaksen moeten op Vlaams niveau gestort worden in het Omgevingsfonds. Daar de middelen van dit fonds aangewend moeten worden voor beleidskosten die verband houden met de voorbereiding, organisatie en uitvoering van dit decreet, kunnen deze middelen geïnvesteerd worden in de verder ontwikkeling van o.a. het omgevingsloket, of de capaciteit en werking van de betrokken overheidsdiensten.

Artikel 34 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 20 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 34 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 29. (Art. 21 – Ontvankelijkheid- en volledigheidsonderzoek)

Zoals supra toegelicht voorziet het Decreet modulair vergunnen in een ingrijpende wijziging van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek. Deze eerste fase van de procedure moet niet langer afgesloten worden met een beslissing over de ontvankelijkheid en volledigheid. De regeling bevatte evenwel een aantal onvolkomenheden die bij dit decreet worden weggewerkt.

➤ Paragraaf 1

Het Decreet modulair vergunnen voorzagt in de mogelijkheid voor de aanvrager om zijn aanvraag uit eigen beweging aan te vullen, vooraleer de bevoegde overheid het ontvankelijk- en volledigheidsonderzoek had uitgevoerd. In dat geval heeft het ontvankelijk- en volledigheidsonderzoek betrekking op de aldus gewijzigde aanvraag.

Deze mogelijkheid wordt behouden in artikel 22 van het OVD.

➤ Paragraaf 2

Deze paragraaf 2 regelt het onderzoek rond de project-m.e.r.-screening als de aanvraag een screening bevat, of als deze tijdens het ontvankelijk- en volledigheidsonderzoek wordt toegevoegd.

In deze fase is er nog geen sprake van het 'wijzigen' van een project-m.e.r.-screening, maar enkel van het toevoegen aan het aanvraagdossier, in het geval deze ontbreekt aan het dossier.

Daarnaast wordt ook rekening gehouden met het decreet van 21 november 2025 tot wijziging van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat het vermijden van een belangenconflict betreft bij omgevingsvergunningen die door een gemeente of provincie zijn aangevraagd.

➤ **Paragraaf 3**

Het Decreet modulair vergunnen stelde dat als een aanvrager inging op het verzoek tot wijziging (lees: aanvulling) van het dossier, dit moest doen met toepassing van artikel 30, zijnde de wijzigingslus die pas na het openbaar onderzoek en de adviesronde kon worden ingediend.

Deze regeling heeft als gevolg dat er dossiers ter inzage zullen liggen tijdens het openbaar onderzoek en aan advisering worden onderworpen, waarvan werd aangegeven dat deze dossiers onvolledig zijn.

Vandaar dat deze koppeling tussen het aanvullen van een onvolledig dossier en de wijze waarop de aanvulling gebeurt (via wijzigingslus) verlaten wordt.

De verplichting om de redenen op te lijsten die volgens de overheid zouden leiden tot de onontvankelijkheid of onvolledigheid van de aanvraag, blijft behouden (in geval er gegevens zouden ontbreken). De bevoegde overheid kan de indiener slechts eenmalig vragen zijn dossier aan te vullen dan wel in te trekken. Een zorgvuldig onderzoek naar volledigheid en onontvankelijkheid is dus aangewezen.

Let wel, de overheid is niet verplicht om de redenen op te lijsten die volgens haar zouden leiden tot de onontvankelijkheid of onvolledigheid als de ontbrekende gegevens redelijkerwijze geen impact kunnen hebben op een beoordeling van de aanvraag met kennis van zaken.

Dit hangt samen met de wijziging, voorgesteld aan artikel 34 OVD, waarin verduidelijkt wordt dat het ontbreken van bepaalde stukken in het aanvraagdossier slechts tot onwettigheid van de omgevingsvergunning kan leiden als blijkt dat de overheid hierdoor de aanvraag niet met kennis van zaken kan beoordelen.

Artikel 36 en 37 van het decreet van 17 mei 2024 vervangen artikel 21 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 36 en 37 van het decreet van 17 mei 2024 worden bijgevolg opgeheven.

Artikel 30. (Art. 22 – Gevolgen ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek)

Artikel 22 OVD voorziet dat het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek gebeurt binnen dertig dagen vanaf de dag na de datum waarop de oorspronkelijke aanvraag is ingediend. De verplichting van de bevoegde overheid om de oplijsting en vraag tot regularisatie van eventuele onontvankelijk- of onvolledigheden moet ook binnen deze termijn meegedeeld worden.

Als de aanvrager na de indiening van de oorspronkelijke aanvraag uit eigen beweging de oorspronkelijke aanvraag wijzigt voor de in het eerste lid vermelde mededeling, wordt de dag waarop hij die wijziging indient, beschouwd als de datum vanaf wanneer de beslissingstermijn ingaat.

Daarnaast biedt dit artikel ook een oplossing voor een aantal knelpunten die zich voordoen bij het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek (zie punt B.3. eerste onderdeel).

Voorliggend artikel tracht daaraan tegemoet te komen door een systeem in te voeren, waarbij enerzijds de overheid de aanvrager wijst op onvolledigheden maar de aanvrager bepaalt welk gevolg daaraan gegeven wordt.

Artikel 21 verplicht de overheid om de redenen eenmalig op te lijsten die volgens de overheid zouden leiden tot de onontvankelijkheid of onvolledigheid van de aanvraag. Hiermee gepaard gaand biedt de overheid de aanvrager de mogelijkheid om de aanvraag in te trekken dan wel deze te vervolledigen voor de inhoudelijke behandeling.

Als een aanvrager met dergelijke vraag geconfronteerd wordt, kan hij 3 mogelijke acties ondernemen:

1. ofwel trekt hij de aanvraag in
Dit kan het geval zijn indien het ontbrekende stuk niet op korte termijn aangeleverd kan worden.
2. ofwel vervolledigt hij de aanvraag
3. ofwel laat de aanvrager weten dat hij een intrekking of vervollediging niet nodig acht.
Dit kan het geval zijn wanneer de aanvrager van oordeel is dat de overheid alle verplichte stukken heeft.

Op deze manier is het de aanvrager die verantwoordelijk is voor het verder in behandeling nemen van een aanvraag die door de bevoegde overheid of haar omgevingsambtenaar als onvolledig werd beschouwd.

Onderneemt de aanvrager gedurende een bepaalde termijn niets, dan wordt de procedure van rechtswege stopgezet. Deze stopzetting zal de aanvrager meegedeeld worden.

De **VVP** wees erop dat het gebruik van de term "opschorting" in het op 29 mei 2026 principieel goedgekeurde voorontwerp onduidelijk is, gelet op de juridische invulling van dit begrip. Bovendien ontstond hierdoor een contradictie met de berekening van de beslissingstermijn.

➤ Reactie

Deze opmerking is terecht en zorgde ervoor dat de wijziging aan artikel 22 OVD werd aangepast, zodat er niet langer sprake is van opschorting.

Ook wordt aangegeven dat een aanvrager zijn aanvraag uit eigen beweging kan aanvullen voor de eventuele mededeling van onvolledigheid en uiterlijk de 30ste dag na de indiening van zijn aanvraag. Als een aanvrager dat doet, begint de termijn van 30 dagen waarbinnen de overheid moet nagaan of de aanvraag volledig en ontvankelijk is, te lopen op de dag van de aanvulling of wijziging.

De **VVSG** vindt het overbodig dat een formele stopzettingsbeslissing moet worden meegedeeld wanneer een aanvrager nalaat een dossier aan te vullen, en stelt voor dit automatisch via het Omgevingsloket te laten verlopen. VVP uit op haar beurt bezorgdheden over de voorgestelde termijnenregeling, die volgens haar tot onlogische situaties kan leiden waarbij aangevulde dossiers sneller in behandeling komen dan aanvankelijk volledige dossiers.

➤ Reactie

Een automatisatie is onomkeerbaar en risicovol.

In geval een aanvrager de aanvraag wel vervolledigt, maar dit doet via een bericht (wat niet de bedoeling is maar wel gebeurd) zou dat ook leiden tot een stopzetting van de procedure. Ook als men het dossier wil vervolledigen, maar het dossier net die dag niet bereikbaar was.

Er zijn dus een aantal redenen te bedenken die deze automatische stopzetting zouden moeten kunnen overrulen. Daarom is deze automatisatie niet wenselijk.

Artikel 38 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 22 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 38 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 31. (Art. 23 – Onbevoegde overheid)

Dit artikel bevat de regeling voor het geval een aanvraag bij de verkeerde overheid is ingediend. Deze regeling wordt beperkt aangepast om rekening te houden met de termijn voor het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek.

Hier wordt verwezen naar de termijn ingeval er geen toevoegingen gedaan worden aan het aanvraagdossier (situatie, vermeld in artikel 21) dan wel de situatie waarbij de aanvrager zijn aanvraagdossier wel wijzigt, vooraleer de overheid hem gewezen heeft op ontbrekende stukken (situatie, vermeld in artikel 22, vierde lid).

Artikel 40 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 23 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 40 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 32. (Art. 24 – Adviesinstanties - OVC – CBS)

Artikel 24 OVD bevat de basisbepalingen voor de advisering van aanvragen door enerzijds de adviesinstanties en anderzijds het CBS. De huidige regeling wordt grotendeels behouden.

Wel is er in dit artikel voor het eerst sprake van een “pre-advies”. Dit staat voor de insteek van de adviesinstanties die aan het overleg van de OVC deelnemen ter voorbereiding van het geïntegreerd advies van de commissie.

Artikel 42 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 24 OVD. Daar voorliggend decreet eveneens voorziet in een vervanging van artikel 24 OVD, kan artikel 42 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 33. (Art. 25 – Adviesvraag – adviesverlening)

Artikel 25 wordt in twee paragrafen gesplitst.

➤ Paragraaf 1

Deze paragraaf regelt de adviesvraag en -verlening wanneer de tussenkomst van een omgevingsvergunningscommissie vereist is.

Nieuw is:

1. het begrip “preadvies” voor de voorbereidende insteek van de adviesinstanties voor de opmaak van het geïntegreerd advies van de commissie;
2. de nadruk op de mogelijkheden voor een aanvrager om bij eventuele problemen die in de preadviezen opduiken een pauzeknop in te drukken voor bv. verder studiewerk of de voorbereiding van een wijzigingslus.

Om de oplossingsgerichtheid van de procedure te maximaliseren is het noodzakelijk de aanvrager en adviesinstanties zo vroeg mogelijk in de procedure in dialoog te laten gaan. De aanvrager kan, in overleg met de adviesinstantie, naar een antwoord zoeken voor de vragen die tijdens de adviesronde opduiken.

Problemen worden best al maximaal voor het overleg van de commissie opgelost. Daar waar er geen overeenstemming kan gevonden worden tussen adviesinstanties en aanvrager, zal de omgevingsvergunningscommissie een probleemoplossende, bemiddelende rol opnemen.

Vandaar dat expliciet wordt aangegeven dat de aanvrager een wijzigingslus kan indienen of de beslissingstermijn kan verlengen (met de pauzeknop).

Eens de input vanuit de verschillende expertises op punt staat en problemen maximaal voorafgaandelijk aan de commissievergadering zijn uitgeklaard, kan de commissie eventuele resterende tegenstrijdigheden wegwerken en de voorbereidende insteek die de adviesinstanties hebben bezorgd beter integreren tot één finaal geïntegreerd advies aan de bevoegde overheid.

Zoals ook vermeld in het Actieprogramma Vergunnen wordt voortaan een gezamenlijke hoorzitting met aanvragers, CBS en eventueel beroepsindieners verplicht gesteld. De verdere regels van de werking van de omgevingsvergunningscommissie moeten door de Vlaamse Regering worden bepaald. *Zie hiervoor wijziging van artikel 27 OVD.*

De **VVP** geeft aan dat de POVC tot doel heeft om eventuele tegenstrijdige standpunten tegen elkaar af te wegen. Dit kan enkel correct gebeuren als de instanties aanwezig zijn op de POVC. Vermits er nog steeds adviesinstanties in beroep kunnen gaan zonder aanwezig te zijn op de POVC, vraagt de VVP om de verplichte aanwezigheid in de wetgeving op te nemen.

➤ **Reactie**

Bepaalde leidende ambtenaren zoals vermeld in punt 5° tot en met 8° van artikel 52 OVD hebben een beroepsrecht niet vanuit hun hoedanigheid als leidinggevende ambtenaar van een adviesinstantie, maar als leidinggevende ambtenaar van een Departement of Agentschap dat moet toezien op de correcte en uniforme toepassing van de door hen beheerde materie.

➤ **Paragraaf 2**

Deze paragraaf neemt de regeling over rond advisering in het geval er geen advies van een omgevingsvergunningscommissie vereist is.

In dit geval is het de bevoegde overheid, haar omgevingsambtenaar of de gemachtigde die de adviezen opvraagt van de adviesinstanties en, in voorkomend geval, het CBS of de gemeentelijke omgevingsambtenaar.

Ook hier wordt gewezen op de oplossingsgerichte mogelijkheden die voorliggend decreet biedt (wijzigingslus, pauzeknop).

Artikel 42 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 24 OVD. Daar voorliggend artikel eveneens artikel 24 OVD aanpast, rekening houdend met de in wijzigingsartikel 42 opgenomen bepalingen. Dit artikel 42 van het decreet van 17 mei 2024 kan aldus worden opgeheven.

Artikel 34. (Art. 26 – Adviestermijn – delegatie)

In het artikel 26 OVD dat de rechtsgrond bevat voor de adviestermijnen wordt het nieuwe begrip pre-advies ingevoegd.

Daar waar huidig artikel een beperkte delegatie bevatte voor adviestermijnen en de elementen waarop een advies zou moeten ingaan, wordt nu een ruimere delegatie opgenomen, waaronder ook de nadere regels voor bv. de hoorzitting.

Artikel 44 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 26 OVD. Daar voorliggend artikel eveneens artikel 26 OVD vervangt, dient artikel 44 van het decreet van 17 mei 2024 te worden opgeheven.

Artikel 35. (Art. 27 – Hoorzitting)

Op grond van artikel 27 OVD kan de aanvrager, vergunninghouder of exploitant vragen gehoord te worden door de omgevingsvergunningscommissie.

In voorliggend artikel wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien, om de nadere regels te bepalen. Dit kan bv. gaan om het digitaal organiseren hiervan.

Daar artikel 45 van het decreet van 17 mei 2024 artikel 27 vervangt, kan dit artikel 45 opgeheven worden.

Artikel 36. (Art. 28 – Openbaar onderzoek)

➤ Paragraaf 1

Deze paragraaf geeft aan wanneer over de oorspronkelijke aanvraag hoe dan ook een openbaar onderzoek moet worden gehouden. Dit is het geval indien één of meer van de hieronder vermelde gevallen zich (tegelijk) voordoen. In het artikel over de wijzigingslus wordt aangegeven wanneer de gewijzigde aanvraag eventueel voor het eerst of opnieuw aan een openbaar onderzoek moet worden onderworpen.

- 1° de aanvraag vereist een MER of omgevingsveiligheidsrapport
- 2° de aanvraag vereist een passende beoordeling als vermeld in artikel 36ter, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu
- 3° de aanvraag vereist een beslissing van de gemeenteraad over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg
- 4° de aanvraag omvat een vraag tot bijstelling van de milieuvoorwaarden in afwijking van inplantingsregels of BBT-gen
Zie toelichting bij het decreet van 17 mei 2024.
- 5° de aanvraag omvat een vraag tot evaluatie en eventuele bijstelling van de milieuvoorwaarden
Het decreet van 17 mei 2024 integreerde de voorafgaande evaluatieprocedure en een eventueel daaropvolgende bijstellingsprocedure in één enkele procedure.
De terminologie wordt hier afgestemd op de aangepaste regeling rond evaluatie en eventuele bijstelling van de vergunningsaanvraag.
Zie ook toelichting bij het decreet van 17 mei 2024.

Het is niet nodig om de term 'oorspronkelijke aanvraag' te definiëren (vraag **VVP**). Dit begrip kan niet foutief worden gelezen. Het betreft de aanvankelijke eerste of initiële aanvraag.

Wat betreft de bijstelling van de verkaveling op initiatief van het CBS

Daar artikel 85 OVD al bepaald dat deze bijstelling aan een openbaar onderzoek wordt onderworpen, is het niet nodig dat hier te herhalen.

Wat betreft het verzoek tot vaststelling dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft

Het decreet van 17 mei 2024 voorzag dat het aan de Vlaamse Regering (bij delegatie, de minister, bevoegd voor omgeving) was om zich uit te spreken over de ruimtelijk beperkte impact. Dit zou kunnen nadat over de vraag tot vaststelling tot ruimtelijk beperkte impact een openbaar onderzoek was gehouden.

Voorliggend decreet verlaat echter de piste dat de uitspraak hierover aan de Vlaamse Regering (bij delegatie, de minister) zou toekomen.

In de huidige regeling rond handelingen van algemeen belang is op basis van het uitvoeringsbesluit bepaald dat er een openbaar onderzoek georganiseerd wordt voor aanvragen die zich beroepen op de afwijkingen voor handelingen van algemeen belang. Voorliggend decreet sluit zich aan bij die werkwijze, en bepaalt dan ook niet langer decretaal dat voor deze aanvragen een openbaar onderzoek georganiseerd moet worden. Zij laat dit over aan de Vlaamse Regering.

Daarnaast krijgt de Vlaamse Regering een delegatie om te bepalen welke andere oorspronkelijke aanvragen aan een openbaar onderzoek moeten worden onderworpen. Ook hier is er sprake van 'aanvragen', waardoor ook het openbaar onderzoek in het kader van andere procedures, zoals een bijstellingsprocedure, gevat wordt.

Wanneer een aanvraag de vergunning van de verandering van een IIOA betreft, maakt alleen het voorwerp van de verandering deel uit van het eventueel openbaar onderzoek en wordt er alleen geadviseerd en beslist over het voorwerp van de aanvraag tot verandering van de IIOA.

De verplichting om al dan niet een openbaar onderzoek te organiseren wordt voorts ook nog beïnvloed door de mogelijkheid om (meermaals) toepassing te maken van een wijzigingslus (zie verder: bespreking van artikel 46 inzake nieuw artikel 28). Voor een aantal abstracte voorbeelden wordt verwezen naar de toelichting bij het decreet van 17 mei 2024.

➤ **Paragraaf 2**

Deze paragraaf herneemt het algemeen principe dat iedereen tijdens het openbaar onderzoek zijn standpunten, opmerkingen en bezwaren kan indienen. Gelet op de gewijzigde terminologie, wordt voortaan gesproken over 'inspraakreacties'. Dit dient in de regel digitaal te gebeuren, behalve door natuurlijke personen die daarvoor geen beroep doet op een ondersteuner.

In navolging van een opmerking van de **VVP** wordt voorzien dat de digitalisering van analoge inspraakreacties niet door de vergunningverlenende overheid, maar door de gemeente gebeurt. Het is inderdaad immers aangewezen dat de digitalisering van inspraakreacties gebeurt door de overheid die het openbaar onderzoek organiseert. De gemeenten nemen deze rol vandaag de dag ook reeds op.

➤ **Paragraaf 3 en 4**

Deze paragrafen blijven ongewijzigd ten opzichte van het decreet van 17 mei 2024. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij dat decreet.

Artikel 47 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 28 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 47 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 37. (Art. 28 – Openbaar onderzoek)

Artikel 115 van het decreet 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage ("decreet modernisering m.e.r."), voert een wijziging door in artikel 23, derde lid, OVD (m.b.t. het openbaar onderzoek).

Deze wijziging zou in werking treden op 1 juni 2029.

De inhoud van dit artikel wordt in de modulaire vergunningsprocedure echter opgenomen in artikel 28 OVD.

Voorgestelde wijziging wordt dan ook geschrapt uit het decreet modernisering m.e.r. en in voorliggend traject bij het juiste artikel doorgevoerd.

Artikel 38. (Art. 29 – Administratieve lus - terminologische aanpassing)

Artikel 29 OVD regelt de administratieve lus.

Voorliggend artikel voegt het begrip "preadvies" toe aan dit artikel 29 OVD. Dit is een louter terminologische wijziging.

Artikel 49 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 29 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde terminologische aanpassing, in dit artikel overgenomen. Artikel 49 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 39. (Art. 30 – Wijzigingslus)

➤ Paragraaf 1

De mogelijkheid om een vergunningsaanvraag te wijzigen, zat eerder vervat in drie verschillende artikelen. Het principe dat een aanvrager wijzigingen kan aanbrengen aan zijn aanvraag, is een algemeen principe dat in elke aanleg geldt. Vandaar dat de wijzigingslus geconcipeerd werd als een module in de modulaire procedure.

Hierdoor wordt het ook mogelijk de wijzigingslus toe te passen in andere soorten procedures, zoals bij de vraag tot bijstelling van een milieuvoorwaarde, bijstelling van het voorwerp of de duur van de omgevingsvergunning wat betreft de exploitatie van een IIOA, of ambtshalve initiatieven.

Op die manier wordt bijgedragen aan het oplossingsgericht werken.

Het blijft mogelijk voor de aanvrager om meerdere keren wijzigingen aan te brengen aan een ingediende aanvraag. Wel wordt verduidelijkt dat de toepassing van de wijzigingslus maximaal 2 maal gekoppeld wordt aan een termijnverlenging. De termijnverlenging zorgt ervoor dat de bevoegde overheid tijd krijgt om de gewijzigde aanvraag te onderzoeken, de beperking in aantal is om de aanvrager te responsabiliseren bij het indienen van een degelijke aanvraag.

Beperkte termijnverlengingen zijn aanvaardbaar als hiermee oplossingsgericht gewerkt kan worden. Een iets langere totaaltermijn die resulteert in een kwaliteitsvolle vergunningsbeslissing is immers beter dan korte termijnen, die aanleiding geven tot meer weigeringen of beroepen. (Zie toelichting bij artikel 34)

➤ Paragraaf 2

In paragraaf 2 wordt verduidelijkt in welke gevallen een wijzigingslus niet mogelijk is. Er moet immers over gewaakt worden dat de werking van de bevoegde overheid niet ontregeld wordt door een te grote toevloed van wijzigingen op gelijk welk moment. Daarom wordt voorzien dat wijzigingen omwille van procedurele redenen toch niet mogelijk zijn.

Dit betreft volgende situaties:

1° *de aard of de omvang van de oorspronkelijke aanvraag fundamenteel wijzigt tenzij de wijziging gebaseerd is op of voortvloeit uit adviezen of inspraak;*

Dit hangt samen met de hervorming de omgevingsvergunningsprocedure waardoor er over een aanvraag in principe maar één openbaar onderzoek bij aanvang van de vergunningsprocedure in eerste aanleg wordt gevoerd.

Dit zorgt er voor dat alle betrokkenen op hetzelfde moment worden geïnformeerd en dat duidelijk is wanneer inspraak moet plaatsvinden. Hierdoor blijft de procedure voorspelbaar en transparant.

Dit voorkomt tevens dat een aanvraag, na openbaar onderzoek, dusdanig gewijzigd wordt tot een nieuwe aanvraag waarover geen openbaar onderzoek heeft plaatsgevonden. Het gaat bijvoorbeeld niet op om een aanvraag in te dienen voor een eengezinswoning om vervolgens, na de organisatie van het openbaar onderzoek, het project om te vormen tot een appartementencomplex met meerdere verdiepingen.

Andere voorbeelden zijn: een aanvraag voor een landbouwloods die wordt gewijzigd naar een bedrijfsgebouw voor industriële activiteiten, een uitbreiding van de bebouwde oppervlakte van bijvoorbeeld 500 m² naar 1.500 m², een aanzienlijke verhoging van productiecapaciteit, emissies, geluidshinder of transportbewegingen bij een ingedeelde inrichting of activiteit.

Adviezen wordt hier in de generieke betekenis gehanteerd, en omvat ook de pre-adviezen. Het getuigt van oplossingsgerichtheid van een aanvrager om, zodra de adviezen resp. pre-adviezen gekend zijn, hiermee rekening te houden en eventuele aanpassingen aan zijn dossier voor te stellen. Hiermee wachten tot na een zitting van de OVC zou hier niet toe bijdragen.

2° de wijziging wordt ingediend tijdens het openbaar onderzoek of tijdens de termijnen voor advisering, de adviestertermijn van de OVC niet inbegrepen

Wijzigingen tijdens het openbaar onderzoek of advisering zouden kunnen leiden tot onduidelijkheid over welke versie beoordeeld moet worden en het risico op procedurefouten of vernietiging vergroten. Burgers zouden immers over verschillende versies beschikken waardoor niet steeds helder is waarover ingesproken kan worden. Het tijdelijk verbod om een wijzigingslus in te dienen, zorgt er tevens voor dat een aanvrager over alle informatie beschikt vooraleer hij een aanvraag wijzigt.

Deze beperking komt er dus in het licht van transparantie, werkbaarheid en dossieropvolging. Dit zorgt voor duidelijkheid in kader van de advisering, het openbaar onderzoek en in functie van de uiteindelijke beoordeling.

Hierbij wordt verduidelijkt dat het gaat over de termijnen voor advisering, de adviestertermijn van de OVC niet inbegrepen. Aldus kan een wijzigingslus wel worden ingediend na adviesperiode en voor advies van de OVC. Op dat ogenblik liggen de kaarten reeds op tafel en kunnen er oplossingsgericht wijzigingen voorgesteld worden.

3° de wijziging heeft tot gevolg dat de aanvraag bij een andere bevoegde overheid moet worden ingediend.

Zo is het niet mogelijk om aan de aanvraag voor een IIOA van de tweede klasse (ingediend bij de gemeente) een rubriek van de eerste klasse toe te voegen. Ook is het niet mogelijk om een aanvraag op twee gemeenten (en hierdoor ingediend bij de deputatie) zo te wijzigen dat ze slechts op 1 gemeente komt te liggen als hierdoor het CBS zou bevoegd worden.

Daarnaast kan de bevoegde overheid of haar omgevingsambtenaar voortaan een wijzigingslus weigeren als het wijzigingsverzoek wordt ingediend tijdens de laatste tien dagen van de beslissingstermijn. Dergelijke last minute ingediende wijzigingsverzoeken kunnen de werking van de bevoegde overheid immers verstoren. (bv. in gevallen waarin reeds een ontwerp van vergunningsbeslissing werd geagendeerd op het CBS)

Dit is facultatieve weigeringsgrond. De overheid is niet verplicht om de toepassing van de wijzigingslus te weigeren indien ze nog in de mogelijkheid is om hier rekening mee te houden.

Wordt een nieuwe projectversie geweigerd, dan zal de aanvrager (in de mate dat hij daarin wenst te volharden) verplicht zijn om de beoogde nieuwe projectversie in te dienen als een nieuwe, alternatieve aanvraag.³⁸

In hun advies geven de **VVSG en VVP** aan dat er nood is aan meer duidelijkheid over de grenzen van de toepassing van de wijzigingslus.

Zo wijst VVSG erop dat de mogelijkheid om een wijzigingsverzoek in te dienen tot vlak voor het verstrijken van de beslissingstermijn in de praktijk kan leiden tot inefficiënties. Wanneer een wijzigingslus wordt ingediend nadat het advies van de omgevingsambtenaar is opgesteld of nadat een dossier is geagendeerd voor het college, moet een belangrijk deel van de behandeling opnieuw gebeuren. VVSG stelt daarom voor dat een wijzigingslus kan worden geweigerd vanaf tien dagen vóór de geplande eindbeslissing van de bevoegde overheid, en niet enkel tijdens de laatste tien dagen van de maximale decretale beslissingstermijn.

³⁸ RvVb 15 januari 2026, nr. RvVb/A/2526/0412 ([RVVB.A.2526.0412.pdf](#))

De VVP vraagt verduidelijking over de verhouding tussen de wijzigingslus en de verlenging van de beslissingstermijn. Volgens de VVP moet expliciet worden bevestigd dat de beperking tot maximaal twee termijnverlengingen niet betekent dat een wijzigingslus slechts twee keer kan worden toegepast. Daarnaast vraagt VVP om het begrip "fundamentele wijziging" nader te omschrijven.

➤ **Reactie**

Op het voorstel van de VVSG om de wijzigingslus te kunnen weigeren 10 dagen voor de geplande eindbeslissing wordt niet ingegaan.

Enerzijds is het zo dat een aanvrager geen zicht heeft op de planning van de gemeente, dus niet kan inschatten wanneer zijn dossier door het CBS behandeld wordt. Anderzijds wil men zo veel mogelijks oplossingsgericht werken mogelijk maken o.a. door de wijzigingslus. Wordt er een wijziging ingediend, volgt een termijnverlenging waardoor de overheid in staat is het gewijzigd dossier te bekijken.

Let wel, is het op basis van het oorspronkelijke dossier duidelijk dat het aangevraagde niet vergund kan worden, kan de bevoegde overheid – ook bij een wijzigingslus – overgaan tot weigering van de aanvraag zonder hiervoor de voorziene tijd uit te putten.

De verhouding tussen wijzigingslus en termijnverlenging is hierboven duidelijk toegelicht.

Wat fundamentele wijzigingen betreft, werden voorbeelden toegevoegd. Hierbij wordt er van uit gegaan dat in de adviezen alleen wijzigingen worden voorgesteld die de rechten van derden eerbiedigen. Voorbeeld: op basis van de beschrijving van de activiteit wordt vastgesteld dat een bepaalde rubriek ontbreekt dan kan dit via een wijzigingslus worden toegevoegd. Inspraak wordt meestal gehanteerd om bezwaren t.o.v. een project kenbaar te maken.

➤ ***Paragraaf 3***

De bevoegde overheid kan een gewijzigde vergunningsaanvraag een eerste maal dan wel opnieuw voorleggen aan de adviesinstanties of de OVC, voor zover de adviezen relevant zijn in het licht van de wijziging.

➤ ***Paragraaf 4***

In een aantal gevallen zal er over de gewijzigde aanvraag een openbaar onderzoek gehouden moeten worden.

Dit is het geval als de wijzigingen voor het eerst een element uit artikel 28, §1 toevoegen aan de aanvraag.

Dit is dus ongeacht of de oorspronkelijke aanvraag al een element uit artikel 28, §1 bevatte en om die reden al aan een openbaar onderzoek werd onderworpen. Dit is ook ongeacht of de wijziging in eerste bestuurlijke aanleg dan wel in administratief beroep gebeurt.

Een voorbeeld hiervan: voor gebouwen groter dan 2000 m³ is een openbaar onderzoek nodig. Stel dat de oorspronkelijke aanvraag een volume heeft van 1950 m³, en via een wijzigingslus in eerste aanleg wordt dit op 2100 m³ gebracht, dan is een openbaar onderzoek vereist.

Nog een voorbeeld: voor aanvragen tot afwijking van BBT-gen of afstandsnormen is een openbaar onderzoek vereist (nieuw artikel 28, §1, 6°). Als de oorspronkelijke aanvraag niet zo'n vraag tot afwijking bevat, maar de gewijzigde aanvraag in beroep wel dan is alsnog een openbaar onderzoek vereist.

Tot slotte, wordt in eerste aanleg een openbaar onderzoek georganiseerd omdat de aanvraag de aanleg van een gemeenteweg voorziet, en vervolgens in beroep een beroep gedaan wordt op een ruimtelijke afwijkingsbepaling (waarover de Vlaamse Regering beslist heeft dat daarover een openbaar onderzoek vereist is,

op grond van artikel 28, §1, tweede lid) zal opnieuw een openbaar onderzoek moeten georganiseerd worden.

Wordt er een openbaar onderzoek georganiseerd, dan worden de adviezen of preadviezen alsnog dan wel een tweede keer ingewonnen.

Als met toepassing van dit artikel een screening in de zin van artikel 4.3.6 DABM wordt toegevoegd of gewijzigd, is artikel 21, §2 van dit decreet van toepassing.

Hierbij wordt verduidelijkt dat in voorkomend geval ook een voorbereidende beslissing of uitspraak opnieuw dan wel nogmaals kan worden ingewonnen. Dit kan het geval zijn bij een wijziging inzake wegen, waarbij de gemeenteraad zich over het gewijzigd dossier moet uitspreken. Dit is een beslissing, en aldus niet gevat onder 'advies'.

Hierbij kunnen ook de betrokken omgevingsambtenaren voortaan bepaalde zaken op zich nemen, zoals het vragen van adviezen.

Artikel 50 en 51 van het decreet van 17 mei 2024 vervangen artikel 30 OVD. (rekening houdend met het traject inzake modernisering MER). De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 50 en 51 van het decreet van 17 mei 2024 worden bijgevolg opgeheven.

Artikel 40. (Art. 32 – Milieueffectrapport-omgevingsveiligheidsrapport)

Artikel 116 van het decreet modernisering m.e.r.³⁹ voerde een wijziging door in artikel 28 OVD (m.b.t. goedkeuring of afkeuring van het milieueffectrapport of het omgevingsveiligheidsrapport).

Deze wijziging is in werking getreden op 1 december 2025.

Artikel 56 en 57 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit vervangt dit artikel 28 OVD.

De inhoud hiervan zal voortaan opgenomen zijn in artikel 32 OVD.

Het Decreet modulair vergunnen heeft echter de wijzigingen zoals die opgenomen waren in het decreet modernisering m.e.r. niet volledig overgenomen.

Voorliggend decreet voorziet dan ook dat de wijziging die het decreet modernisering m.e.r. doorvoerde, ook correct overgenomen wordt in het toekomstige modulaire vergunningensysteem.

Artikel 56 en 57 van het decreet van 17 mei 2024 dienen bijgevolg opgeheven te worden.

Artikel 41. (Art. 32 – Milieueffectrapport-omgevingsveiligheidsrapport)

Artikel 117 van het decreet modernisering m.e.r. voorziet een wijziging van artikel 28, eerste lid, OVD – die in werking treedt op 1 juni 2029.

Echter, deze wijziging dient niet aan artikel 28 OVD doorgevoerd te worden, maar aan artikel 32 OVD zoals dit gewijzigd wordt in het modulair vergunningensysteem.

Daar voorliggend artikel deze wijziging aan het juiste artikel doorvoert (en op het juiste ogenblik), kan artikel 117 van het decreet modernisering m.e.r. opgeheven worden.

³⁹ Decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage, B.S. 6 augustus 2024.

Artikel 42. (Art. 33 – Verslag van de gemeentelijke/provinciale omgevingsambtenaar)

Artikel 33 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 29, 44 en 63/1 OVD en voorziet een vorm van bijzondere motiveringsplicht ten aanzien van het verslag van de gemeentelijke en provinciale omgevingsambtenaar (doordat wordt voorzien dat de deputatie/CBS in haar motivering van de beslissing moet aangeven op welke wijze rekening wordt gehouden met het verslag).

Hierbij wordt voorzien dat de betrokken omgevingsambtenaar het verslag oplaadt op het loket, waardoor dit zichtbaar wordt voor betrokken overheid en aanvrager.

Uiteraard moeten vergunningsbeslissingen juridisch onderbouwd en gemotiveerd zijn. De ambtelijke voorbereiding door de gemeentelijke/provinciale omgevingsambtenaar is daarbij een waardevol hulpmiddel. Echter, aan die ambtelijke voorbereiding een verstrengde motiveringsplicht koppelen is onnodig en schadelijk voor de robuustheid van de vergunningverlening. Het moet volstaan dat de deputatie/CBS haar eigen beslissing motiveert en aantoont hoe is omgegaan met opmerkingen die geformeerd werden in het kader van het openbaar onderzoek of door adviesinstanties, eventueel met inbegrip van de OVC.

De bijzondere motiveringsplicht wordt enkel behouden voor wat betreft aspecten van legaliteit, maar is niet langer wenselijk wanneer het gaat om aspecten die te maken hebben met de opportuniteit van het al dan niet vergunnen van het aangevraagde project. Het is perfect mogelijk en verdedigbaar dat de vergunningverlenende overheid op het vlak van de opportuniteit een andere mening kan hebben over de invulling van het criterium van de goede ruimtelijke ordening dan de omgevingsambtenaar. Het moet daarbij volstaan dat de vergunningsbeslissing op zichzelf afdoende is gemotiveerd tegen de achtergrond van de aandachtspunten inzake de goede ruimtelijke ordening in de VCRO, zonder dat het nodig is om het andersluidend verslag van de omgevingsambtenaar punt voor punt te weerleggen. De opportuniteitsaspecten vergen immers een beleidsmatige afweging.

In haar advies vraagt de **VVSG** meer duidelijkheid over de motiveringsplicht wanneer het college afwijkt van het advies van de gemeentelijke omgevingsambtenaar. Hoewel de gemeenten begrip hebben voor het schrappen van de bijzondere motiveringsplicht vanuit het primaat van de politiek, blijft volgens hen onduidelijk hoe een afwijking van het advies concreet moet worden gemotiveerd. Daarbij pleit VVSG ervoor om de motivering bij afwijking van het advies van de omgevingsambtenaar op dezelfde wijze te behandelen als bij adviezen van Vlaamse adviesinstanties.

Daarnaast vraagt VVSG de rol van de omgevingsambtenaar te verduidelijken als het college een beslissing neemt die afwijkt van het verslag van die omgevingsambtenaar.

➤ Reactie

De algemene motiveringsplicht speelt bij het weerleggen van de beoordeling van de opportuniteit van een aanvraag bij zowel het verslag van de gemeentelijke omgevingsambtenaar dan wel het advies van een adviesinstantie.

Bij het beoordelen van de legaliteitsaspecten is het daarentegen zo dat alleen ten aanzien van het verslag van de gemeentelijke omgevingsambtenaar punctueel gereageerd moet worden wanneer er afgeweken wordt, terwijl de algemene motiveringsplicht speelt bij de legaliteitsaspecten vermeld in de adviezen van de adviesinstanties.

Artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet, die van aanvullende aard is, bepalen dat elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuursinstellingen of voor een ander bestuur, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen

moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat deze afdoende moeten zijn. Bij het nemen van haar beslissing moet de bevoegde overheid ook rekening houden met de verplichtingen die voor haar voortvloeien uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel. Wanneer er doorheen de administratieve procedure bezwaren en opmerkingen zijn geformuleerd over een relevant en te beoordelen aspect, moet de bevoegde overheid bijzondere aandacht hebben voor deze argumenten.

Dit betekent niet dat ze ertoe gehouden is punt voor punt op elk bezwaar, elk beroepsargument of op elk argument van een niet-bindend advies te antwoorden. Dit principe neemt evenwel niet weg dat de motiveringsplicht van de bevoegde overheid zwaarder doorweegt indien ze andersluidend oordeelt dan in relevante en concrete bezwaren.

De bevoegde overheid moet in de beslissing zelf de redenen vermelden die geleid hebben tot het nemen van haar beslissing, rekening houdend met de ontwikkelde bezwaren, adviezen en argumenten. De beslissing moet gedragen worden door motieven die niet alleen in feite en in rechte juist zijn, maar ook pertinent zijn. De bevoegde overheid zal dan haar motieven des te nauwkeuriger, zorgvuldiger en preciezer moeten formuleren als ze van het oorspronkelijk ingenomen standpunt of van andersluidende adviezen afwijkt. (Arrest RvVb van 6 februari 2025 met nummer RvVb-A -2425-0485)

Daarnaast wordt het niet nodig geacht om specifieke bepalingen op te nemen over de werkwijze van omgevingsambtenaren. Hier kan immers verwezen worden naar bestaande regels (decreet over het lokaal bestuur, deontologische codes, personeelsstatuut...).

Artikel 58 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 33 OVD.. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden in dit artikel overgenomen. Artikel 58 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 43. (Art. 34 – Beslissing en termijn)

Voorliggend artikel maakt duidelijk welke beslissingen de bevoegde overheid kan nemen en binnen welke termijn.

➤ Paragraaf 1

Deze paragraaf verduidelijkt uitdrukkelijk welke beslissingen de bevoegde overheid kan of moet nemen.

Ten eerste moet een aanvraag onontvankelijk en/of ongegrond verklaard worden indien daartoe reden is volgens de bevoegde overheid. Dit zal dus het geval zijn indien een aanvrager – ondanks meldingen hierover en kansen hiertoe naar aanleiding van het ontvankelijk- en volledigheidsverzoek, adviezen of het openbaar onderzoek – geen gebruik gemaakt heeft om een gebrekkige aanvraag recht te trekken middels een wijzigingslus.

Zelfs wanneer een aanvraag onontvankelijk of onvolledig moet worden verklaard, kan de bevoegde overheid toch in ondergeschikte orde uitspraak doen over de vergunbaarheid. Dat sluit aan bij een bestaande praktijk waarbij overheden naast een formele afwijzing ook een inhoudelijke beoordeling meegeven. Dit biedt aanvragers nuttige duidelijkheid over de slaagkansen van een eventuele nieuwe aanvraag en voorkomt strategisch gedrag zoals forumshopping, waarbij een aanvrager bewust een onvolledig dossier indient om een negatieve beoordeling te vermijden en in beroep op een gunstigere overheid te mikken.

Deze benadering draagt bij tot een efficiëntere en minder formalistische vergunningspraktijk.

Het tweede lid van paragraaf 1 legt een proportionaliteitsbeginsel vast. Het ontbreken van verplicht toe te voegen stukken leidt niet automatisch tot de onwettigheid van de beslissing. Enkel wanneer het ontbreken van deze informatie

de overheid verhindert om de aanvraag met kennis van zaken te beoordelen, zou dit een schending van de wetmatigheid uitmaken. (zie ook wijziging van artikel 21 OVD)

➤ Basistermijn: paragraaf 2

De basistermijn bedraagt 60 dagen. Hierin vindt in hoofdzaak het onderzoek van de aanvraag en het nemen van de beslissing plaats. Deze termijn stemt overeen met de beslissingstermijn in de vereenvoudigde procedure. Sommige bijkomende modules zullen een verlenging van deze termijn met zich meebrengen.

Het beginpunt van de beslissingstermijn wordt aangepast aan de wijzigingen aan het volledigheds- en ontvankelijkheidsonderzoek.

Immers, voorliggend decreet voorziet immers dat een vraag tot vervollediging niet langer tot gevolg dat de aanvraag in behandeling gaat, maar tot gevolg heeft dat de aanvrager zelf beslist over het verder verloop van de procedure:

- of de aanvrager vervolledigt de aanvraag;
- of de aanvrager laat weten dat hij een intrekking of vervollediging niet nodig acht;
- of de aanvrager trekt zijn aanvraag in.

Als er geen redenen van onontvankelijkheid of onvolledigheid zijn meegedeeld begint de beslissingstermijn op de eenendertigste dag na de datum waarop de oorspronkelijke aanvraag is ingediend of uit eigen beweging is gewijzigd.

Zijn er wel redenen van onontvankelijkheid of onvolledigheid meegedeeld, begint de beslissingstermijn de dag na de datum van eenmalige aanvulling van het dossier of op de dag na de mededeling van de aanvrager dat hij de aanvulling niet nodig acht.

➤ Eenmalige termijnverlenging met 60d.

(paragraaf 3, eerste lid)

De eenmaligheid slaat hierbij op de individuele situaties. Het kan zijn dat er 2 individuele situaties zich voordoen, bv. bij de aanvraag wordt een MER gevoegd (punt 1°), maar bij de organisatie van het openbaar onderzoek loopt er iets fout, waardoor de bevoegde overheid overgaat tot toepassing van een administratieve lus (2°). In dat geval wordt de termijn verlengd met 2x60 dagen.

Elk van volgende situaties geven aanleiding tot een keer termijnverlenging van 60 dagen:

1° als de aanvraag een openbaar onderzoek georganiseerd wordt

Dit kan zich voordien als de aanvraag reeds een element bevat waarover een openbaar onderzoek moet worden gehouden, maar ook als er toepassing gemaakt zou worden van de wijzigingslus, en er daardoor een element wordt toegevoegd dat een openbaar onderzoek vereist. (artikel 28, §1, resp. artikel 30, vierde lid)

2° als toepassing gemaakt wordt van de administratieve lus; Eenmalig, bij toepassing van een administratieve lus

Tijdens de procedure kan de bevoegde overheid vaststellen dat er een onregelmatigheid is begaan die kan leiden tot een vernietiging van de beslissing. Om deze te herstellen, kan ze een administratieve lus toepassen. Daar van overheden een zekere capaciteit en professionaliteit verwacht, wordt er slechts 1 termijnverlenging toegestaan. Een overheid kan meerdere onregelmatigheden begaan, maar deze leiden niet elk tot een termijnverlenging.

3° als minstens een van volgende voorwaarden is vervuld:

- als de aanvraag moet worden voorgelegd aan de gemeenteraad
Dit is het geval als de gemeenteraad zich moet uitspreken over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van de gemeenteweg.

- als de Vlaamse Regering dient te beslissen over het bestaan van een dwingende reden van groot openbaar belang als vermeld in artikel 26bis, §3, laatste lid of artikel 36ter, §3 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Wanneer een project significante negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur (zoals VEN-gebieden of Natura 2000-gebieden), geldt in Vlaanderen een strikte beschermingslogica. In uitzonderlijke gevallen kan een project toch worden toegestaan, maar alleen als aan drie voorwaarden is voldaan (de zogeheten ADC-toets).

Kunnen negatieve effecten op Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)-gebied niet uitgesloten worden, kan het project alleen worden toegestaan als de Vlaamse Regering uitdrukkelijk beslist dat er een dwingende reden van groot openbaar belang bestaat.

Deze beslissing wordt geïntegreerd in het modulair vergunningensysteem.

➤ Maximaal 2 termijnverlengingen van elk 60 dagen bij wijziging aanvraag (paragraaf 3, tweede lid)

De termijn wordt verlengd met 60 dagen als de aanvraag gewijzigd wordt (indiening van een nieuwe projectinhoudversie), ongeacht of de toepassing van de wijzigingslus aanleiding geeft tot de organisatie van een (eerste of nieuw) openbaar onderzoek (nl. in toepassing van artikel 30) en ongeacht de omvang van de wijziging.

Wel wordt er een maximum aantal termijnverlengingen opgelegd, om de aanvrager te responsabiliseren om het dossier volledig en doordacht in te dienen.

Hierbij wordt er volledigheidshalve op gewezen dat voorliggend decreet voorziet dat een aanvrager niet op elk moment zijn aanvraag kan wijzigen alsook dat de bevoegde overheid of haar omgevingsambtenaar een wijzigingslus kan (niet moet) weigeren als de wijziging wordt ingediend tijdens de laatste tien dagen van de beslissingstermijn of op deze laatste dag. (zie toelichting bij wijziging van art. 30 OVD)

Het spreekt voor zich dat de termijnverlenging die met elke wijzigingslus gepaard gaat, niet inhoudt dat de bevoegde overheid die verlengde termijn ook effectief helemaal moet benutten. Indien op kortere termijn een beslissing kan genomen worden, is dit uiteraard toegelaten. In dezelfde zin is de bevoegde overheid ook niet verplicht om het verstrijken van de termijn af te wachten, voor het hypothetische geval er een wijziging zou aangebracht worden.

Een wijziging die werd aangebracht nadat een beslissing werd genomen maar voordat deze werd betekend, is laattijdig.

Deze termijnverlenging kan gecombineerd worden met de eenmalige termijnverlenging.

Stel, een vergunningsaanvraag omvat een MER.

De vergunningsaanvrager kan, naar aanleiding van inspraak tijdens het openbaar onderzoek, zijn aanvraag aanpassen.

In dat geval bedraagt de beslissingstermijn 180 dagen (60d basistermijn, 60d omwille van MER, 60d omwille van toepassing wijzigingslus).

➤ Maximaal 3 termijnverlengingen van elk 60 dagen op verzoek van de aanvrager, de zogenaamde 'pauzeknop' (paragraaf 3, derde en vierde lid)

In het Actieprogramma Vergunnen werd reeds aangegeven dat een regeling zou worden uitgewerkt waardoor een procedure tot het bekomen van een omgevingsvergunning op verzoek van de aanvrager voor een beperkte tijd kan worden gepauzeerd.

Deze “pauzeknop” moet ruimte bieden voor bemiddeling en geeft initiatiefnemers tijd om hun dossier te herbekijken, overleg te voeren of bijkomende informatie te verzamelen.

Deze pauzeknop wordt uitgewerkt als een vaste termijnverlenging. Hierdoor is van in het begin het tijds kader⁴⁰ duidelijk waarbinnen oplossingsgericht gewerkt kan worden.

Daarnaast wordt de mogelijke toepassing afgestemd op de toepassing van de wijzigingslus: zo kan de pauzeknop niet worden toegepast tijdens een eventueel openbaar onderzoek of tijdens de termijnen voor advisering, de adviestermijn van de omgevingsvergunningscommissie niet inbegrepen.

Wel wordt ook hier voorzien in een maximum aantal termijnverlengingen, om de aanvrager te responsabiliseren om het dossier volledig en doordacht in te dienen.

Dit leidt tot volgende mogelijkheden:

Actie	Termijn	Maximaal aantal keer toe te passen
1. Basistermijn	60d	1 x
2. Openbaar onderzoek <i>Kan gecombineerd worden met 3, 4, 5 en 6</i>	60d	1 X
3. Als gemeenteraadsbeslissing vereist is over zaak der wegen <i>Kan gecombineerd worden met 2, 4, 5 en 6</i>	60d	1 x
4. Administratieve lus <i>Kan gecombineerd worden met 2, 3, 5 en 6</i>	60d	1 X
5. Wijzigingslus <i>Kan gecombineerd worden met 2, 3, 4 en 6</i>	60d	2 X
6. Pauzeknop <i>Kan gecombineerd worden met 2 t.e.m. 5</i>	60d	3 X

Merk op dat de meeste mogelijkheden om de termijn te verlengen toekomen aan de aanvrager, met name wijzigingslus en pauzeknop. Deze kaders in de oplossingsgerichte vergunningverlening die betracht wordt met het Actieprogramma Vergunnen. De overheid zelf kan slechts 1 keer een termijnverlenging bekomen, nl. bij toepassing van de administratieve lus. Er wordt aldus geen afbreuk gedaan aan de rechten van een aanvrager die een snelle beslissing wenst.

Ook hier is het zo dat de termijnverlenging niet inhoudt dat de bevoegde overheid die verlengde termijn ook effectief helemaal moet benutten. Zoals al vermeld, zijn de volgens dit artikel verlengde termijnen uiterste termijnen. Niets staat er in de weg dat de bevoegde overheid eerder een beslissing neemt.

Indien de overheid zou vaststellen dat de aanvrager gebruik maakt van de termijnverlenging louter en alleen om verder te kunnen exploiteren, zonder dat de aanvrager initiatief neemt om oplossingsgericht te werken, kan de bevoegde overheid gewoon haar beslissing nemen.

Dit geldt ook als de aanvrager pas op het allerlaatste moment, op enkele dagen voor het verstrijken van de beslissingstermijn, van deze mogelijkheid gebruik zou maken. Ook in dat geval kan de bevoegde overheid een beslissing nemen.

⁴⁰ Het werken met een opschorting van termijnen wordt niet wenselijk geacht, omdat het correct registreren, opvolgen en herstarten van termijnen de kans op procedurefouten vergroot en een onnodige administratieve last met zich meebrengt.

De **VVP** heeft ernstige bedenkingen bij de voorgestelde regeling inzake termijnen en acht deze werkwijze in de praktijk onrealistisch. Zodra een dossier wordt aangevuld of de aanvrager laat weten dat geen aanvulling nodig is, start de verdere procedure. De bevoegde overheid heeft evenwel tijd nodig om te bepalen welke termijn van toepassing is of een openbaar onderzoek vereist is en welke adviesinstanties moeten worden geraadpleegd.

Ze erkent daarnaast dat deze regeling meer flexibiliteit biedt bij de behandeling van dossiers, maar tegelijk zullen de verschillende mogelijkheden tot termijnverlenging en procedurele aanpassingen de dossieropvolging complexer maken. De VVP vraagt daarom aandacht voor de impact op de doorlooptijden van procedures.

➤ Reactie: hiervan wordt akte genomen.

Tevens wordt verwezen naar de reactie bij gewijzigd artikel 22 OVD over het niet schorsen van de termijn voor het volledig- en ontvankelijkheidsonderzoek.

Hoewel de **VVSG** de invoering van de pauzeknop ondersteunt, uit ze bezorgdheid over de bijkomende werklast voor gemeenten en vraagt zij om het aantal mogelijke toepassingen te beperken. Volgens het ontwerp kan een aanvrager de pauzeknop in totaal zes keer gebruiken (eerste aanleg en beroep samen). De stelt voor dit te beperken tot twee keer in eerste aanleg en één keer in beroep, zodat meer nadruk wordt gelegd op het vooroverleg.

Daarnaast vraagt de VVSG om de overzichtstabel aan te vullen met de regeling inzake de zaak der wegen.

Tevens wenst de VVSG verduidelijking van de bepaling dat de pauzeknop niet kan worden toegepast tijdens het openbaar onderzoek of de adviestermijn. Volgens haar moet duidelijk worden aangegeven dat het verzoek wel tijdens die periodes kan worden ingediend, maar dat de schorsingstermijn pas kan ingaan nadat deze procedures zijn afgerond.

➤ Reactie

Wat betreft het aantal keer dat de pauzeknop kan worden gebruikt, wordt gekozen voor maximale flexibiliteit binnen één procedure om volgende procedures en nieuwe aanvragen te vermijden.

De overzichtstabel hierboven (en ook in de toelichting bij artikel 62 OVD) werd aangevuld.

De bedoeling van het verbod om een wijzigingslus in te dienen tijdens de adviestermijn resp. het openbaar onderzoek is dat alle resultaten gekend zijn van zowel het openbaar onderzoek als de adviezen. Zodat de aanvrager hiermee rekening kan houden bij zijn beslissing om al dan niet een wijzigingslus in te dienen en ook over de inhoud van de wijzigingslus.

Er wordt dan ook vastgehouden aan de bepaling dat een pauzeknop maar gebruikt kan worden nadat termijn voor advisering verstreken is.

➤ Mededeling termijnverlengingen

Vanzelfsprekend de aanvrager, vergunninghouder of exploitant op de hoogte te zijn van de verlenging van de beslissingstermijn.

De **VVSG** stelt vragen bij de meerwaarde van een afzonderlijke kennisgeving aan de aanvrager over een termijnverlenging die hij zelf heeft gevraagd. Indien deze verplichting behouden blijft, vraagt de VVSG dat deze melding automatisch gebeurt via het Omgevingsloket.

➤ Reactie

De termijnverlenging gebeurt van rechtswege maar voor de rechtszekerheid is het belangrijk dat de bevoegde overheid tussenkomt om de aanvrager hiervan op de hoogte brengt. Niet alle termijnverlengingen zijn het gevolg van een actie van de aanvrager. Dit is het geval bij toepassing van een administratieve lus.

Het meedelen van de exacte 'uiterste beslissingsdatum' kan moeilijk automatisch berekend worden. Daarom dat deze moet meegedeeld worden door de behandelende overheid.

Artikel 59 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 34 OVD. De met deze vervanging doorgevoerde wijzigingen worden, rekening houdend met de hierboven vermelde optimalisatie, in dit artikel overgenomen. Artikel 59 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 44. (Art. 37 – Weigeringsgronden terminologie)

Artikel 3 van het Omgevingsvergunningendecreet geeft aan dat voorliggend decreet geen afbreuk doet aan de inhoudelijke verplichtingen die zijn vastgesteld bij of krachtens: 1) titel IV van de VCRO; 2) titel V van het DABM; 3) het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid; 4) het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Dit houdt in dat ook de weigeringsgronden, die in die decreten opgenomen zijn, van toepassing blijven. Daarnaast bevat het Decreet zelf ook een aantal weigeringsgronden. Paragraaf 3 vloeit voort uit het Stikstofdecreet van 26 januari 2024.

Hierbij wordt de terminologie in paragraaf geactualiseerd zodat consequent wordt verwezen naar het "Vlaams expertisecentrum m.e.r.", de huidige benaming voor de entiteit binnen het Departement Omgeving die bevoegd is voor milieueffectrapportage.

Artikel 63 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 37 OVD. Gezien voorliggend decreet eveneens wijzigingen aan artikel 37 doorvoert, en hierbij rekening houdt met de wijzigingen van voormeld artikel 63 van het decreet van 17 mei 2024, kan dit laatste artikel opgeheven worden.

Artikel 45. (Art. 54 – Vorm van het beroep en kennisgeving)

Het decreet van 17 mei 2024 voorzagt in paragraaf 1 dat alleen het betrokken publiek per analoge beveiligde zending een beroep kon indienen, voor zover het daarvoor geen beroep deed op een ondersteuner.

Stelde het betrokken publiek een analoog beroep in (dus zonder beroep op een ondersteuner), diende de bevoegde overheid dit beroepschrift binnen vijf dagen nadat ze het analoge beroep heeft ontvangen, te digitaliseren en op te laden via het Omgevingsloket.

Een aanvrager had dan ook pas na 35 dagen zekerheid of een beroep was ingesteld, terwijl de beroepstermijn 30 dagen bedraagt.

Voorliggend decreet stapte deels af van de mogelijkheid van een analoog beroep. Iemand die beroep wenst in te dienen, maar zich hiervoor niet laat bijstaan door een ondersteuner, dient zich tot de gemeente te wenden voor hulp. Let wel, deze persoon zal tijdig de gemeente moeten contacteren, opdat de gemeente tijdig het beroep digitaal kan indienen.

Op deze manier is het in het omgevingsloket meteen duidelijk of er een beroep is ingediend of niet. Bijgevolg kan een aanvrager na het verstrijken van de beroepstermijn (=30dagen – art. 53 OVD) gebruik maken van zijn vergunning, tenzij er sprake is van administratief beroep.

De **VVP** geeft aan dat de huidige werkwijze, waar provincies analoge beroepen zelf digitaliseren, goed werkt en ze geen nood of meerwaarde zien om dit te veranderen. Ze stelt tevens de vraag hoe de communicatie moet verlopen met de beroepende partij na het digitaliseren.

➤ Reactie

Het is een keuze om beroepen verplicht digitaal te laten indienen. Maar ingeval dit problematisch is kunnen bepaalde personen rekenen op hulp van de gemeente.

Dit is immers de overheid die het dichtst bij de burger staat.

In de uitzonderlijke gevallen van een analoog beroep, zal de gemeente deze beroepsindiener verder moeten ondersteunen.

Zoals het decreet van 17 mei 2024 reeds voorzag, kunnen gemeentes hiervoor een retributie⁴¹ vragen.

Daar waar **VVP** aangeeft dat het aanrekenen van een retributie een bijkomende financiële en praktische drempel kan vormen voor bepaalde burgers, wordt nog eens meegegeven dat een retributie een vergoeding betreft voor de bijkomende kosten die gepaard gaan met de digitalisering van analoog ingediende beroepen. Deze kost moet proportioneel zijn. De mogelijkheid om beroep in te stellen blijft behouden, zodat de toegang tot de procedure niet wordt beperkt.

Voorliggend artikel 54 werd gewijzigd door artikel 72 van het decreet van 17 mei 2024. De daarin opgenomen voorstellen en optimalisaties worden hier hernomen, buiten bovenstaande wijziging rond digitaal beroep.

Er wordt dan ook naar de toelichting bij dat wijzigingsartikel 72 verwezen.

Daar de inhoud van wijzigingsartikel 72 in voorliggen artikel hernomen wordt (wetgevingstechnische aanbeveling), wordt dit artikel 72 echter opgeheven.

Artikel 46. (Art. 52 – Administratief beroep door betrokken publiek en adviesinstanties)

Artikel 38 OVD bepaalt wie administratief beroep kan indienen tegen een beslissing, genomen in eerste aanleg.

Conform het Actieprogramma Vergunnen wordt het OVD gericht verduidelijkt en aanscherpt, zowel wat betreft de beroepsmogelijkheden van het betrokken publiek als van de leidend ambtenaren van de adviesinstanties.

➤ Betrokken publiek

De toegang tot de rechter is een fundamenteel recht voor iedere burger, onderneming, vereniging en overheid die te goeder trouw meent nadeel te ondervinden van een vergunningsbeslissing. Het belang van de toegang tot de rechter is in een rechtstaat essentieel. Niettemin moet worden vastgesteld dat dit recht soms misbruikt wordt en dat er vandaag onvoldoende mogelijkheden zijn om die misbruiken aan te pakken. Zo leidt de soms te ruime interpretatie van diverse aspecten van de belangvereiste in het licht van het Verdrag van Aarhus er in bepaalde gevallen toe dat beroepsprocedures kunnen gebruikt worden om druk uit te oefenen op betrokken actoren, of om buiten de geëigende inspraak- en dialoogmomenten om in te werken op het milieubeleid zonder dat de beroepsindiener in kwestie een persoonlijk en rechtmatig belang heeft bij het voorwerp van de vergunningsaanvraag, het ingestelde beroep of de bestreden vergunningsbeslissing.

In het algemeen wordt de belangvereiste van natuurlijke personen en rechtspersonen uitermate ruim geïnterpreteerd. Het volstaat dat de verzoeker op één of andere wijze aannemelijk maakt gevolgen te ondervinden of 'waarschijnlijk' te ondervinden. Telkens ontstaat dan een nauwelijks weerlegbaar vermoeden dat

⁴¹ Een retributie is een kostendekkende vergoeding die de overheid van bepaalde heffingsplichtigen vordert als tegenprestatie voor de levering van een bijzondere dienst in hun persoonlijk belang of de toestemming voor een rechtstreeks bijzonder voordeel. Meer info op: [Retributies | Vlaanderen.be](https://retributies.vlaanderen.be)

de betrokkene over een belang beschikt, waarbij dat belang in de praktijk inmiddels tot op zeer ruime afstanden quasi automatisch aanvaard wordt.

Daarom is het aangewezen om misbruik van de toegang tot de rechter tegen te gaan. Een correcte invulling van het begrip 'betrokken publiek' is nodig om draagvlak voor ons rechtssysteem te behouden, maar ook om snelle en kwalitatieve rechtspraak te kunnen blijven garanderen

Wat het recht op toegang tot de rechter betreft, bepaalt artikel 9, tweede lid, a) van het Verdrag van Aarhus:

"2. Elke partij waarborgt, binnen het kader van haar nationale wetgeving, dat leden van het betrokken publiek

a) die een voldoende belang hebben, dan wel

b) stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een partij dit als voorwaarde stelt, toegang hebben tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie en/of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan, om de materiële en formele rechtmatigheid te bestrijden van enig besluit, handelen of nalaten vallend onder de bepalingen van artikel 6 en, wanneer het nationale recht hierin voorziet en onverminderd het navolgende lid 3, andere relevante bepalingen van dit Verdrag.

Wat een voldoende belang en een inbreuk op een recht vormt, wordt vastgesteld in overeenstemming met de eisen van nationaal recht en strokend met het doel aan het betrokken publiek binnen het toepassingsgebied van dit Verdrag ruim toegang tot de rechter te verschaffen. Hiertoe wordt het belang van elke niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de in artikel 2, lid 5, gestelde eisen voldoende geacht in de zin van het voorgaande onder a). Dergelijke organisaties worden tevens geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van het voorgaande onder b).

De bepalingen van dit lid 2 sluiten niet de mogelijkheid uit van een herzieningsprocedure voor een bestuursrechtelijke instantie en laten onverlet de eis van het uitputten van de bestuursrechtelijke beroepsgang alvorens over te gaan tot rechterlijke herzieningsprocedures, wanneer die eis bestaat naar nationaal recht."

Het begrip 'betrokken publiek' wordt in artikel 2, lid 5, van het Verdrag omschreven als 'het publiek dat gevolgen ondervindt, of waarschijnlijk ondervindt van, of belanghebbende is bij, milieubesluitvorming'.

Het Verdrag van Aarhus voorziet dus van personen die voldoen aan de omschrijving van het begrip "betrokken publiek" in artikel 2, lid 5 van het Verdrag vereist kan worden dat zij over een "voldoende belang" beschikken.

Anders dan het geval is in het huidige artikel 2, 5° en artikel 105, §2, 2° OVD vereist het Verdrag van Aarhus en (de project-MER-richtlijn) dus niet dat elkeen die binnen de categorie van het "betrokken publiek" valt, automatisch toegang krijgt tot de rechter. Dit is pas het geval als deze "een voldoende belang" heeft.

Ook uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie volgt dat artikel 9, tweede en derde van het Verdrag van Aarhus lidstaten toelaat om te bepalen wat "een voldoende belang" is (met dien verstande dat rekening gehouden moet worden met het doel om aan het betrokken publiek binnen het

toepassingsgebied van het Verdrag van Aarhus een ruim toegangsrecht te verschaffen).⁴²

Het bijzonder ruime criterium van het “betrokken publiek” dat in het Verdrag van Aarhus in eerste instantie aangewend wordt om de inspraakrechten af te bakenen, wordt in de Vlaamse regelgeving thans gebruikt als enige criterium om het recht op toegang tot de rechter af te bakenen, dit terwijl het Verdrag van Aarhus toelaat dat een bijkomende belangvereiste opgelegd kan worden voor de leden van het betrokken gebied in geval van toegang tot de rechter op voorwaarde dat die toegang voldoende ruim blijft.

Vermits het Verdrag van Aarhus (en de project-MER-richtlijn) een onderscheid maakt tussen het criterium van het “betrokken publiek” en de belangvereiste die geldt voor dat betrokken publiek, wordt de omschrijven van het betrokken publiek als “elkeen die gevolgen ondervindt of waarschijnlijk ondervindt van of belanghebbende is” behouden en wordt daarnaast een afzonderlijke bijkomende belangvereiste in te schrijven waaronder toegang gekregen kan worden tot het bestuurlijk beroep en de rechter.

Persoonlijk, concreet en actueel belang

Met respect voor de hiervoor beschreven fundamentele rechten wordt in het Omgevingsvergunningsdecreet verankerd dat een beroepsindieners over een persoonlijk belang moet beschikken dat voldoende concreet en actueel is. Het beroep van een natuurlijk persoon wordt onontvankelijk verklaard wanneer aangetoond kan worden dat louter financiële motieven aan de basis ervan liggen (bijvoorbeeld het eisen van een schadevergoeding) en er geen sprake is van enige reële hinder die de betrokkene ondergaat. Dit belang moet gesitueerd zijn in de bescherming van de persoonlijk leefomgeving, met uitsluiting van commerciële, strategische of uitsluitend financiële motieven.

Voor rechtspersonen wordt benadrukt dat het aangevoerde belang moet raken aan een statutair omschreven doel, dat zowel materieel als territoriaal afgebakend is. Het spreekt voor zich dat verenigingen een duurzame en reeds bestaande werking moeten kunnen aantonen, en dat het belang van de vereniging niet volledig mag samenvallen met het persoonlijk belang van haar leden.

De toegang tot de rechter van niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor de bescherming van de menselijke gezondheid of milieubescherming, wordt niet gevat door deze bepaling, maar door een afzonderlijk lid (zie verder).

Commercieel, strategische of financiële belangen

Een vergunningsberoep mag niet misbruikt worden om projecten tegen te houden zonder dat er ruimtelijke motieven spelen. Het gaat dan om beroepen waaraan, openlijk of heimelijk, louter commerciële strategische of financiële belangen ten grondslag liggen.

In verband met een voormalige bepaling van de VCRO heeft het Grondwettelijk Hof⁴³ geoordeeld dat ook louter commerciële nadelen een voldoende belang kunnen vormen. Om een belang aan te tonen wordt thans geen onderscheid gemaakt naargelang de aard van de vereiste hinder of nadelen. Nu zowel rechtstreekse als onrechtstreekse hinder of nadelen kunnen volstaan, gaat het Hof ervan uit dat ook commerciële nadelen kunnen volstaan. Deze rechtspraak creëert in de praktijk een vermoeden van een belang wanneer handelaars de vergunningen

⁴² Zie bv. GwH 92/2021, nr. B.8.3 en B.8.4; HvJ, 14 januari 2021, C-826/18, Stichting Varkens in Nood e.a., punt 36; HvJ, 20 december 2017, C-664/15, Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation, punt 86

⁴³ GwH, nr. 92/2021 van 17 juni 2021.

van hun concurrenten aanvechten, op voorwaarde dat ze een vestiging in de (ruime) omgeving hebben.

Het Grondwettelijk Hof oordeelde inzake het commercieel belang dat personen die zich uitsluitend op een commercieel belang beroepen, niet worden geacht onder de omschrijving van het "betrokken publiek" in de zin van artikel 2, lid 5 van het Verdrag van Aarhus te vallen⁴⁴. Het Verdrag van Aarhus laat dus op zich toe dat de decreetgever voorziet dat een louter commercieel belang niet volstaat.

Daarom wordt het Omgevingsvergunningsdecreet op dit punt aangepast zodat een beroep dat niet aannemelijk maakt dat er andere dan louter commerciële, strategische of financiële belangen in het spel zijn, onontvankelijk wordt verklaard. Dit ontwerp roept inzonderheid een halt toe aan zogenaamde "strategische procedures" die niet gericht zijn op het vrijwaren van een concreet, daadwerkelijk en/of persoonlijk belang, maar op het beïnvloeden van beleid via juridische weg. Beleidsverandering moet plaatsvinden via democratische besluitvorming, niet via strategisch procederen.

De **VVP** is vragende partij om decretaal te verankeren dat louter burgerrechtelijke motieven geen voldoende belang vormen om een administratief beroep in te stellen.

➤ Reactie

Dergelijke bepaling opnemen is overbodig, het zakelijk karakter speelt sowieso cfr artikel 78 OVD.

Het begrip 'burgerrechtelijke motieven' is bovendien te vaag/algemeen. Het is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt. De ontvankelijkheidsvereisten worden al aangescherpt door aan te geven dat louter commerciële, financiële of strategische belangen niet volstaan. Het nog verder verstrengen van de toegangsvoorwaarden is juridisch zeer delicaat gelet op de gestrengheid waarmee rechtscolleges hier naar kijken vanuit de meest uiteenlopende invalshoeken (recht op toegang tot de rechter, gelijkheid, Aarhus, standstill etc.),

Daarnaast vragen de **Minaraad en de SERV** om de noties 'commerciële, financiële en strategische belangen' te definiëren of op zijn minst te verduidelijken.

➤ Reactie

Voor meer duiding wordt verwezen naar bovenstaande toelichting. Daarnaast is het aan de rechtspraak om meer invulling te geven aan dit begrip.

Niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor voor de bescherming van de menselijke gezondheid of milieubescherming

Artikel 2, 5° van het Verdrag van Aarhus bepaalt dat voor de omschrijving van het betrokken publiek "niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor milieubescherming en voldoen aan de eisen van nationaal recht geacht belanghebbende te zijn".

Artikel 1, tweede lid 3) van Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten bevat eenzelfde formulering.

Deze bepalingen laten dus ruimte voor het nationale recht om voorwaarden te stellen waaronder gouvernementele organisaties die zich inzetten voor milieubescherming toegang hebben tot de rechter.

Artikel 9, lid 2 Verdrag van Aarhus bepaalt verder:

"Wat een voldoende belang en een inbreuk op een recht vormt, wordt vastgesteld in overeenstemming met de eisen van nationaal recht en strokend met het doel aan het betrokken publiek binnen het

⁴⁴ GwH,, nr. 92/2021 van 17 juni 2021, nr. B.8.5

toepassingsgebied van dit Verdrag ruim toegang tot de rechter te verschaffen. Hiertoe wordt het belang van elke niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de in artikel 2, lid 5, gestelde eisen voldoende geacht in de zin van het voorgaande onder a). Dergelijke organisaties worden tevens geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van het voorgaande onder b) "

Ten aanzien van rechtspersonen die een vordering wensen in te stellen die overeenstemt met hun statutair doel en de bescherming beoogt van de fundamentele vrijheden heeft het Grondwettelijk Hof verder gesteld dat het aan de wetgever toekomt *"te preciseren onder welke voorwaarden een vorderingsrecht kan worden toegekend aan de rechtspersonen die een vordering wensen in te stellen die overeenstemt met hun statutair doel en de bescherming beoogt van de fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale verdragen waarbij België partij is."*⁴⁵

In dezelfde zin komt het aan de decreetgever toe om de voorwaarden te preciseren waaronder een rechtspersoon die opkomt voor het leefmilieu toegang krijgt tot de rechter.

Volgens de rechtspraak van de RvVb dient een milieuvereniging over de procesbekwaamheid te beschikken om een beroep in te stellen bij de RvVb. Dit is het geval indien de vereniging in kwestie (a) namens de groep een collectief belang nastreeft in overeenstemming met haar statutaire doelstellingen, die te onderscheiden is van het algemeen belang, waarbij het collectief belang niet de optelsom van de individuele belangen van haar leden uitmaakt, (b) het ingeroepen collectief belang door de bestreden beslissing wordt bedreigd of geschaad, en (c) de vereniging over een duurzame en effectieve werking beschikt overeenkomstig de statuten. Die klassieke vereisten voor procesbekwame (milieu)verenigingen spelen een rol om na te gaan of er geen sprake is van een procesmisbruik dan wel of er een bedrieglijk belang wordt gecreëerd.⁴⁶

De decreetgever wenst deze vereisten decretaal te verankeren.

De voorwaarden worden afgestemd op deze van artikel 17 Gerechtelijk Wetboek dat als volgt luidt (en naar aanleiding van voormeld arrest nr. 133/2013 werd aangenomen):

"Art. 17. De rechtsvordering kan niet worden toegelaten, indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen. [De rechtsvordering van een rechtspersoon, die de bescherming beoogt van de rechten van de mens of fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale instrumenten die België binden, is eveneens ontvankelijk onder de volgende voorwaarden:

1° het maatschappelijk doel van de rechtspersoon is van bijzondere aard, onderscheiden van het nastreven van het algemeen belang;

2° de rechtspersoon streeft op duurzame en effectieve wijze dit maatschappelijk doel na;

3° de rechtspersoon treedt op in rechte in het kader van dat maatschappelijk doel, met het oog op de verdediging van een belang dat verband houdt met dat doel;

4° de rechtspersoon streeft met zijn rechtsvordering louter een collectief belang na.]

Ook de Milieustakingswet is hierop afgestemd:

⁴⁵ GwH 10 oktober 2013, nr. 133/2013, B.11.
<https://nl.const-court.be/public/n/2013/2013-133n.pdf>

⁴⁶ RvVb 15 februari 2024, RvVb-A-2324-460.

"Artikel 1. Onverminderd de bevoegdheid van andere rechtscolleges op basis van andere wetsbepalingen, stelt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, op verzoek van de procureur des Konings, van een administratieve overheid of van een rechtspersoon [1 die de bescherming van het leefmilieu tot doel heeft, die in zijn statuten het grondgebied heeft omschreven tot waar zijn bedrijvigheid zich uitstrekt en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 4°, van het Gerechtelijk Wetboek vervult][1, het bestaan vast van een zelfs onder het strafrecht vallende handeling, die een kennelijke inbreuk is of een ernstige dreiging vormt voor een inbreuk op één of meer bepalingen van wetten, decreten, ordonnances, verordeningen of besluiten betreffende de bescherming van het leefmilieu.

Hij kan de staking bevelen van handelingen waarvan de uitvoering reeds is begonnen of maatregelen opleggen ter preventie van de uitvoering ervan of ter voorkoming van schade aan het leefmilieu. Voor elk debat over de grond van de zaak moet een verzoeningspoging plaatshebben. De voorzitter kan aan de overtreder een termijn toestaan om aan de opgelegde maatregelen te voldoen. "

Zie toelichting bij wijziging van artikel 2 OVD, waarin de afstemming met richtlijn 2024/1785⁴⁷ en het decreet van 10 juli 2026⁴⁸ gekaderd wordt.

Het voorstel stemt de toegang van milieuverenigingen tot het administratief beroep af op deze voorwaarden.

➤ ***Leidend ambtenaar van adviesinstanties***

Daarnaast wil ook de decreetgever, net zoals de Vlaamse Regering, de bevoegdheid van en het vertrouwen in lokale besturen inzake de vergunningverlening bevestigen. Wel wil ze ook de waardevolle expertise van de Vlaamse overheidsdiensten benadrukken, die via advisering in de vergunningsprocedure wordt binnengebracht. De mogelijkheid om in beroep te gaan bij beslissingen waarbij deze diensten betrokken waren, is hier inherent mee verbonden. Wel moet er op worden toegezien dat het beroepsrecht duidelijk en afgebakend blijft.

Vandaar dat in het laatste lid voorzien wordt dat de leidend ambtenaar van een adviesinstantie enkel administratief beroep kan aantekenen tegen een vergunningsbeslissing, als

- 1) De adviesinstantie tijdig advies of pre-advies heeft verstrekt en, in voorkomend geval, aanwezig was op elke vergadering van de OVC,
- 2) de adviesinstantie ten onrechte niet om advies of pre-advies werd gevraagd of, in voorkomend geval, niet werd uitgenodigd op de vergadering van de OVC.

De **VVP** vraagt verduidelijking over de beroepsmogelijkheden tegen beslissingen van het CBS inzake ontvankelijkheid en volledigheid.

➤ ***Reactie***

De deputatie is bevoegd wanneer aan een aanvraag geweigerd wordt wegens onontvankelijkheid of onvolledigheid, conform art. 34,§1 van het OVD.

⁴⁷ Richtlijn (EU) 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen.

⁴⁸ Decreet van 10 juli 2026 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft de omzetting van richtlijn (EU) 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen en andere diverse wijzigingen ter optimalisatie

Artikel 70 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 52 OVD in zijn totaliteit. Met de door dit artikel 70 doorgevoerde wijzigingen werd rekening gehouden bij het opstellen van voorliggend artikel. Artikel 70 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 47. (Art. 55 – “laatste administratieve aanleg”)

Zie toelichting bij de wijziging aan artikel 18 OVD.

Artikel 73 van het decreet van 17 mei 2024 verving artikel 55 OVD. Daar voorliggend artikel hetzelfde doet, rekening houdend met de door vermeld artikel 73 doorgevoerde wijzigingen, wordt dit artikel opgeheven.

Artikel 48. (Art. 56 – Dossiertsaks)

Het decreet van 17 mei 2024 verduidelijkte dat de dossiertsaks verschuldigd is per aanvraag, waarbij gewerkt wordt met één enkele dossiertsaks, los van tussenkommende acties.

Deze dossiertsaks werd bovendien gekoppeld aan een tweejaarlijkse indexatie.

Thans wordt gekozen voor een uniforme dossiertsaks van 150 euro in beroep op provinciaal en Vlaams niveau.

Het huidige bedrag van 100 euro bleef ongewijzigd sedert de inwerkingtreding van het oorspronkelijk omgevingsvergunningendecreet van 25 april 2014 en wordt thans geactualiseerd door deze (mits afronding) aan te passen aan de consumptieprijsindex.

Door de uitbreiding van de omgevingsvergunning met kleinhandelsactiviteiten en het wijzigen van de vegetatie, kunnen ook de leidend ambtenaren van het agentschap Natuur en Bos en het Agentschap Innoveren en Ondernemen beroep instellen. Aangezien deze ambtenaren het algemeen belang verdedigen, is het logisch dat ze ook vrijgesteld worden van het betalen van een dossiertsaks bij het indienen van een beroep tegen een beslissing in eerste aanleg.

Net zoals in eerste aanleg, wordt ook in administratief beroep afgestapt van een automatische indexatie die bij decreet van 17 mei 2024 werd ingevoerd. Een indexatie van de dossiertsaks brengt in de praktijk heel wat nadelen met zich mee. (zie toelichting bij de wijziging van artikel 20 OVD)

Op de vraag van de **VVP** voor autonomie om de dossiertsaks in beroep te kunnen bepalen, wordt niet ingegaan. Deze autonomie wordt niet wenselijk geacht. Dit raakt aan toegang tot beroep. Omwille van een gelijke behandeling en om de toegankelijkheid van het beroep te waarborgen, wordt de hoogte van de dossiertsaks door de regelgever vastgelegd.

Artikel 75 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 56 OVD.

Voorliggend artikel vervangt eveneens dit artikel 55 OVD. De wijzigingen die het decreet van 17 mei 2024 doorvoert, werden hier meegenomen, evenals de daarbij gegeven toelichting.

Artikel 75 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 49. (Opschrift hoofdstuk 2, afdeling 3, onderafdeling 2 OVD)

Het opschrift van de nieuwe onderafdeling 2 van de nieuwe afdeling 3 van hoofdstuk 2 wordt ingevoegd met het oog op de invoering van de modulaire vergunningsprocedure in administratief beroep.

Daar waar het decreet van 17 mei 2024 als opschrift "Toepassing van de overige modules" hanteerde, lijkt het meer aangewezen dit onderdeel te hernoemen naar "Behandeling van het beroep".

De verschillende artikelen gaan immers verder dan louter de toepassing van modules (zo bv. de bepaling rond de devolutieve werking van het beroep of de bepaling van beslissingstermijn).

Daar voorliggend artikel het opschrift wijzigt, kan artikel 76 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 50. (Art. 57 – Ontvankelijkheid- en volledigheidsonderzoek)

Dit artikel betreft het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek in de procedure in administratief beroep.

➤ Paragraaf 1

Zoals ook vandaag de dag het geval is, onderzoekt de bevoegde overheid of haar omgevingsambtenaar het beroep op zijn ontvankelijkheid en volledigheid.

Buiten de beroepsindiener zijn er een aantal personen/instanties die er belang bij hebben het resultaat van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek te kennen. Aldus wordt voorzien dat dit resultaat van dit onderzoek ter kennis wordt gebracht van:

- de aanvrager, als hij niet de beroepsindiener is;
- de vergunninghouder;
- de deputatie als die in eerste administratieve aanleg de beslissing heeft genomen;
- het college van burgemeester en schepenen.

Voegt de beroepsindiener uit eigen beweging stukken aan het dossier toe of wijzigt hij voor het verstrijken van de beroepstermijn heeft het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek betrekking op het aldus aangevuld of gewijzigd beroepschrift.

Verduidelijkt wordt dat de termijn van 30 dagen om de ontvankelijkheid en volledigheid te onderzoeken, start op het ogenblik van toevoeging of wijziging. Aldus is mogelijk dat er dag 5 een beroep wordt ingediend, dat dag 28 wordt gewijzigd. In dat geval begint de termijn van 30 dagen te lopen vanaf dag 28. Een beroepsindiener had immers ook pas zijn beroepschrift kunnen indienen dag 28.

➤ Paragraaf 2

Bijkomend wordt voorzien in een 'recht op vergissen'. Als bepaalde stukken ontbreken bij een beroep, zoals het bewijs van betaling van de dossiertaks, maar deze stukken zijn niet voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven, kan de beroepsindiener eenmalig de mogelijkheid geboden worden om het beroep te vervolledigen binnen veertien dagen. Voegt een beroepsindiener deze stukken niet toe, is zijn beroep alsnog onvolledig.

Deze termijn stemt overeen met de termijn waarbinnen de betrokken actoren op de hoogte moeten worden gesteld van het resultaat van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek.

➤ Paragraaf 3

Er wordt niet langer voorzien dat de stopzetting van de beroepsprocedure aan betrokken actoren wordt meegedeeld; zij worden immers in kennis gesteld van het resultaat van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek. Op die manier weten zij van het bestaan van al dan niet ontvankelijke en volledige beroepen.

In het OVD van 2014 stond in artikel 66, §3, dat als er geen uitspraak gedaan was over de ontvankelijkheid of volledigheid, het beroep stilzwijgend ontvankelijk was.

Dit is thans opgenomen in het artikel dat handelt over de termijn voor beslissing in beroep. De beslissingstermijn gaat immers *bij ontstentenis van een beslissing over een ingediend beroep*, in op de dag na het verstrijken van het volledig- en ontvankelijkheidsonderzoek als de bevoegde overheid de beroepsindiener geen mogelijkheid heeft gegeven om het ingediend beroep te vervolledigen, dan wel de dag waarop de beroepsindiener het ingediend beroep heeft vervolledigd. Op die manier is duidelijk dat als er geen uitspraak gedaan wordt over een ingediend beroep, de beroepsprocedure start.

Voorliggend artikel vervangt artikel 57 OVD. Hierbij wordt rekening gehouden met de wijzigingen die artikel 77 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert. Artikel 77 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 51. (Art. 58 – Advisering administratief beroep)

Dit artikel betreft de advisering in de procedure in beroep.

➤ Paragraaf 1

De nieuwe artikelen 24, 25 en het eerste lid van nieuw artikel 26 zijn van overeenkomstige toepassing. (paragraaf 1)

Dit betreffen de bepalingen rond advisering.

Er kan dienaangaande verwezen worden naar de toelichting bij deze artikelen.

➤ Paragraaf 2

De huidige regeling – dat als geen tijdig advies wordt uitgebracht, het advies geacht wordt gunstig te zijn – wordt niet opportuun beschouwd (cfr. supra). In plaats daarvan komt het principe dat als er geen tijdig advies is, het in eerste aanleg uitgebrachte advies geacht wordt behouden te blijven. Werd er in eerste aanleg geen advies uitgebracht of heeft dit in eerste aanleg verleende advies geen betrekking op de aanvraag waarover in beroep advies werd gevraagd omdat die aanvraag intussen gewijzigd is en is er in beroep geen tijdig advies, kan aan de adviesvereiste worden voorbij gegaan.

Advies moet hier gelezen worden in zijn generieke betekenis, en omvat aldus ook pre-adviezen.

➤ Paragraaf 3

Deze paragraaf herneemt het hoorrecht, zoals vervat in vigerend artikel 62.

Binnen de omgevingsvergunningsprocedure wordt actief ingezet op een constructieve en transparante dialoog. Aldus wordt voorzien dat beroepers, aanvragers en lokale besturen gezamenlijk gehoord worden, zodat alle betrokken perspectieven op een evenwichtige en zorgvuldige manier kunnen worden meegenomen in de besluitvorming.

Hierbij kan gebruik gemaakt worden de mogelijkheden van digitale aansluiting bij bv. de OVC.

Artikel 79 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 58 OVD. Gezien voorliggend decreet eveneens wijzigingen aan artikel 58 doorvoert, en hierbij rekening houdt met de wijzigingen van voormeld artikel 79 van het decreet van 17 mei 2024, kan dit laatste artikel opgeheven worden.

Artikel 52. (Art. 59 – Openbaar onderzoek administratief beroep)

Dit artikel verduidelijkt in welke omstandigheden tijdens de beroepsprocedure een openbaar onderzoek moet worden georganiseerd, ook wanneer dit in eerste aanleg nog niet heeft plaatsgevonden.

Het uitgangspunt is dat een openbaar onderzoek in principe in eerste administratieve aanleg wordt georganiseerd wanneer de aanvraag daartoe

aanleiding geeft. In de praktijk kunnen zich echter situaties voordoen waarin een openbaar onderzoek alsnog noodzakelijk blijkt tijdens het administratief beroep.

1° *het aangevraagde wordt tijdens de beroepsprocedure gewijzigd waardoor voor de eerste maal een openbaar onderzoek georganiseerd wordt*

Dit is het geval wanneer de aanvraag tijdens de beroepsprocedure wordt gewijzigd op een wijze die, indien deze wijziging reeds in eerste aanleg was aangebracht, aanleiding zou hebben gegeven tot een openbaar onderzoek.

Bijvoorbeeld: in eerste aanleg wordt een vergunningsaanvraag voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen (terecht) zonder openbaar onderzoek behandeld. In tweede aanleg wordt een aanpassing van een weg toegevoegd waarvoor een beslissing van de gemeenteraad vereist is. Bij de behandeling van het beroep zal omwille van de zaak der wegen voor de eerste maal een openbaar onderzoek gehouden moeten worden.

2° *de aanvraag werd in eerste administratieve aanleg ten onrechte niet aan openbaar onderzoek onderworpen, of dit openbaar onderzoek vertoont onregelmatigheden*

Dit is een toepassing van de administratieve lus tijdens de beroepsprocedure. Door in beroep alsnog een correct openbaar onderzoek te organiseren, wordt de procedurele rechtsbescherming hersteld en wordt vermeden dat een gebrekkige eerste aanleg doorwerkt in de beroepsbeslissing.

3° *het aangevraagde wordt tijdens de beroepsprocedure gewijzigd waardoor een van de elementen uit artikel 28, §1, wordt toegevoegd*

Aldus wordt geregeld dat de toevoeging van dergelijke elementen niet buiten het participatiekader valt. Het artikel voorkomt dat de beroepsfase wordt gebruikt om substantiële uitbreidingen of wijzigingen door te voeren zonder de vereiste publieke inspraak. Dit is bv. het geval als in de beroepsprocedure de aanvraag wordt aangepast waardoor een beslissing van de gemeenteraad vereist is.

Bijvoorbeeld: in eerste aanleg wordt een vergunningsaanvraag voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen (terecht) en de exploitatie van een IIOA met een openbaar onderzoek behandeld. In tweede aanleg wordt een aanpassing van een weg wordt toegevoegd waarvoor een beslissing van de gemeenteraad vereist is. Bij de behandeling van het beroep zal omwille van de zaak der wegen opnieuw een openbaar onderzoek gehouden moeten worden

Nieuw artikel 28, §2 tot en met 4, is van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 1 wordt niet uitdrukkelijk hernomen. In de daarin opgenomen gevallen werd immers in principe al een openbaar onderzoek georganiseerd. Indien dit ten onrechte niet het geval is, is lid 2, 3° van toepassing.

Deze paragrafen gaan respectievelijk over inspraak, openbaar onderzoek MER en de delegatie voor de Vlaamse Regering. (Voor het overige kan verwezen worden naar de toelichting bij deze paragrafen van artikel 28).

Artikel 81 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 59 OVD. Gezien voorliggend decreet eveneens wijzigingen aan artikel 59 doorvoert, en hierbij rekening houdt met de wijzigingen van voormeld artikel 81 van het decreet van 17 mei 2024, kan dit laatste artikel opgeheven worden.

Artikel 53. (Art. 60 – MER aanpassing)

Het decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage moderniseerde en optimaliseerde de milieueffectrapportage in Vlaanderen.

Hierbij werd in het DABM ingeschreven dat als de bevoegde overheid oordeelt dat een project al dan niet aan een milieubeoordeling moet worden onderworpen, in de screeningsbeslissing gemotiveerd wordt op basis van welke overwegingen de overheid tot dit oordeel komt.

Door te verwijzing naar dit artikel 4.3.6, §2, DABM gelden dezelfde verplichtingen in het kader van een vergunningsprocedure.

De **VVP** betreft dat het decreet in beroepsprocedures onvoldoende ruimte laat voor een oplossingsgerichte aanpak. Momenteel moeten adviezen vrijwel onmiddellijk worden opgevraagd, zelfs wanneer de aanvrager aangeeft het project nog te willen wijzigen via het beroepschrift of een wijzigingslus. Daarom vraagt de VVP om te verankeren dat men de aangepaste projectversie kan afwachten alvorens de verplichte adviesaanvragen uit te sturen.

➤ Reactie

Voorliggend decreet bepaalt niet wanneer adviezen precies moeten worden aangevraagd; dit wordt geregeld in het OVB.

Wel wordt opgemerkt dat een wijzigingslus kan plaatsvinden vóór de adviestertermijn, enkel niet tijdens de adviestertermijn.

De voorliggende bedenking wordt meegenomen bij de uitwerking van het OVB.

Daar voorliggend artikel rekening houdt met de wijzigingen die artikelen 82 en 83 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert aan artikel 60 OVD, kunnen die artikelen 82 en 83 (die nog niet in werking zijn getreden) opgeheven worden. Wel wordt verwezen naar de toelichting bij dat decreet van 17 mei 2024 voor meer uitleg.

Artikel 54. (Art. 62 – Beslissingstermijn administratief beroep)

Voorliggend artikel regelt de beslissingstermijn in administratief beroep.

➤ **Paragraaf 1**

➤ Basistermijn en berekening - Paragraaf 1, eerste en tweede lid

Vooreerst verduidelijkt deze paragraaf de bevoegde overheid een vergunning weigert als die aanvraag onontvankelijk of onvolledig is. Hierbij kan ze in ondergeschikte orde al een inhoudelijke beoordeling opnemen over de vergunbaarheid. Dat voorkomt dat de procedure opnieuw moet worden doorlopen als later zou blijken dat de aanvraag toch ontvankelijk was.

De "basis"beslissingstermijn bedraagt zestig dagen.

Deze termijn begint te lopen de dag nadat het beroep ontvankelijk en volledig wordt verklaard.

Is er geen beslissing over de volledigheid en ontvankelijkheid begint de termijn op het ogenblik van het verstrijken van de beroepstermijn dan wel op het ogenblik dat de beroepsindieners het ingediende beroep tijdig heeft vervolledigd.

Wanneer er meerdere beroepen zijn, geldt dat de laatste relevante datum bepalend is voor de start van de zestigdagentermijn. Zo wordt vermeden dat de overheid verschillende parallelle termijnen moet beheren en wordt de procedure juridisch eenduidig gehouden.

➤ Eenmalige termijnverlenging met 60 dagen - Paragraaf 1, derde lid

De "basis"beslissingstermijn wordt in onderstaande gevallen eenmalig verlengd met zestig dagen:

- als over de oorspronkelijke aanvraag in eerste aanleg een openbaar onderzoek georganiseerd werd;
- als toepassing gemaakt wordt van de administratieve lus;
- als er in beroep voor het eerst een openbaar onderzoek over het aangevraagde wordt georganiseerd, met toepassing van artikel x.

- Maximaal 2 termijnverlengingen van elk 60 dagen bij wijziging aanvraag - Paragraaf 1, vierde lid

Ook in beroep kan een aanvrager zijn aanvraag wijzigen. Dit kan een onbeperkt aantal keer.

Echter, om een aanvrager te responsabiliseren een doordacht project in te dienen, wordt de termijnverlenging van 60 dagen die gepaard gaat met een wijzigingslus beperkt tot 2 keer.

Deze termijnverlenging kan gecombineerd worden met de 'pauzeknop', vermeld in het vijfde lid.

⇒ Zie ook toelichting bij artikel 34 OVD.

- Maximaal 3 termijnverlengingen van elk 60 dagen op verzoek van de aanvrager, de zogenaamde 'pauzeknop' - Paragraaf 1, vijfde lid

Zoals in eerste aanleg, kan een aanvrager ook in beroep gebruik maken van de pauzeknop om oplossingsgericht te handelen.

⇒ Zie ook toelichting bij artikel 34 OVD.

Deze termijnverlenging kan gecombineerd worden met de termijnverlenging m.b.t. de wijzigingslus.

Dit leidt tot volgende mogelijkheden:

Actie	Termijn	Maximaal aantal keer toe te passen
1. Basistermijn	60d	1 x
2. Openbaar onderzoek in eerste aanleg <i>Kan gecombineerd worden met 3, 4, 5 en 6</i>	60d	1 X
3. Openbaar onderzoek in beroep <i>Kan gecombineerd worden met 2, 4, 5 en 6</i>	60d	1 X
4. Als een gemeenteraadsbeslissing vereist is over zaak der wegen (eerste samenroeping resp. samenroeping na heroverweging)	60d	1 x
5. Administratieve lus <i>Kan gecombineerd worden met 2, 3, 5 en 6</i>	60d	1 X
6. Wijzigingslus <i>Kan gecombineerd worden met 2, 3, 4 en 6</i>	60d	2 X
7. Pauzeknop <i>Kan gecombineerd worden met 2, 3, 4 en 5</i>	60d	3 X

Ook hier is het zo dat de termijnverlenging niet inhoudt dat de bevoegde overheid die verlengde termijn ook effectief helemaal moet benutten.

Zoals al vermeld, zijn de volgens dit artikel verlengde termijnen uiterste termijnen. Niets staat er in de weg dat de bevoegde overheid eerder een beslissing neemt.

Tevens wordt er op gewezen dat de meeste mogelijkheden om de termijn te verlengen toekomen aan de aanvrager, met name wijzigingslus en pauzeknop. Deze kaderen in de oplossingsgerichte vergunningverlening die betracht wordt met het Actieprogramma Vergunnen. De overheid zelf kan slechts 1 keer een termijnverlenging bekomen, nl. bij toepassing van de administratieve lus. Er wordt aldus geen afbreuk gedaan aan de rechten van een aanvrager die een snelle beslissing wenst.

In haar advies vroeg de **VVSG** om de overzichtstabel aan te vullen met de regeling inzake de zaak der wegen en wenst ze verduidelijking van de bepaling dat de pauzeknop niet kan worden toegepast tijdens het openbaar onderzoek of de adviestertermijn. (voor andere VVSG-opmerkingen rond termijnen en zaak der wegen, zie toelichting bij wijziging artikel 34 OVD).

➤ Reactie

Momenteel staat ter discussie of er een termijnverlenging van 60 dagen geldt als de gemeenteraad terug samengeroepen wordt (vandaag n.a.v. een vernietiging door de Vlaamse Regering, in de toekomst n.a.v. een heroverweging).

Om alle twijfel weg te nemen wordt in het decreet expliciet verduidelijkt dat de beslissingstermijn in administratief beroep met 60 dagen wordt verlengd als de gemeenteraad een eerste keer wordt samengeroepen dan wel als deze wordt samengeroepen owv een heroverweging.

➤ **Paragraaf 2**

Wordt de termijn verlengd, om welke reden ook, wordt deze verlenging meegedeeld aan de beroepsindiener, aanvrager, vergunninghouder en exploitant, vóór de einddatum van de beslissingstermijn.

➤ **Paragraaf 3**

Artikel 36 OVD, dat handelt over lasten en de voorwaarden die aan de vergunning kunnen worden verbonden, het vermelden van de duur van de vergunning en de reden daarvoor en de geactualiseerde vergunningssituatie geldt eveneens in administratief beroep.

Ook de gronden waarvoor een aanvraag geweigerd moet worden, zijn van toepassing in beroep.

➤ **Paragraaf 4**

Eveneens wordt behouden dat als er geen beslissing is genomen binnen de beslissingstermijn, het beroep of de beroepen geacht worden te zijn afgewezen. In dat geval wordt de bestreden beslissing als definitief aanzien. In dat geval wordt de motivering van de beslissing in eerste administratieve aanleg geacht te worden bevestigd.

Voorliggend artikel houdt daar waar mogelijk rekening met de wijzigingen die artikel 85 van het decreet van 17 mei 2024 heeft doorgevoerd.

Aldus wordt dat artikel zinloos en wordt dit artikel 85 opgeheven.

Artikel 55. (Art. 63 – Gebruik van een vergunning - delegatie aan de Vlaamse Regering)

Zoals hoger aangegeven, voert voorliggend decreet een schorsende herzieningsprocedure in.

Dit heeft vanzelfsprekend ook gevolgen voor de uitvoerbaarheid van de vergunning en het tijdstip waarop men van een vergunning gebruik kan maken.

Bijgevolg wordt voorzien dat men maar gebruik mag maken van een omgevingsvergunning als men er van op de hoogte is gebracht dat er geen verzoek tot herziening is ingediend. Is er een verzoek tot herziening ingediend, zal men de uitkomst van deze procedure moeten afwachten.

Deze wachttermijn geldt eveneens voor aanvragen, waar de Vlaamse Regering of de gewestelijke omgevingsambtenaar in eerste aanleg bevoegd was.

Ook tegen beslissingen over dergelijke aanvragen kan een verzoek tot herziening worden ingediend. Dit is een verschil ten opzichte van de huidige situatie waar men onmiddellijk gebruik kon maken van dergelijke vergunningen.

Daar waar het decreet van 17 mei 2024 verwees naar de delegatiebepaling in eerste aanleg, en dan alleen wat betreft de bekendmaking van de beslissing in de procedure in beroep, wordt nu een eigenstandige delegatiebepaling voorzien om de nadere regels voor de vergunningsprocedure in beroep uit te werken, met inbegrip van de bekendmaking van de uitdrukkelijke en stilzwijgende beslissing.

Artikel 86 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 63 OVD. Door bovenstaande wijziging, moet dit artikel 86 van het decreet van 17 mei 2024 worden opgeheven.

Artikel 56. (Nieuwe afdeling – Herzieningsprocedure)

Zoals aangegeven in het Algemeen deel (punt B.4) wordt met voorliggend decreet zowel een stelplicht als een attentieplicht in het omgevingsvergunningendecreet ingevoerd. Dit versterkt de kwaliteit en voorspelbaarheid van de besluitvorming. De stelplicht verplicht aanvragers en andere betrokken partijen om hun inspraak duidelijk en volledig te formuleren, zodat het bestuur over alle relevante informatie beschikt om een zorgvuldig gemotiveerde beslissing te nemen. De attentieplicht vult dit aan door van partijen te verwachten dat zij actief opvolgen wat er in het dossier gebeurt en tijdig reageren wanneer nieuwe elementen of procedurele stappen zich aandienen.

Samen zorgen deze plichten ervoor dat procedures efficiënter verlopen, dat verrassingsargumenten worden vermeden en dat zowel overheid als betrokkenen beter inzicht krijgen in de kern van het geschil, wat uiteindelijk bijdraagt aan een transparanter en evenwichtiger vergunningsproces.

Uit zowel de adviezen van de **strategische adviesraden als van de VVP en de VVSG** blijkt een vrees dat de voorgestelde herzieningsprocedure dreigt uit te groeien tot een bijkomende procedurelaag, zonder dat voldoende is aangetoond dat zij daadwerkelijk zal leiden tot minder geschillen of minder procedures bij de RvVb. In verschillende adviezen wordt de vraag gesteld of hierdoor de vergunningsprocedure niet complexer wordt en of deze herzieningsprocedure niet zou kunnen evolueren naar een bijkomende, quasi-jurisdictionele beroepsfase.

Zo wordt herhaaldelijk gewezen op het risico van een toegenomen juridisering. Omdat partijen reeds in het verzoek tot herziening alle mogelijke middelen en onwettigheden moeten aanbrengen, zal de procedure in de praktijk sterk kunnen aanleunen bij een verzoekschrift voor de RvVb. Dit verhoogt volgens verschillende reacties de nood aan juridische bijstand en de daarmee gepaard gaande kosten. Ook zou de voorgestelde regeling de toegang tot rechtsbescherming bemoeilijken. De combinatie van een herzieningsprocedure met een stel- en attentieplicht kan ertoe leiden dat burgers en organisaties reeds in een vroeg stadium een juridisch uitgewerkt dossier moeten indienen, terwijl tevens vragen rijzen bij de verplichte uitputting van deze procedure voorafgaand aan een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Ook worden vraagtekens geplaatst bij de meerwaarde voor de rechtszekerheid en de efficiëntie van de procedure. Verschillende adviezen wijzen erop dat de nieuwe procedure zorgt voor een bijkomende verlenging van de vergunningsprocedure, ook in dossiers die uiteindelijk niet aan de RvVb worden voorgelegd.

De VVSG stelt zich hierbij de vraag of het sop de kolen waard is. Tegen veruit de meeste vergunningsbeslissingen wordt momenteel géén beroep aangetekend bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Deze dossiers zullen nu worden geconfronteerd met een –weliswaar beperkte extra wachttijd. De VVSG vraagt om, in geval het ‘verzoek tot herziening’ behouden blijft, te overwegen het administratief beroep bij de deputatie te beperken tot die gevallen waar de gemeente een fout beging; een beroep dient dan niet meer om te hopen op een andere opportuniteitsbeoordeling bij de provincie.

De Minaraad en de SERV geven aan dat het voor hen onduidelijk waarom niet voor het initiële voorstel van de Gemengde Commissie Vergunningen gekozen werd.

➤ Reactie

Een van de acties uit het Actieprogramma betrof het beperken van het aantal openbare onderzoeken tot één (voor dossiers waartegen geen beroep wordt aangetekend) of twee, waarbij dat tweede en laatste onderzoek betrekking

heeft op de ontwerp beslissing in beroep, waarbij aan dit openbaar onderzoek over de ontwerpbeslissing de stel- en attentieplicht werd gekoppeld.

Zoals hoger toegelicht, is een koppeling aan een herzieningsprocedure juridisch robuuster. Deze aanpak sluit beter aan bij de mogelijkheden die het Europese en internationale rechtskader bieden inzake bestuurlijke rechtsbescherming en de uitputting van administratieve rechtsmiddelen voorafgaand aan een beroep bij de rechter (o.a. verdrag van Aarhus).

Daarnaast biedt dit systeem meer voordelen dan het organiseren van een openbaar onderzoek over een ontwerpbeslissing. Immers, élk dossier zou hiermee bezwaard worden, met de hierbij horende termijnverlenging, terwijl niet elke beslissing in administratief beroep automatisch het voorwerp uitmaakt van een herzieningsprocedure. Het voorstel van de Gemengde Commissie zou evenzeer leiden tot termijnverlenging, een behandeling van de inspraak en het nemen van een beslissing zij in elk dossier, i.t.t. bij de herzieningsprocedure.

De herzieningsprocedure betreft bijgevolg een bijkomende bestuurlijke stap, maar deze is verantwoord gelet op de invoering van de stel- en attentieplicht. Een partij moet alle feiten waarop zij zich beroept, duidelijk aanvoeren zodat de andere actoren en de tegenpartij weten wat precies wordt betwist resp. een actor moet tijdig reageren op wat er gebeurt in het dossier.

Men dient deze plichten te respecteren, zo niet verliest men het recht om naar de Raad RvVb te stappen en zijn argumenten voor het eerst in de rechterlijke beroepsprocedure op te werpen.

Deze werkwijze moet actoren responsabiliseren tijdens de vergunningsprocedure, waardoor het aantal dossiers bij de RvVb zou verminderen.

Het is immers de bedoeling dat alle argumenten tijdens de administratieve procedure aan bod komen en niet voor een eerste keer voor de RvVb worden opgeworpen. Het decreet biedt mogelijkheden om oplossingsgericht te reageren.

Deze bijkomende stap heeft dus zeer duidelijke doelstellingen.

De bewering als zou juist deze procedurestap leiden tot een juridisering van de procedure wordt niet onderbouwd.

De herzieningsprocedure is opgevat als een laagdrempelige bestuurlijke procedure tijdens de administratieve procedure. Vandaar ook het verschil in dossiertaks.

Bovendien kunnen zowel legaliteits- als opportuniteitsargumenten opgeworpen worden, wat bij de RvVb niet kan. Juist om de legaliteit af te lijnen, zoekt men juridische bijstand.

De bezorgdheid 'of het sop de kolen wel waard is' wordt niet gedeeld.

Vooreerst blijft de bijkomende wachtermijn beperkt tot slechts 15 dagen. Enkel wanneer effectief een verzoek tot herziening wordt ingediend, geldt een langere termijn. Dit in tegenstelling tot de eerder vooropgestelde werkwijze van een openbaar onderzoek over een ontwerpbeslissing. Deze zou in élk beroepsdossier (of dossier in enige aanleg) leiden tot een langere termijn (misschien zelfs meer dan 60d).

Daartegenover staat dat de herzieningsprocedure juist beoogt om eventuele geschillen en wettigheidsbezwaren eerst op bestuurlijk niveau te behandelen, zodat procedures bij de RvVb en de daaruit voortvloeiende vernietigingen en herstelbeslissingen kunnen worden vermeden.

De beperkte bijkomende termijn moet dan ook worden afgewogen tegen de potentiële tijdswinst die kan worden gerealiseerd wanneer een gerechtelijke procedure achterwege blijft.

Het voorstel van de VVSG om het administratief beroep in te perken als de herzieningsprocedure wordt behouden, wordt niet wenselijk geacht.

Het administratief beroep maakt integraal deel uit van de bestaande rechtsbescherming, waarbij een hogere overheid een dossier in zijn geheel kan opnieuw beoordelen binnen de grenzen van haar bevoegdheid. Daarbij gaat het niet alleen om de wettigheid van de beslissing, maar ook om de opportuniteitsbeoordeling.

Bovendien veronderstelt het voorstel dat er steeds een scherp onderscheid kan worden gemaakt tussen een juridische fout en een verkeerde opportuniteitsbeoordeling. In de praktijk zijn beide vaak nauw verweven. Dit vergroot het risico op fouten.

De herzieningsprocedure is net een instrument dat voortbouwt op het bestaande systeem van administratief beroep, waaraan de stel- en attentieplicht gekoppeld wordt. Deze koppeling (met de vereiste dat er administratief beroep werd ingesteld, en vervolgens een verzoek tot herziening vooraleer men naar de RvVb kan gaan) wordt teniet gedaan door het voorstel.

Ook biedt het administratief beroep een laagdrempelige mogelijkheid om een beslissing opnieuw te laten beoordelen zonder onmiddellijk beroep te moeten instellen bij een rechtscollege.

Het voorstel zou bovendien afbreuk doen aan de doelstelling om geschillen zoveel mogelijk binnen de bestuurlijke fase op te lossen. Het administratief beroep biedt de mogelijkheid om dossiers integraal opnieuw te beoordelen en, waar nodig, bij te sturen voordat een jurisdictionele procedure wordt opgestart.

Artikel 57. (Art. 63/1 – Verzoek tot herziening)

➤ Paragraaf 1: Personen die een verzoek tot herziening kunnen indienen

Het eerste lid voorziet dat het verzoek tot herziening open staat voor dezelfde personen die georganiseerd administratief beroep kunnen instellen.

In deze bepaling wordt tevens duidelijk aangegeven dat een verzoek tot herziening ook mogelijk moet zijn bij een stilzwijgende beslissing over de vergunningsaanvraag of over het beroep. In dat geval kan het verzoek een uitnodiging inhouden voor de bevoegde overheid om alsnog tot een gemotiveerde en uitdrukkelijke beslissing te komen.

Het bestaande artikel 105, §2, tweede lid, OVD bepaalt dat een persoon aan wie kan worden verweten dat hij of zij een voor hem nadelige beslissing niet heeft bestreden door middel van het daartoe openstaande georganiseerd administratief beroep bij de bevoegde overheid wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn of haar recht om zich tot de RvVb te wenden.

Voorliggend tweede lid bepaalt in dezelfde zin dat de persoon aan wie kan worden verweten dat hij of zij een voor hem nadelige beslissing niet heeft bestreden door middel van het daartoe openstaande georganiseerd administratief beroep bij de bevoegde overheid, wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn of haar recht om een verzoek tot herziening in te dienen. Vermits het verzoek tot herziening in beginsel verplicht uitgeput moet worden, heeft degene aan wie kan worden verweten geen administratief beroep te hebben ingediend logischerwijze ook verzaakt aan zijn recht om zich tot de RvVb te wenden. Het tweede lid vormt dus geen bijkomende beperking van het recht op toegang tot de rechter in vergelijking met de reeds bestaande regeling.

Het wordt aan de rechtspraak overgelaten om geval per geval te oordelen of het niet instellen van een georganiseerd administratief beroep al dan niet verwijtbaar is. Een situatie waarin het in elk geval niet verwijtbaar is dat een persoon geen administratief beroep instelde, is bijvoorbeeld de situatie waarin de vergunning in eerste aanleg geweigerd wordt en in graad van beroep, na het instellen van een beroep door de vergunningsaanvrager, verleend wordt. In dat geval is het de persoon die een verzoek tot herziening wenst in te dienen evident niet verwijtbaar dat hij geen administratief beroep heeft ingediend.

➤ Paragraaf 2: Termijn voor het indienen van een verzoek tot herziening

Deze paragraaf regelt de termijn waarbinnen het verzoek tot herziening ingediend moet worden. Die termijnregeling is analoog aan de termijnregeling bij indiening van een administratief beroep.

Wat de termijn betreft voor het beroep inzake de stilzwijgende weigering, werd er voor de eenvormigheid voor gekozen om de regeling zoals die bestaat bij het administratief beroep over te nemen. In de rechtspraak wordt evenwel aangenomen dat een kennisgeving van de stilzwijgende weigering vereist is om de beroepstermijn te laten lopen.⁴⁹

Daarnaast is ook voorzien dat de termijn begint "de dag na de eerste dag van de vermelding van de beslissing in het omgevingsloket in de andere gevallen".

Hetzelfde principe kan gehanteerd worden ten aanzien van het thans ingestelde verzoek tot herziening.

De **strategische adviesraden, de VVP en de VVSG** uiten een bezorgdheid over de termijn van vijftien dagen voor het indienen van een verzoek tot herziening. Deze wordt algemeen als bijzonder kort beschouwd om een zorgvuldig en voldoende onderbouwd verzoek op te stellen, zeker gelet op de inhoudelijke vereisten en mogelijke rechtsgevolgen.

➤ Reactie

De termijn van 15 dagen wordt behouden; Het is niet de bedoeling een nieuwe beroepstrap te creëren, maar wel om de bevoegde overheid de kans te geven om eventuele onwettigheden of vergissingen snel recht te zetten voordat een procedure bij de RvVb wordt opgestart. Bovendien mag worden verwacht dat de betrokken partijen hun bezwaren reeds kennen uit de eerdere fases van de procedure.

➤ Paragraaf 3: Schorsende werking

Zoals bij het administratief beroep heeft de herzieningsprocedure een schorsende werking. Dit betekent dat de vergunning niet onmiddellijk uitvoerbaar is na de beslissing in administratief beroep. Ook bij Vlaamse projecten wordt de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning geschorst.

De situaties die voor het decreet van 17 mei 2024 opgenomen waren in artikel 55, tweede lid, betroffen niet de schorsing van een bestreden beslissing, maar het verderzetten van de exploitatie (al dan niet gebaseerd op een initiële vergunning, waarvan de hernieuwing wordt gevraagd, of een omzetting van vergunning op proef naar permanente vergunning).

De regeling hierrond, opgenomen in hoofdstuk 5, afdeling 4 resp. artikel 69.

➤ Paragraaf 4: Indiening verzoek tot herziening

Het verzoek wordt ingediend met een beveiligde zending, wat steeds zal gebeuren via het Omgevingsloket.

Zoals bij het administratief beroep wordt voorzien dat personen die een verzoek tot herziening wensen in te dienen maar die niet door een ondersteuner worden bijgestaan, zich kunnen wenden tot de gemeente voor hulp bij het digitaal indienen van hun analoog verzoekschrift. Let wel, de gemeente moet tijdig gecontacteerd worden opdat het verzoekschrift binnen de gestelde termijn is opgeladen. De gemeente kan voor het digitaliseren van het verzoekschrift een retributie vragen.

Er is voorzien in een kennisgeving door het Omgevingsloket aan de aanvrager van de vergunning, behoudens natuurlijk wanneer het de aanvrager zelf is die het

⁴⁹ Zie bv. RvVb 6 februari 2025, nr. RvVb-S-2425-0478.

verzoek ingediend heeft, alsook (in voorkomend geval) de vergunninghouder. De kennisgeving wordt opgelegd op straffe van onontvankelijkheid.

Het is alleszins van belang dat de aanvrager kennis krijgt van het verzoek en de motivering ervan, want hij moet als rechtstreeks betrokken partij redelijkerwijze de mogelijkheid hebben om zijn argumenten kenbaar te maken aan de vergunningverlenende overheid. Dat draagt tevens bij aan een zorgvuldige beslissing.

Het is evenwel niet de bedoeling dat in deze fase nog nieuwe stukken of wijzigingen aan het aanvraagdossier toegevoegd worden.

Daarnaast bevat deze bepaling een delegatie aan de Vlaamse Regering om de opbouw en de inhoud van het verzoek vast te leggen en de bewijsstukken die bij het verzoek moeten worden gevoegd. Dit kan worden opgelegd op straffe van onontvankelijkheid. Zeker nu de overheid slechts beschikt over een korte termijn om te beslissen over het verzoek tot herziening, mag verwacht worden dat de persoon die om een herziening vraagt, zulks op transparante wijze doet, met opgave van alle gegevens die kunnen helpen om tot een snelle en zorgvuldig onderbouwde beslissing te komen.

Hierbij zou gevraagd kunnen worden dat die herzieningsgronden de vorm aannemen van 'een uiteenzetting van de concrete grieven tegen de bestreden beslissing'. Een herzieningsverzoek moet de overheid gericht wijzen op mogelijke fouten, niet reeds geuite inspraakreacties herhalen. Partijen moeten hun argumenten precies formuleren zodat duidelijk is waar een herziening nodig kan zijn. Het herhalen van eerder geuite argumenten is dan ook te vermijden.

➤ Paragraaf 5: Dossiertsaks

Ook voor deze procedure wordt een (beperkte) dossiertsaks ingevoerd. Deze dient om de werklast van administraties te dekken en nodeloze of lichtzinnige procedures te ontmoedigen.

Door een beperkte financiële bijdrage te vragen, worden burgers en organisaties ook gestimuleerd om alleen goed onderbouwde en noodzakelijke dossiers in te dienen, wat de efficiëntie van de besluitvorming verhoogt en bijdraagt aan de responsabilisering van de actoren.

De opbrengst op Vlaams niveau kan geïnvesteerd worden in de nodige ICT-ontwikkelingen (hardware, software en AI, zoals bijvoorbeeld het Omgevingsloket) om de behandeling van vergunningsaanvragen te versnellen en de kwaliteit van beslissingen en adviesverlening te verbeteren.

De **VVP** wijst er op dat een verschil in rolrecht tussen het administratief beroep (150 euro) en het verzoek tot herziening (100 euro) tot ongelijke situaties kan leiden. In bepaalde gevallen zou een verzoek tot herziening voor het betrokken publiek immers goedkoper zijn dan het administratief beroep dat eerder door de vergunningsaanvrager werd ingesteld. Het verzoek tot herziening zou hierdoor dreigen een laagdrempelige bijkomende procedurestap te worden, waardoor de beroepsprocedure wordt verlengd zonder dat dit noodzakelijk bijdraagt aan een efficiëntere geschillenbeslechting.

➤ Reactie

Het prijsverschil is te verklaren doordat een retributie in verhouding dient te zijn met de geleverde diensten.

Bij een herzieningsprocedure is het zo dat de betrokken overheid het dossier al ter hand heeft gehad en dus al enige 'voorkennis' heeft van het dossier. Dat geldt in het bijzonder voor de herzieningsprocedures na administratief beroep. Daarnaast zijn een aantal modules in de herzieningsprocedure uitgesloten, wat minder werklast en opvolging met zich meebrengt. Ook dit wordt gereflecteerd in de dossiertsaks.

Hoewel de administratieve procedure door invoering van de herzieningsprocedure inderdaad verlengd wordt, is deze verlenging slechts van beperkte duur (15 d. indien geen verzoek tot herziening wordt ingediend, 60 d bij indiening van een verzoek.)

➤ Paragraaf 6: Termijn

Wanneer een ontvankelijk verzoek tot herziening werd ingediend, dan opent dit de mogelijkheid voor de bevoegde overheid van de betrokken beslissing om, zo daar grond toe zou bestaan, de beslissing geheel of gedeeltelijk te herzien.

Het gaat om een mogelijkheid, niet om een verplichting. Er wordt dus ook niet in een bijzondere motiveringsplicht voorzien ten aanzien van de oorspronkelijke beslissing. Wanneer de betrokken overheid van oordeel is dat de initieel genomen beslissing volstaat, dan kan zij ervoor kiezen om aan het verzoek tot herziening geen gevolg te geven. Zie toelichting bij paragraaf 7, derde lid, voor de motiveringsplicht.

De beslissing kan ook gedeeltelijk herzien worden, bv. door op bepaalde punten in een bijkomende motivering te voorzien, door bv. bepaalde initieel vergunde componenten alsnog uit de vergunning te sluiten, of bv. bijkomende voorwaarden op te leggen. Dit is geen exhaustieve opsomming.

Wordt geen beslissing genomen binnen de vastgestelde termijn, wordt het verzoek tot herziening of worden de verzoeken tot herziening geacht te zijn afgewezen en wordt de in artikel 67/1, §1 bedoelde beslissing als definitief aanzien. Tegen de definitieve beslissing kan beroep worden ingesteld bij de RvVb.

De bevoegde overheid heeft een termijn van vijfenveertig dagen om haar beslissing te herzien, dan wel om mee te delen dat de oorspronkelijke beslissing niet zal worden herzien.

Deze termijn loopt vanaf de dag na de dag waarop de termijn van vijftien dagen om het verzoek tot herziening in te dienen, verstreken is.

Dit betekent dat deze termijn ingaat vijftien dagen na de betekening, als een individuele betekening vereist is, en anders vijftien dagen na aanplakking van de beslissing. Bij meerdere verzoeken tot herziening geldt dat de meest recente datum bepalend is.

➤ Paragraaf 7: Modaliteiten procedure en beslissing

Het *eerste lid* bepaalt dat in het kader van de herzieningsprocedure geen wijzigingen aan de vergunningsaanvraag kunnen worden aangebracht.

De bedoeling is om de herzieningsprocedure beknopt te houden en geen wijzigingen aan het aanvraagdossier meer mogelijk te maken.

In de herzieningsbeslissing kunnen de motivering en bijzondere voorwaarden/lasten gewijzigd worden, maar dit is steeds gebaseerd op basis van het aanvraagdossier waarover de beslissing waarvan herziening wordt gevraagd, werd genomen.

Als op basis van een verzoek tot herziening blijkt dat de vergunning niet verleend kan worden op basis van het aanvraagdossier, wordt een herzieningsbeslissing genomen waarbij de vergunning wordt geweigerd.

Ook de administratieve lus kan niet meer worden toegepast tijdens de herzieningsprocedure. Deze wordt immers gebruikt om een onregelmatigheid recht te zetten die zou kunnen leiden tot een vernietiging van de te nemen beslissing.

Dergelijke onregelmatigheid had echter al eerder naar boven moeten komen tijdens de vergunningsprocedure. Het is niet wenselijk om dit nog tijdens de herzieningsprocedure toe te laten, aangezien dit immers een vraag aan een overheid betreft om een eerder door hem genomen beslissing te herzien.

Het *tweede lid* bepaalt dat artikelen 7, §1, tweede lid, en artikel 36 naar analogie met de administratieve beroepsprocedure ook van toepassing zijn op de herzieningsbeslissing.

Artikel 7, §1, tweede lid, betreft de koppeling tussen vergunning en melding waarbij bepaald wordt dat de aktenaam van de melding in de beslissing geacht wordt zonder voorwerp te zijn, als de vergunning wordt geweigerd.

Artikel 36 heeft o.a. betrekking op het opleggen van lasten en voorwaarden, de omgevingsvergunning van bepaalde duur en de weergave van de geactualiseerde vergunningssituatie in geval van een IIOA.

Het derde lid bepaalt dat als de bevoegde overheid van oordeel is dat de oorspronkelijke beslissing een voldoende antwoord biedt op de opgeworpen argumenten, een algemene verwijzing volstaat naar de motivering van deze beslissing.

Het is niet de bedoeling dat er een verplichting geldt om eerder opgeworpen argumenten uit het verzoek tot herziening te analyseren en bijkomend gemotiveerd te weerleggen in de herzieningsbeslissing. Dit is niet de aard en draagwijdte van de herzieningsprocedure.

Werden argumenten opgeworpen in het verzoek tot herziening en was de bevoegde overheid van mening dat deze geen aanleiding geven tot een herzieningsbeslissing, dan kan de verzoeker in herziening deze argumenten uiteraard opwerpen in de beroepsprocedure voor de RvVb. Het loutere feit dat in de herzieningsbeslissing niet ingegaan wordt op deze argumenten, kan echter niet tot de vernietiging leiden van de vergunning.

➤ Paragraaf 8: Delegatie

Deze paragraaf bevat een delegatie voor de Vlaamse Regering om de nadere regels vast te leggen rond de herzieningsprocedure, analoog aan de delegatie voorzien in de administratieve beroepsprocedure.

Zo zal ze kunnen bepalen hoe de herzieningsbeslissing officieel bekend gemaakt moet worden, zowel als de bevoegde overheid een herzieningsbeslissing neemt als in het geval van een stilzwijgende beslissing (waarbij het uitblijven van een antwoord als beslissing geldt).

Artikel 58. (Art. 64 en 65 – Opheffing)

Het decreet van 17 mei 2024 heft – door artikel 87 – de artikelen 63/1, 64 en 65 op.

Daar artikel 63/1 echter een nieuwe invulling krijgt, met name de herzieningsprocedure, dient dit artikel 87 aangepast te worden.

Wetgevingstechnisch betekent dit een opheffing van artikel 87 van het decreet van 17 mei 2024, en een opheffing van betrokken artikelen door voorliggend decreet.

Artikel 59. (Art. 68 – Vergunningen van bepaalde duur)

Het principe van een vergunning van onbepaalde duur is en blijft het uitgangspunt van de omgevingsvergunningsprocedure.

Het decreet van 17 mei 2024 vulde de limitatieve lijst van gevallen waar een vergunning van bepaalde duur kan worden afgeleverd, beperkt aan.

Deze beperkte uitbreiding blijft behouden.

Echter, een hernummering dringt zich op. Immers, het decreet van 17 mei 2024 voegde immers een punt 11° tot en met 15° toe, terwijl ook het decreet van 19 april 2024 over ammoniakemissiereducerende maatregelen een punt 11° aan de lijst toevoegde.

Hierbij wordt trouwens gewezen op het uitzonderingskarakter van de vergunning van bepaalde duur. Dit houdt in dat alleen die onderdelen van de vergunning die onder artikel 68, tweede lid vallen, voor een bepaalde duur kunnen worden vergund. Zo is het huidige praktijk dat indien een bedrijf een omgevingsvergunning

aanvraagt met zowel een stedenbouwkundige handeling als een ingedeelde inrichting of activiteit met verschillende rubrieken uit de indelingslijst, de vergunningverlenende overheid een vergunning verleent van onbepaalde duur met uitzondering van bv. de grondwaterwinning waarvoor een vergunning van bijvoorbeeld 5 jaar wordt verleend.

Artikel 91 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt artikel 68 OVD. Met deze wijziging werd rekening gehouden bij het opstellen van voorliggend artikel, zodat artikel 91 van het decreet van 17 mei 2024 wordt opgeheven.

Artikel 60. (Art. 69 – Omgevingsvergunning op proef)

➤ Paragraaf 1

De Gemengde Commissie Vergunningen, hierin bijgetreden door de Vlaamse Regering, gaf aan dat er vandaag onduidelijkheid, en dus rechtsonzekerheid bestaat over het toepassingsgebied voor omgevingsvergunningen op proef voor de exploitatie van een IIOA. De Commissie suggereert artikel 69 OVD aan te passen, uitgaande van de volgende principes:

- Een omgevingsvergunning op proef kan worden verleend om studiewerk te laten verrichten om hinder te laten onderzoeken, om na te gaan of bijzondere milieuvoorwaarden kunnen worden nageleefd en op basis waarvan de overheid bij de beslissing over verdere exploitatie na proef eventuele extra maatregelen kan opleggen of kan bijsturen om die hinder te reduceren.
- Als zou blijken uit de proefperiode dat de hinder toch niet tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt, moet de definitieve vergunning na de proef worden geweigerd.

➤ Paragraaf 2

Buiten het feit dat ze met het oog op verder onderzoek van bepaalde onzekerheden wordt verleend, is een omgevingsvergunning op proef een “gewone” omgevingsvergunning, waartegen administratief beroep kan worden aangetekend.

De bepalingen over de modulaire vergunningsprocedure in beroep zijn van toepassing.

➤ Paragraaf 3

Nieuw is dat het aan de exploitant is om ten minste vier maanden voor het einde van de proeftermijn een initiatief te nemen als hij na de vergunning op proef een definitieve vergunning wil verkrijgen. Het is immers de exploitant die weet of de proefperiode succesvol is verlopen of niet.

Hij doet dit door zijn aanvraag aangevuld met de bevindingen die hij tijdens de proeftermijn heeft verzameld, opnieuw voor te leggen aan de bevoegde overheid. Een dergelijke werkwijze laat toe dat als uit de proef blijkt dat er bijkomende exploitaties of stedenbouwkundige handelingen vereist zijn voor het beperken van hinder en risico's, dat deze aan de aanvraag kunnen worden toegevoegd.

Het komt voor dat uit het monitoren van de vergunning op proef blijkt dat een geluidsscherm nodig is, of een aanpassing van bepaalde indelingsrubrieken. Dergelijke elementen kunnen nu niet worden toegevoegd in de fase na proef.

De exploitant dient zijn aanvraag steeds in bij de bevoegde overheid die in eerste aanleg bevoegd is. Hierdoor is er geen ingewikkelde bevoegdheidsverdeling meer voor de beslissing na proef over een proefvergunning verleend in beroep.

De modulaire vergunningsprocedure met alle mogelijkheden van lussen en dergelijke is van toepassing. Afhankelijk van het voorwerp van de aanvraag kan er

een openbaar onderzoek zijn zodat er terug inspraak mogelijk is en men oplossingsgericht het dossier kan behandelen.

Ook tegen de uitspraak over de aanvraag die na de proef wordt ingediend is een administratief beroep mogelijk, de beslissingen die op het Vlaamse niveau in eerste aanleg worden genomen uitgezonderd.

Het recht op verdere exploitatie blijft behouden voor zover de aanvraag na proef tijdig is ingediend. Dit is uiterlijk 4 maanden voor het verstrijken van de omgevingsvergunning op proef.

De nieuwe werkwijze biedt ook meer mogelijkheden op het vlak van digitalisering.

De wijzigingen die door het Decreet modulair vergunnen aan artikel 69 van het OVD werden aangebracht waren onvolkomen en worden overschreven. Artikel 93 van het decreet van 17 mei 2024 wordt dan ook opgeheven.

Artikel 61. (Art. 71 – Opleggen voorwaarden door de overheid)

Artikel 71 bepaalt welke voorwaarden verbonden kunnen of moeten worden aan een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of het verkavelen van gronden.

Momenteel bevat artikel 4.3.1 VCRO de mogelijkheid voor de overheid om voorwaarden op te leggen, met inbegrip van het opleggen van een beperkte aanpassing van de ter beoordeling voorgelegde plannen.

Door de verwijzing naar artikel 30 OVD in dit artikel 4.3.1 VCRO leest de rechtspraak dit artikel 4.3.1 VCRO als zou een wijziging van het aangevraagde slechts mogelijk zijn op verzoek van de aanvrager, terwijl deze verwijzing bedoeld was als afbakening van het begrip 'beperkte' aanpassingen.

De opheffing van de verwijzing naar artikel 30 OVD in artikel 4.3.1 VCRO zit vervat in het Verzameldecreet Omgeving-Landbouw 2026.⁵⁰

Daarnaast is het ook mogelijk dat de overheid andere voorwaarden wenst op te leggen, die geen betrekking hebben op het aangevraagde, met inbegrip van de plannen, maar die er wel voor zorgen dat het aangevraagde vergunbaar wordt. Zo kan de overheid bepaalde tijdstippen voor laden/lossen opleggen, die niet te herleiden zijn naar de ingediende plannen.

Aldus wordt ook in het OVD ter verduidelijking toegevoegd dat de bevoegde overheid andere of bijkomende voorwaarden kan opleggen dan deze die zijn vermeld in de aanvraag. De overheid kan aldus zelf beslissen om extra voorwaarden op te leggen wanneer dat nodig blijkt.

Dit kan uit eigen beweging bv. wanneer de overheid risico's ziet die de aanvrager niet heeft vermeld of onvoldoende heeft afgedekt, dan wel wanneer adviesinstanties voorwaarden voorstellen. Zie hieronder voor meer uitleg.

Ook deze voorwaarden dienen te voldoen aan de bepalingen van artikel 74 OVD, waarin gesteld wordt dat alle voorwaarden voldoende precies en redelijk moeten zijn in verhouding tot het vergunde project, en moeten kunnen verwezenlijkt worden door toedoen van de aanvrager, bouwheer, gebruiker of exploitant.

De kleine correctie van een interne verwijzing die in artikel 71, tweede lid, door artikel 96 van het decreet dan 17 mei 2024 werd doorgevoerd, staat los van voorliggende wijziging (toevoeging van een lid), en kan dus behouden blijven.

⁵⁰ Decreet van 26 juni 2026 houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur, ruimtelijke ordening en landbouw.

Artikel 62. (Art. 72 – Opleggen bijzondere milieuvorwaarden)

Huidig artikel 72 OVD bevat de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om bijzondere milieuvorwaarden op te leggen.

Aan dit artikel worden een aantal verduidelijkingen aangebracht:

Ten eerste wordt uitdrukkelijk gesteld dat de bijzondere milieuvorwaarden ook op proef en voor bepaalde duur kunnen worden vastgesteld. (toevoeging aan artikel 72, eerste lid)

Ten tweede kan de bevoegde overheid andere of bijkomende voorwaarden opleggen dan de voorwaarden die zijn vermeld in de aanvraag. Zij kan dit uit eigen beweging of als andere of bijkomende voorwaarden voortvloeien uit de uitgebrachte adviezen. (artikel 72, tweede lid)

Een voorbeeld kan deze situatie duidelijk maken:

De afdeling Handhaving van het departement Omgeving vraagt een bijstelling van de voorwaarden aan in het kader van de PFAS problematiek. Hierbij wordt concreet gesteld dat voorwaarde X moet worden opgelegd.

In het kader van de bijstellingsprocedure vindt een adviesinstantie of de bevoegde overheid het noodzakelijk om in het kader van PFAS ook voorwaarde Y voor te stellen/ op te leggen.

Volgens de rechtspraak zou de bevoegde overheid op dit moment deze voorwaarde Y niet kunnen opleggen.⁵¹

Tot slot wordt ook aangegeven dat de bevoegde overheid, bij een aangevraagde verandering van een IIOA, milieuvorwaarden kan opleggen die betrekking hebben op de reeds vergunde ingedeelde inrichting of activiteit. (artikel 72, derde lid)

Hier kan volgend voorbeeld gegeven worden:

Een exploitant vraagt een vergunning aan voor het veranderen van zijn schrootverwerkingsbedrijf door uitbreiding met extra opslagcapaciteit.

Naar aanleiding van bezwaren tijdens het openbaar onderzoek over geluidshinder enerzijds en de BBT-studie anderzijds acht een adviesinstantie of de bevoegde overheid het noodzakelijk om een extra bijzondere voorwaarde op te leggen m.b.t. geluidsproducerende machines in de werkhof.

Deze voorwaarde heeft geen betrekking op hetgeen werd aangevraagd (de extra opslagcapaciteit), maar wel op de initiële vergunning. Dergelijke voorwaarde zou in de toekomst wel door de overheid opgelegd kunnen worden.

De **VVSG** onderschrijft de uitbreiding van de bevoegdheid van de bevoegde overheid om bij een wijzigingsaanvraag ook milieuvorwaarden op te leggen voor andere onderdelen van de inrichting dan die waarop de aanvraag rechtstreeks betrekking heeft.

De **Minaraad en de SERV** zijn van oordeel dat als er extra milieuvorwaarden worden opgelegd, deze idealiter een relatie hebben met het voorwerp van de aanvraag. Als er toch buiten deze contouren bijkomende milieuvorwaarden worden opgelegd, vragen zij om overleg te voorzien met de aanvrager over deze voorwaarden, dat eventueel kan uitmonden in een bijstellingsprocedure.

➤ Reactie

De mogelijkheid voor de bevoegde overheid om ook bijzondere milieuvorwaarden op te leggen tav het reeds vergunde deel heeft vooral te maken met proces-economie. De bevoegde overheid kan immers steeds een ambtshalve bijstelling van de milieuvorwaarden initiëren. Om te vermijden dat er een tweede procedure moet gevoerd worden, wordt die mogelijkheid

⁵¹ RvVb 30 juni 2020, nr. RvVb/A/1920/0970.

geïntegreerd in een lopende procedure. De exploitant moet in die gevallen inderdaad kunnen reageren op de beoogde bijstelling van de milieuvorwaarden. Hiertoe wordt voorzien dat de exploitant of vergunninghouder de mogelijkheid krijgt om gehoord te worden”.

Artikel 63. (Art. 73/1 – Opleggen voorwaarden door de overheid)

Artikel 73/1 bepaalt welke voorwaarden verbonden kunnen of moeten worden aan een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten.

Hieraan wordt ter verduidelijking toegevoegd dat de bevoegde overheid andere of bijkomende voorwaarden kan opleggen dan deze die zijn vermeld in de aanvraag. Deze wijziging is analoog aan die bij stedenbouwkundige handelingen.

Artikel 64. (Art. 73/2 – Opleggen voorwaarden door de overheid)

Artikel 73/2 bepaalt welke voorwaarden verbonden kunnen of moeten worden aan een omgevingsvergunning voor vegetatiewijzigingen.

Hieraan wordt ter verduidelijking toegevoegd dat de bevoegde overheid andere of bijkomende voorwaarden kan opleggen dan deze die zijn vermeld in de aanvraag. Deze wijziging is analoog aan die bij stedenbouwkundige handelingen.

Artikel 65. (Art. 73/3 – Opleggen voorwaarden)

Artikel 73 bepaalt dat de bijzondere milieuvorwaarden onder meer kunnen bestaan uit een verplichting om een studie uit te voeren of te voorzien in een monitoring.

Dit kan echter alleen met het oog op het kunnen controleren van de toepassing van de bijzondere milieuvorwaarden. Om deze vereiste te behouden, wordt dit nu expliciet voorzien.

Artikel 98 van het decreet van 17 mei 2024 bevatte een vervanging van artikel 73/3 OVD. Hiermee werd rekening gehouden bij de opmaak van voorliggend artikel, waardoor artikel 98 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven kan worden.

Artikel 66. (Art. 79 – Overdracht van een omgevingsvergunning)

Het decreet van 17 mei 2024 verving het tweede en derde lid, om te verduidelijken dat de ‘melding’ van een overdracht van een IIOA eerder een loutere kennisgeving aan de overheid is. Ook werd verduidelijkt dat een gedeeltelijke overdracht van een vergunningsplichtige exploitatie van een IIOA niet mogelijk is. In dit geval zal de IIOA eerst gesplitst moeten worden, om vervolgens de gesplitste IIOA over te dragen (zie artikel 5.1.1, 12°, d) van het DABM)

Deze laatste verduidelijking, dat een gedeeltelijke overdracht van een vergunningsplichtige exploitatie van een IIOA niet mogelijk is, wordt geschrapt. Deze zin leidt tot verwarring en is overbodig. Voorliggend artikel regelt niet de overdracht maar de kennisgeving ervan. Een overdracht kan immers enkel maar voor de volledige exploitatie van een IIOA. Indien men slechts een gedeelte wil overdragen, zal men eerst de IIOA moeten splitsen conform het DABM.

Artikel 99 van het decreet van 17 mei 2024 voert ook wijzigingen door aan artikel 79 OVD. Met deze wijzigingen werd rekening gehouden bij voorliggend artikel, dat artikel 79 in zijn totaliteit vervangt. Artikel 99 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 67. (Art. 82 – Bijstelling van in de omgevingsvergunning opgelegde voorwaarden)

Artikel 82 bespreekt de mogelijkheid van bijstelling van de voorwaarden die in een omgevingsvergunning zijn opgelegd.

Het eerste lid bepaalt dat een vergunninghouder een bijstelling van de voorwaarden kan vragen. Dit geldt voor voorwaarden, opgenomen in elk type omgevingsvergunning, buiten de milieuvorwaarden. Dit biedt de nodige flexibiliteit voor situaties waarin de oorspronkelijke voorwaarden niet langer passend, haalbaar of actueel zijn, bijvoorbeeld door gewijzigde technische omstandigheden of nieuwe inzichten in de exploitatie.

Het tweede lid voorziet in een specifieke procedure voor het wijzigen van milieuvorwaarden. Een bijstelling is hier maar mogelijk op basis van artikel 5.4.6 van het DABM⁵². Deze bijstelling kan gebeuren:

- ambtshalve, dus door de bevoegde overheid in eerste aanleg
- op gemotiveerd verzoek van:
 - o de exploitant,
 - o het betrokken publiek,
 - o de toezichthouder
 - o de leidend ambtenaar van een adviesinstantie.

Door meerdere actoren een gemotiveerd wijzigingsverzoek te laten indienen, wordt een evenwicht gecreëerd tussen flexibiliteit voor de exploitant en bescherming van milieu en omgeving.

Artikel 82 OVD werd aangepast door artikel 103 van het decreet van 17 mei 2024 om rekening te houden met de wijzigingen die dat decreet van 2024 doorvoerde aan het evaluatiesysteem.

Voorliggend artikel houdt rekening met zowel de door het decreet van 2024 doorgevoerde wijzigingen, als met de optimalisaties die voorliggend decreet doorvoert. Vandaar dat artikel 103 van het decreet van 17 mei 2024 opheffen kan worden.

Artikel 68. (Art. 82/1 – Bijstelling van in de omgevingsvergunning opgelegde voorwaarden)

Het decreet van 17 mei 2024 verving artikel 82/1 OVD door enerzijds de bevoegdheid te verduidelijken van de vergunningverlenende overheid in het kader van verzoeken tot bijstelling van de milieuvorwaarden die in de vergunning zijn opgelegd. Samengevat komt dit neer op:

- de bevoegde overheid in eerste administratieve aanleg kan:
 - o een ambtshalve initiatief tot bijstelling nemen;

⁵² Dit artikel wordt door voorliggend decreet als volgt gewijzigd:

"Art. 5.4.6 De bijzondere milieuvorwaarden, vermeld in artikel 72 en 113 van het decreet van 25 april 2014, vullen de algemene en sectorale milieuvorwaarden aan of stellen bijkomende eisen.

De bijzondere milieuvorwaarden, vermeld in het eerste lid, kunnen strenger zijn dan de algemene en sectorale milieuvorwaarden tenzij de Vlaamse Regering anders bepaalt.

De bijzondere milieuvorwaarden, vermeld in het eerste lid, minder streng zijn dan de algemene en sectorale milieuvorwaarden..

Artikel 5.3.1 is van overeenkomstige toepassing op vragen tot bijstelling van de milieuvorwaarden.

Onder voorbehoud van het zesde lid, bepaalt de Vlaamse Regering in welke gevallen de voorwaarden waaronder en de grenzen waarbinnen een afwijking van de algemene of sectorale milieuvorwaarden toegestaan kan worden.

Een afwijking als vermeld in het vijfde lid, kan geen versoepeling inhouden van de emissiegrenswaarden die door de Vlaamse Regering worden bepaald. De Vlaamse Regering kan uitzonderingen op dat verbod toelaten en kan daarvoor de voorwaarden en de maximale duur van de afwijking bepalen.

- andere of bijkomende voorwaarden opleggen dan vermeld in, maar binnen het voorwerp van, een bijstellingsverzoek;
- het voorwerp van een verzoek tot bijstelling aanvullen;
- de bevoegde overheid in beroep:
 - spreekt zich in beroep uit over ambtshalve initiatief of bijstellingsverzoek;
 - kan andere of bijkomende voorwaarden opleggen dan vermeld in, maar binnen het voorwerp van, een initiatief of verzoek tot bijstelling;
 - kan het voorwerp van dit initiatief of verzoek aanvullen.

De twee leden die deze regeling bevatten, worden thans opgeheven.

Deze mogelijkheid tot aanvullen/wijzigen van de bijstelling wordt opgevangen door een algemene regeling tot aanvullen van de milieuvoorwaarden.

De twee overblijvende leden zijn letterlijke overnames van de twee leden die artikel 89 in het OVD invoegde. Deze twee leden, in artikel 82/1 opgenomen door het decreet van 17 mei 2024, blijven als enige inhoud van dit artikel 82/1 OVD.

Voorgestelde wijziging wijzigt artikel 82/1 OVD waardoor de wijziging, voorzien door artikel 104 van het decreet van 17 mei 2024 overbodig wordt.

Artikel 69. (Art. 83 – Bijstelling van het voorwerp of de duur van de omgevingsvergunning wat betreft de exploitatie van een IIOA)

Voorliggend artikel bevat de bepalingen inzake de bijstelling van het voorwerp of de duur van de omgevingsvergunning wat betreft de exploitatie van een IIOA.

Hierbij wordt verduidelijkt dat de bevoegde overheid tijdig de datum bekend maakt waarop de geldigheidsperiode van twintig jaar verstrijkt. Op die manier heeft het betrokken publiek kennis van de periode waarin zij een bijstelling van het voorwerp of de duur kan vragen.

In de inleidende zin van paragraaf 2 wordt de verwijzing naar de bevoegde overheid *in eerste aanleg* niet langer voorzien, zodat ook de overheid in administratief beroep gebruik kan maken van de mogelijkheden die deze paragraaf voorziet.

De voorziene tekst van paragraaf 3, over de toepasbaarheid van art. 82/1, derde en vierde lid, wordt thans de tekst van paragraaf 4. Hierbij wordt wel de verwijzing naar artikel 82/1, derde en vierde lid, aangepast gelet op hogervermelde aanpassing van dit artikel 82/1. (punt 8°)

Er wordt immers een paragraaf 3 toegevoegd, om rekening te houden met de bepalingen van de Kaderrichtlijn Water. (punt 7°)

Artikel 106 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt eveneens artikel 83 OVD. Met de in dat artikel opgenomen wijzigingen werd rekening gehouden bij het uitwerken van voorliggend artikel, zodat dat artikel 106 opgeheven kan worden.

Artikel 70. (Art. 85 – “laatste administratieve aanleg” - Inspraakreactie)

Artikel 85 OVD regelt het bijstellen van de omgevingsvergunning, op initiatief van het college van burgemeester en schepenen, van het niet-vervallen gedeelte van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden.

De bijstelling op initiatief van het college van burgemeester en schepenen kan slechts na verloop van vijftien jaar. Deze termijn is gekoppeld aan de afgifte van de omgevingsvergunning in laatste administratieve aanleg.

Door invoering van de herzieningsprocedure zou twijfel kunnen bestaan wat hieronder verstaan moet worden. Vandaar dat het startpunt voortaan gekoppeld wordt aan de afgifte van de definitieve beslissing.

Zie toelichting bij de wijziging aan artikel 18 OVD.

In het geval van een herzieningsbeslissing, is dit de datum van die beslissing.

In het geval van het (stilzwijgend) verstrijken van de beslissingstermijn van de herzieningsprocedure, is dit de dag na het verstrijken van de beslissingstermijn. Indien er geen verzoek tot herziening wordt ingediend, de datum van de beslissing in administratief beroep.

Hierbij worden alle eigenaars van een kavel en ook alle eigenaars van buiten de verkaveling gelegen percelen die palen aan de kavels die het voorwerp uitmaken van de bijstelling op de hoogte gebracht van het openbaar onderzoek.

Conform het Actieprogramma Vergunnen wordt thans niet langer van 'bezwaar' gesproken maar van "inspraakreacties".

Bij opmaak van voorliggend artikel werd rekening gehouden met de wijziging die artikel 108 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoerde aan artikel 85 OVD. Dit artikel 108 kan dan ook opgeheven worden.

Artikel 71. (Art. 86 – Bijstelling van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden)

Buiten de wijzigingen die het decreet van 17 mei 204 doorvoert (thans punt 1° en 4°) worden volgende wijzigingen doorgevoerd:

- De datum waarop een eigenaar van een kavel die geen aanvrager is op de hoogte wordt gebracht als er geen openbaar onderzoek is, wordt gewijzigd. Hierbij wordt aangesloten bij de wijzigingen die doorgevoerd worden in verband met het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek. De gemeente verstuurt immers niet altijd het resultaat van dit onderzoek aan de aanvrager. Daarnaast kan het ook voorvallen dat de gemeente niet de bevoegde overheid is. (punt 2°)
- Een interne verwijzing wordt aangepast (punt 3°)
- Er wordt niet langer gesproken over "bezwaar", maar over "inspraakreactie" (punt 4° en 5°)

Artikel 109 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt eveneens artikel 86 OVD. Met de in dat artikel opgenomen wijzigingen werd rekening gehouden bij het uitwerken van voorliggend artikel, zodat dat artikel 109 opgeheven kan worden.

Artikel 72. (Art. 86/1 – Bijstelling van de nog niet volledig uitgevoerde omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen)

Vandaag de dag is het in principe niet mogelijk om een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen bij te stellen, vooraleer men gestart is met de werken, zonder het risico te lopen dat de initiële vergunning terug volledig in vraag gesteld wordt.

Momenteel kan men louter de voorwaarden die in de vergunning opgelegd zijn, bijstellen dan wel een regularisatievergunning aanvragen éénmaal de vergunningsplichtige handelingen aangevat of uitgevoerd zijn. Eerder (beperkt) ingrijpen op een afgeleverde vergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet mogelijk.

Het decreet van 17 mei 2024 voerde een regeling in, gelijkaardig aan de regeling in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hierbij kan dan ook verwezen worden naar de toelichting, opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet van 17 mei 2024, met dien verstande dat voorliggend decreet voorziet dat er niet langer gesproken wordt over een gemotiveerd verzoek, maar over een "aanvraag".

De term "aanvraag" is immers de generieke term om te spreken over een aanvraag, een verzoek of een ambtshalve initiatief waarmee een of een combinatie van de procedures, vermeld in artikel 15, wordt opgestart.

Dit artikel 15 maakt melding van de procedure tot bijstelling van de nog niet volledig uitgevoerde omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen als vermeld in artikel 86/1 OVD. Aldus betreft het hier een aanvraag.

Paragraaf 2 regelt de bevoegde overheid en te volgen procedure. Hoewel deze bijstelling betrekking zou kunnen hebben op een kleiner aspect van de omgevingsvergunning, werd de bevoegde overheid bepaald op basis van de oorspronkelijke vergunning. Deze overheid is immers het best vertrouwd met de verschillende aspecten van de vergunning, ook deze die niet voorliggen voor bijstelling.

Hierbij wordt verduidelijkt dat het de bevoegde overheid die in eerste aanleg bevoegd was voor de initiële aanvraag, ook bevoegd is voor de behandeling van deze bijstelling.

Zoals aangegeven is het niet de bedoeling van dit type procedure dat de initiële vergunning terug volledig in vraag gesteld zou kunnen worden. Dit uitgangspunt wordt decretaal verankerd in paragraaf 3.

Daar waar het decreet van 17 mei 2024 de samenloop met andere vergunningsplichten regelde in paragraaf 3, tweede lid, wordt de samenloop met andere vergunningsplichten niet langer opgenomen.

Het is immers mogelijk dat men een bijstelling van een (deel van) een nog niet uitgevoerde omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vraagt, waarvoor mogelijks ook een vergunningsplichtige exploitatie vereist is. Indien men deze combinatie zou verbieden, zou men geen gebruik kunnen maken van de procedure tot bijstelling van een nog niet-uitgevoerde omgevingsvergunning, maar dient men de werken te starten om dan pas een regularisatievergunning aan te vragen.

Daar de koppeling met de andere vergunningsplichten niet langer voorzien wordt, wordt aangegeven dat het behoud van de initiële vervaltermijn geldt voor de stedenbouwkundige handelingen die worden bijgesteld.

Artikel 110 van het decreet van 17 mei 2024 voert de mogelijkheid van een bijstelling van de nog niet volledig uitgevoerde omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in.

Voorliggend artikel herneemt deze regeling, zij het met een paar verduidelijkingen. Artikel 110 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg opgeheven worden.

Artikel 73. (Nieuwe afdeling 1/1 Het evalueren en eventueel bijstellen van de milieuvoorwaarden van een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een IIOA)

Zoals hoger aangegeven, voorziet artikel 5.4.11 van het DABM twee soorten van evaluatie.

Bij de uitvoering van een evaluatie wordt nagegaan of de milieuvoorwaarden moeten worden bijgesteld.

Het decreet van 17 mei 2024 voorziet dat de uitvoering van de evaluaties gebeurt op basis van een voortschrijdend meerjarenprogramma dat door het Departement Omgeving wordt vastgesteld.

Moet een milieuvoorwaarde worden bijgesteld, en kan dit niet via aanpassing van de algemene of sectorale voorwaarden (een VLAREM-wijziging), zal de betrokken exploitant in kennis gesteld worden van de uitgevoerde evaluatie en de te evalueren maatregelen in zijn vergunning. Uit deze zelfevaluatie kan blijken dat een milieuvoorwaarde, opgenomen in de vergunning, bijgesteld moet worden. Ook indien de exploitant van oordeel is dat zijn vergunning niet aangepast dient te worden, moet hij het evaluatieformulier bij de bevoegde overheid indienen.

Is een bijstelling nodig, kan hij die gelijktijdig aanvragen.

Deze procedure is echter momenteel opgenomen in het DABM, terwijl dit via een aanvraagprocedure omgevingsvergunning verloopt, en de procedure tot evaluatie en eventuele bijstelling digitaal via het Omgevingsloket.

Vandaar dat deze regeling voortaan opgenomen wordt in het OVD als een nieuwe afdeling onder hoofdstuk 5. Specifieke regels voor bepaalde aanvragen.

De **Minaraad en de SERV** drukken hun positieve appreciatie uit voor het behoud van het voortschrijdend meerjarenprogramma en de opname van de gerichte evaluaties in het programma. Vanwege de uitdagingen waarmee Vlaanderen geconfronteerd wordt, herhalen de Raden hun advies om de gerichte evaluaties te operationaliseren en hiervoor voldoende ondersteuning te voorzien, ook bij lokale besturen. De Raden wijzen erop dat gerichte evaluaties een belangrijke flankerende maatregel zijn op het vlak van het beschermingsniveau van het leefmilieu. Gerichte evaluaties dragen bovendien bij tot een fair level playing field.

De Raden erkennen de meerwaarde van een goede afstemming tussen handhaving en vergunningverlening. Zij vragen evenwel te bewaken dat het meerjarenprogramma steunt op een brede set van prioriteringscriteria.

De Minaraad en de SERV verwijzen naar reeds eerder geformuleerde aanbevelingen over de transparantie van het meerjarenprogramma om een hoog beschermingsniveau van het leefmilieu te bereiken.

➤ Reactie

Deze algemene beschouwingen van de Minaraad en de SERV worden bijgetreden.

Artikel 74. (Art. 86/2 – Evaluaties volgens modulaire procedure)

Artikel 180 van het decreet van 17 mei 2024 verving artikel 5.4.12 DABM, waardoor niet langer twee procedures moeten worden doorlopen (eerst een evaluatieprocedure, gevolgd door een bijstellingsprocedure) maar slechts één procedure.

Zoals aangegeven in de memorie bij dit decreet van 17 mei 2024 wordt de procedure overgeheveld uit het DABM naar het OVD.

Zo werd voorzien dat als de Vlaamse Regering maatregelen bepaalt die niet worden omgezet door middel van algemene of sectorale milieuvoorwaarden of andere sectorale regelgeving, de betrokken vergunninghouders in kennis worden gesteld van de te evalueren maatregelen.

De vergunninghouders zullen eerst zelf nagaan of hun vergunning voldoet aan de maatregelen, dan wel of een bijstelling zich opdringt. De vergunninghouders dienen hiertoe een aanvraag tot evaluatie in bij de bevoegde overheid, samen met het ter beschikking gestelde evaluatieformulier.

De aanvraag tot evaluatie, al dan niet met inbegrip van de aanvraag tot bijstelling, wordt vervolgens behandeld via de modulaire procedure.

De bevoegde overheid doet een uitspraak over de door de vergunninghouder uitgevoerde evaluatie en kan vervolgens de milieuvoorwaarden al dan niet bijstellen. Daarbij kan de bevoegde overheid de door de vergunninghouder – als gevolg van de evaluatie – voorgestelde milieuvoorwaarden opleggen, dan wel andere (al dan niet bijkomende) voorwaarden opleggen.

Aan deze regeling worden enkele **inhoudelijke optimalisaties** doorgevoerd.

Zo wordt enerzijds verduidelijkt dat het departement Omgeving de bevoegde overheid op de hoogte brengt van de publicatie van het geactualiseerde meerjarenprogramma. Op die manier heeft de bevoegde overheid zicht op de uit te voeren evaluaties.

Vervolgens wordt aangegeven dat het de bevoegde overheid, de omgevingsambtenaar of de gemachtigde is die de betrokken exploitant in kennis stelt van de uit te voeren evaluaties.

Deze in kennisstelling dient te gebeuren met een aangetekende brief, een afgifte tegen ontvangstbewijs of een andere betekeningwijze die de Vlaamse Regering toelaat, waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld. Een beveiligde zending via het Omgevingsloket is hier uitgesloten.

Daarnaast krijgt de bevoegde overheid een termijn om de exploitanten in kennis te stellen van de te evalueren maatregelen. Zo heeft ze:

- 9 maanden voor de algemene evaluaties;
- een termijn die de Vlaamse Regering telkens bepaalt voor de gerichte evaluaties.

Op deze manier kan de bevoegde overheid voorzien in een spreiding van de te ontvangen aanvragen tot evaluatie en eventuele bijstelling van de milieuvoorwaarde van een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een IIOA.

Daar waar het decreet van 17 mei 2024 stelt dat de exploitant de aanvraag tot evaluatie en eventuele bijstelling indient binnen de termijn die wordt bepaald in de in kennisstelling, wordt thans voorzien in een vaste termijn, hetzij binnen

- 9 maanden voor de algemene evaluaties;
- een termijn die de Vlaamse Regering telkens bepaalt voor de gerichte evaluaties.

Op die manier geldt er eenzelfde termijn voor betrokken exploitanten die onderwerpen zijn aan de evaluatie.

Bovendien is ook duidelijk tegen wanneer de verschillende aanvragen tot evaluatie en eventuele bijstelling uiterlijk ingediend moeten worden.

Naast inhoudelijke worden ook **procedurele optimalisaties** doorgevoerd.

Doordat de 'zelfevaluatie' gevolgd wordt door een procedure tot evaluatie en eventuele bijstelling van de milieuvoorwaarden, wordt deze procedure thans opgenomen in het OVD, en niet langer geregeld door artikel 5.4.12 DABM.

Hierdoor kan tijdens deze procedure gebruik gemaakt worden van de verschillende mogelijkheden die de modulaire omgevingsvergunningsprocedure omvat, zoals de wijzigingslus, administratieve lus, termijnsverlenging of beroepsmogelijkheden.

Ook is duidelijk dat deze procedure verloopt via het Omgevingsloket, met uitzondering van de kennisgeving van de te evalueren maatregelen door de bevoegde overheid.

Artikel 180 van het decreet van 17 mei 2024 verving artikel 5.4.12 DABM, waardoor de integratie van de 2 procedures plaatsvond.

Voorliggend artikel optimaliseert waar mogelijk deze integratie, zodat artikel 180 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven kan worden.

Artikel 75. (Art. 91 – Recht op verdere exploitatie)

Zoals hoger toegelicht wordt het recht op verdere exploitatie tijdens en na een beroep bij de RvVb uitgebreid.

Het is immers moeilijk te verantwoorden dat een exploitatie verplicht moet stoppen na een tweede vernietigingsarrest. Gelet op het hoge vernietigingspercentage bij de RvVb, is de kans op een tweede vernietigingsarrest reëel. Bovendien is het niet omdat een hervergunning voor een tweede maal is vernietigd, dat er per definitie geen verdere exploitatie meer verdedigbaar is. Een vernietiging zonder indeplaatsstelling door de RvVb impliceert dat er sprake is van een herstelbaar gebrek en er dus perspectief is op een nieuwe hervergunningsbeslissing. Het is dus

vreemd dat de exploitatie verplicht moet stoppen na een tweede vernietigingsarrest, zelfs als het vastgestelde gebrek perfect herstelbaar kan zijn. Daarnaast blijft de RvVb bij machte om de omgevingsvergunning te schorsen, waardoor ook het recht tot voortzetting tot exploitatie komt te vervallen.

De versoepelingen die bij het decreet van 2024 werden ingeschreven blijven behouden.

Wanneer de hernieuwing van een vergunning voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van bepaalde duur tijdig wordt aangevraagd, dit is uiterlijk voor het einde van de vergunningstermijn, behoudt de exploitant het recht om verder te blijven exploiteren in de volgende gevallen en onder de volgende voorwaarden:

1° In afwachting van een definitieve beslissing over de aanvraag tot hernieuwing.

Dit is de beslissing waartegen geen administratief beroep en geen verzoek tot herziening meer kan worden ingesteld

2° in geval van een beroep tegen de hernieuwing van de omgevingsvergunning bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en op voorwaarde dat de vergunning tot verdere exploitatie in eerste en, in voorkomend geval, in tweede administratieve aanleg alsook na een eventueel verzoek tot herziening is verleend, tot een van de volgende gevallen zich voordoet:

a) de Raad voor Vergunningsbetwistingen schorst de vergunning;

b) de Raad voor Vergunningsbetwistingen vernietigt de vergunning en stelt zijn arrest in de plaats van de nieuw te nemen beslissing met toepassing van artikel 37, §2, van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges;

c) in geval de bevoegde overheid na de vernietiging van haar vergunningsbeslissing een herstelbeslissing dient te nemen die haar met toepassing van artikel 37, §1, van het voormelde decreet van 4 april 2014 bevolen is, gedurende zes maanden na de vernietiging.

De voormelde regeling geldt voor omgevingsvergunningen voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van bepaalde duur. Dit kunnen milieuvergunningen zijn die voor 20 jaar of kortere termijn werden verleend of omgevingsvergunningen die met toepassing van artikel 68 voor bepaalde duur werden verleend.

Voorbeelden kunnen de toepassing van artikel 91, §4, OVD illustreren:

Stel een afvalverbrandingsinstallatie (<50.000 ton/jaar) heeft een omgevingsvergunning voor bepaalde duur die loopt tot 30 november 2030.

De exploitant van de verbrandingsinstallatie kan ten vroegste een hernieuwingsaanvraag indienen 24 maanden voor het einde van de vergunning. De exploitant kan ervoor kiezen later en uiterlijk op 30 november 2030 een hernieuwingsaanvraag in te dienen. Doet hij dit niet dan wordt de IIOA niet alleen niet langer als een bestaande inrichting beschouwd (dit kan tot gevolg hebben dat strengere milieuvoorwaarden van toepassing worden) maar is er ook geen recht op verdere exploitatie tijdens de procedure wanneer de vergunningstermijn verstreken is.

Stel dat de hernieuwingsaanvraag wordt ingediend 4 maanden voor het einde van de vergunning en dus tijdig op basis van de nieuwe regeling.

Er volgt een vergunning in eerste aanleg op 25 maart 2031. De exploitant heeft verder kunnen exploiteren ondanks het verstrijken van de vergunningstermijn.

Het recht op verdere exploitatie blijft eveneens behouden tijdens behandeling van een administratief beroep en het latere verzoek tot herziening dat door burenen wordt ingesteld.

De burenen blijven procederen tegen de vergunning die na het verzoek tot herziening werd bevestigd en er volgt een carrousel van vernietigingen van de vergunningen van de verbrandingsinstallatie waarbij de bevoegde overheid telkens door de RvVb

bevolen wordt een nieuwe beslissing te nemen. Ook dan blijft het recht op verdere exploitatie behouden (op voorwaarde dat de bevoegde overheid binnen de 6 maanden na de vernietiging een herstelbeslissing neemt) tot de Raad finaal in de plaats treedt van de bevoegde overheid en de vergunning weigert.

Voor een omgevingsvergunning van bepaalde duur voor de exploitatie van een grondwaterwinning wordt eveneens tijdig een hernieuwing van de vergunning van bepaalde duur aangevraagd. Anders dan in het geval van de afvalverbrandingsinstallatie weigert de bevoegde overheid in eerste aanleg de vergunning. Het recht op verdere exploitatie blijft evenwel behouden tijdens de behandeling van het administratief beroep en het eventuele verzoek tot herziening dat door de aanvrager van de hernieuwing wordt ingesteld.

Wil de aanvrager verder procederen door een beroep in te stellen bij de Raad dan kan hij dit uiteraard maar heeft hij geen recht op verdere exploitatie meer gezien de tussenkomenende weigeringen tijdens de administratieve fase. Eén weigering tijdens de administratieve fase volstaat om het recht op verdere exploitatie te verhinderen.

Belangrijk om te vermelden is ook dat het recht op verdere exploitatie ook stopt wanneer de bevoegde overheid niet tijdig, dit is binnen de zes maanden na de vernietiging van de vergunningsbeslissing, een nieuwe beslissing neemt.

Dit geldt ook wanneer de RvVb een eventuele kortere termijn heeft opgelegd. Het betreft immers geen vervaltermijn maar een termijn van orde.

Artikel 76. Art. 91/1 - Schorsing of opheffing van de omgevingsvergunning)

De schorsing of opheffing van de omgevingsvergunning voor wat betreft de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit, is voortaan geregeld artikel 91/1.

Hier wordt vooreerst voorzien dat artikel 63/1 OVD, met name de herzieningsprocedure, niet van toepassing is.

Gezien een schorsings- of opheffingsprocedure alleen wordt opgestart wanneer een exploitant de milieuvoorwaarden niet naleeft en hierin volhardt, is het belangrijk dat de eventuele schorsing of opheffing van de vergunning daadwerkelijk kan ingaan na het administratief beroep.

Bovendien staat er alleen administratief beroep open voor de exploitant wiens vergunning wordt geschorst of opgeheven. De nood aan inperking van beroepen van derden is hier dus onbestaande.

Daarnaast wordt ook aangegeven dat het horen niet enkel kan slaan op de exploitant, maar ook op de vergunninghouder.

Immers, bij opheffing van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is er geen sprake van een exploitant, maar wel van een vergunninghouder.

Artikel 118 van het decreet van 17 mei 2024 voegt aan het OVD een artikel 91/1 toe. Voorliggend decreet houdt rekening met dat artikel 118, zij het dat nieuw artikel 91/1 geoptimaliseerd wordt. Artikel 118 kan dan ook worden opgeheven.

Artikel 77. (Art. 91/3 - Vereiste gemeenteraadsbeslissing)

Het decreet van 17 mei 2024 hernam de bepalingen rond de bevoegdheid van de gemeenteraad over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg in afdeling 6 van hoofdstuk 5.

De wijziging die artikel 121 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert, wordt hernomen. Wel wordt verduidelijkt dat als de gemeenteraad de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing niet heeft goedgekeurd, niet de volledige

omgevingsvergunning wordt geweigerd, maar alleen het deel van de aanvraag waarvoor een gemeenteraadsbeslissing vereist was.

Let wel, indien heel het aangevraagde onlosmakelijk verbonden is met de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg, of als het betrokken deel niet gesplitst kan worden, dient de volledige vergunning geweigerd te worden.

Artikel 121 van het decreet van 17 mei 2024 voegde dit artikel 91/3 aan het OVD toe. Daar voorliggend decreet dezelfde wijziging, maar beperkt geoptimaliseerd, overneemt, kan artikel 121 van het decreet van 17 mei 2024 worden opgeheven.

Artikel 78. (Art. 91/4 – Gemeenteraadsbeslissing in eerste aanleg)

Het Omgevingsvergunningsdecreet geeft aan dat het CBS is dat de gemeenteraad samenroept om te beslissen over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg. Is het CBS niet de bevoegde overheid, maar wel de deputatie of de Vlaamse Regering (bij delegatie, de minister, bevoegd voor Omgeving), is het deze bevoegde overheid die het college verzoekt om samenroeping van de gemeenteraad. Zoals het decreet van 17 mei 2024 reeds stelde, is het nuttig deze taak tot het verzoeken tot samenroepen van de gemeenteraad niet enkel te leggen bij de bevoegde overheid, maar ook bij de omgevingsambtenaar. Dat laat een vlottere voorbereiding van dossiers toe.

Dit betekent ook dat de termijn waarbinnen de beslissing van de gemeenteraad overgemaakt moet worden, ook kan aanvangen vanaf het verzoek van de omgevingsambtenaar.

Artikel 122 van het decreet van 17 mei 2024 voegde een artikel 91/4 toe, waarin de regeling die opgenomen was in artikel 31 van het OVD overgenomen wordt.

Bijkomend werd voorzien dat niet alleen de bevoegde overheid, maar ook de omgevingsambtenaar (provinciaal of gewestelijk) het CBS kon verzoeken om de gemeenteraad samen te roepen.

De gehanteerde formulering laat echter een andere interpretatie toe, met name dat de (gemeentelijke) omgevingsambtenaar de gemeenteraad samen kan roepen om te beslissen over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van de gemeenteweg. Zoals ook blijkt uit de memorie bij het decreet van 17 mei 2024, is dit niet de bedoeling.

Vandaar dat nu verduidelijkt wordt dat het steeds het CBS dat de gemeenteraad samenroept.

De toevoeging die artikel 122 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert, wordt hier hernomen. Betrokken artikel kan dan ook opgeheven worden.

Artikel 79. (Art. 91/5 – Gemeenteraadsbeslissing in administratief beroep)

➤ Paragraaf 1

Deze paragraaf betreft de situatie waarin de overheid in beroep vaststelt dat een gemeenteraadsbeslissing vereist is, maar de gemeenteraad in eerste aanleg niet werd samengeroepen of geen uitspraak hierover heeft gedaan.

In overeenstemming met artikel 91/4 wordt voorzien dat het samenroepen van de gemeenteraad niet moet gebeuren door de provinciegouverneur, maar door de bevoegde overheid of de omgevingsambtenaar (provinciaal of gewestelijk) die het CBS kon verzoeken om de gemeenteraad samen te roepen.⁵³

⁵³ Zie RvVb 17 april 2025, nr. RvVb/A/2425/0743 over de mogelijkheid voor de deputatie om rechtstreeks de gemeenteraad te laten samenroepen. De ratio legis van (voorheen artikel 65 van) het Omgevingsvergunningsdecreet, met name dat de gemeenteraad tijdig samenkomt en een beslissing neemt over de zaak van de wegen).

Daarnaast wordt verduidelijkt dat de gemeenteraad, ook als deze voor een eerste keer samengeroepen wordt tijdens een procedure in administratief beroep slechts uitspraak moet doen over de ligging, de breedte en de uitrusting van de gemeenteweg, en over de eventuele opname in het openbaar domein, rekening houdend artikel 3, 4 en artikel 6 van het decreet van 3 mei 2019 houdende de gemeentewegen.

➤ Paragraaf 2

Het Regeerakkoord 2024-2029 gaf reeds aan dat het systeem van een voorafgaand te behandelen afzonderlijk beroep tegen een gemeenteraadsbeslissing over de aak der wegen niet wenselijk is:

"Het beroep tegen de beslissing van de gemeenteraad omtrent de 'zaak der wegen' in het kader van de geïntegreerde procedure wordt hervormd, zonder te raken aan de principes van het gemeentewegendecreet."

Ook de GCV en de Vlaamse Regering erkenden de nood aan een aanpassing van de geïntegreerde procedure van de "zaak der wegen".

Aldus voorziet dit artikel dat het georganiseerd administratief beroep vervangen wordt door een verplichte heroverweging van de beslissing, uitgewerkt als module binnen het OVD.

Als de gemeenteraadsbeslissing over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van de gemeenteweg geïntegreerd is in de beslissing over de vergunningsaanvraag, kan een beroep aangetekend worden tegen de vergunningsbeslissing, waarin gelijktijdig argumenten opgeworpen kunnen worden tegen de gemeenteraadsbeslissing.

- Als een vergunningsaanvraag is geweigerd na een negatieve beslissing van de gemeenteraad over de "zaak der wegen", kan beroep ingesteld worden tegen de weigeringsbeslissing bij de deputatie resp. de Vlaamse Regering. In kader van dat beroep roept de overheid in beroep (of diens omgevingsambtenaar) de gemeenteraad opnieuw samen die – rekening houdende met de argumenten uit het beroepschrift – een nieuwe beslissing moet nemen (lees: heroverweging).
- Als de vergunning is verleend na een positieve beslissing van de gemeenteraad over de "zaak der wegen", kan een derde beroep indienen tegen de vergunning bij de deputatie resp. de Vlaamse Regering. Ook in dat geval kan de overheid in beroep (of diens omgevingsambtenaar) de gemeenteraad opnieuw laten samenroepen met het oog op een heroverweging, voor zover het beroep ook argumenten m.b.t. de gemeenteraadsbeslissing bevat.

Wanneer een omgevingsvergunningsaanvraag de aanleg van nieuwe wegenis omvat, geldt de gemeenteraadsbeslissing als een individuele, voorbereidende handeling in functie van de uiteindelijke vergunningsbeslissing. De gemeenteraadsbeslissing maakt aldus onderdeel uit van de vergunningsbeslissing, reden ook waarom het aanvechten van deze beslissing steeds gepaard dient te gaan met een administratief beroep tegen de vergunningsbeslissing.

Ook in geval van een heroverweging moet de gemeenteraad uitspraak doen over de ligging, de breedte en de uitrusting van de gemeenteweg, en over de eventuele opname in het openbaar domein, rekening houdend artikel 3, 4 en artikel 6 van het decreet van 3 mei 2019 houdende de gemeentewegen, alsook met de argumentatie die opgeworpen wordt tegen de beslissing met betrekking tot de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg.

Ook aan de gemeenteraadsbeslissing na heroverweging kunnen voorwaarden en lasten verbonden worden, die de bevoegde overheid in de eventuele vergunning opneemt.

Zowel de **MORA**, **VVSG** als **VVP** staan in grote lijnen positief tegenover de hervorming van de procedure voor de zaak der wegen en de verdere integratie ervan in de omgevingsvergunningsprocedure, maar formuleren een aantal aandachtspunten inzake rechtszekerheid, termijnen en de rol van de gemeenteraad.

De MORA wijst erop dat door de gemeenteraadsbeslissing als remediërende module te integreren in de vergunningsbeslissing de rechtstreekse administratieve toetsing door de Vlaamse Regering wegvalt. Dit zou volgens haar leiden tot het verloren gaan van een deel van de rechtszekerheid voor beroepsindieners.

Ook wijst de Raad op het risico van uiteenlopende toepassingen tussen gemeenten. Hoewel de rechtspraak van de RvVb hier gaandeweg de lijnen zal moeten uitzetten om de uniformiteit te bewaken pleit de MORA voor een vademecum of richtlijnennota waarin de do's en don'ts voor de heroverweging worden opgelijst als mogelijke piste om de uniformiteit te bevorderen.

In haar advies stelt de MORA dat de juiste draagwijdte van het voorstel of de exacte effecten op bv. de doorlooptijd of de rechtszekerheid nog niet gekend zijn. Er is uiteraard ook nog geen jurisprudentie die meer inzicht kan bieden in de sterktes en zwaktes van de nieuwe procedure.

De VVSG geeft aan dat de gemeenten zich verzetten tegen de mogelijkheid om een vergunning gedeeltelijk toe te kennen wanneer de gemeenteraad de zaak der wegen weigert. Volgens de VVSG vormt de wegenis doorgaans een onlosmakelijk onderdeel van het project, waardoor een gedeeltelijke vergunning weinig zinvol is. De MORA sluit hierbij gedeeltelijk aan en vraagt minstens duidelijke criteria voor de beoordeling van de afsplitsbaarheid van het onderdeel inzake de zaak der wegen.

De VVP vraagt voldoende garanties dat een heroverweging zorgvuldig kan worden behandeld. In dat verband vraagt de VVP expliciet dat in beroep een bijkomende termijnverlenging mogelijk blijft wanneer een nieuwe beslissing van de gemeenteraad vereist is. Ook de MORA merkt op dat de termijnverlenging voor de behandeling van de zaak der wegen niet langer expliciet in het ontwerp is opgenomen. Hoewel deze volgens de raad nog impliciet uit verschillende bepalingen kan worden afgeleid, vraagt de MORA om dit duidelijker in het decreet te verankeren om de rechtszekerheid te verhogen

Omdat de heroverwegingsprocedure een nieuw instrument is, vraagt de MORA om de modaliteiten ervan zo snel mogelijk uit te werken in uitvoeringsbesluiten.

Tot slot vraagt de VVSG om de voorziene boete van 5.000 euro bij een laattijdige beslissing van de gemeenteraad te schrappen, en geeft ze aan dat ze het behoud van het rooilijnplan als verplicht dossierstuk ondersteunt wanneer een aanvraag een wijziging van een gemeenteweg omvat.

➤ Reactie

Wat de opmerkingen betreft over het wegvallen van de externe toetsing, wordt erop gewezen dat deze toetsing vandaag wordt uitgeoefend door de Vlaamse Regering, bij delegatie de minister bevoegd voor Mobiliteit. De gronden waarop een gemeenteraadsbeslissing momenteel kan worden vernietigd, zijn evenwel zeer beperkt. Dit heeft rechtstreeks invloed op de slaagkansen van een beroep en op de argumenten die daarbij in aanmerking kunnen worden genomen.

Bovendien komt een eventuele vernietigingsbeslissing niet in de plaats van de gemeenteraadsbeslissing: ook na een eventuele vernietiging moet de gemeenteraad zich opnieuw over de zaak der wegen uitspreken.

Het voorgestelde systeem biedt net de mogelijkheid om binnen de vergunningsprocedure alle argumenten tegen de gemeenteraadsbeslissing aan te voeren, waarna de gemeenteraad deze argumenten moet betrekken bij zijn heroverweging en nieuwe beslissing. De integratie van de zaak der wegen in de vergunningsprocedure biedt daarnaast bijkomende rechtszekerheid doordat een uitspraak binnen een vaste termijn wordt gegarandeerd (i.t.t. het administratief beroep bij de Vlaamse Regering).

Hoewel het openbaar domein is immers een onlosmakelijk onderdeel van de aanvraag is, betekent dit niet dat dit onlosmakelijk is met de hele aanvraag. Er zijn immers dossiers denkbaar waarbij men onderdelen kan afsplitsen waar de zaak der wegen niet speelt.

Er wordt dan ook niet afgestapt van de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om een deel van de vergunning te weigeren.

De vraag van de MORA om duidelijke criteria vast te leggen voor de beoordeling van de afsplitsbaarheid wordt niet gevolgd. Gelet op de grote verscheidenheid aan dossiers en de noodzaak rekening te houden met de concrete feitelijke en juridische context van elk dossier, is een beoordeling in concreto aangewezen. De bevoegde overheid moet over voldoende beoordelingsruimte beschikken. Om dezelfde reden wordt ook niet ingegaan op het verzoek om algemene of abstracte richtlijnen uit te werken over de beoordeling van de afsplitsbaarheid.

De opmerkingen van de MORA en de VVP over de verlenging van de beslissingstermijn in beroep worden bijgetreden. Zoals hoger reeds toegelicht (bij wijziging van artikel 62 OVD) wordt het decreet aangepast om te verduidelijken dat er een termijnverlenging geldt in beroep, ook wanneer een gemeenteraadsbeslissing in het kader van een heroverweging vereist is.

Wat het effect op de doorlooptijd betreft, kan er een redelijke inschatting gebeuren: Als men in een vergunningsberoep argumenten opwerpt m.b.t. de zaak der wegen, zal de gemeenteraad binnen de vergunningsprocedure haar beslissing moeten heroverwegen. Zo voorziet het decreet dat deze beslissing binnen 60 dagen na het verzoek bezorgd wordt aan de bevoegde overheid. Ook de daarmee gepaard gaande termijnverlenging, is decretaal vastgelegd. Dit in tegenstelling tot vandaag, waar er geen termijn voorzien is voor het administratief beroep bij de Vlaamse Regering

De vraag om de boete van 5.000 euro te schrappen, wordt niet gevolgd. De sanctie vormt reeds vandaag een waarborg dat tijdig een beslissing wordt genomen. Gelet op het belang van deze beslissing voor de verdere vergunningverlening, is het aangewezen een voldoende stimulans te voorzien voor een tijdige besluitvorming.

De verplichting om al dan niet een rooilijnplan toe te voegen aan de aanvraag maakt niet het voorwerp uit van voorliggende wijzigingen. Dit betreft wijzigingen van het Gemeentewegendecreet.

➤ **Paragraaf 3**

Voorliggend paragraaf geeft aan wanneer de gemeenteraadsbeslissing aan de bevoegde overheid bezorgd moet worden.

Ook hier is het zo dat als de gemeenteraadsbeslissing na heroverweging negatief is/blijft, er geen vergunning verleend kan worden voor het deel van de aanvraag waarvoor een gemeenteraadsbeslissing vereist was.

Artikel 123 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 91/5 OVD.

Daar voorliggend decreet eveneens dit artikel 91/5 vervangt (waarbij rekening wordt gehouden met de wijzigingen die dit decreet van 17 mei 2024 doorvoert), kan dit artikel 123 opgeheven worden.

Artikel 80. (Art. 91/6 – Sanctie bij uitblijven gemeenteraadsbeslissing)

Dit artikel herneemt vigerend artikel 66, §7, OVD.

Daar artikel 124 tot 128 van het decreet van 17 mei 2024 de regeling bevat rond het beroep bij de Vlaamse Regering tegen de gemeenteraadsbeslissing, en dit nu vervangen wordt door een heroverweging, kunnen betrokken artikelen opgeheven worden.

Artikel 81. (Art. 99 – Verval van de omgevingsvergunning)

Artikel 99 OVD bevat de gronden van verval voor de omgevingsvergunning.

Punt 4° regelt het verval van de vergunning als de exploitatie niet tijdig gestart wordt. Hier wordt verduidelijkt dat het startpunt de definitieve omgevingsvergunning voor de exploitatie van ingedeelde inrichting activiteit of de verandering ervan is.

Punt 6° bevat het verval van de vergunning in geval de lasten niet worden uitgevoerd.

Indien er een termijnverlenging speelt omwille van overmacht, is het logisch dat deze verlenging ook van toepassing is bij het verval bij niet-uitvoering van de lasten.

Daarnaast wordt ook rekening gehouden met de wijziging die artikel 128 van het Verzameldecreet Omgeving-Landbouw 2026 doorvoert⁵⁴.

Artikel 82. (Art. 100 – Wijziging van indelingsklasse)

In geval een vergunningsplichtige ingedeelde inrichting of activiteit door een wijziging van de indelingslijst of door een gedeeltelijke stopzetting naar klasse 3 overgaat, en dus meldingsplichtig wordt, is reeds voorzien in artikel 100 OVD dat de vergunning als meldingsakte geldt en de bijzondere voorwaarden blijven gelden.

Dit geldt zowel voor omgevingsvergunningen als voor milieuvergunningen.

Nu wordt verduidelijkt dat alleen wanneer de vergunningen niet voor de maximale duur (onbepaalde duur voor omgevingsvergunningen en 20 jaar voor milieuvergunningen) werden verleend, de duur van de meldingsakte ook beperkt blijft.

Deze regeling sluit aan bij de principiële onbepaalde duur van meldingsaktes en de nieuw ingevoerde mogelijkheid om ook in meldingsaktes een beperkte duur te bepalen.

Artikel 83. (Art. 101 – Schorsing van de vervaltermijn)

Artikel 101 OVD bevat de gronden op basis waarvan de vervaltermijn van omgevingsvergunningen geschorst kan worden.

De eerste schorsingsgrond, nl. het aanhangig zijn van een beroep tot vernietiging van de omgevingsvergunning bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, wordt herschreven.

Hier bestaat er discussie of de termijn om het beroep bij de RvVb in te stellen, al dan niet meegeteld moet worden bij de termijn waarbinnen de vervaltermijn geschorst is of niet.

Deze discussie komt naar boven bij verzoeken tot verlenging van de vervaltermijn, waarbij sommige verzoekers uitgaan van een periode 'datum arrest' + 2 jaar en

⁵⁴ Decreet van 26 juni 2026 houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur, ruimtelijke ordening en landbouw.

andere verzoekers de berekening hanteren van 'datum arrest – (max) 45 dagen tussen definitieve vergunning en indienen van het vernietigingsberoep.

De rechtbank van eerste aanleg (in kortgeding) te Leuven stelde in haar vonnis van 24 februari 2022 dat de vervalregeling van vergunningen restrictief moet worden geïnterpreteerd. De verplichting om binnen de twee jaar na het verlenen van de 'definitieve' vergunning te starten, kan volgens de rechter daarom enkel betekenen dat deze termijn van twee jaar slechts een aanvang neemt vanaf het ogenblik dat vaststaat dat de vergunning voor de houder ervan een zeker en definitief gegeven is.

Dit is, indien de vergunning wordt bestreden bij de RvVb, pas het geval na het verwerpingsarrest. Pas dan vangt dus de termijn van twee jaar aan. Met andere woorden: in de termijn van twee jaar is de periode waarbinnen nog een beroep tegen de vergunning mogelijk is bij de RvVb niet inbegrepen.

Anderzijds stelt het betrokken artikel 101 wel dat de schorsing van de vervaltermijn maar speelt "zolang een beroep tot vernietiging van de omgevingsvergunning aanhangig is bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen". Tijdens de termijn om beroep in te dienen bij de RvVb is er nog geen sprake van een 'aanhangig beroep'.

Om de berekeningswijze verduidelijken en de discussie te beslechten, wordt thans artikel 101 OVD herschreven zodat de termijn om beroep in te dienen eveneens geneutraliseerd wordt.

Artikel 84. (Art. 104/1 – Stopzetting van een vergunde exploitatie)

Artikel 104/1 OVD bevat de verplichting voor een exploitant om via een kennisgeving de vergunningverlenende overheid op de hoogte te brengen dat hij zijn exploitatie geheel wenst stop te zetten.

Deze kennisgeving van de volledige stopzetting vergt geen beoordeling door de overheid.

Indien men daarentegen zijn exploitatie gedeeltelijk wenst stop te zetten, dan moet dit gebeuren via een melding. De aktenaam van deze melding bevat een actualisatie van de vergunningssituatie van de exploitatie van de IIOA.

Artikel 162 van het decreet van 17 mei 2024 voorzagt eveneens in een vervanging van artikel 104/1 OVD. Voorliggend decreet houdt rekening met de daardoor doorgevoerde wijzigingen, zodat dit artikel 162 opgeheven kan worden.

Artikel 85. (Opschrift hoofdstuk 7 – RvVb)

Het eindrapport van de Gemengde Commissie om in het OVD bevatte de aanbeveling om voor de vergunningverlenende overheid in de mogelijkheid te voorzien een vergunning in te trekken in de loop van de procedure voor de RvVb. Aansluitend kan een nieuwe verbeterde beslissing worden genomen zonder dat daarmee de onwettigheid van de ingetrokken beslissing wordt erkend.

De Vlaamse Regering stemde, bij wijze van het Actieprogramma Vergunnen, in met dit voorstel.

Daar deze intrekking zich afspeelt tijdens de procedure voor de RvVb, wordt in het hoofdstuk dat handelt over de RvVb in deze mogelijkheid voorzien.

Hiertoe moet echter het opschrift van betrokken hoofdstuk aangepast worden. Ter wille van de duidelijkheid wordt ook niet langer gesproken over beslissingen die in laatste administratieve aanleg zijn genomen, maar over definitieve beslissingen. Zie wijziging van dit begrip (artikel 2 OVD) en toelichting bij artikel 55 OVD.

Artikel 163 van het decreet van 17 mei 2024 verving het opschrift van hoofdstuk 9 (dit werd hoofdstuk 7).

Daar voorliggend decreet dit opschrift aanpast aan de hier voorgestelde wijzigingen, dient artikel 163 opgeheven te worden.

Artikel 86. (Art. 105 – Beroep bij de RvVb)

Artikel 105 OVD regelt het beroep bij de RvVb.

Paragraaf 1 dat de beslissingen vermeldt die vatbaar zijn voor beroep bij de RvVb, wordt aangepast aan de invoering van de procedurestap tot herziening van de beslissing over een vergunningsaanvraag in laatste administratieve aanleg (eventueel enige administratieve aanleg). Door de invoering van de nieuwe procedure is een beslissing alleen definitief en zal men dus alleen in beroep kunnen gaan tegen beslissingen waartegen geen georganiseerd administratief beroep meer kan worden ingesteld en geen verzoek tot herziening meer kan worden ingediend.

Paragraaf 2 vermeldt de personen of instanties die beroep kunnen instellen. Conform het Actieprogramma Vergunnen wordt het OVD gericht verduidelijkt en aangescherpt, zowel wat betreft de beroepsmogelijkheden van het betrokken publiek als van de leidend ambtenaren van de adviesinstanties.

➤ *Betrokken publiek*

Zoals eerder aangegeven wordt in het kader van het OVD het begrip 'betrokken publiek' correcter ingevuld.

Het Verdrag van Aarhus voorziet dat van personen die voldoen aan de omschrijving van het begrip "betrokken publiek" in artikel 2, lid 5 van het Verdrag vereist kan worden dat zij over een "voldoende belang" beschikken.

Anders dan het geval is in het huidige artikel 2, 5° en artikel 105, §2, 2°, OVD vereist het Verdrag van Aarhus en (de project-MER-richtlijn) dus niet dat elkeen die binnen de categorie van het "betrokken publiek" valt, automatisch toegang krijgt tot de rechter. Dit is pas het geval als deze "een voldoende belang" heeft.

Vermits het Verdrag van Aarhus (en de project-MER-richtlijn) een onderscheid maakt tussen het criterium van het "betrokken publiek" en de belangvereiste die geldt voor dat betrokken publiek, wordt de omschrijving van het betrokken publiek als "elkeen die gevolgen ondervindt of waarschijnlijk ondervindt van of belanghebbende is" behouden en wordt daarnaast een afzonderlijke bijkomende belangvereiste ingeschreven waaronder toegang gekregen kan worden tot het administratief beroep en de rechter.

Zie ook de toelichting bij wijziging van artikel 53 OVD.

➤ *Leidend ambtenaar van adviesinstanties*

Zoals aangegeven blijft de expertise van de Vlaamse overheidsdiensten essentieel om tot juridisch robuuste vergunningsbeslissingen te komen. Het beroepsrecht van deze diensten moet worden afgebakend in het kader van deze expertise.

Aldus wordt de mogelijkheid voor leidende ambtenaren van een adviesinstantie gekoppeld aan de inbreng van hun expertise in het vergunningenproces.

De leidend ambtenaar van een adviesinstantie kan dan ook slechts beroep instellen als:

- de adviesinstantie tijdig advies heeft verstrekt en, in voorkomend geval, aanwezig was op de vergadering van de omgevingsvergunningscommissie;
 - de adviesinstantie ten onrechte niet om advies werd gevraagd;
 - er sprake is van een bevoegdheidsoverschrijding;
- Dit is bv. het geval als een adviesinstantie zich uitspreekt over de verkeersafwikkeling, terwijl deze bevoegdheid tot een andere adviesinstantie behoort;

- er sprake is van een manifeste strijdigheid met direct werkende normen die de leidende ambtenaar vanuit de opdracht van de adviesinstantie moet bewaken. Hierbij kan bv. gedacht worden aan een beroep van de administrateur-generaal van ANB omwille van strijdigheid van een beslissing met artikel 36ter Natuurdecreet.

➤ *Scenario's koppeling stelplicht en attentieplicht*

Zoals hoger aangegeven, worden alle betrokken actoren in het vergunningverleningsproces geresponsabiliseerd door invoering van een stel- en attentieplicht. Dit stelt de bevoegde overheid in staat om (i) tijdig en op basis van alle relevante inspraakreacties een volwaardige beoordeling te maken van een vergunningsaanvraag en (ii) haar vergunningsbeslissing vervolgens optimaal te motiveren.

Zo werd reeds in twee trechters voorzien in het huidige OVD:

- het betrokken publiek moet een administratief beroep hebben ingediend om beroep te kunnen aantekenen bij de RvVb
- de bevoegde overheid in eerste aanleg moet een uitdrukkelijke beslissing hebben genomen, om beroep te kunnen instellen bij de RvVb

Nu tegen de in laatste administratieve aanleg verleende vergunning telkens nog een verzoek tot herziening openstaat, wordt verduidelijkt dat het beroep bij de RvVb ingesteld kan worden nadat de herzieningsprocedure doorlopen werd. In dezelfde zin wordt verduidelijkt dat een beroep bij de RvVb slechts kan worden ingesteld, als de verzoekende partij voor de RvVb een voor hem nadelige beslissing heeft bestreden door middel van het daartoe openstaande verzoek tot herziening,

Paragraaf 3 verduidelijkt daarbij welke onwettigheden men hierbij telkens kan invoeren.

Verschillende scenario's kunnen zich voordoen.

- Als er geen verzoek tot herziening wordt ingesteld dan is de beslissing over de omgevingsvergunningsaanvraag niet meer aanvechtbaar in rechte vermits de herzieningsprocedure niet werd uitgeput.
- Indien na het instellen van een verzoek tot herziening geen herzieningsbeslissing wordt genomen binnen, dan wordt de initiële beslissing de definitieve beslissing over de vergunningsaanvraag. Dit brengt de volgende gevolgen met zich mee:
 - Een partij die geen verzoek tot herziening indiende, kan geen beroep bij de RvVb instellen tegen de definitieve vergunningsbeslissing vermits deze partij de georganiseerde herzieningsprocedure niet heeft uitgeput.
 - Een partij die een verzoek tot herziening indiende kan beroep aantekenen bij de RvVb tegen de definitief geworden vergunningsbeslissing, maar kan daarbij enkel argumenten opwerpen die reeds aangevoerd werden in het verzoek tot herziening dat hij indiende.
- Als na het indienen van een verzoek tot herziening een herzieningsbeslissing wordt genomen, dan wordt de herzieningsbeslissing de definitieve beslissing over de vergunningsaanvraag. Dit brengt het volgende met zich mee:
 - Een partij die het verzoek tot herziening heeft ingediend kan beroep instellen bij de RvVb en kan de volgende onwettigheden aanvoeren:
 - De onwettigheden die reeds aangevoerd werden in het verzoek tot herziening dat hij indiende.
 - De onwettigheden die betrekking hebben op wijzigingen die aangebracht werden in de herzieningsbeslissing in vergelijking met de initiële beslissing.

- Een partij die geen verzoek tot herziening heeft ingesteld of wiens verzoek tot herziening onontvankelijk is, kan een beroep instellen bij de RvVb tegen de herzieningsbeslissing, maar kan daarbij enkel onwettigheden opwerpen die betrekking hebben op de wijzigingen die aangebracht werden in de herzieningsbeslissing in vergelijking met de initiële beslissing.

Werd er een herzieningsbeslissing genomen, dan kan een persoon dus beroep instellen bij de RvVb tegen de herzieningsbeslissing ook al heeft deze geen verzoek tot herziening ingediend.

Deze kan daarbij evenwel enkel onwettigheden aanvoeren die betrekking hebben op wijzigingen die aangebracht werden in de herzieningsbeslissing in vergelijking met de initiële beslissing.

De bedoeling van deze regel bestaat erin om te verzekeren dat een partij kan opkomen tegen wijzigingen die aangebracht worden aan de vergunningsbeslissing middels de herzieningsbeslissing (na een verzoek tot herziening ingediend door een andere partij) en dit zonder dat de overige elementen van de beslissing opnieuw in vraag gesteld kan worden. Ten aanzien van de andere, niet gewijzigde, elementen van de vergunning was deze partij reeds in de mogelijkheid om zijn standpunten kenbaar te maken ten aanzien van de initiële beslissing in laatste aanleg.

Wordt naar aanleiding van een verzoek tot herziening een herzieningsbeslissing genomen waarbij een bijzondere voorwaarde toegevoegd of gewijzigd wordt, dan kunnen personen die geen verzoek tot herziening hebben ingediend tegen deze beslissing een beroep instellen bij de RvVb. De grieven kunnen evenwel enkel betrekking op de bijzondere voorwaarde die toegevoegd of gewijzigd is.

Hetzelfde geldt als de motivering van de initiële beslissing na een verzoek tot herziening wordt aangepast of aangevuld. In dat geval kunnen de grieven enkel verband houden met de aangepaste of aangevulde motivering. Wordt in een verzoek tot herziening aangevoerd dat de beslissing niet afdoende uitdrukkelijk gemotiveerd is in bijvoorbeeld de discipline geluid en de motivering wordt in de herzieningsbeslissing aangevuld, dan kunnen personen die geen verzoek tot herziening hebben ingediend enkel middelen aanvoeren die betrekking hebben op deze bijkomende motivering. Zij kunnen bijvoorbeeld geen middelen aanvoeren die betrekking hebben op de wettigheid van de beoordeling van andere disciplines zoals geur, lucht, gezondheid etc.

Op die manier wordt verzekerd dat de leden van het betrokken publiek, die naar aanleiding van de bekendmaking van een uitdrukkelijk gemotiveerde beslissing in laatste aanleg en, in voorkomend geval, de herzieningsbeslissing genomen, kennis krijgen van elementen van de vergunning die voor hen nadelige gevolgen kunnen hebben of kennis krijgen van schending van rechtsregels of algemene rechtsbeginselen die voor hen nadelige gevolgen kan hebben, en die tot de vernietiging van de beslissing kan leiden, voldoende toegang hebben tot respectievelijk de georganiseerde herzieningsprocedure en het beroep bij de RvVb.

Paragraaf 4 bepaalt de termijn waarbinnen men een beroep bij de RvVb kan instellen. Aan de huidige beroepstermijn wordt niet geraakt.

Paragraaf 5 bepaalt welke personen in een zaak bij de RvVb kunnen tussenkomen. Ook hier worden geen wijzigingen in aangebracht.

Artikel 164 van het decreet van 17 mei 2024 bracht een aantal wijzigingen aan artikel 105 OVD aan. Met deze wijzigingen werd rekening gehouden bij opmaak van voorliggend wijzigingsartikel. Dit artikel 164 kan aldus opgeheven worden.

Artikel 87. (Art. 105/1 – Intrekking van de beslissing)

Volgens de klassieke intrekkingssleer kan een rechtshandeling die geen rechten verleent aan derden, zoals bijvoorbeeld de weigering van een omgevingsvergunning, te allen tijde worden ingetrokken door de bevoegde overheid, ongeacht of deze rechtshandeling wettig dan wel onwettig is.

Een rechtshandeling die rechten verleent, zoals het verlenen van een omgevingsvergunning, kan maar worden ingetrokken voor zover zij onwettig is en de intrekking plaatsvindt hetzij binnen de beroepstermijn die voorzien is om jurisdictioneel beroep tegen deze rechtshandeling in te stellen, hetzij voor de sluiting van de debatten van het vernietigingsberoep, als er een ontvankelijk vernietigingsberoep is ingesteld. De intrekking van een beslissing heeft tot gevolg dat die beslissing uit het rechtsverkeer verdwijnt.

Omdat een intrekking volgens de intrekkingssleer neerkomt op een erkenning van de onwettigheid van de oorspronkelijke vergunning, en daardoor potentieel tot aansprakelijkheid kan leiden, zijn overheden doorgaans terughoudend om lopende de procedure voor de RvVb een vergunning in te trekken en te vervangen door een verbeterde vergunning, ook wanneer een vernietiging verwacht wordt.

In het bijzonder wanneer minder duidelijk is of een middel al dan niet gegrond bevonden zal worden, wordt dan ook vaak een afwachtende houding aangehouden, met tijdverlies en onzekerheid tot gevolg, voor aanvrager, overheid en beroepsindiener.

Voorliggend artikel voorziet, in navolging van het eindrapport van de Gemengde Commissie Vergunningen en het Actieprogramma Vergunnen in de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om een omgevingsvergunning in te trekken in de loop van de procedure voor de RvVb, zonder dat met deze intrekking de onwettigheid van de ingetrokken beslissing wordt erkend.

Op deze intrekking blijven andere basisprincipes van de klassieke intrekkingssleer van toepassing:

- een intrekking kan tot de sluiting van de debatten;
- De RvVb moet onmiddellijk op de hoogte te worden gebracht van de intrekking; De Raad zal vervolgens conform DBRC-regelgeving de in de zaak betrokken actoren hiervan op de hoogte brengen.
Het vernietigingsberoep zal doorgaans door de RvVb zonder voorwerp worden verklaard. Hierbij zal ook het vraagstuk over de kosten aan bod (kunnen) komen.
- Door de intrekking wordt de betrokken overheid teruggeplaatst naar het ogenblik waarop zij de ingetrokken beslissing heeft genomen. De vergunningverlenende overheid beschikt desgevallend dan ook uitsluitend over het nog resterende deel van de termijn waarbinnen zij de initiële, doch ingetrokken beslissing diende te nemen. Een (rest)termijn die opnieuw een aanvang neemt op het moment van de intrekking van de kwestieuze beslissing. Om problemen met de beslissingstermijn te vermijden is het raadzaam de intrekking en de nieuwe beslissing samen te voegen.
- Na een intrekking moet de overheid een nieuwe beslissing nemen op basis van de op dat (nieuwe) moment geldende regelgeving. Er moet nagegaan worden wat nodig is om de ingetrokken beslissing aan te passen en wat nodig is om te voldoen aan de geldende regelgeving.

Naar aanleiding van de intrekking zal een nieuwe beslissing volgen die bekend gemaakt moet worden conform de bekendmakingswijzen die bepaald zijn voor beslissingen in administratief beroep. Daarnaast wordt de intrekking van de beslissing eveneens via een beveiligde zending (digitaal platform DBRC) aan de RvVb meegedeeld.

Artikel 88. (Art. 106 – Melding gedeeltelijke stopzetting)

Artikel 106 OVD bepaalt de grondregel voor een melding, met name dat een melding slechts kan in geval van meldingsplichtige stedenbouwkundige handelingen, een meldingsplichtige exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten die het project omvat of een combinatie hiervan.

Echter gezien de bij het voorliggend decreet ingevoerde meldingsplicht voor de gedeeltelijke stopzetting van een exploitatie kan een melding dus ook de voormelde gedeeltelijke stopzetting betreffen. In dat geval betreft de melding de actualisatie van de vergunning of de meldingsakte naar aanleiding van deze gedeeltelijke stopzetting.

Artikel 89. (Art. 107 – Bevoegde overheid meldingen)

Artikel 107 bepaalt dat het CBS in principe bevoegd is voor de aktenaam van een melding of de weigering ervan.

Door het Decreet modulair vergunnen werd hieraan toegevoegd dat de bevoegdheid, net als bij vergunningen, naar een hoger bestuursniveau doorschuift als gemeente- of provinciegrenzen worden overschreden.

Dit laatste geldt ook voor de verplichte melding van de gedeeltelijke stopzetting van de exploitatie van een IIOA die bij het voorliggend decreet is ingevoerd: was de deputatie of de Vlaamse Regering (minister) in eerste aanleg bevoegd voor de vergunningverlening, dan moet de stopzetting gemeld worden aan de deputatie respectievelijk de Vlaamse Regering (minister).

Voorliggende wijziging houdt rekening met de wijzigingen die artikel 166 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert. Bijgevolg kan dit artikel 166 opgeheven worden.

Artikel 90. (Art. 109 – Doorsturen naar bevoegde overheid)

Voor de behandeling van een melding is in principe het college van burgemeester en schepenen bevoegd. In eerder uitzonderlijke gevallen kan dit ook de deputatie of de Vlaamse Regering (minister) zijn. Dit betekent dat meldingen ook, zij het uitzonderlijk, bij de verkeerde overheid kunnen terecht komen.

Analoog aan het doorsturen van een vergunningsaanvraag die bij de niet-bevoegde overheid is ingediend, wordt ook hier vastgelegd dat als een overheid vaststelt dat zij niet bevoegd is, zij:

- de melding onmiddellijk moet doorsturen naar de wél bevoegde overheid;
- de melder tegelijk moet informeren dat de melding is doorgestuurd.

De termijn van dertig dagen waarbinnen een melding moet worden beoordeeld, begint pas te lopen op de datum waarop de melding wordt doorgestuurd naar de bevoegde overheid.

In het Decreet modulair Vergunnen werd de kaart van digitalisering volop getrokken. Ook een melding moet verplicht per digitale beveiligde zending wordt ingediend, met andere woorden, via het Omgevingsloket of een andere door de Vlaamse Regering toegelaten betekeningwijze waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld. Deze wijziging wordt om wetgevingstechnische redenen hernomen.

Artikel 167 van het decreet van 17 mei 2024 kan dan ook worden opgeheven.

Artikel 91. (Art. 111 – Beoordeling van meldingen)

Het voorliggende decreet voert in artikel 5 van het Omgevingsvergunningendecreet een meldingsplicht in voor de gedeeltelijke stopzetting van een IIOA (zie hoger voor meer uitleg).

Bij een dergelijke melding moet alleen nagegaan worden of het voorstel tot actualisatie van de vergunning of de meldingsakte voor de exploitatie van een IIOA correct is. Of met andere woorden of de correcte indelingsrubrieken en

milieuvoorwaarden uit de vergunning of de meldingsakte werden geschrapt naar aanleiding van de stopzetting van de ingedeelde inrichting of activiteit. De stopzetting zelf is een feit en wordt uiteraard niet beoordeeld. Wanneer de stopzetting de volledige IIOA betreft volstaat een kennisgeving (zie hoger voor meer uitleg)).

Door het Decreet modulair vergunnen wordt de beslissingstermijn voor alle meldingen gelijkgeschakeld: 30 dagen zowel voor de meldingen van stedenbouwkundige handelingen als voor de meldingen van de exploitatie van IIOA. De opmerking van de VVSG dat de (kortste) beslissingstermijn van 20 dagen voor milieumeldingen als te kort wordt ervaren en het onderscheid tussen termijnen tot verwarring leidt, werd aangenomen. Deze wijziging wordt om wetgevingstechnische redenen hernomen.

De **VVSG** vindt de uniforme termijn van 30 dagen voor alle meldingen een goede zaak. Twintig dagen is te kort om sommige complexe milieumeldingen zoals bemalingen grondig te kunnen onderzoeken. Wel vraagt de VVP verduidelijking over de procedure die van toepassing is wanneer voorwaarden verbonden aan een meldingsakte op verzoek worden aangepast.

➤ Reactie

Hiervoor wordt een zin toegevoegd aan art. 113 OVD.

Artikel 169 van het decreet van 17 mei 2024 wordt opgeheven.

Artikel 92. (Art. 113 – Voorwaarden en duur van een meldingsakte)

Artikel 57 regelt in haar paragraaf 1 de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om voorwaarden te verbinden aan de uitvoering van de meldingsakte.

In het voorliggende decreet wordt via een verwijzing naar de desbetreffende artikelen uit het OVD verduidelijkt dat deze regeling volledig analoog is aan de regeling die geldt voor vergunningen.

Voor de milieuvoorwaarden in een meldingsakte gelden eveneens de bepalingen uit het artikel 5.4.6 DABM (zie lager voor meer uitleg)

Een meldingsakte wordt net als een omgevingsvergunning in principe voor onbepaalde duur verleend. Artikel 113, paragraaf 2, bepaalt eveneens naar analogie met de vergunning dat een meldingsakte in bepaalde gevallen voor bepaalde duur kan worden verleend. Voor de gevallen waarin dit kan wordt naar het artikel 68 OVD verwezen dat de gevallen opsomt waarin een vergunning voor bepaalde duur kan worden verleend. De gevallen vermeld in de punten 2°, 4° en 11° waarin geen melding mogelijk is worden uitgezonderd.

Artikel 93. (Art. 113/1 – Kennisgeving overdracht meldingsplichtige exploitatie IIOA)

Het decreet modulair vergunnen voerde de verplichting in om de bevoegde overheid op de hoogte te brengen van de overdracht van een meldingsplichtige IIOA en van de stopzetting ervan. De bevoegde overheid moet ook op de hoogte gebracht worden van de verzaking aan een meldingsakte. Dit moet via een kennisgeving gebeuren.

Het tweede lid van artikel 113/1 is een overbodige bepaling en wordt voor de duidelijkheid beter weggelaten.

Gezien niet alleen het CBS maar ook de deputatie en de Vlaamse Regering bevoegd kunnen zijn voor de behandeling van meldingen wordt dit artikel in die zin aangepast.

Artikel 170 van het decreet van 17 mei 2024 voegde eveneens een artikel 113/1 toe aan het OVD. Met de daar doorgevoerde wijzigingen werd hier rekening mee gehouden, zodat dit artikel 170 opgeheven kan worden.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013

Artikel 94. (Art. 6.4.4– Bindende normen & zorgplichten)

Artikel 4.3.3 en 4.3.4 VCRO worden aangepast om te verduidelijken dat adviezen geen bindend karakter hebben, noch wat betreft de wettelijkheid, noch wat betreft de opportuniteit.

Het is aan de vergunningverlener om de aanvraag te toetsen aan de rechtstreeks werkende normen en deze te beoordelen op haar wettelijkheid en wenselijkheid.

Eenzelfde formulering als in artikel 4.3.3 en 4.3.4 VCRO is voorzien in artikel 6.4.4, §3, van het Onroerendergoeddecreet. Deze bepaling wordt gelijkaardig aangepast. Ook paragraaf 2, dat een verwijzing naar artikel 4.3.3 en 4.3.4 VCRO bevat, wordt aangepast.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Artikel 95. (Art. 12 – verwijzing naar procedure)

In artikel 12 van het decreet van 15 juli 2016 wordt verwezen naar de gewone en vereenvoudigde procedure om te bepalen welke procedure de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten doorloopt.

Daar afgestapt wordt van die indeling, wordt thans in zijn globaliteit verwezen naar de procedure, geregeld door het OVD.

Artikel 96. (Art. 13 – maatschappelijke meerwaarde)

Zoals aangegeven, wordt decretaal mogelijk gemaakt om bij de opportuniteitsbeoordeling van een aanvraag rekening te houden met de maatschappelijke, economische, ecologische, culturele en sociale meerwaarde.

Hier wordt een bepaling in het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid opgenomen.

Voor meer uitleg over de toepassing van deze nieuwe facultatieve beoordelingsgrond zie de wijziging van artikel 5.3.1. DABM).

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit

Artikel 97. (Art. 2 en 3 – Definities)

Artikel 2 en 3 van het decreet van 17 mei 2024 bevatten wijzigingen aan de definities. Daar voorliggend decreet eveneens wijzigingen aan artikel 2 OVD doorvoert, worden deze wijzigingen rechtstreeks in artikel 2 OVD opgenomen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorgestelde wijzigingen van het decreet van 17 mei 2027.

Betrokken 2 artikels van het decreet van 17 mei 2024 kunnen dan ook opgeheven worden.

Artikel 98. (Art. 4 – Technische aanpassing)

Artikel 4 van het decreet van 17 mei 2024 voerde een kleine technische correctie (vervollediging van de datum van het decreet van 15 juli betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid) door in het doelstellingenartikel (artikel 3) van het OVD. Deze correctie wordt in voorliggend decreet meegenomen, zodat artikel 3 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven kan worden.

Artikel 99. (Art. 7 – Beperkt loslaten verplichting tot gezamenlijke indiening)

Artikel 7 van het decreet 17 mei 2024 wijzigt artikel 7 OVD.
Voorliggend decreet wijzigt eveneens artikel 7 OVD en houdt daarbij rekening met de wijzigingen die artikel 7 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert.

Dit artikel 7 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven
Zie toelichting bij de wijziging aan artikel 7 OVD.

Artikel 100. (Art. 8 – Vooroverleg/ projectvergadering)

Daar de wijzigingen die artikel 8 van het decreet van 17 mei 2024 aan artikel 8 OVD doorvoert, hetzij hernoemen hetzij herwerkt worden door voorliggend decreet, kan dit artikel 8 van het decreet van 17 mei 2024 worden opgeheven.

Artikel 101. (Art. 10 – Gemeentelijke omgevingsambtenaar)

Artikel 10 van het decreet 17 mei 2024 wijzigt artikel 9 OVD.
Voorliggend decreet wijzigt eveneens artikel 9 OVD en houdt daarbij rekening met de wijzigingen die artikel 10 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert.
Dit artikel 10 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven.
Zie toelichting bij de wijziging aan artikel 9 OVD.

Artikel 102. (Art. 17 – Digitale indiening & behandeling)

Voorliggend decreet wijzigt artikel 14/1 OVD en houdt daarbij rekening met de wijzigingen die artikel 17 van het decreet van 17 mei 2024 aan dat artikel doorvoert.
Dit artikel 17 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven.
Zie toelichting bij de wijziging aan artikel 14/1 OVD.

Artikel 103. (Art. 19 – Openbaarmaking gegevens)

Voorliggend decreet wijzigt artikel 14/3 OVD en houdt daarbij rekening met de wijzigingen die artikel 19 van het decreet van 17 mei 2024 aan dat artikel doorvoert.
Dit artikel 19 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven.
Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 14/3 OVD.

Artikel 104. (Art. 20 – Gegevensverwerking 'inspraakreacties')

Voorliggend decreet wijzigt artikel 14/4 OVD en houdt daarbij rekening met de wijzigingen die artikel 20 van het decreet van 17 mei 2024 aan dat artikel doorvoert.
Dit artikel 20 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven.

Artikel 105. (Art. 24 – Toepassingsgebied modulaire vergunningsprocedure)

Voorliggend decreet wijzigt artikel 15 OVD en houdt daarbij rekening met de vervanging van dat artikel 15 door artikel 24 van het decreet van 17 mei 2024.
Dit artikel 24 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven.
Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 15 OVD.

Artikel 106. (Art. 27 – Modules modulaire vergunningsprocedure)

Voorliggend decreet vervangt artikel 16 OVD en houdt daarbij rekening met de vervanging van dat artikel 16 door artikel 27 van het decreet van 17 mei 2024.
Dit artikel 27 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven.
Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 16 OVD.

Artikel 107. (Art. 29 – Bevoegde overheid in eerste administratieve aanleg)

Voorliggend decreet vervangt artikel 17 OVD en houdt daarbij rekening met de vervanging van dat artikel 17 door artikel 29 van het decreet van 17 mei 2024. Dit artikel 29 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 17 OVD.

Artikel 108. (Art. 31 – Bevoegde overheid in administratief beroep)

Artikel 31 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 18 OVD. Aangezien voorliggend decreet eveneens dit artikel 18 OVD vervangt, kan artikel 31 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 109. (Art. 33 – Indiening van een aanvraag en kennisgeving)

Voorliggend decreet vervangt artikel 19 OVD en houdt daarbij rekening met de vervanging van dat artikel 19 door artikel 33 van het decreet van 17 mei 2024. Dit artikel 33 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 19 OVD.

Artikel 110. (Art. 34 – Dossiertsaks)

Voorliggend decreet vervangt artikel 20 OVD en houdt daarbij rekening met de vervanging van dat artikel 20 door artikel 34 van het decreet van 17 mei 2024. Dit artikel 34 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 20 OVD.

Artikel 111. (Art. 36 en 37– Ontvankelijkheid- en volledigheidsonderzoek)

Voorliggend decreet vervangt artikel 21 OVD. Daarentegen vervangen ook artikel 36 en 37 van het decreet van 17 mei 2024 dit artikel 21. Voorliggend decreet houdt rekening met de door artikel 36 resp. 37 van het decreet van 17 mei 2024 doorgevoerde wijzigingen. Bijgevolg kunnen deze artikels 36 en 37 worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 21 OVD.

Artikel 112. (Art. 38 – Gevolgen ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek)

Voorliggend decreet vervangt artikel 22 OVD. Daarentegen vervangt ook artikel 38 van het decreet van 17 mei 2024 dit artikel 22. Voorliggend decreet houdt rekening met de door artikel 38 van het decreet van 17 mei doorgevoerde wijzigingen. Bijgevolg kan dit artikel 38 worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 22 OVD.

Artikel 113. (Art. 40 – Onbevoegde overheid)

Voorliggend decreet vervangt artikel 23 OVD. Daarentegen vervangt ook artikel 40 van het decreet van 17 mei 2024 dit artikel 23. Voorliggend decreet houdt rekening met de door artikel 40 van het decreet van 17 mei doorgevoerde wijzigingen. Bijgevolg kan dit artikel 40 worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 23 OVD.

Artikel 114. (Art. 42 – Adviesinstanties)

Artikel 42 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 24 OVD. Daar voorliggend decreet eveneens voorziet in een vervanging van artikel 24 OVD, kan artikel 42 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 115. (Art. 43 – Adviesvraag)

Artikel 43 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 25 OVD. Daar voorliggend artikel eveneens artikel 25 OVD aanpast, rekening houdend met het Actieprogramma Vergunnen, en een andere inhoud voorziet voor dit artikel 25 OVD, wordt artikel 43 van het decreet van 17 mei opgeheven.

Artikel 116. (Art. 44 – art. 26 OVD– Adviestermijn – delegatie)

Artikel 44 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 26 OVD. Daar voorliggend decreet eveneens artikel 26 OVD vervangt, dient artikel 44 van het decreet van 17 mei 2024 te worden opgeheven.

Artikel 117. (Art. 45 – art. 27 OVD– Hoorzitting OVC)

Op grond van artikel 27 OVD kan de aanvrager, vergunninghouder of exploitant vragen gehoord te worden door de omgevingsvergunningscommissie. Voorliggend decreet voegt daar een delegatie aan de Vlaamse Regering aan toe, om de nadere regels te bepalen.

Gezien artikel 27 door voorliggend decreet vervangen wordt, kan artikel 45 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 118. (Art. 47 – Openbaar onderzoek)

Voorliggend decreet vervangt artikel 28 OVD. Daarentegen vervangt ook artikel 47 van het decreet van 17 mei 2024 dit artikel 28. Voorliggend decreet houdt rekening met de door artikel 47 van het decreet van 17 mei doorgevoerde wijzigingen. Bijgevolg kan dit artikel 47 worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 28 OVD.

Artikel 119. (Art. 49 – art. 29 OVD - administrative lus - terminologie)

Voorliggend decreet vervangt artikel 29 OVD. Daarentegen vervangt ook artikel 49 van het decreet van 17 mei 2024 dit artikel 29. Voorliggend decreet houdt rekening met de door artikel 49 van het decreet van 17 mei doorgevoerde wijzigingen. Bijgevolg kan dit artikel 49 worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 29 OVD.

Artikel 120. (Art. 50 en 51– Wijzigingslus)

Voorliggend decreet vervangt artikel 30 OVD. Daarentegen vervangen ook artikel 50 en 51 van het decreet van 17 mei 2024 dit artikel 30. Voorliggend decreet houdt rekening met de door deze artikelen van het decreet van 17 mei doorgevoerde wijzigingen. Bijgevolg kunnen deze artikel 50 en 51 worden opgeheven. Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 30 OVD.

Artikel 121. (Art. 56 en 57 – Openbaar onderzoek - MER)

Artikel 116 van het decreet modernisering m.e.r.⁵⁵ voerde een wijziging door in artikel 28 OVD. Deze wijziging is in werking getreden op 1 december 2025.

Artikel 56 en 57 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt dit artikel 28 OVD. De inhoud hiervan zal voortaan opgenomen zijn in artikel 32 OVD. Het Decreet modulair vergunnen heeft echter de wijzigingen zoals die opgenomen waren in het decreet modernisering m.e.r. niet volledig overgenomen. Voorliggend decreet herneemt de wijziging die het decreet modernisering m.e.r. doorvoerde, in het toekomstige modulaire vergunningensysteem.

Artikel 56 en 57 van het decreet van 17 mei 2024 worden bijgevolg opgeheven.

Artikel 122. (Art. 58 - Art. 33 OVD – Verslag van de gemeentelijke/provinciale omgevingsambtenaar)

Artikel 58 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 33 OVD. Daar voorliggend artikel eveneens artikel 33 OVD vervangt, dient artikel 58 van het decreet van 17 mei 2024 te worden opgeheven.

⁵⁵ Decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage

Artikel 123. (Art. 59 – Beslissing en termijn)

Voorliggend decreet vervangt artikel 34 OVD. Daarentegen vervangt ook artikel 59 van het decreet van 17 mei 2024 dit artikel 34.

Voorliggend decreet houdt rekening met de door artikel 59 van het decreet van 17 mei doorgevoerde wijzigingen. Bijgevolg kan dit artikel 59 worden opgeheven.

Zie voor meer informatie de toelichting bij de wijziging aan artikel 34 OVD.

Artikel 124. (Art. 63 – Weigeringsgronden)

Voorliggend decreet wijzigt artikel 37 OVD. Met de wijzigingen die artikel 63 van het decreet van 17 mei 2024 heeft doorgevoerd, werd rekening gehouden. Bijgevolg kan artikel 63 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven worden.

Artikel 125. (Art. 70 – Administratief beroep)

Artikel 70 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 52 OVD in zijn totaliteit. De wijzigingen van voorliggend decreet houden rekening met de door dit artikel 70 doorgevoerde wijzigingen. Artikel 70 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 126. (Art. 72 – Vorm van het beroep en kennisgeving)

Artikel 72 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 54 OVD.

Voorliggend decreet vervangt dit artikel eveneens, en houdt rekening met de eerder doorgevoerde wijzigingen. Artikel 72 wordt dan ook opgeheven.

Zie voor meer informatie de wijziging aan artikel 54 OVD.

Artikel 127. (Art. 73 – “laatste administratieve aanleg”)

Artikel 73 van het decreet van 17 mei 2024 verving artikel 55 OVD. Voorliggend wijzigingsdecreet doet hetzelfde, rekening houdend met de door dit artikel 73 doorgevoerde wijzigingen.

Bijgevolg wordt dit artikel opgeheven.

Artikel 128. (Art. 75 – Dossierts)

Artikel 75 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 56 OVD. Ook voorliggend decreet vervangt dit artikel 56. Huidige vervanging houdt rekening met de in 2024 voorziene wijzigingen. Artikel 75 wordt aldus opgeheven.

Zie voor meer informatie de wijziging aan artikel 56 OVD.

Artikel 129. (Art. 76 – Opschrift hoofdstuk 2, afdeling 3, onderafdeling 2 OVD)

Daar huidig decreet het opschrift van de nieuwe onderafdeling 2 van de nieuwe afdeling 3 van hoofdstuk 2, wijzigt, kan artikel 76 opgeheven worden.

Artikel 130. (Art. 77 – Ontvankelijkheid- en volledigheidsonderzoek)

Artikel 77 vervangt artikel 57 OVD. Voorliggend decreet vervangt eveneens artikel 57. Hierbij wordt rekening gehouden met de wijzigingen die artikel 77 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert.

Artikel 77 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 131. (Art. 79 – Advisering administratief beroep)

Artikel 58 OVD regelt de advisering in de procedure in beroep.

Artikel 79 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt dit artikel 58 OVD. Bij deze wijziging werd rekening gehouden met de wijzigingen die artikel 79 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoerde. Dit artikel 79 van het decreet van 17 mei 2024 wordt aldus opgeheven.

Artikel 132. (Art. 81 – Openbaar onderzoek administratief beroep)

Artikel 81 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 59 OVD.

Voorliggend decreet vervangt eveneens artikel 59 OVD. Hierbij wordt rekening gehouden met de wijzigingen die artikel 81 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert.

Voor meer toelichting wordt dan ook verwezen naar de bespreking van de wijziging van artikel 59 OVD.

Artikel 81 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 133. (Art. 82 en 83 - art. 60 OVD – MER)

Daar voorliggend artikel rekening houdt met de wijzigingen die artikelen 82 en 83 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert aan artikel 60 OVD, kunnen die artikelen 82 en 83 (die nog niet in werking zijn getreden) opgeheven worden.

Artikel 134. (Art. 85 – art. 62 OVD – Beslissingstermijn administratief beroep)

Artikel 85 van het decreet van 17 mei 2024 vervangt artikel 57 OVD.

Voorliggend decreet vervangt eveneens artikel 62 OVD. Hierbij wordt (gedeeltelijk) rekening gehouden met de wijzigingen die artikel 85 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert.

Voor meer toelichting wordt dan ook verwezen naar de bespreking van de wijziging van artikel 62 OVD.

Artikel 85 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Artikel 135. (Art. 86 – art. 63 OVD – Gebruik van een vergunning)

Voorliggend decreet verduidelijkt artikel 63 OVD, m.b.t. de delegatie die aan de Vlaamse Regering wordt gegeven. Hierbij werd rekening gehouden met de wijzigingen, opgenomen in artikel 86 van het decreet van 17 mei 2024.

Bijgevolg kan dit artikel 86 opgeheven worden.

Artikel 136. (Art. 87 – art. 63/1 – 64 – 65 OVD – Opheffing)

Artikel 87 van het decreet van 17 mei 2024 heft de artikelen 63/1, 64 en 65 OVD op. Daar artikel 63/1 door voorliggend decreet een nieuwe invulling krijgt, met name de herzieningsprocedure, dient dit artikel 87 aangepast te worden.

Wetgevingstechnisch betekent dit een opheffing van artikel 87 van het decreet van 17 mei 2024, en een opheffing van betrokken artikelen door voorliggend decreet.

Artikel 137. (Art. 91 – art. 68 OVD)

Voorliggend decreet wijzigt artikel 83 OVD, waarbij het de wijzigingen die opgenomen waren in artikel 86 van het decreet van 17 mei 2024, herneemt.

Bijgevolg kan dit artikel 91 opgeheven worden.

Artikel 138. (Art. 93 – art. 69 OVD – Omgevingsvergunning op proef)

Artikel 93 van het decreet van 17 mei 2024 bracht wijzigingen aan in artikel 69 OVD; de bepaling rond de omgevingsvergunning op proef. Deze wijzigingen waren onvolkomen.

Voorliggend wijzigingsdecreet wijzigt eveneens dat artikel 69 OVD, rekening houdend met de wijzigingen doorgevoerd door artikel 93, maar dan aangevuld. Artikel 93 van het decreet van 17 mei 2024 wordt dan ook opgeheven.

Artikel 139. (Art. 98 – art. 73/3 OVD - Opleggen voorwaarden)

Artikel 98 van het decreet van 17 mei 2024 bevatte een vervanging van artikel 73/3 OVD. Hiermee werd rekening gehouden bij de opmaak van voorliggend decreet, waardoor artikel 98 van het decreet van 17 mei 2024 opgeheven kan worden.

Artikel 140. (Art. 99 – art. 79 OVD – Overdracht omgevingsvergunning)

Artikel 99 van het decreet van 17 mei 2024 bevat wijzigingen aan artikel 79 OVD. Voorliggend decreet vervangt dit artikel 79 in zijn totaliteit, waarbij rekening wordt gehouden met de in 2024 doorgevoerde wijzigingen. Artikel 99 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg opgeheven worden.

Artikel 141. (Art. 103 – art. 82 OVD – Bijstelling voorwaarden)

Artikel 82 OVD bespreekt de mogelijkheid van bijstelling van de voorwaarden die in een omgevingsvergunning zijn opgelegd.

Artikel 103 van het decreet van 17 mei 2024 verving artikel 82 OVD. Met de daar doorgevoerde wijzigingen alsook met de optimalisaties die voorliggend decreet voorstelt, werd rekening gehouden bij opmaak van het nieuwe artikel 82 OVD.

Artikel 103 van het decreet van 17 mei 2024 wordt aldus opgeheven.

Artikel 142. (Art. 104 – art. 82/1 OVD – Bijstelling van in de omgevingsvergunning opgelegde voorwaarden)

Voorliggend decreet wijzigt artikel 82/1 OVD waardoor de wijziging, voorzien in artikel 104 van het decreet van 17 mei 2024 overbodig wordt.

Dit artikel 104 wordt dan ook opgeven.

Artikel 143. (Art. 106 – art. 83 OVD – Bijstelling van het voorwerp of de duur van de omgevingsvergunning wat betreft de exploitatie van een IIOA)

Artikel 106 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt artikel 83 OVD. Voorliggend ontwerp wijzigt eveneens dat artikel 83 OVD. Met de wijzigingen, opgenomen in artikel 106 van het decreet van 17 mei 2024, werd rekening gehouden bij het uitwerken van het wijzigingsartikel in voorliggend initiatief, zodat artikel 106 opgeheven kan worden.

Artikel 144. (Art. 108 – art. 85 OVD - “laatste administratieve aanleg” - Inspraakreactie)

Artikel 108 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt artikel 85 OVD. Voorliggend decreet wijzigt eveneens dit artikel 85 OVD. Met de wijzigingen, opgenomen in artikel 108, werd rekening gehouden bij het uitwerken van voorliggend wijzigingsdecreet, zodat dat artikel 108 opgeheven kan worden.

Artikel 145. (Art. 109 – art. 86 OVD - Bijstelling van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden)

Artikel 109 van het decreet van 17 mei 2024 wijzigt artikel 83 OVD. Voorliggend decreet wijzigt eveneens dit artikel 83 OVD. Met de wijzigingen, opgenomen in artikel 109, werd rekening gehouden bij het uitwerken van voorliggend wijzigingsdecreet, zodat dat artikel 109 opgeheven kan worden.

Artikel 146. (Art. 110 – art. 86/1 OVD – Bijstelling van de nog niet volledig uitgevoerde omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen)

Artikel 110 van het decreet van 17 mei 2024 voert de mogelijkheid van een bijstelling van de nog niet volledig uitgevoerde omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in.

Voorliggend wijzigingsdecreet herneemt deze regeling, zij het met een paar verduidelijkingen. Artikel 110 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg opgeheven worden.

Artikel 147. (Art. 116 – art. 91 OVD – Recht op verdere exploitatie)

Artikel 116 van het decreet van 17 mei 2024 regelde het recht op verdere exploitatie.

Voorliggend wijzigingsdecreet herneemt deze regeling, zij het met een beperkte om de alsnog disproportioneel geachte gevolgen van de huidige regeling te temperen.

Artikel 116 van het decreet van 17 mei 2024 kan bijgevolg opgeheven worden.

Artikel 148. (Art. 118 – art. 91/1 OVD – Schorsing of opheffing van de omgevingsvergunning)

Artikel 118 van het decreet van 17 mei 2024 voegt aan het OVD een artikel 91/1 toe. Voorliggend decreet houdt rekening met dat artikel 118, zij het dat nieuw artikel 91/1 geoptimaliseerd wordt. Artikel 118 kan dan ook worden opgeheven

Artikel 149. (Art. 121 – art. 91/3 OVD – Regeling rond gemeenteraadsbeslissing)

Artikel 121 van het decreet van 17 mei 2024 voegde artikel 91/3 aan het OVD toe, rond de gemeenteraadsbeslissing. Daar voorliggend decreet dezelfde wijziging, maar beperkt geoptimaliseerd, overneemt, kan artikel 121 van het decreet van 17 mei 2024 worden opgeheven.

Artikel 150. (Art. 122 – art. 91/4 OVD – Regeling rond gemeenteraadsbeslissing)

De toevoeging die artikel 122 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert (herneming van artikel 31 van het huidige OVD), wordt hernomen door voorliggend decreet, waardoor artikel 122 opgeheven kan worden.

Artikel 151. (art. 123 tot en met 128 – Regeling rond gemeenteraadsbeslissing)

Voorliggend decreet stapt af van het beroep bij de Vlaamse Regering tegen de beslissing van de gemeenteraad over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van de gemeenteweg, en voert de module van heroverweging in, tijdens het administratief beroep.

Dit brengt mee dat de artikelen in het decreet van 17 mei 2024 die betrekking hebben op de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van de gemeenteweg, opgeheven worden.

Artikel 152. (Art. 129 tot en met 131 – Afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden)

Het decreet van 17 mei 2024 regelde de afwijkingen van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden in een hoofdstuk 5, afdeling 7.

Gezien deze voorafgaande procedure thans geïntegreerd wordt in de vergunningsaanvraag, dient dit hoofdstuk opgeheven te worden.

Artikel 153. (Art. 132 tot en met 134 – Vaststelling dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft)

Het decreet van 17 mei 2024 regelde de vaststelling dat een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft in hoofdstuk 5, afdeling 8.

Gelet op voorgestelde wijzigingen, dient deze afdeling opgeheven te worden.

Artikel 154. (Art. 163 – Opschrift hoofdstuk 7 OVD)

Artikel 155. (Art. 162 – art. 104/1 OVD - Stopzetting van een vergunde exploitatie)

Artikel 162 van het decreet van 17 mei 2024 voorzag in een vervanging van artikel 104/1 OVD. Voorliggend decreet houdt rekening met de daardoor doorgevoerde wijzigingen, zodat dit artikel 162 opgeheven kan worden.

Artikel 156. (Art. 163 – Opschrift hoofdstuk 7 OVD)

Artikel 163 van het decreet van 17 mei 2024 verving het opschrift van hoofdstuk 9 (dit werd hoofdstuk 7)

Daar voorliggend decreet dit opschrift aanpast aan de hier voorgestelde wijzigingen, dient artikel 163 opgeheven te worden.

Artikel 157. (Art. 164 – art. 105 OVD – RvVb)

Artikel 105 OVD regelt het beroep bij de RvVb.

Artikel 164 van het decreet van 17 mei 2024 bracht een aantal wijzigingen aan artikel 105 OVD aan. Met deze wijzigingen werd rekening gehouden bij opmaak van voorliggend wijzigingsdecreet. Dit artikel 164 kan aldus opgeheven worden.

Artikel 158. (Art. 166 – art. 107 OVD – Bevoegde overheid meldingen)

Voorliggend decreet wijzigt artikel 107 van het OVD. Hierbij wordt rekening gehouden met de wijzigingen die artikel 166 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert. Bijgevolg kan dit artikel 166 opgeheven worden.

Artikel 159. (Art. 167 - Art. 109 – Doorsturen melding naar bevoegde overheid)

De wijziging die artikel 167 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert (digitalisering melding- zie hoger artikel 85) wordt hernomen door voorliggend decreet, waardoor artikel 167 opgeheven kan worden.

Artikel 160. (Art. 169 – 111 OVD - Beoordeling van meldingen)

De wijziging die artikel 169 van het decreet van 17 mei 2024 doorvoert (beslissingstermijn van 30 dagen - zie hoger artikel 86) wordt hernomen door voorliggend decreet, waardoor artikel 169 opgeheven kan worden.

Artikel 161. (Art. 170 – Art. 113/1 OVD – Kennisgeving overdracht meldingsplichtige exploitatie IIOA)

Artikel 170 van het decreet van 17 mei 2024 voegde een artikel 113/1 toe aan het OVD. Voorliggend decreet houdt rekening met de door dit artikel doorgevoerde wijzigingen, zodat dit artikel 170 opgeheven kan worden.

Artikel 162. (Art. 180 decreet– art. 5.4.12 DABM – Evaluaties volgens modulaire procedure)

Artikel 180 van het decreet van 17 mei 2024 verving artikel 5.4.12 DABM, waardoor niet langer twee procedures moesten worden doorlopen (eerst een evaluatieprocedure, gevolgd door een bijstellingsprocedure) maar slechts één procedure ingeval van een evaluatie van milieuvoorwaarden en een daaruit voortvloeiende bijstelling van de milieuvoorwaarden.

Zoals hoger aangegeven wordt de procedure overgeheveld uit het DABM naar het OVD, in een afzonderlijke afdeling onder hoofdstuk 5. Specifieke regels voor bepaalde aanvragen.

Dit wijzigingsartikel 180 van het decreet van 17 mei 2024 wordt bijgevolg opgeheven.

Hoofdstuk 9. Wijziging van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage

Artikel 163. (Art. 32 – milieueffectrapport-omgevingsveiligheidsrapport)

Artikel 117 van het decreet modernisering m.e.r.⁵⁶ voorziet een wijziging van artikel 28, eerste lid, OVD. Deze wijziging treedt in werking op 1 juni 2029.

Echter, deze wijziging dient niet aan artikel 28 OVD doorgevoerd te worden, maar aan artikel 32 OVD zoals dit gewijzigd wordt in het modulair vergunningensysteem.

Daar voorliggend decreet deze wijziging aan het juiste artikel doorvoert (en op het juiste ogenblik), kan artikel 117 van het decreet modernisering m.e.r. opgeheven worden.

⁵⁶ Decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Artikel 164. Overgangsbepaling

Deze overgangsbepaling verduidelijkt dat procedures met betrekking tot een omgevingsvergunning die zijn opgestart voor de datum van inwerkingtreding van de overeenkomstige nieuwe modulaire procedure verlopen volgens de regelgeving van toepassing op het tijdstip waarop de procedure werd opgestart.

Dit geldt dus voor vergunningsaanvragen, verzoeken tot bijstelling van de voorwaarden, vragen tot afwijking van de milieuvoorwaarden, initiatieven tot schorsing of opheffing van de vergunning voor de exploitatie van een IIOA en evaluaties van milieuvoorwaarden,

Hetzelfde principe geldt voor meldingen die zijn verricht voor de datum van inwerkingtreding van artikel 90 van dit decreet.

Artikel 165. Inwerkingtreding

Voorliggend artikel geeft delegatie aan de Vlaamse Regering om de datum van inwerkingtreding te regelen van elk artikel van voorliggend decreet. De inwerkingtreding dient immers afgestemd te worden met de aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit en de werking van het Omgevingsloket.

Hierbij zijn enkele bepalingen die, los van het Omgevingsloket en verdere uitvoering, eerder in werking kunnen treden,

Dit betreft

- de mogelijkheid voor de gemeente om beroep te doen op gemeentelijke ambtenaren van andere gemeenten of provinciale ambtenaren
 - maatschappelijke meerwaarde (opgenomen in DABM, VCRO en het decreet handelsvestigingsbeleid)
 - omgang met direct werkende normen & zorgplichten (VCRO + OE-decreet)
- de bepalingen die opgeheven worden in het decreet van 17 mei 2024. Aangezien het de bedoeling is dat deze bepalingen niet in werking treden, kunnen deze onmiddellijk opgeheven worden.

Een aantal wijzigingen houdt verband met het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage, waar een inwerkingtreding op 1 juni 2029 voorzien is. Voorliggend artikel houdt hiermee rekening.

Daarnaast wordt bepaald dat wijzigingsartikel 7, dat betrekking heeft op de bewijswaarde van wetenschappelijke studies, en wijzigingsartikel 86, met betrekking tot de belangenvereiste bij de RvVb ten vroegste in werking treden 1 jaar na de publicatie van voorliggend decreet in het Belgisch Staatsblad.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS